

Auteursrechterlijke overeenkomst

Opdat de Universiteit Hasselt uw eindverhandeling wereldwijd kan reproduceren, vertalen en distribueren is uw akkoord voor deze overeenkomst noodzakelijk. Gelieve de tijd te nemen om deze overeenkomst door te nemen, de gevraagde informatie in te vullen (en de overeenkomst te ondertekenen en af te geven).

Ik/wij verlenen het wereldwijde auteursrecht voor de ingediende eindverhandeling met

Titel: Instrumenten van reguleringsmanagement en wetgevingskwaliteit

Richting: master in de toegepaste economische wetenschappen - beleidsmanagement

Jaar: 2008

in alle mogelijke mediaformaten, - bestaande en in de toekomst te ontwikkelen - , aan de Universiteit Hasselt.

Niet tegenstaand deze toekenning van het auteursrecht aan de Universiteit Hasselt behoud ik als auteur het recht om de eindverhandeling, - in zijn geheel of gedeeltelijk -, vrij te reproduceren, (her)publiceren of distribueren zonder de toelating te moeten verkrijgen van de Universiteit Hasselt.

Ik bevestig dat de eindverhandeling mijn origineel werk is, en dat ik het recht heb om de rechten te verlenen die in deze overeenkomst worden beschreven. Ik verklaar tevens dat de eindverhandeling, naar mijn weten, het auteursrecht van anderen niet overtreedt.

Ik verklaar tevens dat ik voor het materiaal in de eindverhandeling dat beschermd wordt door het auteursrecht, de nodige toelatingen heb verkregen zodat ik deze ook aan de Universiteit Hasselt kan overdragen en dat dit duidelijk in de tekst en inhoud van de eindverhandeling werd genotificeerd.

Universiteit Hasselt zal mij als auteur(s) van de eindverhandeling identificeren en zal geen wijzigingen aanbrengen aan de eindverhandeling, uitgezonderd deze toegelaten door deze overeenkomst.

Ik ga akkoord,

VAN CAUWENBERGE, Annelies

Datum: 5.11.2008

Instrumenten van reguleringsmanagement en wetgevingskwaliteit

Annelies Van Cauwenberge

promotor :
Prof. dr. Lode VEREECK

Samenvatting

In Vlaanderen bestaan er meer dan 500 wetten en decreten en om en bij de 1500 besluiten. Vlaanderen mag dan wel veel wetgeving bezitten, toch bestaat er te weinig goede wetgeving. De Vlaamse wetgevingskwaliteit laat namelijk maar al te dikwijls te wensen over. Om het begrip wetgevingskwaliteit te omvatten, heeft de Vlaamse overheid acht kenmerken van goede regelgeving opgesteld. Volgens haar is kwaliteitsvolle wetgeving noodzakelijk en doeltreffend, doelmatig en afgewogen, uitvoerbaar en handhaafbaar, rechtmatig, samenhangend, eenvoudig, duidelijk en toegankelijk, onderbouwd en overlegd, en tot slot blijvend relevant en actueel.

De meeste Vlaamse wetgeving voldoet niet aan deze acht kenmerken. Dit ondanks de implementatie van het reguleringsmanagement. Hieruit volgt dan ook de centrale onderzoekshypothese, namelijk de vraag op welke wijze de instrumenten van het reguleringsmanagement kunnen bijdragen aan de verbetering van de wetgevingskwaliteit in Vlaanderen. Reguleringsmanagement omvat zowel het management van het proces voor het opmaken van nieuwe regelgeving als het beheer van de bestaande regelgeving. Ter ondersteuning van het reguleringsmanagement zijn er verscheidene instrumenten beschikbaar. Zo is er eerst en vooral de reguleringsimpactanalyse (RIA). De RIA is een hulpmiddel ter verbetering van het begrip van de economische en maatschappelijke welzijnseffecten van regelgeving. Ze maakt een systematische schatting van de kosten en baten die geassocieerd zijn met een nieuwe beleidsmaatregel. Op deze manier verhindert de RIA maatschappelijk ongewenste regulering, legt ze verborgen kosten bloot, zorgt ze voor een brede raadpleging van de belangengroepen en verhoogt ze bovendien de politieke verantwoording en transparantie. Het is hierbij van belang om steeds voor ogen te houden dat de RIA de besluitvorming niet vervangt. Het is slechts één van de instrumenten om onderbouwde beslissingen te nemen en dient dan ook in het beslissingsproces ingebed te worden.

Eens de wetgeving van kracht is, is het belangrijk dat de wetgever deze blijft opvolgen. Dit leidt dan ook tot het volgende instrument van het reguleringsmanagement, namelijk monitoring. Monitoring is het opvolgen van kernindicatoren van de RIA om indien nodig tijdig bij te sturen. Wanneer evenwel de gewenste effecten achterwege blijven, kan dit een signaal zijn dat een reguleringsimpactevaluatie of RIE noodzakelijk is. De RIE is een instrument van het reguleringsmanagement, dat systematisch nagaat welke effecten de toepassing van een bestaande regel heeft op burgers, bedrijven en non-profit organisaties. Op deze manier maakt de RIE het mogelijk om de oorzaken te achterhalen waardoor de wetgeving ineffectief blijkt te zijn en daardoor dus niet in staat is om haar doelstellingen te bereiken. In principe maakt de RIE gebruik van de RIA-methodiek om de bestaande regelgeving ex-post door te lichten. Toch zijn er belangrijke verschillen tussen de RIE en de RIA. Zo is de RIE ondermeer een feedbackloop naar de RIA toe. Het is immers mogelijk dat de RIA cruciale schattingsfouten bevat, dankzij de RIE

komen deze aan het licht. Op deze manier is de RIE een terugkoppeling naar de RIA waardoor de RIA-kwaliteit erop vooruitgaat. Aangezien de RIE ex-post plaatsvindt, zijn mogelijks de doelstellingen ondertussen veranderd, dit tengevolge van een gewijzigde situatie of van nieuwe informatie die aan het licht gekomen is. Het is dan ook niet onmogelijk dat de RIE een andere beleidsoptie als optimaal aanduidt dan de initiële RIA. Ook na de RIE blijft opvolging vereist. Wederom is het van belang om de wetgeving aan de hand van enkele kernindicatoren te monitoren. Dit onderzoek beschrijft beknopt de stappen die de wetgever moet volgen om de regelgeving te monitoren en om een RIE uit te voeren.

Vervolgens past dit onderzoek de uiteengezette RIE-methodiek toe op de federale wapenwet van 8 juni 2006. Het betreft hier een federale wapenwet, de rechtvaardiging van deze keuze ligt in het feit dat aan federale wetgeving nooit een RIA voorafgaat. Daarbij komt dat het hier gaat om een impulswetgeving. De wet is namelijk (versneld) ingevoerd naar aanleiding van de gebeurtenissen met Van Themsche. Het maatschappelijk probleem dat zich hier stelde betrof agressief en racistisch gedrag. De overheid heeft evenwel gereageerd door de wapenwetgeving aan te passen. Op deze manier pakt ze de symptomen aan in plaats van de kern van het probleem. De toepassing van de RIA had dit kunnen vermijden, de RIA dwingt de wetgever er namelijk toe zijn doelstellingen expliciet te specificeren. In realiteit heeft de wetgever evenwel andere doelstellingen vooropgesteld. Zo streeft ze een verhoging van de veiligheid na. Ook het vermijden van impulsaankopen van wapens behoort tot haar doelstellingen. En ten slotte wil de wetgever wapens traceerbaar maken en dus uit de illegaliteit halen. Teneinde dit te bereiken heeft de overheid voor wetgeving gekozen. Er zijn evenwel nog andere beleidsmogelijkheden, niet alleen ex-ante maar ook ex-post. Aangezien de wet van 8 juni 2006 reeds van kracht is, is het daarom interessanter om de beleidsopties die ex-post nog open liggen, te verkennen.

Uiteraard kan de wetgever de situatie in eerste instantie behouden. Dit houdt echter in dat de aanzienlijke administratieve last, waaronder de vijfjaarlijkse vergunningsaanvraag, die met wetgeving gepaard gaat, blijft bestaan. Naast het behoud van de situatie, zijn de voornaamste beleidsopties deregulering of een versoepeling van de wet met daarnaast een sensibiliseringscampagne. Deze opties brengen een aanzienlijke daling van de administratieve lasten teweeg, toch gaan er ook kosten mee gepaard. Zo vereisen beide alternatieven, op grond van rechtvaardigheid en gelijkheid, een compensatieregeling voor de burgers die kosten gemaakt hebben bij de naleving van de opgeheven of versoepelde wet. De compensatieregeling is noodzakelijk teneinde enige maatschappelijke steun te verwerven. Daarbij komt het risico dat de veiligheid van de maatschappij er mogelijks op achteruit gaat. Dit is een onmiskenbare kost die zeker niet over het hoofd gezien mag worden. De mate waarin de maatschappelijke veiligheid er al dan niet op achteruit gaat hangt af van de relatie die er tussen wapenbezit, wapenwetgeving en criminaliteit bestaat. Een blik op de literatuur brengt ons echter tot de conclusie dat betreffende deze relatie nog veel onenigheid bestaat. Ongeacht de vorm die deze relatie in werkelijkheid

aanneemt, valt het van de politieke wereld sowieso te verwachten dat zij op zijn minst alle mogelijke beleidsopties in overweging nemen. Zowel de RIA als de RIE zouden in dit geval een onmiskenbare meerwaarde betekenen. Uit de case study komt duidelijk naar voren dat er niet alleen nog ruimte is om de RIA maar ook de RIE verder te ontwikkelen, maar dat vooral de correcte toepassing ervan het meeste aandacht vereist.

Woord vooraf

In het kader van mijn opleiding tot Master in de Toegepaste Economische Wetenschappen, afstudeerrichting Beleidsmanagement, heb ik als onderwerp gekozen voor 'Instrumenten van reguleringsmanagement en wetgevingskwaliteit'. Dit werk handelt over een sterk evoluerend gebied dat bovendien door de toenemende bezorgdheid naar kwaliteitsvolle regelgeving voortdurend aan belang wint. Daarnaast is het een thema dat door de verscheidene toepassingsmogelijkheden blijft boeien.

Graag wil ik bij deze de mensen bedanken die geholpen hebben bij het tot stand komen van deze thesis. Hierbij denk ik in de eerste plaats aan Prof. dr. Lode Vereeck; zonder zijn deskundig advies en ondersteuning, was de realisatie van dit werk niet mogelijk geweest. Daarnaast wil ik ook mijn naaste omgeving bedanken, die mij te allen tijde gesteund hebben. Voorts zijn tijdens mijn informatieverzameling verscheidene personen mij van dienst geweest. Ook aan hen wil ik tot slot nog een dankwoord richten voor hun bereidwillige medewerking.

Inleiding	8
Hoofdstuk 1: Probleemstelling en onderzoeksopzet.....	10
1.1 Probleemstelling	10
1.2 Onderzoeksopzet	10
Hoofdstuk 2: Theoretisch kader ex-ante	12
2.1 Algemene situering.....	12
2.2 Reguleringsimpactanalyse	13
2.2.1 Omschrijving van de RIA.....	13
2.2.2 Voordelen van het uitvoeren van een impact analyse	16
2.2.3 Stappen in het RIA-proces.....	18
2.2.3.1 Analytische methodes voor RIA.....	21
2.2.3.2 Lichte en zware RIA	22
2.3 Wetgevingskwaliteit.....	24
2.3.1 Omschrijving wetgevingskwaliteit.....	24
2.3.1.1 Goede regelgeving in Vlaanderen	25
2.3.1.1.1 Noodzakelijk en doeltreffend	25
2.3.1.1.2 Doelmatig en afgewogen.....	25
2.3.1.1.3 Uitvoerbaar en handhaafbaar	26
2.3.1.1.4 Rechtmatig	26
2.3.1.1.5 Samenhangend	26
2.3.1.1.6 Eenvoudig, duidelijk en toegankelijk	27
2.3.1.1.7 Onderbouwd en overlegd	27
2.3.1.1.8 Blijvend relevant en actueel	27
2.3.1.2 Goede regelgeving in het buitenland	28
2.3.1.2.1 Organisatie voor Economische Samenwerking en ontwikkeling (OESO)	28
2.3.1.2.2 De Europese Commissie.....	29
2.3.1.2.3 Het Verenigd Koninkrijk: Vijf principes van goede regulering	30
2.3.1.2.4 Nederland: De Tafel van Elf.....	30
2.3.2 Wetgevingskwaliteit in Vlaanderen.....	31
2.4 Kwaliteitsvolle RIA.....	33
2.4.1 Omschrijving RIA-kwaliteit	33
2.4.2 Kritiek op kwaliteitsprincipes RIA.....	35
2.4.3 Problemen met RIA-kwaliteit	36

2.4.3.1 RIA-kwaliteit in de Europese Unie	39
2.4.3.2 RIA-kwaliteit in Vlaanderen	41
2.4.4 Verbetering RIA-kwaliteit	44
2.4.5 Verbetering RIA-kwaliteit in Vlaanderen	47
Hoofdstuk 3: Theoretisch kader ex-post	49
3.1 Monitoring van RIA	50
3.1.1 Indicatoren	51
3.1.2 Begrippenkader en doelstellingen van monitoring	53
3.2 Opvolging en evaluatie van reguleringsmanagement	54
3.2.1 Evaluatie van bestaande regelgeving	54
3.2.2 Evaluatie van de RIA	58
3.2.2.1 Compliance test (input): Algemeen en toegepast op Vlaanderen	59
3.2.2.2 Performance test (output)	60
3.2.2.3 Function test (impact)	60
3.2.3 Reguleringsimpactevaluatie (RIE)	61
3.2.4 Noodzakelijkheid van een RIE	62
3.2.5 Methodiek om te monitoren	63
Hoofdstuk 4: Case study	68
4.1 Wapenbezit, wapenwetgeving en criminaliteit	68
4.1.1 Wapenbezit en zelfmoord	69
4.1.2 Wapenbezit en ongevallen	70
4.1.3 Wapenbezit en zelfverdediging	70
4.1.4 Wapenbezit en criminaliteit	71
4.1.4.1 Wapenbezit en criminaliteit in het algemeen	71
4.1.4.2 Wapenbezit en moord	72
4.1.5 De typische wapenbezitter	75
4.1.6 De wapenmarkt	75
4.1.7 Wapenwetgeving en criminaliteit	77
4.1.8 Conclusie literatuurstudie wapenbezit, wapenwetgeving en criminaliteit	80
4.2 Case study: Federale wapenwet van 8 juni 2006	81
4.2.1 Aanleiding	81
4.2.2 Beknopte inhoud	82
4.2.3 De RIE toegepast	84
4.2.3.1 Titel	84
4.2.3.2 Aanleiding en doel	85
4.2.3.3 Opties	87
4.2.3.3.1 Beleidsoptie 1	87
4.2.3.3.2 Beleidsoptie 2	88
4.2.3.3.3 Beleidsoptie 3	88

4.2.3.3.4 Beleids optie 4	88
4.2.3.3.5 Beleids optie 5	88
4.2.3.3.6 Overzicht van de aangereikte beleids opties.....	89
4.2.3.4 Analyse van de effecten	90
4.2.3.4.1 Beleids optie 1: Behoud van de situatie.....	90
4.2.3.4.2 Beleids optie 4: Dereguleren	106
4.2.3.4.3 Beleids optie 5: Versoepeling van de wapenwet aangevuld met een sensibiliseringscampagne.....	113
4.2.3.5 Uitvoering.....	119
4.2.3.5.1 Beleids optie 1: Behoud van de situatie.....	119
4.2.3.5.2 Beleids optie 4 en beleids optie 5: Dereguleren en een versoepeling van de wapenwet aangevuld met een sensibiliseringscampagne	124
4.2.3.6 Consultatie	124
4.2.4 Conclusie case study	126

Hoofdstuk 5: Conclusies..... 127

Literatuurlijst

Lijst met figuren

Lijst met tabellen

Bijlagen

Inleiding

Wetgeving is mede bepalend voor de sociaal-economische prestaties van een regio of een land.¹ Omwille hiervan is het dan ook noodzakelijk dat de wetgeving kwaliteitvol is. Op deze manier is het mogelijk om bepaalde inefficiënties te vermijden. Lage wetgevingskwaliteit kan immers de consument benadelen, de competitiviteit van bedrijven begrenzen, werkloosheid creëren, economische groei afremmen, enz.²

“Wetten maken is makkelijker dan regeren” is een citaat van de Russische schrijver Tolstoj. Voor slechte wetgeving gaat deze stelling zeker op.³ Maar al te vaak komt regelgeving tot stand zonder aandacht te schenken aan de neveneffecten die ermee gepaard gaan.⁴ Goede wetgeving daarentegen komt enkel tot stand door middel van een complex proces waarbij de wetgever verschillende aspecten in rekening moet nemen.

De laatste twee decennia is de vraag naar een efficiënt en effectief beleid dan ook enorm toegenomen. Er is een ‘smart regulation’ beweging op gang gekomen die zich richt op het verbeteren van de wetgevende staat die steeds meer onder druk staat om betere resultaten aan een lagere kost te produceren. Als respons hierop hebben de OESO⁵, de WTO⁶ en de Europese Commissie sinds midden jaren 90 maatregelen genomen om de wetgevingkwaliteit te verbeteren. Sindsdien heeft de RIA-methode al in 23 OESO-landen haar intrede gemaakt. Dit is het gevolg van de toenemende competitieve druk waardoor de nood aan empirische beslissingsmethodes zoals de reguleringsimpactanalyse (RIA) alsmaar toeneemt.⁷

Het toenemende belang van kwaliteitsvolle wetgeving heeft er ondermeer voor gezorgd dat ook de ex-post evaluatie meer aandacht krijgt.⁸ De ex-post analyse dient als een soort van feed-back loop, waarbij de resultaten kunnen dienen om procedures te verbeteren of te verfijnen. Dit vereist uiteraard enige flexibiliteit van het reguleringsproces. Het proces moet namelijk openstaan voor

¹ Vlaams Parlement (2007) ‘Gedachtewisseling SERV-rapporten inzake wetgevingskwaliteit, reguleringsimpactanalyse (RIA) en regelgevingsagenda’, <http://jsp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2006-2007/g1094-1.pdf>.

² Ballantine, B. en Devonald, B. (2006) ‘Modern regulatory impact analysis: The experience of the European Union’, *Regulatory Toxicology and Pharmacology*, Vol. 44, Issue 1, p. 57-68.

³ Bourgois, G. (2007) ‘Reguleringsmanagement in Vlaanderen’, Toespraak Studiedag Reguleringsmanagement in Vlaanderen, http://www.vlaanderen.be/servlet/Satellite/c=MIN_Publicatie&cid=1175141953116&lang=NL&lyt=1141721307967&p=1103027410260&pagename=ministersites%252FMIN_Publicatie%252FPublicatiePageMIN&title=minister+Geert+Bourgeois.

⁴ Graham, J. D. en Weiner, J. B. (1995) ‘Risk versus Risk: Tradeoffs in Protecting Health and the Environment’, Harvard University Press, Cambridge, MA.

⁵ Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.

⁶ World trade organization.

⁷ Jacobs, S. (2006) ‘Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making’, <http://www.regulatoryreform.com>.

⁸ Organisation for Economic Co-operation and Development (2004b) ‘Regulatory performance: ex-post evaluation of regulatory tools and institutions’, <http://www.oecd.org/dataoecd/32/52/34227774.pdf>.

continue verbetering.¹ Dit is evenwel makkelijker gezegd dan gedaan. In de loop van dit onderzoek zal dan ook duidelijk blijken dat de ontwikkeling van kwaliteitsvolle wetgeving geen sinecure is.

¹ Konvitz, J. 'Improving Regulatory Outcomes: Ex-Post Evaluation', http://www.europarl.europa.eu/comparl/imco/public_hearings/050915_konvitz_speech_en.pdf.

Hoofdstuk 1: Probleemstelling en onderzoekopzet

1.1 Probleemstelling

Goede wetgeving is één van de belangrijkste steunpilaren voor elke moderne overheid. Vlaanderen heeft daarom in de afgelopen jaren heel wat maatregelen genomen om de reguleringskwaliteit te verbeteren.¹ Eén van deze maatregelen is de reguleringsimpactanalyse (RIA). Deze schat de impact die nieuwe wetgeving met zich mee zou brengen. De RIA blijkt echter niet de gewenste verbeteringen in de wetgeving op te leveren. Daarom is het nuttig andere mogelijkheden te verkennen. Zo is het ook mogelijk om de impact van bestaande regelgeving te analyseren, dit door middel van een reguleringsimpactevaluatie (RIE). Dit zou waarschijnlijk een grote verbetering in de wetgevingskwaliteit in Vlaanderen opleveren. Daarom gaat dit onderzoek verder in op de volgende centrale onderzoeksvraag:

Op welke wijzen kunnen de instrumenten van het reguleringsmanagement (RIA, monitoring, RIE) bijdragen aan de verbetering van de wetgevingskwaliteit in Vlaanderen?

Verder bekijkt dit onderzoek de volgende deelvragen:

- Wat is de RIA en wat is een kwaliteitsvolle RIA?
- Wat is goede regelgeving en wat is wetgevingskwaliteit?
- Hoe staat het met de RIA-kwaliteit in Vlaanderen en in Europa?
- Wat is monitoring en hoe kan de wetgevingskwaliteit gemonitord worden?
- Wat is de RIE en welke elementen zijn er nodig voor een kwaliteitsvolle RIE?
- Case: toepassing van de RIE-methodiek op de federale wapenwet van 8 juni 2006.

1.2 Onderzoekopzet

Aan de hand van een literatuurstudie schetst dit onderzoek eerst en vooral een theoretisch kader waarin de reguleringsimpactanalyse zich bevindt, daarna volgt een beschrijving van het begrip wetgevingskwaliteit. Vervolgens geeft het onderzoek aan wat een kwaliteitsvolle RIA precies inhoudt en hoe de wetgever dit kan bereiken. Voorts werpt het werk kort een blik op de prestaties van Vlaanderen en Europa op dit gebied.

¹ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

Hoofdstuk drie tracht duidelijk te stellen dat kwalitatieve wetgeving het gevolg is van een dynamisch proces. Teneinde dit inzicht te bieden, vestigt het hoofdstuk de aandacht op de relatie die tussen RIA, monitoring, en RIE bestaat. Aan de hand van de literatuur probeert het werk inzicht te geven in de begrippen monitoring en RIE. Tot slot reikt dit hoofdstuk een mogelijk stappenplan aan om het reguleringsproces te monitoren.

Het vierde hoofdstuk zal de RIE-methodiek toepassen op een case study omtrent de Belgische wapenwetgeving. Eerst en vooral zal het hoofdstuk aan de hand van een beknopte literatuurstudie die een blik werpen op de relatie tussen wapenbezit, wetgeving en criminaliteit. Dit kan inzichten opleveren die hun nut kunnen bewijzen bij de analyse van de Belgische wapenwetgeving. Het doel van dit gedeelte is namelijk de eerder geschetste RIE-methodiek toe te passen op de federale wapenwet van 8 juni 2006. Er werd gekozen voor een federale wetgeving omwille van het feit dat hieraan sowieso geen RIA is voorafgegaan.

Hoofdstuk 2: Theoretisch kader ex-ante

Dit hoofdstuk schetst eerst en vooral een theoretisch kader waarin de reguleringsimpactanalyse zich bevindt (paragraaf 2.2). Vervolgens tracht dit hoofdstuk een duidelijk beeld te geven van het begrip wetgevingskwaliteit (paragraaf 2.3). Tenslotte komt ook nog de RIA-kwaliteit uitgebreid aan bod (paragraaf 2.4).

2.1 Algemene situering

Reguleringsmanagement omvat zowel het management van het proces voor het opmaken van nieuwe regelgeving als het beheer van de bestaande regelgeving. Het doel hiervan is te komen tot goede regelgeving. Om een duidelijk beeld te krijgen van wat goede regelgeving is, zijn in Vlaanderen de acht kenmerken van goede regelgeving ontwikkeld. Paragraaf 2.3.1 beschrijft deze acht kenmerken en legt de link met het buitenland. Ter ondersteuning van de implementatie van het reguleringsmanagement in de verschillende beleidsdomeinen zijn er al meerdere instrumenten beschikbaar. De beschikbare instrumenten zijn globaal volgens drie sporen van het reguleringsmanagement ingedeeld.¹ Zo bestaat er de juridisch-technische vereenvoudiging. Deze heeft als doel verouderde, onvoldoende gestructureerde, inconsistente, overbodig complexe, onvoldoende duidelijke, onvoldoende leesbare of moeilijk te vinden wetgeving aan te passen of te verwijderen.² Verder is er de administratieve lastenverlaging. Administratieve lasten zijn kosten die voortvloeien uit administratieve handelingen die actoren moeten uitvoeren om aan bepaalde wettelijke verplichtingen te voldoen. Ongeacht of deze handelingen zonder de wettelijke verplichting ook uitgevoerd zouden worden. Deze kosten beperken de creativiteit van de burgers en remmen de zin voor initiatief van ondernemingen af. Daarom is het van belang deze administratieve lasten te verlagen. Tenslotte is er nog de reguleringsimpactanalyse, die ex-ante een inschatting maakt van de effecten van nieuwe regelgeving. Een van de effecten die de RIA ook in kaart brengt, zijn de administratieve lasten.³ De volgende paragraaf gaat dieper in op de reguleringsimpactanalyse.

¹ Kenniscel Wetsmatiging (2004a), 'Leidraad reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid, p. 10.

² De Geest, G. et al. (2003), 'Studie juridisch-technische vereenvoudiging', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/EindrapportJTV150603.pdf>.

³ Kenniscel Wetsmatiging (2006a), 'Meten om te weten, leidraad voor het meten van administratieve lasten', http://www.wetsmatiging.be/downloads/Handleiding_Metenomteweten_herwerkteversie_jan2006.pdf.

2.2 Reguleringsimpactanalyse

2.2.1 Omschrijving van de RIA

Een reguleringsimpactanalyse of RIA is een hulpmiddel gebruikt ter verbetering van het begrip van economische en maatschappelijke welzijnseffecten van een wet of andere vormen van regelgeving.¹ Zo analyseert de RIA op een gestructureerde wijze de effecten van een regulering.² Hierbij gaat het om een systematische schatting van de kosten en baten die geassocieerd zijn met de nieuwe beleidsmaatregel en om een evaluatie van de prestaties van een bestaande regulering.³ De Europese commissie omschrijft, in zijn handleiding voor impactanalyses, de RIA als een set van logische stappen die de voorbereiding van de beleidsvoorstellen structureert. De RIA wordt ingepast in het proces van de beleidsontwikkeling om zo de ontwikkeling van de wetgeving te bepalen. Het RIA document geeft een diepere analyse en formalisering van de resultaten in een autonoom rapport dat bij de wetgeving wordt gevoegd.⁴

De RIA is ontworpen om een kwalitatief hoogstaand reguleringsbeleid te creëren. Dit wordt verkregen door maatschappelijk ongewenste regulering te verhinderen, verborgen kosten bloot te leggen, brede raadpleging van de bevolking, politieke verantwoording en transparantie.⁵ De RIA stelt beleidsmakers in staat om de nood aan en de impact van nieuwe regulering te onderzoeken.⁶ Eveneens moedigt de RIA publieke consultatie aan. Op deze manier kan een betere identificatie van de kosten en baten van de regelgeving plaatsvinden.⁷ Voorts is de RIA een belangrijk instrument in de communicatie tussen overheid en burger. De verhoogde transparantie in het regelgevingproces geeft namelijk meer inzicht in de beweegredenen voor bepaalde regelgeving.⁸

¹ Jacobs, S. (2004) 'Regulatory Impact Assessment and the Economic Transition to Markets', *Public Money & Management*, Vol. 24 Issue 5, p. 283-290.

² Kenniscel Wetsmatiging (2006b) 'Richtlijnen voor de opmaak van een Regulering Impact Analyse', http://www.wetsmatiging.be/downloads/handleiding_ria_versie2.pdf.

³ Kirkpatrick, C. et al (2003) 'Regulatory impact assessment in developing and transition economies: a survey of current practice and recommendations for further development' <http://www.competition-regulation.org.uk/conferences/mcrra03/conf3.pdf>.

⁴ Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf.

⁵ Institute for Applied Law and Economics 'RIA de ontwikkeling van het instrumentarium voor de reguleringsimpactanalyse', <http://www.wetsmatiging.be/downloads/wetenschappelijk%20rapport%20RIA1.pdf>.

⁶ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

⁷ Kirkpatrick, C. et al (2003) 'Regulatory impact assessment in developing and transition economies: a survey of current practice and recommendations for further development', <http://www.competition-regulation.org.uk/conferences/mcrra03/conf3.pdf>.

⁸ Van Humbeeck, P. (2004) 'Betere Vlaamse regelgeving: voorstellen voor een slagvaardig beleid', [http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/BetereVlaamse regelgeving 2004.pdf](http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/BetereVlaamse%20regelgeving%202004.pdf).

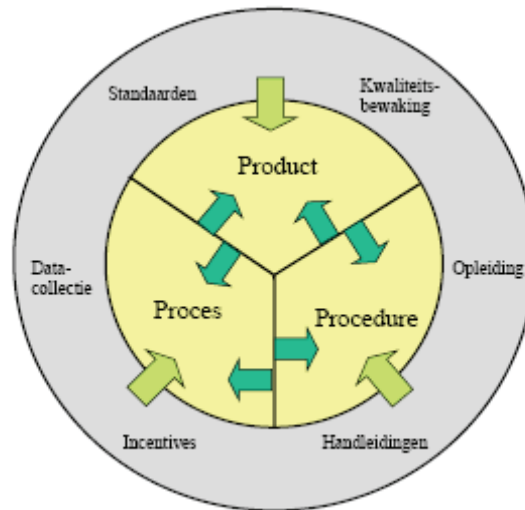
Het is eveneens mogelijk om de RIA te zien als een empirische benadering van het besluitvormingsproces. Door systematisch de mogelijke impact van overheidsacties te analyseren kan het de noodzakelijkheid en doeltreffendheid van voorgenomen regelgeving versterken. Deze informatie wordt aan de besluitmakers meegedeeld zodat zij een volledig beeld krijgen van zowel de positieve als de negatieve effecten van de voorgestelde regelgeving.¹ Hoewel de RIA belangrijke analytische informatie bevat, die een bepaald niveau van expertise vereist, is vandaag de dag de RIA meer dan enkel een analytische methode die precieze antwoorden geeft op kwantitatieve vragen. Het proces draait eveneens om het stellen van de juiste vragen, het voeren van een transparant politiek debat, het onderzoeken van de potentiële impact van al dan niet reguleren en het communiceren van informatie van wetgevers naar stakeholders.²

De Dienst Wetsmatiging omschrijft de RIA als een systeem bestaande uit een product, een proces en een procedure. De RIA is een product aangezien het gaat over een reguleringsimpactrapport dat de noodzaak en de wenselijkheid van de regelgeving aantoont door de doelstelling en de verwachte effecten van de regelgeving te beschrijven en te vergelijken met de verschillende reguleringsopties (de nuloptie en twee andere mogelijkheden). De RIA is een proces omdat het uitvoeren van een RIA inzicht geeft in de problematiek en de mogelijke oplossingen. Het is een werkwijze om op een systematische wijze informatie te verkrijgen en te structureren over een maatschappelijk probleem en de oplossingen ervan. Op deze manier is het nemen van beter onderbouwde beslissingen mogelijk. Het is ook mogelijk de RIA te beschouwen als een procedure. Het gaat dan om de afspraken over de inhoud van de RIA als document en over de opmaak van een RIA als proces. Maar de RIA is bovenal een systeem. Enerzijds gaat het om de verbanden en de samenhang tussen de RIA als product, proces en procedure. Anderzijds zijn er ondersteunende initiatieven nodig zoals handleidingen, opleidingen, enz. Figuur 1 geeft hier een duidelijk beeld van.³

¹ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

² Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

³ Kenniscel Wetsmatiging (2004b) 'Wegwijs in reguleringsimpactanalyse', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/VlaamseRIAgids.pdf>.

Figuur 1: RIA als systeem

(Bron: Kenniscel Wetsmatiging (2004) 'Wegwijs in reguleringsimpactanalyse')

Het is van belang te benadrukken dat de RIA de besluitvorming niet vervangt, maar dat het één van de instrumenten is om onderbouwde beslissingen te nemen.¹ De methodes die besluitvormers in OESO landen gebruiken bij reguleringsbeslissingen, zijn globaal in vijf categorieën onder te verdelen. De eerste categorie wordt 'deskundige' genoemd. Hier gebruikt de wetgever of een externe deskundige zijn expertise om een beslissing te maken. Bij de tweede categorie 'consensus' is een beslissing bereikt wanneer stakeholders een gemeenschappelijke positie innemen waarbij hun interesses gebalanceerd zijn. In de categorie 'politiek' nemen de politieke vertegenwoordigers beslissingen. Bij hun beslissing baseren zij zich op partijkwesties die van belang zijn voor het politieke proces. Wanneer de beslissing gebaseerd is op een model van buitenaf, behoort dit tot de categorie 'benchmarking'. In de laatste categorie 'empirisch' zijn de beslissingen gebaseerd op feiten en analyses.² Zoals eerder vermeld, is de reguleringsimpactanalyse een empirische methode en hoort deze dus in de laatste categorie van beslissingsmethoden thuis.³ Iedere beleidsbeslissing is een mix van deze beslissingsmethoden. Per land kan echter de samenstelling van de mix

¹ Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf.

Institute for Applied Law and Economics 'RIA de ontwikkeling van het instrumentarium voor de reguleringsimpactanalyse', <http://www.wetsmatiging.be/downloads/wetenschappelijk%20rapport%20RIA1.pdf>.

Jacobs, S. (2005) 'An overview of regulatory impact analysis in OECD countries', <http://www.oecd.org/dataoecd/21/59/35258828.pdf>.

Kirkpatrick, C. et al (2003) 'Regulatory impact assessment in developing and transition economies: a survey of current practice and recommendations for further development', <http://www.competition-regulation.org.uk/conferences/mcrra03/conf3.pdf>.

Radaelli, C. (2004b) 'The diffusion of regulatory impact analysis – Best practice of lesson-drawing?', *European Journal of Political Research*, Vol. 43, Issue 5, p. 723-747.

² Jacobs, S. (2005) 'An overview of regulatory impact analysis in OECD countries', <http://www.oecd.org/dataoecd/21/59/35258828.pdf>.

³ Kirkpatrick, C. et al (2003) 'Regulatory impact assessment in developing and transition economies: a survey of current practice and recommendations for further development', <http://www.competition-regulation.org.uk/conferences/mcrra03/conf3.pdf>.

veranderen. De RIA zelf vervangt het beslissingsproces niet, maar is een onderdeel van de mix van beslissingsmethoden. Het speelt een belangrijke rol in de versterking van de kwaliteit van het debat.¹ Het is dus duidelijk dat de RIA geen alleenstaand proces is. De RIA moet ingebed worden in het kaderwerk van besluitvorming.²

2.2.2 Voordelen van het uitvoeren van een impact analyse

De prestaties van regulering zijn essentieel voor het succes van het moderne bestuur. Daarom is het belangrijk dat overheden weten wanneer en op welke manier ze moeten reguleren in een markteconomie. Dit geldt zowel op nationaal als internationaal vlak.³

Op 1 januari 2005 is in Vlaanderen de reguleringsimpactanalyse ingevoerd. Dit met als doel dat de invoering van regelgeving pas plaatsvindt na grondige consideratie van de effecten ervan.⁴ Momenteel hebben al 23 van de 30 OESO landen het gebruik van de RIA in hun binnenlands beleid goedgekeurd. Vandaag de dag is de RIA dan ook een norm voor moderne geïndustrialiseerde landen. Als gevolg van competitieve druk beginnen ook niet-OESO landen gebruik te maken van RIA's.⁵ In ontwikkelingslanden gebeurt de toepassing van de RIA veel minder. Hier kunnen de opbrengsten van betere regulering echter groot zijn.⁶ De ontwikkeling naar efficiënte en resultaatgeoriënteerde regulering verlaagt immers de barrières voor internationale handel en investeringen door de vestiging van meer transparante standaarden voor het nationale beslissingsproces.⁷

De RIA zorgt ervoor dat er meer en betere informatie beschikbaar is op elk moment van het besluitvormingsproces, hierdoor komen beter geïnformeerde beslissingen makkelijker tot stand. Als doel beoogt de reguleringsimpactanalyse de beleidsinstrumenten te verbeteren, en het aantal

¹ Jacobs, S. (2005) 'An overview of regulatory impact analysis in OECD countries', <http://www.oecd.org/dataoecd/21/59/35258828.pdf>.

² Kirkpatrick, C. et al (2003) 'Regulatory impact assessment in developing and transition economies: a survey of current practice and recommendations for further development', <http://www.competition-regulation.org.uk/conferences/mcrria03/conf3.pdf>.

Ladegaard, P. (2005) 'Improving Business Environments through Regulatory Impact Analysis – Opportunities and challenges for developing countries', <http://www.businessenvironment.org/dyn/be/docs/80/Session3.4LadegaardDoc.pdf>.

³ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

⁴ Kenniscel Wetsmatiging (2006b) 'Richtlijnen voor de opmaak van een Regulering Impact Analyse', http://www.wetsmatiging.be/downloads/handleiding_ria_versie2.pdf.

⁵ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

⁶ Kirkpatrick, C. et al. (2004) 'Regulatory Impact assessment in Developing and Transition Economies: a Survey of Current Practice', *Public Money & Management*, Vol. 24, Issue 5, p. 291-296.

⁷ Jacobs, S. (2004) 'Regulatory Impact Assessment and the Economic Transition to Markets', *Public Money & Management*, Vol. 24, Issue 5, p. 283-290.

rechtsinstrumenten te verminderen door de onnodige wetgeving te vermijden.¹ De RIA beschrijft grondig de objectieven van de voorgestelde regelgeving, de bijhorende risico's en de mogelijke opties om de objectieven te bereiken. De verwachte kosten en baten worden transparant gemaakt en er wordt besproken welke mogelijkheden er zijn om naleving te verzekeren of af te dwingen.² De toepassing van de RIA resulteert in een publiek beleid waarbij beslissingen op een zodanige wijze tot stand komen dat de aanwending van de schaarse beschikbare middelen op een efficiënte manier gebeurt. Door het opstellen van een RIA zijn besluitvormers beter ingelicht, worden er meer mogelijke opties overwogen en meer nagedacht over de kosten en de betrokkenheid met de belanghebbenden versterkt.³ Jacobs noemt dit een culturele verschuiving waarbij wetgevers hun beslissingen met betrekking tot regulering zo aanpassen dat de kosten tot een minimum gereduceerd worden.⁴

De Dienst Wetsmatiging⁵ vat dit alles samen in 9 potentiële functies van de RIA. De twee belangrijkste functies zijn de bevordering van de *kwaliteit van de regelgeving*, en dit via een betere *onderbouwing*. Dankzij de RIA is het mogelijk om inhoudelijke gebreken, zoals een onduidelijke omschrijving van het maatschappelijke probleem, in regelgeving te vermijden. Een RIA bekijkt die kenmerken van goede regelgeving die voorheen doorgaans minder aandacht kregen bij beleidsvorming. Het gaat hier dan om de noodzakelijkheid en doeltreffendheid, doelmatigheid en afweging, en uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid⁶. Meer onderbouwde beslissingen leiden tot regulering die kwaliteitsvoller is. Zoals eerder vermeld, voegt de RIA een empirische dimensie toe aan besluitvorming. Ze versterkt namelijk de rationele en analytische basis voor beslissingen. Verder kan de RIA de *evenwichtige besluitvorming* bevorderen. Zo brengt ze informatie aan de oppervlakte die anders onbelicht zou blijven. Regelgeving gaat immers dikwijls gepaard met ongewenste neveneffecten, het is dan aan de RIA om deze voldoende in kaart te brengen. De reguleringsimpactanalyse biedt een kader voor een gestructureerde samenwerking over de beleidsdomeinen heen. De *beleidscoördinatie* wordt dus bevorderd. Wetgevers staan voor de uitdaging om de uiteenlopende doelstellingen die elkaar wederzijds beïnvloeden te integreren of af te wegen, dit met het oog op *meer welvaart en welzijn*. De RIA helpt hierbij en zorgt ervoor dat de nadelen van regelgeving niet disproportioneel staan ten opzichte van het doel. De RIA houdt er rekening mee dat belangen niet onevenredig geschaad worden en zorgt op deze manier voor meer *sociale bescherming en rechtvaardigheid*. De reguleringsimpactanalyse zorgt er eveneens voor dat

¹ Support for Improvement in Governance and Management (2001) 'Improving policy instruments through impact assessment', [http://appli1.oecd.org/olis/2001doc.nsf/43bb6130e5e86e5fc12569fa005d004c/c1256985004c66e3c1256a4f004b5bd4/\\$FILE/JT00107877.PDF](http://appli1.oecd.org/olis/2001doc.nsf/43bb6130e5e86e5fc12569fa005d004c/c1256985004c66e3c1256a4f004b5bd4/$FILE/JT00107877.PDF).

² National Audit Office (2001) 'Better regulation: making good use of regulatory impact assessments', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/01-02/0102329.pdf

³ Institute for Applied Law and Economics 'RIA de ontwikkeling van het instrumentarium voor de reguleringsimpactanalyse', <http://www.wetsmatiging.be/downloads/wetenschappelijk%20rapport%20RIA1.pdf>.

⁴ Jacobs, S. (2005) 'An overview of regulatory impact analysis in OECD countries', <http://www.oecd.org/dataoecd/21/59/35258828.pdf>.

⁵ Kenniscel Wetsmatiging (2004b) 'Wegwijs in reguleringsimpactanalyse', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/VlaamseRIAgids.pdf>.

⁶ Deze kenmerken van goede regelgeving worden uitvoerig besproken in de paragrafen 2.3.1.1.1-2.3.1.1.3.

er *niet te snel naar wetgeving gegrepen* wordt om maatschappelijke problemen op te lossen. Reguleren is enkel de gepaste oplossing als er geen beter geschikte alternatieven voorhanden zijn. Op deze manier versterkt de overheid haar doeltreffendheid en efficiëntie en vermijdt ze onnodige kosten en lasten voor gezinnen, bedrijven en andere organisaties. Verder draagt de RIA bij aan de openheid en kwaliteit van het maatschappelijke debat en verhoogt ze de *transparantie* van het regelgevingproces. Zo zorgt de RIA voor een betere motivering van de regelgeving, een meerwaarde in het consultatieproces en een versterking van de politieke verantwoording. De regelgeving moet haar doel blijvend en doeltreffend bereiken. De reguleringsimpactanalyse helpt hierbij in die zin dat ze beleidsmakers reeds bij de opmaak van de regulering aanspoort om rekening te houden met de organisatie en opvolging van de uitvoering. Op deze manier draagt de RIA dus bij aan de *dynamiek* van regelgeving. De Dienst Wetsmatiging schat de mogelijke bijdrage voor meer welvaart en welzijn, sociale rechtvaardigheid en dynamiek het laagst in.¹

Het is echter moeilijk om de precieze impact van de reguleringsimpactanalyse in te schatten omdat ze slechts een deel uitmaakt van de volledige wetgevende omgeving. Het installeren van een RIA-procedure werpt namelijk pas vruchten af als deze procedure volledig geïntegreerd is in het besluitvormingsproces. Om toch een indicatie van de impact van een RIA te krijgen zou bijvoorbeeld gekeken kunnen worden naar gedragsveranderingen bij stakeholders. Via de RIA krijgen de stakeholders bijvoorbeeld een duidelijker beeld omtrent de beweegredenen voor de nieuwe wetgeving. Hierdoor zijn de stakeholders onder andere gewilliger om de wetgeving te aanvaarden en na te leven.²

2.2.3 Stappen in het RIA-proces

De RIA doorloopt verscheidene stadia vooraleer er een finaal document ontstaat. De Europese Commissie onderscheidt een aantal stappen in haar richtlijnen voor een impact analyse. Ook Vlaanderen heeft soortgelijke richtlijnen ontwikkeld voor de RIA.

Als eerste stap onderscheidt de Europese Commissie de definiëring van het probleem. Hierbij moeten de reikwijdte, de oorzaken en de hoofdrolspelers van het probleem vastgesteld worden. Consultatie van de stakeholders zou kunnen helpen om inzicht te verkrijgen in het maatschappelijke probleem. Een gedetailleerde omschrijving van het probleem is essentieel om een geschikte doelstelling en een passend beleidsinstrument vast te stellen. Het is belangrijk om

¹ Kenniscel Wetsmatiging (2004b) 'Wegwijs in reguleringsimpactanalyse', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/VlaamseRIAgids.pdf>.

² Radaelli, C. (2004b) 'The diffusion of regulatory impact analysis – Best practice of lesson-drawing?', *European Journal of Political Research*, Vol. 43, Issue 5, p. 723-747.

uit te leggen waarom het een probleem is en wat de drijvers van het probleem zijn. Verder moet de bevoegdheid om te reguleren en de noodzakelijkheid van de regelgeving nagegaan worden.¹

De tweede stap is de definiëring van de doelstellingen. Deze doelstellingen moeten rechtstreeks in verband staan met de oorzaken van het probleem. De Dienst Wetsmatiging benadrukt hierbij dat er een duidelijk onderscheid bestaat tussen de aanleiding en de doelstelling. De aanleiding beschrijft hoe de situatie vroeger was, de doelstelling daarentegen beschrijft de toekomstige situatie.² De Europese Commissie wijst erop dat deze doelstellingen SMART moeten zijn. Dit houdt in dat de objectieven specifiek, meetbaar, aanvaard, realistisch en tijdsafhankelijk zijn.³ Volgens de Dienst Wetsmatiging is het belangrijk om doelstellingen te formuleren als te behalen resultaten en niet als in te zetten middelen. Zo blijven de meeste opties open.⁴ Voorts is het opmerkelijk dat in de meeste doelstellingen een hiërarchie zit. Op het eerste niveau zijn de algemene doelstellingen te vinden, deze drukken het algemene doel uit in termen van de uitkomsten of impact. Specifieke doelstellingen zijn het tweede niveau, deze gaan over de directe, korte-termijn effecten. Ze zijn de onmiddellijke doelen van het beleid. Voor het bereiken van de algemene doelen moeten eerst de specifieke doelen bereikt zijn. De operationele doelstellingen zijn het laatste niveau en zijn uitgedrukt in outputs.⁵

De derde stap is volgens de Europese Commissie het onderscheiden van de beleidsopties die het gewenste doel bereiken. Het consulteren van de stakeholders kan hierbij een belangrijk hulpmiddel zijn. Bij de identificatie van de beleidsopties is het vooral belangrijk ruim te denken. Zo zou de 'niets-doen'-optie, ook wel de nuloptie genoemd, steeds beschouwd moeten worden. De integratie van de nuloptie maakt bovendien het relatief vergelijken van de andere mogelijkheden makkelijker.⁶ De eliminatie van opties gebeurt door beperkingen en criteria van effectiviteit, efficiëntie en consistentie op te leggen. Op deze manier is het eenvoudig om stakeholders uit te leggen waarom sommige opties niet gekozen werden. De overblijvende beleidsopties zijn kandidaat voor verdere analyse.

De volgende stap gaat na wat de waarschijnlijke impact van de regulering zal zijn op de drie pijlers van de duurzame ontwikkeling namelijk de economische, de sociale en de ecologische pijler. Hierbij behandelt de RIA eveneens de vraag of deze effecten omkeerbaar zijn. In deze analyse komen

¹ Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf.

² Kenniscel Wetsmatiging (2006b) 'Richtlijnen voor de opmaak van een Regulering Impact Analyse', http://www.wetsmatiging.be/downloads/handleiding_ria_versie2.pdf.

³ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

⁴ Kenniscel Wetsmatiging (2006b) 'Richtlijnen voor de opmaak van een Regulering Impact Analyse', http://www.wetsmatiging.be/downloads/handleiding_ria_versie2.pdf.

⁵ Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf.

⁶ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

zowel de directe als indirecte effecten aan bod. De indirecte effecten kunnen al dan niet gewenst zijn. Er moet nagegaan worden welke groepen getroffen worden en op welke manier. De winnaars en de verliezers moeten dus gekend zijn. De Europese Commissie gaat in haar impact analyse eveneens de impact op bestaande ongelijkheden (sekse, regio, etnische groepering enz.) na.¹ Volgens Jacobs kunnen zulke evaluaties echter tot foute beleidsbeslissingen leiden. Ongelijkheden zijn namelijk een product van de macro-omgeving. Over de tijd heen zullen efficiënte micro-economische interventies grote macro-economische effecten hebben. Micro interventies zijn een onderdeel van een complex economisch systeem, daarom is het onmogelijk om de marginale effecten van één enkele interventie te identificeren. Wanneer dit toch geprobeerd wordt, zal dit leiden tot foute beleidsbeslissingen omdat deze gedreven zijn door statische korte termijn resultaten.² Het is echter toch nodig om deze ongelijkheden aan te halen in het RIA document aangezien er een inschatting van alle effecten vereist is. Tevens laat de RIA toe om naar andere opties te zoeken die de marginale ongelijkheid van de regelgeving kunnen verminderen.

Verder moet nagegaan worden op welke manier de naleving zal gebeuren. Hierbij is het onder andere belangrijk om rekening te houden met het feit of de doelgroep de nieuwe regulering wel wil naleven en of ze dit ook kan.³ Het is nuttig om hierbij de 'tafel van elf'⁴ in beschouwing te nemen.

Hierna volgt een grondige analyse van de impact van de regulering. Hierbij worden zowel kwalitatieve als kwantitatieve data verzameld. Dit is het duurste en meest tijdrovende onderdeel van het hele RIA-proces.⁵ Volgens de Dienst Wetsmatiging is het zinvol om bij het kwantificeren van de kosten en baten enkele vuistregels in beschouwing te nemen. Zo moeten onder meer de kosten en baten van verschillende opties vergeleken worden ten opzichte van eenzelfde referentiepunt. Het is daarom nuttig om ze uit te drukken ten opzichte van de nuloptie. Kosten en baten omvatten dus geen effecten die ook zonder regulering zouden plaatsvinden. Wanneer baten of kosten zich op verschillende tijdstippen voordoen, moeten ze tegen actuele waarde gewaardeerd worden. Verder is het van belang om dubbeltellingen te vermijden en om rekening te houden met de waarschijnlijkheid dat een bepaald effect zich zal voordoen.⁶

De resultaten van de analyse moeten vooral transparant, reproduceerbaar en robuust zijn. Dit houdt ondermeer in dat de resultaten duidelijk verstaanbaar zijn en dat wanneer de analyse opnieuw op dezelfde wijze zou plaatsvinden, dit hetzelfde resultaat zou opleveren. Wanneer de

¹ Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf.

² Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

³ Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf.

⁴ Paragraaf 2.3.1.2.4 bespreekt de Tafel van Elf.

⁵ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

⁶ Kenniscel Wetsmatiging (2006b) 'Richtlijnen voor de opmaak van een Regulering Impact Analyse', http://www.wetsmatiging.be/downloads/handleiding_ria_versie2.pdf.

analyse op een andere manier uitgevoerd zou worden, zouden de nieuwe resultaten niet te sterk mogen afwijken van de oude.¹

De volgende stap vergelijkt de resultaten en gaat hierbij na of de positieve en negatieve effecten voor elke optie tegen elkaar opwegen. In de allerlaatste fase wordt nagegaan hoe de opvolging en de evaluatie van de regulering zou kunnen gebeuren. Betreffende de evaluatie van de regulering is het mogelijk om bijvoorbeeld een eindtermijn voor wetten of bepalingen vast te leggen. Deze automatische herzieningsclausule, ook wel horizonartikel of 'sunset clause' genoemd, kan nuttig zijn bij regelgeving die omwille van een crisissituatie snel ontwikkeld is, bij snel evoluerende technologieën of bij wetenschappelijke onzekerheid. Er zijn alternatieven voor dit horizonartikel. Zo bestaat er een wetsevaluatief artikel, dit is een verplichte evaluatie van de regelgeving op een bepaald tijdstip. Een rapportageartikel is ook een mogelijkheid, dit is een verplichte periodieke verslaggeving over bepaalde aspecten van de regulering. Tenslotte kan ook een evaluatiebevoegdheid toegekend worden aan een bepaald orgaan.²

2.2.3.1 Analytische methodes voor RIA

De volgende analytische methodes zijn het meest voorkomend in de RIA.³ Eerst en vooral is er de kosten-batenanalyse, deze drukt alle effecten in monetaire termen uit. De neoklassieke economie spoort de overheid ertoe aan om gebruik te maken van de kosten-batenanalyse. Dit met als doel de maximalisering van de sociale welvaart en het bereiken van het Hicks-Kaldor optimum⁴. De meest geëvolueerde landen maken echter gebruik van een lichtere versie van de kosten-batenanalyse. Deze combineert kwantitatieve en kwalitatieve maatstaven en stelt ze vervolgens systematisch voor. Het is aan te raden om gebruik te maken van een geïntegreerd RIA-kaderwerk gebaseerd op een lichte kosten-batenanalyse met een sterke nadruk op de kwantitatieve metingen van de impact.⁵ Aangezien een lichte kosten-batenanalyse zowel de kwantitatieve als kwalitatieve effecten in rekening neemt, schetst ze het meest volledige beeld van de impact van de voorgenomen regelgeving. Hierbij is het van belang zoveel mogelijk effecten te kwantificeren om een zo scherp en objectief mogelijk beeld te verkrijgen.

¹ Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf.

² Kenniscl Wetsmatiging (2006b) 'Richtlijnen voor de opmaak van een Regulering Impact Analyse', http://www.wetsmatiging.be/downloads/handleiding_ria_versie2.pdf.

³ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

⁴ Volgens het Hicks-Kaldor criterium is er sprake van een verbetering van de maatschappelijke welvaart, indien er sprake is van een verandering waarbij alle betrokken individuen erop vooruit zouden kunnen gaan. De winst van de winnaars is groot genoeg om het verlies van de verliezers te compenseren. (Deze compensatie hoeft zich in werkelijkheid niet voor te doen, de mogelijkheid tot compenseren alleen al is voldoende.) Het Hicks-Kaldor optimum is bereikt wanneer men zich in een situatie bevindt waarin het niet meer mogelijk is om op grond van het Hicks-Kaldor criterium een welvaartsverbetering te bereiken.
van Velthoven, B. C. J. en van Wijck, P. W. (2007), 'Recht en efficiëntie', vierde druk, Kluwer, p. 2.

⁵ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

Verder bestaat er nog de kosteneffectiviteitanalyse. Dit is een techniek die de kosten van de verschillende mogelijkheden, die dezelfde output produceren, vergelijkt. Het nadeel van deze methode is dat ze niet nagaat of de baten de kosten wel verantwoorden. Aanvullend aan een kosten-batenanalyse kan deze methode wel zijn nut bewijzen. Terwijl de kosten-batenanalyse de overheid helpt bij de beslissing wat gedaan moet worden, helpt de kosteneffectiviteitanalyse bij de beslissing hoe dit gedaan moet worden.

De ene impact is al meer belangrijk dan de andere. Zo is de impact op bedreigde diersoorten belangrijker dan die op niet bedreigde. Daarom is het mogelijk om gewichten toe te kennen aan bepaalde impacts. Logischerwijs duwt een dergelijke weging de beleidsbeslissing in een bepaalde richting. Het is vooral belangrijk niet te evolueren naar een extreme vorm van weging, de partiële analyse. Een partiële analyse geeft namelijk slechts een gedeeltelijk beeld van de gevolgen van de regulering.¹

Tenslotte is er nog de risico- en onzekerheidsanalyse. Een risicoanalyse onderzoekt de kans dat een bepaald effect zich voordoet omwille van een gekende en specifieke oorzaak. Een onzekerheidsanalyse of sensitiviteitsanalyse gaat de waarschijnlijkheid na dat bepaalde uitkomsten zich voordoen ten gevolge van inschattingsfouten. Een variant hierop is het voorzichtigheidsprincipe. Het voorzichtigheidsprincipe verantwoordt interventie wanneer er grote risico's zijn met mogelijk onomkeerbare gevolgen. Voorzichtigheid is echter geen analytische methode maar een beleidskeuze.²

2.2.3.2 Lichte en zware RIA

De meeste landen hebben RIA's op verschillende niveaus. Zo heeft de Europese Commissie de 'Roadmap' of partiële RIA ingevoerd. Deze 'Roadmap' gaat na welke data reeds beschikbaar zijn en welke nog verworven moeten worden. Verder geeft ze een schatting van de waarschijnlijke tijd die nodig is om de impactanalyse te vervolledigen en een korte omschrijving van de waarschijnlijke impact van elke beleidsoptie. Een uitgebreidere impactanalyse volgt op de 'Roadmap'.³

In het Verenigd Koninkrijk bestaat het RIA-proces uit drie fasen, de initiële, de partiële en de finale RIA. De initiële RIA definieert de beleidsdoelstellingen. Eveneens maakt ze een ruwe schets van de kosten en baten van de opties voor de implementatie van het beleid. De consultatie van de belangengroepen en de raadpleging van de experts vinden plaats in de partiële RIA op deze manier

¹ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

² Ibidem.

³ Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf.

ontstaat er een duidelijk beeld van de kosten en baten van de verscheidene opties. Hierna volgt de formele consultatie, deze test de assumpties die de partiële RIA maakt. Degenen die waarschijnlijk invloed zullen ondervinden van de regulering, hebben dan de opportuniteit om te reageren. De finale RIA geeft een overzicht van de resultaten van de consultatie. De assumpties worden aangepast aan de resultaten van de consultatie, waardoor de finale RIA een herziene versie is van de partiële RIA.¹

In Vlaanderen is de RIA verplicht voor alle regelgeving met een regulerend effect op de burger, de bedrijven of andere vormen van organisaties. Hieronder worden dus alle voorontwerpen van decreten en ontwerpen van besluiten gerekend. Uitzonderingen hierop zijn autoreguleringen, regulering met betrekking tot de begroting en fiscale maatregelen, regulering ter goedkeuring van internationale en interregionale verdragen, decreten en besluiten zonder inhoudelijke impact of met een louter formeel karakter, regulering vervat in ruimtelijke plannen, beslissingen van de Vlaamse Regering of van een Vlaamse minister die geen regelgeving inhouden en ministeriële besluiten. Tot in 2006 bestond het onderscheid tussen de lichte en de zware RIA. Een lichte RIA werd uitgevoerd voor alle regelgeving met een regulerend effect op de burger, de bedrijven of de non-profitorganisaties. Het was een document dat hooguit vijf pagina's telde. Een zware RIA, hoewel zeer gelijkend op een lichte RIA, was uitgebreider. Er werden strengere eisen aan gesteld op inhoudelijk en methodologisch vlak. Een zware RIA werd opgemaakt voor regelgevingen met een zware impact op de burger, de bedrijven of andere vormen van organisaties.² Dit onderscheid bestaat sinds 2006 niet meer. Er wordt nu geval per geval bekeken hoe diepgaand de RIA moet zijn.³ Dit noemt het proportionaliteitsprincipe, het principe houdt in dat regelgeving met een grote impact een uitgebreide RIA vereist, daar waar voor regelgeving met een kleine impact slechts een beperkte RIA nodig is. Op deze manier worden de middelen voor de RIA daar gebruikt waar ze het grootste nut opleveren.⁴

¹ National Audit Office (2001) 'Better regulation: making good use of regulatory impact assessments', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/01-02/0102329.pdf.

² Van Humbeeck, P. (2004) 'Betere Vlaamse regelgeving: voorstellen voor een slagvaardig beleid', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/BetereVlaamseregeling2004.pdf>.

³ Kenniscel Wetsmatiging (2006b) 'Richtlijnen voor de opmaak van een Regulering Impact Analyse', http://www.wetsmatiging.be/downloads/handleiding_ria_versie2.pdf.

⁴ Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

2.3 Wetgevingskwaliteit

2.3.1 Omschrijving wetgevingskwaliteit

Eén van de elementen die een invloed heeft op het investeringsvolume en de tewerkstelling van een regio is de wetgevingskwaliteit.¹ Het kwaliteitsconcept is een fundamenteel onderdeel van de reguleringshervorming die de laatste jaren aan de gang is. Eén van de belangrijkste instrumenten om tot kwaliteitsvolle regulering te komen, is de reguleringssimpactanalyse.²

Voor het begrip wetgevingskwaliteit hanteert de OESO de volgende definitie: Wetgevingskwaliteit verwijst naar de mate waarin een reguleringssysteem haar onderliggende doelen nastreeft. Deze doelstellingen omvatten de specifieke beleidsdoelstellingen die de reguleringsinstrumenten nastreven, de efficiëntie waarmee deze doelstellingen bereikt worden, alsook de op het beleid gebaseerde doelstellingen inclusief transparantie en verantwoording.³

Ook Van Humbeeck gebruikt een zeer gelijkaardige definitie. Zijn definitie van regelgevingkwaliteit in economische termen verwijst naar de effectiviteit en de efficiëntie waarmee de overheid het instrument regelgeving toepast. Regelgeving is effectief wanneer ze de beleidsdoelstellingen bereikt. Het begrip efficiëntie houdt in dat er een gunstige verhouding bestaat tussen de kosten en de baten van de regelgeving. De baten moeten dus groter zijn dan de kosten en het verschil is liefst zo groot mogelijk. Het is belangrijk om hierbij ook de neveneffecten in rekening te nemen. Er mag bovendien geen alternatief voor de regulering bestaan dat een betere kosten-batenverhouding heeft. De bovenstaande definitie is echter sterk economisch getint.⁴ Er zijn nog andere factoren buiten efficiëntie en effectiviteit die bepalen of regelgeving 'goed' is, de acht kenmerken van goede regelgeving uit de volgende paragrafen tonen dit duidelijk aan.

¹ Van Humbeeck, P. (2004), 'Betere Vlaamse regelgeving: voorstellen voor een slagvaardig beleid', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/BetereVlaamseregelgeving2004.pdf>.

² Radaelli, C. (2004b), 'The diffusion of regulatory impact analysis – Best practice of lesson-drawing?', *European Journal of Political Research*, Vol. 43, Issue5, p. 723-747.

³ Organisation for Economic Co-operation and Development (2004b) 'Regulatory performance: ex-post evaluation of regulatory tools and institutions', <http://www.oecd.org/dataoecd/32/52/34227774.pdf>.

⁴ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

2.3.1.1 Goede regelgeving in Vlaanderen

De Vlaamse overheid keurde in 2003 acht kenmerken van goede regelgeving goed.¹ De Dienst Wetsmatiging werkte deze kenmerken verder uit in hun Gids Kenmerken van Goede Regelgeving. Hieronder staan deze acht kenmerken uitvoerig beschreven.²

2.3.1.1.1 Noodzakelijk en doeltreffend

Goede regelgeving is noodzakelijk om het beoogde maatschappelijke doel te bereiken. Er zijn geen alternatieven die een betere oplossing voor het probleem bieden, de regelgeving is de beste manier om het doel te bereiken. Belangrijk hierbij is een goede probleemanalyse, deze zal op zichzelf al oplossingen voor het probleem aanreiken. De beoogde doelstelling en de doelgroep zijn duidelijk aangegeven. Tussenkost van de overheid is overbodig wanneer de doelstelling spontaan bereikt kan worden. Wanneer duidelijk is dat de overheid moet ingrijpen, is het van belang om de meest gepaste vorm van overheidsinterventie te kiezen. Hierbij moet rekening gehouden worden met het schaalniveau. Niet enkel moet de vraag gesteld worden of Vlaanderen wel bevoegd is om te reguleren, maar er moet ook nagegaan worden of het probleem niet beter op een hoger of lager niveau op te lossen valt.³

2.3.1.1.2 Doelmatig en afgewogen

Goede regelgeving vergroot de maatschappelijke welvaart aangezien de kosten ervan kleiner zijn dan de maatschappelijke baten. Het is echter niet steeds nodig dat de kosten kleiner zijn dan de baten. In dit geval zal de verhouding tussen de kosten en de baten van de regelgeving het meest gunstig zijn ten opzichte van de andere alternatieven. De regelgeving vermijdt onnodige kosten en bereikt het doel tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kost. Een reguleringssimpactanalyse brengt deze baten en kosten in kaart. De diepgang van deze analyse is situatieafhankelijk (proportionaliteitsprincipe). Verder mogen individuele belangen niet onevenredig geschaad worden. De oneven verdeling van baten en kosten kan aanleiding geven tot de verkenning van alternatieven of tot de compensaties voor de meest getroffen groepen.⁴

¹ Vlaamse Regering (2003), 'Beslissing goedkeuring acht kenmerken goede regelgeving', http://www.wetsmatiging.be/downloads/besl_kenm%20goede%20regelgeving%20071103.pdf

² Kenniscel Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 16.

³ Kenniscel Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 16-17.

⁴ Kenniscel Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 18-19.

2.3.1.1.3 Uitvoerbaar en handhaafbaar

Aan goede regelgeving moet in de praktijk gevolg gegeven worden. Dit is niet alleen essentieel voor het bereiken van het doel van de regelgeving, maar ook voor de geloofwaardigheid van de overheid. De beleidsmaker moet de kosten voor het handhaven van de regelgeving in kaart brengen, alsook de beschikbare middelen hiervoor. Het is van belang om reeds vooraf na te denken over de concrete organisatie en uitvoering van de handhaving. Bij de handhaving zijn strafrechtelijke sancties niet de enige mogelijkheid, maar ook administratieve geldboetes, schorsing, waarschuwingen, zelfcontrole, intrekking van vergunningen, enz. kunnen een oplossing bieden.¹

2.3.1.1.4 Rechtmatig

Volgens de Dienst Wetsmatiging respecteert goede regelgeving de eisen en grenzen die het recht aan wetgeving stelt. Bovendien komt ze tegemoet aan democratische principes die de samenleving vooropstelt. De regelgeving heeft een wettelijke basis en houdt rekening met het geldende Europese recht. Voorts respecteert ze de algemene rechtsbeginselen. Hieronder valt rechtszekerheid, de regelgeving is duidelijk geformuleerd, toegankelijk en verandert niet om de haverklap. De regulering is tijdig bekendgemaakt, de eventuele overgangsperiodes zijn ruim, en de terugwerkende kracht geldt slechts wanneer de feitelijke en juridische toestand dit verantwoordt. De doelgroepen van de regulering zijn niet op willekeurige wijze geselecteerd. Dit betekent dat vergelijkbare gevallen op een gelijke manier en niet-vergelijkbare gevallen op een verschillende manier behandeld worden. Conform het gelijkheidsbeginsel brengt de regelgeving geen ontoelaatbare ongelijkheid of discriminatie met zich mee. Het beginsel van individuele rechtsbedeling geldt. Ongewenste gevolgen die hun oorzaak vinden in de toepassing van de regelgeving kunnen in een individueel geval ondervangen worden. Op deze manier relateert het beginsel van individuele rechtsbedeling het gelijkheidsbeginsel. Voorts is het beginsel van toewijzing en delegatie van bevoegdheden van toepassing. Het decreet beperkt zich tot hetgeen wat voor de regulering van essentieel belang is. Tot slot komt de regelgeving tegemoet aan democratische eisen zoals inspraak en beroep.²

2.3.1.1.5 Samenhangend

Goede regelgeving vormt een coherent geheel. De regulering is intern consistent, er zijn geen tegenstrijdigheden, dubbele regels of onverenigbaarheden. Ze is afgestemd op de bestaande

¹ Kenniscel Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 20-21.

² Kenniscel Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 22- 23.

regulering en vertoont geen overlapping met andere reguleringen. De samenhang met regelgeving op andere beleidsterreinen en bevoegdheidsniveaus is noodzakelijk.¹

2.3.1.1.6 Eenvoudig, duidelijk en toegankelijk

Eenvoud, duidelijkheid en toegankelijkheid zijn volgens de Dienst Wetsmatiging essentiële vereisten om tot goede regelgeving te komen. Eenvoudige en duidelijke teksten vergemakkelijken de kennisname van de wetgeving, bovendien zijn ze makkelijker handhaafbaar. Eenduidige en nauwkeurige formulering minimaliseren interpretatie verschillen. De regelgeving moet vlot toegankelijk zijn en op een geschikte manier bekend gemaakt worden, bijvoorbeeld door publicatie in het Belgisch Staatsblad. Indien nodig wordt aanvullende publiciteit gemaakt op maat van de doelgroep.²

2.3.1.1.7 Onderbouwd en overlegd

De regelgeving moet gebaseerd zijn op alle nuttige wetenschappelijke en empirische informatie die redelijkerwijze beschikbaar is. Op deze manier wordt de rationele basis voor de beslissing versterkt. De Dienst Wetsmatiging benadrukt dat de informatieverzameling op een zodanige manier moet gebeuren, dat ze alle relevante invalshoeken en effecten in kaart brengt. De consultatie van de belanghebbende moet in een vroeg stadium van het beslissingsproces gebeuren. Deze consultatie moet evenwichtig zijn, ook minder goed georganiseerde doelgroepen moeten aan bod kunnen komen. Er wordt inzicht verkregen in de huidige toestand waarop de regelgeving van toepassing zal zijn en er wordt nagegaan welke gevolgen de regelgeving met zich mee zal brengen. Hierdoor is het mogelijk om ongewenste neveneffecten te voorkomen. De argumentatie voor de uitkomst wordt publiek gemaakt, zo kan gemotiveerd worden waarom met sommige bemerkingen wel of geen rekening gehouden werd.³

2.3.1.1.8 Blijvend relevant en actueel

Het doel van de regelgeving moet doelmatig en doeltreffend bereikt worden doorheen de tijd. De regelgeving moet daarom regelmatig herbekeken worden. Deze ex-postevaluatie kan gebeuren onder de vorm van een reguleringsimpactevaluatie (RIE). De RIE beoordeelt de regelgeving zodat de noodzaak, doeltreffendheid, doelmatigheid en samenhang blijvend gegarandeerd kunnen worden. De regelgeving op zichzelf kan hier al aandacht aan besteden door bijvoorbeeld

¹ Kenniscel Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 24-25.

² Kenniscel Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 26-27.

³ Kenniscel Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 28-30.

automatische herzieningsclausules of sunset clauses. De regulering kan ook aandacht besteden aan de terugkoppeling van informatie over de uitvoering van de wet in de praktijk. Dit is geregeld in het Klachtendecreet¹. Goede regelgeving documenteert voldoende haar doelstellingen, beweegredenen en onderbouwing, zodat de evaluatie op een gemakkelijke wijze kan plaatsvinden.²

2.3.1.2 Goede regelgeving in het buitenland

2.3.1.2.1 Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

De OESO ontwikkelde in 1995 een checklist met tien kernvragen die beleidmakers in staat moet stellen om tot kwalitatieve regulering te komen.³ Bij elke kernvraag is het eenvoudig om de link met Vlaanderen en haar acht kenmerken van goede regelgeving te leggen⁴:

- Is het probleem correct gedefinieerd?
- Is de interventie van de overheid verantwoord?
- Is regulering de beste vorm van overheidsactie?

De drie bovenstaande kernvragen komen overeen met de eerste twee kenmerken van goede wetgeving in Vlaanderen. De regelgeving is noodzakelijk en doeltreffend om het beoogde doel te bereiken en er zijn geen alternatieven voor de overheidsinterventie die het probleem beter kunnen oplossen. De Vlaamse overheid benadrukt hierbij eveneens het belang van een goede probleemanalyse. Deze zal namelijk op zichzelf al oplossingen voor het probleem aanreiken. De regelgeving is doelmatig en afgewogen, dit betekent dat er een grondige analyse van de kosten en baten moet plaatsvinden.

- Is er een wettelijke basis om te reguleren?

Het vierde kenmerk van goede regulering in Vlaanderen gaat na of de regelgeving rechtsmatig is.

- Wat is het gepaste overheidsniveau voor deze regulering?

Volgens de Dienst Wetsmatiging moet regelgeving noodzakelijk en doeltreffend zijn. Om te verzekeren dat regelgeving doeltreffend haar doel bereikt, is het van belang om bij de oplossing van het probleem rekening te houden met het schaalniveau.

- Verantwoorden de baten van de regulering de kosten?
- Is de verdeling van de effecten over de maatschappij transparant?

¹ Het uitgangspunt van dit decreet was dat de burger gebaat is bij één duidelijke klachtenprocedure. Sectorale klachtenregelingen zijn pas van toepassing als ze strenger zijn dan het Klachtendecreet. Kenniscl Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 32.

² Kenniscl Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 31.

³ Organisation for Economic Co-operation and Development (1995) 'Recommendation of the council of the OECD on improving the quality of government regulation', [http://www.oilis.oecd.org/oilis/1995doc.nsf/LinkTo/OCDE-GD\(95\)95](http://www.oilis.oecd.org/oilis/1995doc.nsf/LinkTo/OCDE-GD(95)95).

⁴ Kenniscl Wetsmatiging, (2003), Kenmerken van goede regelgeving, Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 16-31.

De twee bovenstaande kernvragen komen overeen met het tweede kenmerk van goede regelgeving. Zoals eerder vermeld moet goede regulering in Vlaanderen doelmatig en afgewogen zijn. Om hieraan te voldoen is een goed inzicht in de kosten en baten noodzakelijk.

- Is de regulering duidelijk, consistent, begrijpbaar en toegankelijk voor de gebruikers?
In Vlaanderen is dit exact het zesde kenmerk van goede regelgeving.
- Hebben alle belangengroepen de mogelijkheid om hun visie te communiceren?
Goede regelgeving moet volgens de Dienst Wetsmatiging goed onderbouwd en overlegd zijn. De informatieverzameling moet op een zodanige manier gebeuren dat ze alle mogelijke invalshoeken belicht.
- Hoe zal de naleving bereikt worden?
Ook de Dienst Wetsmatiging bekijkt op welke manier de uitvoering en de handhaving van de regelgeving zal plaatsvinden. Dit is het derde kenmerk van goede regelgeving.

Deze checklist was de eerste internationale standaard voor goede regulering. De lijst is bovendien zeer invloedrijk geweest op verschillende overheden bij hun benadering van reguleringskwaliteit.¹ Het is eveneens duidelijk dat de Vlaamse overheid hieruit haar inspiratie voor de acht kenmerken van goede regelgeving geput heeft.

2.3.1.2.2 De Europese Commissie

Volgens de Europese Commissie moet de regulering efficiënt, effectief, coherent en eenvoudig zijn vooraleer er sprake kan zijn van kwalitatief hoogstaande regulering. Ook hier valt op dat de principes, waaraan goede regelgeving volgens de Europese Commissie moet voldoen, zeer gelijkaardig zijn aan de acht kenmerken door de Dienst Wetsmatiging opgesteld. De principes waaraan de Europese Commissie regelgeving toetst zijn de volgende²:

- Proportionaliteit: De regelgeving bereikt zijn doel zonder onnodig veel lasten op te leggen.
- Nabijheid: Stakeholders zijn betrokken bij het ontwikkelingsproces, ze herkennen en begrijpen de wetgeving en zien het nut ervan in.
- Samenhang of coherentie: De regelgeving creëert een synergie samen met andere regulering op hetzelfde domein of op andere domeinen.
- Wettelijke zekerheid: De regulering is duidelijk, betrouwbaar en makkelijk te interpreteren.
- Tijdloos: De regulering kan eenvoudig aangepast worden om actueel te blijven.
- Hoge standaard: De regulering is de oplossing die de belangen van het publiek het beste beschermt.

¹ Ladegaard, P. (2005) 'Improving Business Environments through Regulatory Impact Analysis – Opportunities and challenges for developing countries', <http://www.businessenvironment.org/dyn/be/docs/80/Session3.4LadegaardDoc.pdf>.

² Europese Commissie (2001) 'Handling the Process of Producing and Implementing Community Rules', http://ec.europa.eu/governance/areas/group5/report_en.pdf.

- Afdwingbaarheid: De regulering heeft een hoog niveau van naleving.

2.3.1.2.3 Het Verenigd Koninkrijk: Vijf principes van goede regulering

De Better Regulation Commission uit het Verenigd Koninkrijk heeft het over vijf principes van goede regelgeving, deze vijf principes zijn eveneens gelijkaardig aan de acht kenmerken van goede regelgeving die in Vlaanderen van toepassing zijn¹:

- Proportionaliteit: Slechts in noodzakelijke gevallen moeten wetgevers tussenkomen. De oplossing moet in geproportioneerde verhouding staan tot het probleem. De nalevingkosten moeten verantwoord kunnen worden.
- Verantwoordelijkheid: Wetgevers moeten hun beslissingen kunnen verantwoorden aan het grote publiek.
- Consistentie: De reguleringen moeten consistent en geïntegreerd zijn met elkaar. De implementatie moet daarenboven op een eerlijke wijze gebeuren.
- Transparant: Beleidsmakers moeten open staan voor de resultaten van de consultatie van belangengroepen. De regelgeving moet bovendien gebruiksvriendelijk zijn.
- Gerichtheid: De regulering moet doelgericht zijn en neveneffecten moeten geminimaliseerd worden.

2.3.1.2.4 Nederland: De Tafel van Elf

De Tafel van Elf is een checklist die de ontwikkeling van wetgeving waarin gedragsnormen zijn opgenomen ondersteunt. Het is een instrument uit Nederland dat zich enkel richt op de handhaving en de naleving van de regelgeving, en dus niet de totale wetgevingskwaliteit beschouwt. De Tafel van Elf is opgebouwd uit 11 dimensies, die dus samen de mate van naleving van de regelgeving bepalen. De eerste vijf factoren zijn de spontane nalevingsfactoren. De zes andere zijn de handhavingfactoren.²:

- Kennis van regels: Is de regelgeving bekend en duidelijk bij de doelgroep? Weet de doelgroep welke eisen uit de regelgeving voortvloeien?
- Kosten en baten: Wat zijn de voor- en nadelen, zowel materieel als immaterieel, van de regelgeving? Heeft de doelgroep veel kosten bij naleving en veel opbrengsten bij overtreding?
- Mate van acceptatie: In welke mate accepteert de doelgroep de maatregel? Beschouwt de doelgroep de regulering als zinvol?

¹ Better Regulation Commission (2000) 'Five principles of good regulation', <http://www.brc.gov.uk/upload/assets/www.brc.gov.uk/principles.pdf>.

² Expertisecentrum Rechtshandhaving (2004) 'De Tafel van Elf' Beknopte toets voor handhaafbaarheid van regels', http://www.servicecentrumhandhaving.nl/images/Brochure%20Tafel%20van%20Elf%20uitgebreid_tcm39-30321.pdf.

- Normgetrouwheid van de doelgroep: In welke mate is de doelgroep bereid zich te conformeren aan datgene wat de overheid vraagt?
- Maatschappelijke controle: Wat is volgens de doelgroep de kans op positieve of negatieve sanctionering door andere groepen?
- Meldingskans: Wat is volgens de doelgroep de kans dat een overtreding, die niet door de overheid maar wel door een andere geconstateerd werd, aan de overheid gemeld wordt? In welke mate zijn derde bereid te gaan klagen?
- Controlekans: Wat is volgens de doelgroep de kans dat de overheid hen op overtredingen controleert?
- Detectiekans: Wat is volgens de doelgroep de kans dat bij een controle de overheid een begane overtreding ook werkelijk constateert?
- Selectiviteit: Is er volgens de doelgroep een verhoogde kans op controle en detectie door een selectie van de te controleren bedrijven, personen, handelingen of gebieden?
- Sanctiekans: Wat is volgens de doelgroep de kans op een sanctie wanneer er na controle een overtreding is vastgesteld?
- Sanctie-ernst: Wat is de hoogte en soort van de sanctie bij overtreding en wat zijn de bijkomende nadelen?

2.3.2 Wetgevingskwaliteit in Vlaanderen

In het kader van de Lissabonstrategie¹ en het stabiliteitspact², maken de Europese Commissie en de OESO ieder jaar rapporten op ter versterking van het economische beleid. Opmerkelijk is dat België steeds als aandachtspunt de wetgeving overhoudt. Ook voor Duitsland en Frankrijk is dit het geval. Over het algemeen doet België het op het vlak van wetgevingskwaliteit dus slecht.³

Uit een vergelijking van het Vlaams reguleringsmanagement met dat van de EU en OESO-landen blijkt echter dat er toch sterke punten naar voren komen. Zo scoort Vlaanderen met zijn RIA-systeem boven het landengemiddelde. Ook op het gebied van administratieve vereenvoudiging doet Vlaanderen het beter dan het landengemiddelde.⁴ Hoewel onder andere de SERV een bredere visie van reguleringskwaliteit promoot, is het politieke overleg nog steeds voornamelijk gericht op

¹ Deze strategie werd ontwikkeld in maart 2000 in Lissabon. De Europese Raad besliste toen namelijk om van Europa tegen 2010 de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld te maken. Europa zou dan in staat moeten zijn een duurzame economische groei te ontwikkelen met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang.

Leterme, Y. (2005) 'Nota aan de Vlaamse Regering betreffende de Lissabonstrategie', http://docs.vlaanderen.be/buitenland/documents/eu/lissabon_midtermreview.pdf.

² Het stabiliteitspact is een reeks afspraken tussen de lidstaten van de Europese Unie betreffende het begrotingsbeleid van deze landen, in het kader van de Economische en Monetaire Unie. Encarta Encyclopedie Winkler Prins (2002).

³ Vlaams Parlement (2007) 'Gedachtenwisseling SERV-rapporten inzake wetgevingskwaliteit, reguleringsimpactanalyse (RIA) en regelgevingsagenda', <http://jisp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2006-2007/g1094-1.pdf>.

⁴ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

deregulering en administratieve vereenvoudiging. Als een gevolg hiervan wordt het reguleringsbeleid heen en weer geslingerd tussen structurele hervormingen met enorme politieke en administratieve impacts en 'quick wins' om de kiezers tevreden te stellen. Op internationaal vlak staat Vlaanderen nog voor een aantal uitdagingen. Zo worden stakeholders, externe experts en het parlement te weinig betrokken bij het reguleringsbeleid. Verdere tekortkomingen zijn onder andere het te weinig in rekening nemen van de alternatieven, het niet verantwoorden van actie en het onvoldoende nagaan op welke manier de naleving en handhaving zal plaatsvinden. Tenslotte moet Vlaanderen vooral de transparantie van haar reguleringsbeleid verbeteren. Deze tekortkomingen in het reguleringsmanagement zorgen ervoor dat de wetgevingskwaliteit in Vlaanderen er nauwelijks op vooruit gaat.¹ Dit terwijl de Vlaamse wetgevingskwaliteit nog steeds te wensen overlaat. Zo is er het gebrek aan stabiliteit. Wetgeving moet gemoderniseerd worden, maar wanneer dit binnen het eerste jaar al gebeurt, wijst dit op een slechte voorbereiding. Een wet twee of meerdere keren per jaar aanpassen is evenmin normaal. Toch komt dit geregeld voor. Vlaanderen heeft te veel wetgeving, en te weinig goede wetgeving. Zo bestaan er 530 wetten en decreten en 1478 besluiten.² Veel regelgeving is historisch gegroeid, dit zonder afstemming met al bestaande regelgeving. Bovendien is wetgeving vaak geschreven vanuit het perspectief van de overheid.³ Daarbij komt nog de verdwaalde regelgeving, deze maakt zoeken lastig en maakt de wetgeving ongestructureerd.⁴

Goede regelgeving moet in Vlaanderen voldoen aan de reeds besproken acht kenmerken. Wanneer er voor elk van deze kenmerken indicatoren ontwikkeld worden, is het mogelijk om de kwaliteit van de regelgeving op te volgen en de impact van het wetgevingsbeleid na te gaan.⁵ Paragraaf 3.2.1 gaat hier dieper op in.

¹ Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

² Vlaams Parlement (2007) 'Gedachtewisseling SERV-rapporten inzake wetgevingskwaliteit, reguleringsimpactanalyse (RIA) en regelgevingsagenda', <http://jisp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2006-2007/g1094-1.pdf>.

³ Van Humbeeck, P. (2004) 'Betere Vlaamse regelgeving: voorstellen voor een slagvaardig beleid', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/BetereVlaamseregelgeving2004.pdf>.

⁴ Vlaams Parlement (2007) 'Gedachtewisseling SERV-rapporten inzake wetgevingskwaliteit, reguleringsimpactanalyse (RIA) en regelgevingsagenda', <http://jisp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2006-2007/g1094-1.pdf>.

⁵ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

2.4 Kwaliteitsvolle RIA

2.4.1 Omschrijving RIA-kwaliteit

In 1995 maakte de OESO een checklist voor beslissingvorming. Deze is hiervoor reeds ruim aan bod gekomen.¹ De checklist beschouwde echter de institutionele en contextuele componenten van beleidsvorming niet.² Daarom ontwikkelde de OESO in 1997 tien richtlijnen om de opbrengsten die voortkomen uit het gebruik van RIA's te maximaliseren. De '10 best practices for the design of RIA systems' zijn de volgende³:

- Maximaliseer de politieke steun voor RIA's.
- Wijs duidelijk de verantwoordelijkheden betreffende het RIA-proces toe.
- Geef training aan de regulatoren.
- Integreer de RIA in het beleidvormingsproces, zorg ervoor dat de RIA al vroeg in het proces begint.
- Ontwikkel en implementeer dataontwikkelingsstrategieën.
- Maak de inspanningen voor de RIA doelgericht.
- Gebruik een consistente maar flexibele analytische methode.
- Communiceer de resultaten.
- Betrek het publiek sterk in het RIA-proces.
- Pas de RIA zowel toe op nieuwe als reeds bestaande regulering.

In een onderzoek stelde het NAO vast dat goede RIA's drie karakteristieken vertonen.⁴ Deze drie karakteristieken, die eveneens opgenomen zijn in de 'best practices' van de OESO, zijn hieronder verder uitgediept. Ten eerste moet een reguleringsimpactanalyse vroeg genoeg beginnen. Een RIA zal meer waarschijnlijk waarde toevoegen als ze gemaakt wordt op een moment wanneer alle beleidsmogelijkheden nog open liggen. Daarom is een RIA meestal ineffectief wanneer snel tot een beleidsbeslissing gekomen moet worden.⁵ Ook het tweede kenmerk, de consultaties, zullen in een vroeg stadium van het beslissingsproces vlotter verlopen omdat de geconsulteerden dan meer het gevoel hebben dat hun mening telt. De consultaties zijn bovendien van belang om er zeker van te zijn dat de voorstellen werkbaar zijn en een minimum aan (onverwachte) neveneffecten zullen

¹ Paragraaf 2.3.1.2.1.

² Ladegaard, P. (2005) 'Improving Business Environments through Regulatory Impact Analysis – Opportunities and challenges for developing countries', <http://www.businessenvironment.org/dyn/be/docs/80/Session3.4LadegaardDoc.pdf>.

³ Organisation for Economic Co-operation and Development (2004a) 'Regulatory impact analysis (RIA) inventory', <http://www.oecd.org/dataoecd/22/9/35258430.pdf>.

⁴ National Audit Office (2001) 'Better regulation: making good use of regulatory impact assessments', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/01-02/0102329.pdf.

⁵ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

veroorzaken.¹ De RIA dient om het besluitvormingsproces te managen. Het is niet de bedoeling dat de RIA enkel dient om de gekozen optie te verantwoorden.² Als derde en laatste karakteristiek heeft het NAO het over een grondige analyse en kwantificering van de kosten en baten. Bij een grondige analyse van de kosten moet soms vastgesteld worden dat de voorgestelde regulering disproportionele kosten veroorzaakt, dit voor de maatschappij als geheel of voor bepaalde sectoren. Ook een grondige analyse van de baten is van belang, dit is dikwijls lastiger dan het op het eerste zicht lijkt. De kosten van de kwantificering van de baten zijn dikwijls veel hoger dan de waarde van de informatie die ze opleveren. Sommige van de, door het NAO, onderzochte RIA's hielden het betreffende de baten slechts bij algemene uitspraken in plaats van cijfers, of kwantificeerde enkel de voorgedragen beleidsoptie.³

Kirkpatrick en Parker hebben het over zes universele principes voor een kwaliteitsvolle RIA. Voor het maken van goede RIA's heeft de overheid eerst en vooral nood aan de ontwikkeling van expertise en vaardigheden, vooral op het vlak van het kwantificeren van kosten en baten. Ten tweede is het belangrijk dat de reikwijdte van de consultatie verzekert dat die informatie verzameld wordt die nodig is om een gepast beeld te vormen van de impact van de regulering. Er is voldoende informatie nodig en de informatie moet relevant zijn. Ten derde is het belangrijk prioriteiten te stellen. Niet elk voorstel tot regulering vereist een gedetailleerde RIA. Het uitvoeren van een RIA is kostelijk en tijdconsumerend, daarom is een gedetailleerde RIA slechts nodig bij reguleringen met waarschijnlijk een hoge impact. Zoals reeds aangehaald, noemt dit het proportionaliteitsprincipe. Het vierde belangrijke punt is politieke steun. Politieke steun is essentieel wil de RIA een geïntegreerd onderdeel uitmaken van het beleidvormingsproces. Ten vijfde kan de RIA een culturele verandering vereisen binnen de overheid om tot een meer open beleidsvormingsproces te komen. En tot slot moet de RIA de confrontatie met 'regulatory capture' aangaan. In markteconomieën vloeien de middelen naar die plaats waar de return het hoogste is. Ook op beleidsvorming is dit van toepassing. Sommige belangengroepen die de tijd, de middelen en de stimulans hebben om te investeren gaan het beleidsvormingsproces beïnvloeden en bepalen uiteindelijk de inhoud van de regulering. Aangezien het gaat om een objectief en rationeel proces, zouden belangengroepen de RIA niet mogen beïnvloeden.⁴ Ook Radaelli benadrukt dit punt. Volgens hem hebben vele landen met corporatistische beleidsvorming nood aan een meer pluralistische visie. De RIA kan ervoor zorgen dat er minder gewicht toegekend wordt aan het corporatisme zodat de introductie van een pluralistisch beleidsvormingsproces kan plaatsvinden.⁵

¹ National Audit Office (2001) 'Better regulation: making good use of regulatory impact assessments', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/01-02/0102329.pdf.

² National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

³ National Audit Office (2001) 'Better regulation: making good use of regulatory impact assessments', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/01-02/0102329.pdf.

⁴ Kirkpatrick, C. en Parker, D. (2004) 'Editorial: Regulatory Impact Assessment – An Overview', *Public Money & Management*, Vol.24, Issue 5, p. 267-270.

⁵ Radaelli, C. (2002) 'The politics of regulatory impact analysis in the OECD countries: Best practice and lesson-drawing', http://www.futuregovernance.ac.uk/Papers/RIA_Radaelli.doc.

De Dienst Wetsmatiging heeft eveneens een aantal punten ontwikkeld waaraan volgens hen een goede RIA moet voldoen. Haar visie omtrent goede RIA's komt sterk overeen met het voorgaande beschreven. Kort samengevat is volgens de Dienst Wetsmatiging een goede RIA een weergave van het eerste onderdeel van het wetgevingsproces. Hierin wordt gezocht naar een oplossing voor het maatschappelijke probleem. Tevens bevat het een duidelijke redenering waarom voor een bepaalde optie gekozen is. Verder is een goede RIA qua diepgang en omvang evenredig met het belang van de regelgeving en de verwachte effecten. Ze bespreekt de relevante baten en kosten en maakt hierbij gebruik van de best beschikbare informatie voor het afwegingsproces. Tenslotte is een goede RIA overlegd met de belanghebbende doelgroepen en de andere beleidsdomeinen.¹

2.4.2 Kritiek op kwaliteitsprincipes RIA

Hoewel uit het voorgaande blijkt dat er eensgezindheid bestaat omtrent het begrip een 'kwaliteitsvolle' RIA, roepen deze algemene principes toch kritiek op. Algemene principes, zoals de 10 'best practices' van de OESO zijn weliswaar nuttig, ze zijn namelijk een goed vertrekpunt voor het leerproces. Het is echter fout om de 'best practices' te zien als eindpunten, ze zijn op zichzelf onvoldoende om een efficiënt RIA-proces te creëren.² Dit komt onder andere omdat het concept kwaliteit afhankelijk is van de context. Een grondige analyse van de omgeving of de context waarin de RIA plaatsvindt, is daarom nodig en zal haar kwaliteit doen toenemen. Zo is het mogelijk dat elke groep stakeholders het begrip kwaliteit anders invult. Radaelli citeert Farrow en Copeland, die in hun studie uit 2003 stellen dat er drie soorten stakeholders zijn die elk op een verschillende manier kwaliteit interpreteren. Radaelli voegt er nog twee stakeholdergroepen aan toe. De eerste groep worden de 'experts' genoemd, bij hen staat kwaliteit in het teken van efficiëntie. De 'bureaucraten', die de tweede groep vormen, zien kwaliteit als het goed volgen van de procedures. Volgens de 'politici' houdt kwaliteit het tegemoetkomen aan pressiegroepen in. Bij de 'bedrijven' staat kwaliteit in het teken van winst en dus het minimaliseren van de kosten. De allerlaatste groep stakeholders, de 'burgers', zien de effectieve bescherming tegen risico als een criterium voor kwaliteit. In de echte wereld zijn de meeste personen een mengeling van de zonet vermelde types. Algemeen besluit Radaelli hieruit dat een 'one-size-fits-all' aanpak van het RIA-proces niet kan werken. Het is dus van belang om bij het begrip kwaliteit de vraag 'kwaliteit voor wie?' te stellen.³

Verder is het opmerkelijk dat er in de meeste landen een omschrijving bestaat van het begrip 'goede regelgeving'. Zo heeft Vlaanderen hiervoor acht kenmerken opgesteld. De RIA heeft als doel

¹ Kenniscel Wetsmatiging (2006b) 'Richtlijnen voor de opmaak van een Regulering Impact Analyse', http://www.wetsmatiging.be/downloads/handleiding_ria_versie2.pdf.

² Radaelli, C. (2002) 'The politics of regulatory impact analysis in the OECD countries: Best practice and lesson-drawing', <http://www.futuregovernance.ac.uk/Papers/RIARadaelli.doc>.

³ Radaelli, C. (2004a) 'Getting to Grips with Quality in the Diffusion of Regulatory Impact Assessment in Europe', *Public Money & Management*, Vol. 24, Issue 5, p. 271-282.

het bijdragen aan kwaliteitsvolle regelgeving. Om deze reden zou de inhoud en de structuur van de RIA gebaseerd moeten zijn op de acht kenmerken van goede regelgeving. Zoals paragraaf 2.2.3 reeds vermeld heeft, zou uit de formulering van het probleem en van de doelstellingen, de noodzakelijkheid van de regelgeving moeten blijken. De verkenning van de verschillende beleidsopties en de analyse van de effecten, tonen dan weer de evenredigheid van de regulering aan. Het laatste gedeelte van de RIA bekijkt de uitvoering en monitoring van de wetgeving. Hierin komen uiteraard de naleving en handhaving ruim aan bod. Toch is er voorts in de Vlaamse RIA geen duidelijke link naar deze acht kenmerken. Is het in de praktijk dus wel mogelijk om tot goede wetgeving te komen via het gebruik van een RIA?

2.4.3 Problemen met RIA-kwaliteit

Het NAO identificeerde drie RIA-types. De pro-forma RIA, deze heeft totaal geen invloed op het beleid en wordt enkel gemaakt omdat ze verplicht is. In dit geval wordt de RIA gezien als een bureaucratische verplichting, die geen enkele meerwaarde voor het beslissingsproces creëert. Vervolgens is er de informatieve RIA, deze heeft een beperkte impact. De beperkte impact vloeit vooral voort uit het feit dat ze niet geïntegreerd is in het beleidvormingsproces en omdat ze meestal ook te laat gestart is.¹ Het EPF spreekt hier van 'windowdressing', de RIA draagt niet bij aan het beslissingsproces maar is slechts een gesofisticeerde vorm om te verbloemen dat de beslissing reeds lang op voorhand gebeurde.² Dit type RIA is echter wel een nuttig communicatiemiddel. Tenslotte is er nog de geïntegreerde RIA, deze informeert het beleidsvormingsproces en stelt de voorgestelde regelgeving in vraag. Deze RIA is vroeg gestart en helpt bij de vorming van beleidsbeslissingen.³

Uit een onderzoek van het EPF op Europees niveau blijkt dat er inderdaad RIA's van de eerste twee types bestaan. Toch heeft de invoering van de RIA er duidelijk voor gezorgd dat het wetgevende proces transparanter geworden is en er van fouten geleerd kan worden.⁴

Volgens Jacobs zijn de problemen met de RIA-kwaliteit voornamelijk te wijten aan twee oorzaken. Eerst en vooral is gedurende de laatste jaren de standaard voor RIA's gestegen. Vooral de verbeteringen op het vlak van reguleringsimpactanalyse door de Europese Commissie en door andere Europese landen hebben ervoor gezorgd dat de verwachtingen van de RIA-methode hoger

¹ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

² European Policy Forum (2004) 'Reducing the regulatory burden: the arrival of meaningful regulatory impact analysis', http://213.86.34.248/NR/rdonlyres/E4A3CA09-F840-4D97-87816A94DD061D24/0/BC_RS_ria_report_0407_FR.pdf.

³ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

⁴ European Policy Forum (2004) 'Reducing the regulatory burden: the arrival of meaningful regulatory impact analysis', http://213.86.34.248/NR/rdonlyres/E4A3CA09-F840-4D97-87816A94DD061D24/0/BC_RS_ria_report_0407_FR.pdf.

zijn. De meeste landen hebben bovendien meer ervaren verworven in de beoordeling van hun eigen RIA's. Ten tweede, is er vastgesteld dat de evolutie in de RIA-kwaliteit een U-vormig verloop heeft. Dit in tegenstelling tot de verwachte opwaartse trend. De oorzaak hiervan is te wijten aan het feit dat in de beginfase, wanneer de RIA geïntroduceerd wordt, er slechts enkele RIA's uitgevoerd zullen worden. Bovendien zal de uitvoering voornamelijk door deskundigen gebeuren. Wanneer de RIA dan geïntegreerd wordt, zal het aantal uitgevoerde RIA's toenemen en zal de uitvoering gebeuren door een grotere groep van minder bekwame personen.¹ Zo stelde een onderzoek uitgevoerd door het NAO in het Verenigd Koninkrijk vast dat de meeste departementen niet goed begrepen wat een RIA precies inhoudt of op welke manier deze juist uit te voeren. Om deze reden gebeurt de uitvoering van RIA's dikwijls op een foute manier, de RIA stelt dan de voorgestelde regulering niet in vraag en gaat niet alle mogelijke beleidsopties na.² Hierdoor zal de kwaliteit van deze RIA's afnemen. In een volgende fase zullen de training en de controle mechanismen de mogelijkheid geven om het toegenomen aantal RIA's op een juiste manier te verwerken en zal de kwaliteit toenemen. Deze fase noemt de consolidatiefase. Uiteindelijk wanneer de training en de controlemechanismen volledig in het systeem van de overheid geïstitutionaliseerd zijn, zal de RIA-kwaliteit een plateau bereiken. Momenteel zitten de meeste geëvolueerde landen in de consolidatie fase.³

Een van de meest voorkomende tekortkomingen van de onderzochte RIA's is het onvoldoende kwantificeren van de impact. Vooral bij het kwantificeren van de baten, beperken de RIA's zich tot algemene stellingen.⁴ Tevens is het onvoldoende onderzoeken van de alternatieven een veel voorkomende vaststelling. De RIA is dan eerder een verklaring van de geprefereerde beleidsoptie.⁵ Jacobs noemt dit een structureel probleem dat waarschijnlijk te wijten is aan een ineffectieve allocatie van de RIA-middelen en een tekort aan informatie om de alternatieven grondig te onderzoeken. Er is onvoldoende expertise om de sleutelvariabelen te onderscheiden. Beleidsmakers zijn meestal slecht voorbereid om kwaliteitsvolle data te verzamelen, wat ten koste gaat van de RIA-kwaliteit. De RIA's zijn bovendien meer vatbaar voor 'data capture' door die groepen met asymmetrische informatie.⁶

¹ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

² National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

³ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

⁴ National Audit Office (2001) 'Better regulation: making good use of regulatory impact assessments', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/01-02/0102329.pdf.

⁵ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

⁶ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

Tenslotte heeft Radaelli het nog over de zeven valkuilen voor de RIA. Het zijn fouten die veel voorkomen in het RIA-proces en verdienen daarom extra aandacht. De zeven valkuilen zijn hieronder kort beschreven¹:

- Eerst en vooral is er de RIA als ritueel. In plaats van de RIA te zien als een proces, kijken wetgevers naar de RIA als een document dat ze op een bepaald tijdstip moeten produceren. Op deze manier negeren wetgevers het doel van de reguleringsimpactanalyse compleet.
- Ten tweede is er het negeren van het vernieuwende aspect van de RIA. Sommige administraties, die niet bereid zijn het RIA-systeem toe te passen, gebruiken het argument dat ze al een vorm van impactanalyse toepassen.
- De derde valkuil is de legitimiteit. Voor legitimiteit is sociale en politieke consensus nodig. De aanwezigheid van een dominante groep kiezers verhoogt het gevaar voor 'regulatory capture', en ondermijnt zo de legitimiteit. De overheid zou de belangen van zoveel mogelijk groepen in rekening moeten nemen.
- Vervolgens denken sommige beleidsmakers dat de RIA een technisch document is dat een centrale eenheid met meer expertise zou moeten maken. Hoewel sommige analyses voor bepaalde aspecten nood hebben aan de inbreng van een expert, is het van belang dat de beleidsmaker de impact analyse uitgevoerd. De verleiding om de RIA uit te besteden is dikwijls groot, maar meestal leidt dit tot mislukking. Toch wijzen recente voorbeelden zoals Australië er op dat uitbesteding niet steeds gepaard moet gaan met slechtere RIA-kwaliteit. Zolang de RIA-consultanten vroeg in het beleidsproces betrokken zijn en er een relatie met een goede dialoog en een transfer van informatie bestaat, is er geen probleem. Voor zeer gedetailleerde en technisch complexe RIA's is uitbesteding zelfs aan te raden.²
- Het tijdstip van de RIA is van cruciaal belang. De RIA moet in een vroeg stadium plaatsvinden, een te laat gestarte RIA is dikwijls niet meer dan een verantwoording van een reeds gemaakte beleidskeuze.
- Het ontwijken van de kwestie is de zesde valkuil. Er bestaat geen duidelijke oppositie tegen de RIA. Geen enkele overheid heeft argumenten opgeworpen tegen de reguleringsimpactanalyse, of alternatieven voorgesteld. Toch zijn er landen die verdacht stil blijven omtrent de implementatie van de RIA. Een kritische blik op de RIA, kan echter knelpunten of gebreken blootleggen.
- Ten slotte zijn er de te hoge verwachtingen. De voorstanders van het RIA-systeem hebben wel eens de neiging om de rol van de RIA in het beleidvormingsproces te overdrijven. Toch

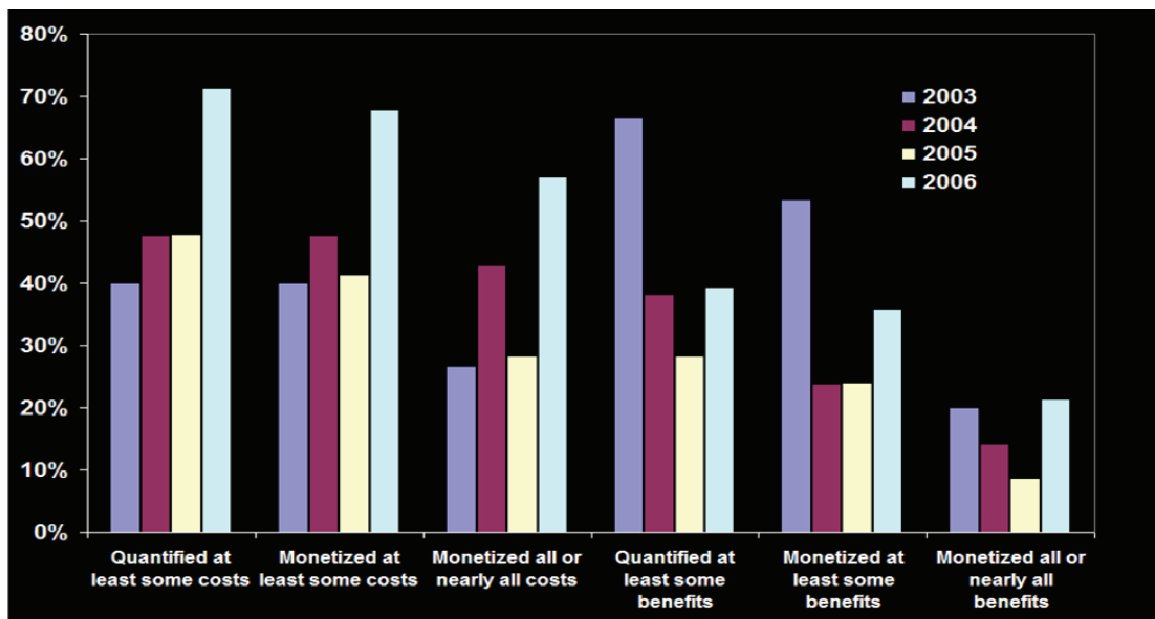
¹ Radaelli, C. (2002) 'The politics of regulatory impact analysis in the OECD countries: Best practice and lesson-drawing', <http://www.futuregovernance.ac.uk/Papers/RIARadaelli.doc>.

² Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

is het van belang te beseffen dat de RIA enkel goed werkt in een breder programma voor reguleringshervorming.¹

2.4.3.1 RIA-kwaliteit in de Europese Unie

Na een pilootjaar zijn de RIA-activiteiten van de Europese Commissie toegenomen. Zoals Jacobs verwacht, evolueert de RIA-kwaliteit dan volgens de reeds besproken U-vorm.² De RIA-kwaliteit van 2003 tot 2005 vertoont een duidelijk zichtbare daling. Een veel voorkomende tekortkoming in de RIA's, is het onvoldoende kwantificeren van de kosten en baten. Ook de RIA's van de Europese Commissie vertonen dit gebrek. Verder gebeurt het slechts in uitzonderlijke gevallen dat de RIA de kosten en baten met elkaar vergelijkt. Zelden vindt een vergelijking van de alternatieven plaats en nog geen 20% van de RIA's beschouwde zelfregulering of co-regulering als een mogelijkheid. De meeste RIA's bechouwen eveneens de sociale impact en de impact op het milieu niet. Voorts is doorgaans de methodologie te sterk vereenvoudigd en zijn de administratieve lasten te weinig gemeten.³

Figuur 2: Evolutie van het kwantificeren van kosten en baten in RIA's gedurende 2003-2006
(Bron: Renda, A. (2007) 'Mainstreaming Impact Assessment in the EU: an update')

¹ Radaelli, C. (2002) 'The politics of regulatory impact analysis in the OECD countries: Best practice and lesson-drawing', <http://www.futuregovernance.ac.uk/Papers/RIARadaelli.doc>.

² Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

³ Renda, A. (2007) 'Mainstreaming Impact Assessment in the EU: an update', <http://www.wetsmatiging.be/downloads/Andrea%20Renda.ppt>.

Vanaf 2006 is er terug een duidelijke verbetering in de kwaliteit van de RIA's te merken. De bovenstaande figuur geeft dit ook duidelijk weer. Vooral het kwantificeren van de kosten gaat erop vooruit en bereikt zelfs het hoogste niveau sinds 2003. Het kwantificeren van de baten gaat er in 2006 weliswaar op vooruit, maar blijft toch nog onder het niveau van 2003. Bovendien is het duidelijk op te merken dat het kwantificeren van de baten achter blijft op dat van de kosten. Verder neemt eveneens het in beschouwing nemen en het kwantificeren van de alternatieven neemt toe, toch is het opmerkelijk dat ook hierbij het kwantificeren van de baten beduidend lager ligt dan dat van de kosten. De aandacht voor de impact op het milieu daalt en het aantal RIA's dat de sociale impact bekijkt stijgt nauwelijks. Daarentegen belicht meer dan de helft van de onderzochte RIA de administratieve lasten. Dit is het hoogste niveau dat over de laatste drie jaren bereikt is. Het percentage RIA's dat zelfregulering beschouwt stijgt naar bijna 30% terwijl het percentage RIA's dat co-regulering als mogelijkheid met ongeveer 5% daalt. Uit het bovenstaande blijkt dat op enkele uitzonderingen na de U-vorm in de RIA-kwaliteit duidelijk vast te stellen is.¹

De grote stijging in de RIA-kwaliteit, die vanaf 2006 vast te stellen is, is mogelijk te verklaren door het Better Regulation Programme van de Europese Commissie. Voortbouwend op eerdere initiatieven heeft de Europese Commissie in 2005 namelijk het Better Regulation Programme ontwikkeld. Dit is een beleid met als doel kwaliteitsvolle initiatieven en het bestaande wetgevingscorpus te moderniseren en te vereenvoudigen. Dit programma heeft betrekking op alle fasen van de beleidscyclus. Zo moeten de geleverde inspanningen de bestaande wetgeving vereenvoudigen en moderniseren en waar nodig de administratieve lasten verminderen. Voor nieuwe voorstellen is er de impact analyse. Deze beoordeelt de effecten en raadpleegt de belanghebbenden en deskundigen om de ontwikkeling en de coherentie van het beleid te verbeteren. Verder gaat de Commissie na waarom sommige voorstellen nog in behandeling zijn bij medewetgevers en of deze niet ingetrokken moeten worden. Al deze maatregelen versterken elkaar wederzijds. Alvorens de wetgeving te vereenvoudigen vindt er een beoordeling van de effecten en van de impact plaats, eveneens worden de mogelijkheden om de administratieve lasten te verlagen onderzocht. Tenslotte worden overlappingsen en tegenstrijdigheden weggewerkt.² Het is duidelijk dat het Better Regulation Programme de RIA in een groter kaderwerk van besluitvorming inbedt. Hierdoor gaan wetgevers de RIA minder bekijken als een verplichte bureaucratische taak, maar eerder als een onderdeel van het besluitvormingsproces. En zo dus ook meer aandacht schenken aan de uitvoering ervan. Enkel op deze manier kan de RIA bijdragen aan de verbetering van de regelgevingkwaliteit.

¹ Renda, A. (2007) 'Mainstreaming Impact Assessment in the EU: an update', <http://www.wetsmatiging.be/downloads/Andrea%20Renda.ppt>.

² Europese Commissie (2006) 'A strategic review of Better Regulation in the European Union', http://www.cor.europa.eu/cms/pages/documents/const/en/Avis/com2006_0689en.pdf.

2.4.3.2 RIA-kwaliteit in Vlaanderen

Omdat de RIA in Vlaanderen pas in 2005 ingevoerd is, is er nog niet zoveel informatie beschikbaar omtrent de kwaliteit ervan. Bovendien bestond de kwaliteitscontrole in 2005 vooral uit het aanwezig zijn van een RIA. De Dienst Wetsmatiging kende sinds april 2005 een score toe aan elke RIA en een eindoordeel. De marginale kwaliteitscontrole ging voornamelijk na of het doel, de verschillende opties en de effecten beschreven werden en of de wijziging in de administratieve lasten gemeten werd. Wanneer de RIA onvoldoende scoorde voor twee van deze aspecten, kreeg ze toch nog een gunstig eindoordeel. Deze score gaf echter geen informatie over de kwaliteit van de afweging, over de relevantie van de onderzochte opties en over de consultatie (als die er al was). Bovendien zou een RIA al deze aspecten moeten bezitten vooraleer er sprake is van een 'goede' RIA. Een RIA die onvoldoende scoort voor één van deze aspecten zou dus al een negatief eindoordeel moeten krijgen.¹ Vanaf april 2006 is de kwaliteitsnorm voor de RIA daarom ook verhoogd. Sindsdien is de beoordeling inhoudelijk beter onderbouwd en vindt de toepassing van het evenredigheidsprincipe of proportionaliteitsprincipe plaats. Belangrijke reguleringen vereisen een grondigere RIA en dus ook een grondigere beoordeling van de RIA-kwaliteit. De beoordeling gaat eveneens na of de RIA gericht is op de realisatie van de acht kenmerken van goede regelgeving.² Zoals reeds vermeld dringt zich hierbij de vraag op of het wel mogelijk is goede RIA's te produceren wanneer er geen duidelijke link bestaat met deze acht kenmerken.

Opmerkelijk is het feit dat de nieuwe kwaliteitscontrole vanaf 2006 nog belangrijke gebreken vertoond. Zo worden de exacte RIA-scores niet meer publiek bekend gemaakt. Verder is de berekening van de score overdreven gedetailleerd. Als gevolg hiervan zijn minder belangrijke en meer belangrijke kwaliteitsaspecten moeilijk te onderscheiden. Tenslotte zijn het enkel de kwaliteitsaspecten van de RIA met het label 'verplicht' die voor de totaalscore meetellen, hierdoor worden belangrijke aspecten zoals de consultatie, monitoring en de evaluatie niet beschouwd.³

Uit de kwaliteitscontrole van de RIA's uit het tweede kwartaal van 2005, uitgevoerd door de Dienst Wetsmatiging, komen een aantal kwaliteitsproblemen naar voren. Zo blijkt uit de cijfers dat RIA's nog te vaak te laat in het beleidvormingsproces starten. Ook omschrijven de meeste RIA's in te beperkte mate de aanleiding en het beleidsdoel. Verder gebeurt de meting van de administratieve lasten en de toepassing van de compensatieregel niet in alle gevallen, vindt er te weinig onderzoek naar de alternatieve beleidsopties plaats en is de kwantitatieve onderbouwing van de metingen te beperkt. Tenslotte gebeurt de afweging van de verschillende effecten binnen één beleidsoptie en

¹ Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (2006) 'Reguleringsimpactanalyse in Vlaanderen, evaluatie en aanbevelingen', <http://www.serv.be/uitgaven/1092.pdf>.

² Dienst Wetsmatiging (2006) 'De ontwikkeling van indicatoren voor het reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse overheid, p. 36-39.

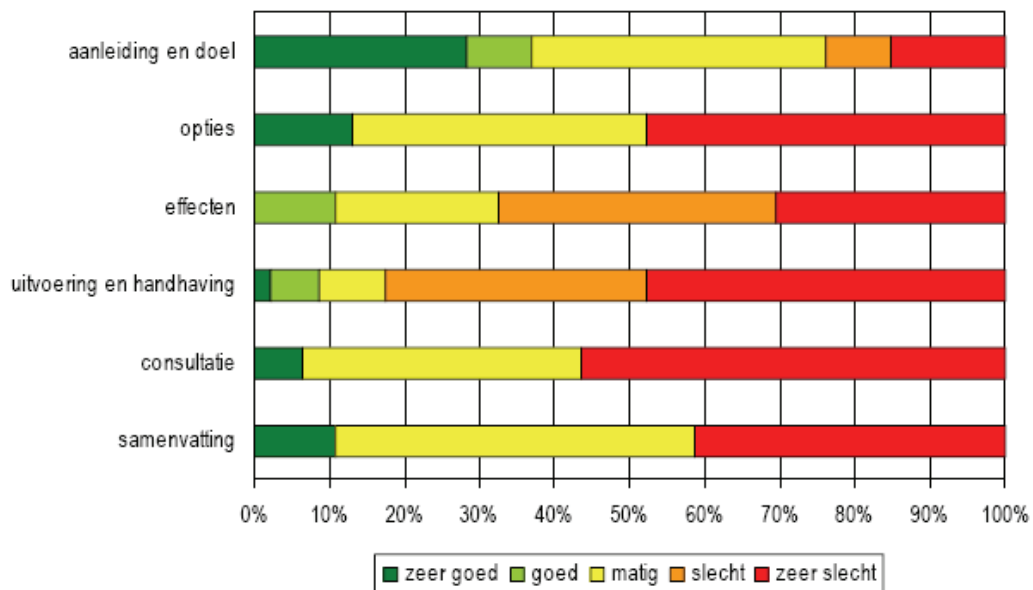
³ Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

tussen verschillende beleidsopties onvoldoende. De oorzaak hiervan ligt bij het onvoldoende kwantificeren van de effecten en de beperkte aandacht voor de ongewenste effecten. Hierdoor is het moeilijk de effecten onderling objectief af te wegen.¹

Ook uit een analyse van de SERV van 46 RIA's die opgemaakt zijn tussen 1 januari 2005 en 15 september 2006 blijkt dat er belangrijke kwaliteitsproblemen vast te stellen zijn. De cijfers geven aan dat ongeveer 60% van de onderzochte RIA's slecht tot zeer slecht zijn. Er zijn enkele voorbeelden van goede RIA's, maar over het algemeen laat de inhoudelijke kwaliteit te wensen over. Zo bevatten slechts 37% van de onderzochte RIA's een duidelijke probleemdefiniëring en maar 28% beschrijft duidelijk de doelstellingen van de regulering. Slechts 1/3^e van de onderzochte RIA's neemt buiten de nulloptie ook nog andere alternatieven in beschouwing. Verder zijn er nog problemen vast te stellen met betrekking tot het proportionaliteitsprincipe. De omvang en diepgang van de analyse was slechts in 37% van de gevallen proportioneel met het belang van de regelgeving. In de andere gevallen bleek de RIA niet gedetailleerd genoeg te zijn. Hoewel 72% van de Vlaamse RIA's een vorm van kwantitatieve informatie bevat, bleken slechts in 13% van de gevallen de belangrijke effecten gekwantificeerd te zijn. Ook de manier waarop de naleving, de monitoring en de handhaving zou moeten plaatsvinden, wordt te weinig in beschouwing genomen.² Zoals paragraaf 2.2.3.2 reeds aanhaalde heeft in Vlaanderen sinds 2006 het proportionaliteitsprincipe de plaats ingenomen van het onderscheid tussen de lichte en zware RIA's. Aangezien het voorgaande aangeeft dat een groot gedeelte van de Vlaamse RIA's niet gedetailleerd genoeg is, rijst er de vraag of er toch geen nood is aan een onderscheid tussen een lichte en zware RIA. Het Verenigd Koninkrijk en de Europese Commissie, die tot de koplopers op het gebied van impact analyse behoren, maken eveneens een dergelijk onderscheid in hun RIA's. Het valt daarom te overwegen om terug een minimumdrempel voor de opmaak van een zwaardere RIA in te stellen. Dit geeft de wetgever niet alleen een indicatie van wanneer een meer gedetailleerde RIA nodig is. Maar omwille van het feit dat de wetgever nu op voorhand gaat kijken welk type RIA voor een bepaald wetsvoorstel vereist is, is er bovendien de intentie om de RIA's in de algemene planning omtrent wetgevingsactiviteiten in te passen. Hierdoor verkleint de kans dat de RIA te laat start.

¹ Bourgois, G. (2005) 'Nota aan de Vlaamse Regering betreffende de evaluatie van de reguleringsimpactanalyse (RIA) en van de compensatieregel voor administratieve lasten', http://www.wetsmatiging.be/downloads/nota_evaluatieRIA_300905.pdf.

² Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

Figuur 3: Kwaliteitsbeoordeling per onderdeel van de Vlaamse RIA
(Bron: SERV (2006) 'Reguleringsimpactanalyse in Vlaanderen, evaluatie en aanbevelingen')

Hoewel de consultatie in de meeste landen een sterk punt is, gebeurt vooral deze gebrekkig in Vlaanderen.¹ (Zie ook figuur 3.) Jacobs stelde namelijk vast dat in de meeste landen de consultatie in positieve zin evolueert. Zo zijn de consultaties flexibeler, effectiever en meer toegankelijk. Ze zijn ook meer open doordat ze vroeger in het proces plaatsvinden en transparanter zijn. Verder zijn ze meer gericht en gestructureerd, zodat de nodige informatie gelinkt wordt met de juiste stakeholdergroep.² In Vlaanderen daarentegen geeft slechts 17% van de RIA's effectief inzicht in de opmerkingen en commentaren die de geconsulteerden gaven. Bovendien gebeurt de consultatie van alle relevante stakeholdergroepen slechts in 7% van de onderzochte gevallen. Dit terwijl toch 80% van de RIA's meldt de doelgroepen geconsulteerd te hebben. Daarbij komt dat maar 21% van de RIA's aangaf hoe er rekening gehouden werd met de resultaten van de consultatie.³ Het is opmerkelijk dat indien de consultatie plaatsvindt, deze dikwijls corporatistisch is en gericht is op consensusvorming in plaats van op consultatie. Bovendien zijn de adviestermijnen veelal te kort en ontbreekt er in de meeste gevallen een uitleg over de mate waarin de resultaten van de consultatie al dan niet in rekening genomen zijn. Verder is het informele overleg met belangengroepen ondoorzichtig. Dit kan mogelijk leiden tot de eerder besproken 'regulatory capture'.⁴ Bovendien is

¹ Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

² Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

³ Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

⁴ Van Humbeeck, P. (2004) 'Betere Vlaamse regelgeving: voorstellen voor een slagvaardig beleid', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/BetereVlaamseregelgeving2004.pdf>.

er nog de opmerkelijke vaststelling dat er een sterke correlatie bestaat tussen het onderdeel consultatie van de RIA en de globale kwaliteit van de RIA.¹

Over het algemeen is er geen duidelijke verbetering van de RIA-kwaliteit in de tijd zichtbaar. Het is echter duidelijk dat de RIA in Vlaanderen nog niet het gewenste niveau en impact heeft bereikt. Toch is het van belang om bij de bovenstaande bemerkingen een kanttekening te maken. Zo is de RIA in Vlaanderen nog maar recent geïntroduceerd, de RIA vereist echter een radicale verandering in de beleidscultuur en hiervoor is tijd nodig. Bovendien kampen ook andere landen met gelijkaardige kwaliteitsproblemen. In de beginfase is niet enkel de kwaliteit van de RIA van belang. Gedurende de eerste jaren ligt de meerwaarde van de RIA namelijk bij het bewustmaken van de beleidsmakers van het feit dat de regelgeving van slechte kwaliteit is en dat het reguleringsproces belangrijke gebreken vertoond.²

2.4.4 Verbeteringen RIA-kwaliteit

Uit een onderzoek uitgevoerd door het NAO in het Verenigd Koninkrijk bleek dat ambtenaren RIA's dikwijls als een bureaucratische taak zien. RIA's zouden echter geïntegreerd moeten zijn in het besluitvormingsproces. Daarom is het raadzaam dat beleidsmakers hun kennis omtrent het RIA-proces verbeteren. Het is belangrijk dat beleidsmakers het nut en het belang van de RIA inzien.³ Zo worden de eerder vermelde pro-forma RIA's vermeden.

In vele landen start de RIA te laat, op deze manier resulteert het proces in de productie van informatieve RIA's.⁴ De timing van de RIA is cruciaal voor een volledige en eerlijke waardebeoordeling van de alternatieven. Het is moeilijk voor de RIA om waarde toe te voegen aan het beleidsvormingsproces wanneer de invoering ervan pas gebeurt nadat de keuze van de geprefereerde beleidsoptie al heeft plaatsgevonden. Bovendien legt dit druk op degene die de kosten en baten van de gekozen optie en van de alternatieven moet analyseren. De analyse mag namelijk geen bevindingen bevatten waaruit blijkt dat de gekozen optie toch niet de beste beleidskeuze blijkt te zijn, omdat bijvoorbeeld de baten van de geprefereerde optie de kosten niet blijken te overstijgen.⁵

Om tot een efficiënte publieke consultatie te komen is het van belang dat ook deze zo vroeg mogelijk in het proces plaatsvindt. Dit is één van de belangrijkste factoren voor een geslaagde RIA.

¹ Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (2006) 'Reguleringsimpactanalyse in Vlaanderen, evaluatie en aanbevelingen', <http://www.serv.be/uitgaven/1092.pdf>.

² Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

³ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

⁴ Ibidem.

⁵ Harrington, W en Morgenstern, R.D. (2004) 'Evaluating Regulatory Impact Analyses', <http://www.rff.org/Documents/RFF-DP-04-04.pdf>.

Opmerkelijk is dat RIA's vroeger starten in landen waar een duidelijke planning plaatsvindt van de activiteiten omtrent wetgeving. Over het algemeen start de RIA dus vroeger wanneer ze ingebed is in de strategische planning.¹ Een goed voorbeeld hiervan is de Europese Commissie, zij integreert zware impact analyses in haar jaarlijkse Strategic Planning and Programming.² Voorts vertonen vele landen een duidelijke trend in eerdere planning van de RIA. Zo zijn er de 'lichte' RIA's die vroeg plaatsvinden, ook bekend als de 'initial' RIA's van het Verenigd Koninkrijk of de 'Roadmaps' van de Europese Commissie.

Een andere oorzaak voor het falen van vele RIA's is een tekort aan effectieve kwaliteitscontrole en stimulansen in de ambtenarij. Het instellen van een toezichthoudend orgaan zou hiervoor een oplossing kunnen bieden. Dit centrale toezichtorgaan is het meest effectief wanneer het geassocieerd wordt met de centrale overheid, waar de autoriteiten voor interministerieel overzicht reeds gevestigd en aanvaard zijn. Een goed voorbeeld hiervan is het OIRA³ in de Verenigde Staten. Deze dankt haar autoriteit aan haar nauwe band met het Witte Huis. Het OIRA werkt met een 'return letter'. Hierin beschrijft ze publiekelijk en gedetailleerd haar bezorgdheden en kritiek omtrent de regulering in de RIA. Voor de Europese Commissie is het introduceren van een centraal toezichtorgaan niet zo eenvoudig omwille van de complexe structuur van de Europese Unie. In plaats hiervan is er het Inter-institutional agreement (IIA) on better-lawmaking. Hierin staat een globale strategie voor een beter wetgevingsproces in de Europese Unie beschreven. Het tekort aan een centraal toezichthoudend orgaan zorgt ervoor dat het IIA-model maar beperkte resultaten oplevert.⁴ Wanneer de Europese Commissie de verantwoordelijkheid voor het overzien van het RIA-proces van het Secretariaat-Generaal zou versterken, kan dit volgens Ballantine en Devonald een oplossing voor het probleem bieden.⁵ Volgens Jacobs is de organisatie van een dergelijk controleorgaan voor de RIA-kwaliteit in de toekomst toch onvermijdelijk. Hoewel er nog geen duidelijk equivalent is voor het OIRA, is er duidelijk een toename in het nauwkeurige toezicht en de verantwoordelijkheid voor de RIA-kwaliteit in de Europese Commissie.

Het centrale toezichthoudende orgaan werkt uiteraard niet in volledige isolatie. In de meeste, door Jacobs onderzochte landen, was er een netwerk van instituties doorheen het hele beslissingsproces om betere regelgeving aan te moedigen.⁶ Beleidsinstrumenten hebben een dergelijk netwerk nodig. De verschillende stakeholders mogen dan wel elk een andere visie hebben op de RIA-kwaliteit, toch zijn de kritische bemerkingen van iedere groep belangrijk. Op deze manier stijgt de

¹ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

² Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf.

³ Office of Information and Regulatory Affairs.

⁴ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

⁵ Ballantine, B. en Devonald, B. (2006) 'Modern regulatory impact analysis: The experience of the European Union', *Regulatory Toxicology and Pharmacology*, Vol. 44, Issue 1, p. 57-68.

⁶ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

standaard voor de RIA, dit is essentieel voor de verbetering van het beleid. In dit verband is de ontwikkeling van een netwerk bestaande uit leden van academische wereld en de private sector aan te raden.¹

Sterk gerelateerd aan de controle functie is de actieve opvolging van de naleving en prestaties. Toewijzing van verantwoordelijkheid en rapportering zou echter in de meeste RIA-systemen opgevoerd moeten worden. De meest geëvolueerde landen identificeren de regulatoren die slechte RIA-prestaties leveren publiekelijk. Zo publiceert het OIRA haar 'return letters' op het Internet. In een parlementair systeem is deze aanpak evenwel minder vanzelfsprekend. Het is voor een gedeelte van de regering soms moeilijk om een ander gedeelte publiekelijk te bekritisieren. Daarom is het waarschijnlijk beter om prestatie-evaluaties te laten afhangen van de RIA-kwaliteit. In deze lijn heeft de Europese Commissie haar jaarlijks rapport 'Better Lawmaking'. Dit rapport bevat algemene conclusies over de prestaties van het RIA-proces en bevat eveneens anekdotes over bepaalde gevallen.² Volgens Ballantine en Devonald zou de Europese Commissie ook de Rekenkamer verantwoordelijk kunnen maken voor het toezicht op en het rapporteren over de effectiviteit van het RIA-proces.³

Radaelli wijst er op dat de rol van het toezichthoudende orgaan eruit bestaat de kwaliteit van het hele netwerk in goede banen te leiden. Het is niet de bedoeling om waarderingscijfers te geven aan de departementen. De RIA moet voor een ambtenaar een opportuniteit zijn om beloond te worden in plaats van een last welke sancties met zich mee kan brengen.⁴

De laatste tien jaar is de wetgeving meer technisch en wetenschappelijk onderbouwd. Dit kan moeilijkheden opleveren voor beleidsmakers. Zij beschikken immers niet altijd over de vaardigheden die nodig zijn om de aan de beslissing onderliggende wetenschap te interpreteren of toe te passen. De toegang tot wetenschappelijke expertise bij het beleidsproces neemt toe aan belang. Peer review is een mogelijke manier om toegang tot wetenschappelijke expertise te bieden. Er zou echter een meer georganiseerde, top-down benadering van peer review moeten komen, deze zou voor een efficiënt gebruik van de schaars beschikbare wetenschappelijke bronnen kunnen zorgen.⁵

¹ Radaelli, C. (2005b) 'What does Regulatory Impact Assessment mean in Europe?', <http://aei-brookings.org/admin/authorpdfs/page.php?id=1088>.

² Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

³ Ballantine, B. en Devonald, B. (2006) 'Modern regulatory impact analysis: The experience of the European Union', *Regulatory Toxicology and Pharmacology*, Vol. 44, Issue 1, p. 57-68.

⁴ Radaelli, C. (2002) 'The politics of regulatory impact analysis in the OECD countries: Best practice and lesson-drawing', <http://www.futuregovernance.ac.uk/Papers/RIARadaelli.doc>.

⁵ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

Ook de data-kwaliteit van de RIA laat in vele gevallen te wensen over. De oorzaak hiervan ligt dikwijls bij de beleidsmakers die slecht voorbereid zijn op het verzamelen van kwaliteitsvolle data. Beleidsmakers moeten daarom de vaardigheden en contacten verwerven om de bronnen van data te identificeren, data te presenteren en om te gaan met onzekerheden. De wijze waarop de verzameling van de data plaatsvindt en de kwaliteitsstandaarden voor de data zijn geen beslissingen die voor iedere RIA opnieuw genomen moeten worden. Deze beslissingen maken eerder een onderdeel uit van het RIA-beleid dat gericht is op het produceren van kwaliteitsvolle data tegen de laagst mogelijke kost.¹

Uit het voorgaande is reeds gebleken dat de kwaliteit van RIA's voor een groot deel afhangt van de vaardigheden van de wetgevers. Het bouwen aan deze vaardigheden kost tijd en geld. De voorbije jaren zijn de overheden op dit gebied tekort geschoten. Momenteel is er evenwel een groeiend belang voor voldoende training.² In hun rapport over de Europese Unie zijn ook Ballantine, en Devonald het erover eens dat de Europese Unie moet investeren in training van ambtenaren die betrokken zijn bij het beleidsvormingsproces.³

Verder is het nuttig regulatoren toegang te geven tot kwaliteitsvolle technische ondersteuning. Momenteel zijn er in de meeste landen RIA-handleidingen beschikbaar, deze bieden hulp bij het consultatieproces, het kwantificeren van de impact en de analyse van de alternatieven. Overheden zouden minstens elke vijf jaar moeten investeren in het up-to-date maken van deze handleidingen.⁴

2.4.5 Verbetering RIA-kwaliteit in Vlaanderen

Zoals uit het bovenstaande blijkt bestaan er verscheidene mogelijkheden om de RIA-kwaliteit te verbeteren. Het is evident dat de implementatie van de verschillende maatregelen niet ineens op hetzelfde moment kan gebeuren. Er zijn bepaalde maatregelen waaraan Vlaanderen op korte termijn prioriteit moet geven. Zo zou in Vlaanderen eerst en vooral de politieke betrokkenheid moeten vergroten. De RIA vereist een radicale verandering in het beslissingproces en in de politieke cultuur. Om dit te bewerkstelligen is politieke steun essentieel. Verder moet de negatieve connotatie rondom de RIA verdwijnen. De RIA wordt maar al te vaak gezien als een analytische methode die de rol van de overheid beperkt en de kosten voor de bedrijven verlaagd. Het is echter van belang om de RIA te zien als een proces. Daarom is er nood aan initiatieven en goede voorbeelden om de negatieve connotatie kwijt te raken en de publieke steun te versterken.

¹ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

² Ibidem.

³ Ballantine, B. en Devonald, B. (2006) 'Modern regulatory impact analysis: The experience of the European Union', *Regulatory Toxicology and Pharmacology*, Vol. 44, Issue 1, p. 57-68.

⁴ Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', <http://www.regulatoryreform.com>.

Voorts zou de invoering van een reguleringsagenda de planning bevorderen en er op deze manier voor zorgen dat de RIA vroeger in het regelgevingproces start.¹

Vlaanderen kan meer openheid en transparantie creëren door ondermeer de publicatie van voorlopige en finale RIA's, door vroegere consultatie van de stakeholders en door publieke publicatie van de periodieke evaluatie van de RIA-kwaliteit. Het onderscheid tussen de lichte en zware RIA bestaat in Vlaanderen niet meer, in plaats hiervan is het proportionaliteitsprincipe ingevoerd. Het gevolg hiervan is dat momenteel de meeste RIA's te licht zijn. Het is nodig om een aantal toekomstige reguleringen te selecteren om een zwaardere RIA te ondergaan. Deze selectie zou niet op basis van formele criteria moeten gebeuren. Zo is het niet de legale vorm van de regulering die de omvang van de RIA bepaald, het is de inhoud die van belang is. Niet elke EU-richtlijn moet een zware RIA ondergaan simpelweg omdat het een EU-richtlijn is. Het is echter wel nuttig om EU-richtlijnen met een belangrijke impact voor Vlaanderen een RIA te laten ondergaan. De Europese impact analyses focussen zich vooral op de effecten op alle staten gezamenlijk en minder op de effecten tussen de staten onderling. Door de EU-richtlijnen te onderwerpen aan een RIA verstevigt Vlaanderen haar onderhandelingspositie op Europees niveau.

Voorts zou de Dienst Wetsmatiging meer gedifferentieerde trainingen en handleidingen moeten ontwikkelen, de dataverzameling moeten bevorderen en de monitoring van de RIA-kwaliteit moeten optimaliseren. Tenslotte zou het Parlement een meer prominente rol moeten krijgen. De RIA vergemakkelijkt namelijk het werk van het Parlement, omdat ze reeds een indicatie geeft van de doelstellingen, de impact en de voor- en nadelen van de voorgestelde regelgeving.²

¹ Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

² Ibidem

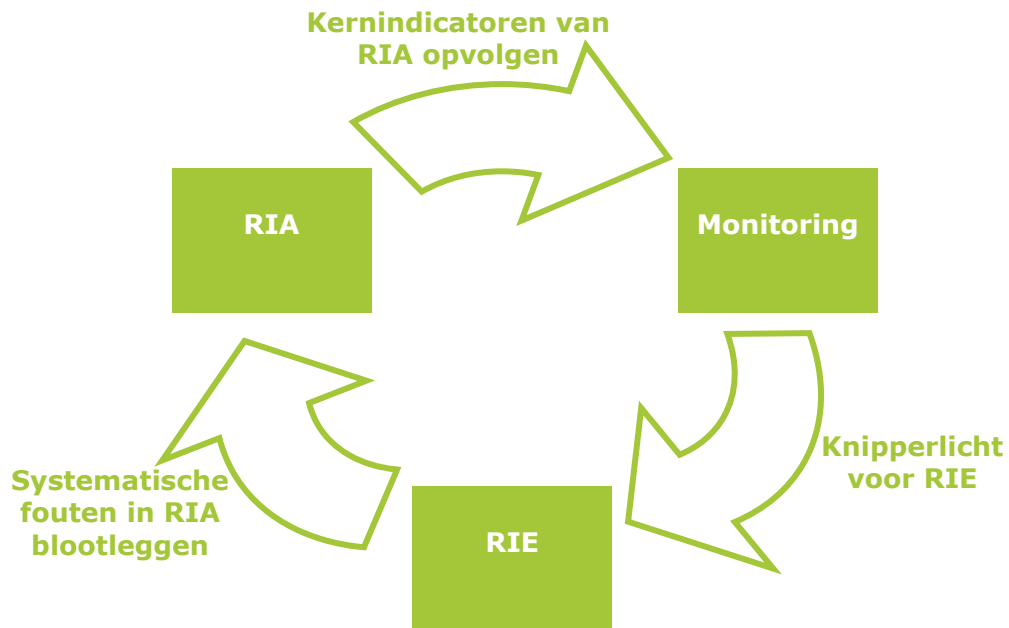
Hoofdstuk 3: Theoretisch kader ex-post

Zoals het voorgaande hoofdstuk duidelijk aangegeven heeft, is de RIA een instrument dat een ex-ante inschatting maakt van de effecten van een voorgenomen wetgeving. Een ex-ante impactanalyse op zich is echter ontoereikend om tot kwaliteitsvolle wetgeving te komen. Zo zegt Renda ondermeer het volgende:

*"Setting up an efficient and effective procedure for ex-ante evaluation is doomed to remain an incomplete measure, if methods for ex post evaluation and monitoring are not correspondingly fine-tuned."*¹

Het is dus van belang de wetgeving ook na de RIA nog op te volgen. Zo is het nuttig om de RIA te monitoren, dit is het opvolgen van bepaalde indicatoren die in de RIA opgenomen zijn. Enkel een aantal kernindicatoren opvolgen is evenwel onvoldoende. Uit het monitoren van de RIA kan namelijk blijken dat de gewenste effecten achterwegen blijven, dit is dan een signaal dat een RIE noodzakelijk is. Na het invoeren van de wetgeving, is het nuttig om na verloop van tijd een reguleringsimpactevaluatie (RIE) of een nieuwe, ex-post effectenraming uit te voeren. Bovendien kan de RIE systematische schattingsfouten in de RIA aan het licht brengen. Het is dus mogelijk om uit de RIE lessen te trekken en op deze manier de kwaliteit van de toekomstige RIA's te verbeteren. De onderstaande figuur geeft een overzicht van dit verband. Hetgeen volgt gaat dieper in op de relatie tussen RIA, monitoring en RIE.

¹ Renda, A. (2006) 'Impact Assessment in the EU: the State of the Art and the Art of the State', Centre for European Policy Studies, Brussels.

Figuur 4: Schematisch overzicht van de relatie RIA, monitoring, RIE

3.1 Monitoring van RIA

Wanneer de evaluatie van het beleid tijdens de uitvoering ervan plaatsvindt, is er sprake van monitoring. Zo beoordeelt monitoring wie wat moet doen, of dat gedaan is en of dat binnen de randvoorwaarden gebeurd is. Tijdens de uitvoering van het beleid toont monitoring aan in hoeverre de beleidsmaatregelen of beleidsinstrumenten de doelstellingen realiseren.¹ Het begrip monitoring verwijst namelijk naar het verzamelen van informatie over geselecteerde aspecten of factoren, in de context van het beleid en het beheer. Op deze manier is het mogelijk om de werkelijkheid op te volgen en veranderingen in kaart te brengen. Zo kan bij de opvolging van de implementatie van reguleringsmanagement, het gebruik van een monitoringsysteem nuttig zijn. Een monitoringsysteem omvat het geheel van procedures en kanalen om gegevens op te slaan, te verwerken en te rapporteren.² Een goed monitoringinstrument moet het mogelijk maken om de behaalde resultaten te vergelijken met de vooropgestelde doelen. Het instrument moet eveneens dynamisch, eenvoudig, transparant, gebruiksvriendelijk en zo kwantitatief mogelijk zijn. Verder houdt een goed monitoringinstrument rekening met de diversiteit van de beleidsdomeinen en met hun projecten en acties. Tenslotte is het eveneens van belang dat het monitoringinstrument maximaal gestandaardiseerd is. Op deze manier gebruikt elk beleidsdomein hetzelfde systeem, dit

¹ Van den Heuvel, J.H.J. (2005) 'Beleidsinstrumentatie, Sturingsinstrumenten voor het overheidsbeleid', tweede druk, Lemma, Utrecht, p. 141.

² De Peuter, B. et al. (2007) 'Spoor Beleid en Monitoring, Handleiding Beleidsevaluatie Deel 2: Monitoring van Beleid', http://soc.kuleuven.be/sbov/rapport/s0205021_deel2.pdf.

maakt het eenvoudiger om de resultaten te aggregeren tot op Vlaams niveau. Het monitoringinstrument dat aan de bovenstaande criteria voldoet is de indicatorenset.¹ Paragraaf 3.1.1 legt het begrip indicator verder uit.

3.1.1 Indicatoren

Volgens Van Dale is een indicator een getal dat een betrouwbare aanwijzing is voor de waarde van iets.² Dit is echter een zeer ruime definitie van het begrip, er bestaan definities die specifiek zijn. Zo definiëren de Peuter et al. een indicator als een kwantitatieve weergave van de kwantiteit of kwaliteit van een meetobject.³ Volgens Van Humbeeck is een indicator een (getal)waarde die een redelijk betrouwbare aanduiding geeft van gegevens van een groter geheel. Indicatoren kunnen verschillende aspecten meten, namelijk⁴:

- Een te behalen objectief
- De ingezette middelen
- Een behaald resultaat of effect
- De mate van kwaliteit
- Een contextuele variabele.

Een meetobject is hetgeen wat gemeten wordt. Een indicator geeft aan hoe een meetobject meetbaar gemaakt wordt en hoe het gemeten wordt. Het is belangrijk te benadrukken dat een indicator slechts een aanwijzing geeft voor de evolutie van de onderliggende realiteit. Om het meetobject in kaart te brengen zijn er dus meerdere indicatoren nodig. Het is echter in de meeste gevallen, zelfs met een set van indicatoren, onmogelijk om de volledige realiteit op een kwantitatieve wijze samen te vatten.⁵

Verder is het mogelijk om de volgende types indicatoren te onderscheiden⁶:

- Input, output en impact indicatoren. Input indicatoren verwijzen naar de ingezette middelen. Impactindicatoren zijn echter minder geschikt voor de opvolging van concrete resultaten en van de impact van het reguleringsmanagement. Outputindicatoren verwijzen naar de rechtstreekse resultaten van de genomen acties. En impactindicatoren refereren

¹ Kenniscel Wetsmatiging (2004a) 'Leidraad Reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid, p. 66.

² Van Dale (2002), 'Hedendaags Nederland, Groot Woordenboek', Versie 2, Utrecht/Antwerpen.

³ De Peuter, B. et al. (2007) 'Spoor Beleid en Monitoring, Handleiding Beleidsevaluatie Deel 2: Monitoring van Beleid', http://soc.kuleuven.be/sbov/rapport/s0205021_deel2.pdf.

⁴ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

⁵ De Peuter, B. et al. (2007) 'Spoor Beleid en Monitoring, Handleiding Beleidsevaluatie Deel 2: Monitoring van Beleid', http://soc.kuleuven.be/sbov/rapport/s0205021_deel2.pdf.

⁶ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.
Dienst Wetsmatiging (2006) 'De ontwikkeling van indicatoren voor het reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid.

naar de onrechtstreekse en/of lange termijnresultaten die voortvloeien uit de projecten en initiatieven. Via de impactindicatoren is het mogelijk om de relatie te leggen tussen de behaalde resultaten en de algemene strategische doelstellingen.

- Kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. Kwantitatieve indicatoren drukken een getalwaarde uit. Kwalitatieve indicatoren daarentegen verwijzen naar observaties van feiten, ideeën of gedragingen die oorspronkelijk niet in numerieke vorm kunnen weergegeven worden. Er bestaat echter wel de mogelijkheid om kwalitatieve indicatoren om te zetten in een getalwaarde, dit door middel van bijvoorbeeld kwalitatieve uitspraken waaraan een bepaalde score aan vast hangt.
- Objectieve en subjectieve indicatoren. Objectieve indicatoren vinden hun basis in onbetwistbare feiten. Subjectieve indicatoren zijn gebaseerd op percepties en opinies van bepaalde respondenten.
- Directe en benaderende indicatoren. Directe indicatoren staan rechtstreeks in verband met het bereiken van een bepaald doel. Benaderende indicatoren (of proxy indicatoren) vinden hun oorsprong in veronderstellingen.
- Enkelvoudige en samengestelde indicatoren. Een samengestelde indicator is opgebouwd uit meerdere enkelvoudige indicatoren.
- Individuele en synthetische indicatoren. Bij een synthetische indicator vindt een weging en groepering plaats van individuele indicatoren. Dit gebeurt weliswaar op een subjectieve wijze. Op deze manier probeert de synthetische indicator de informatie uit een reeks individuele indicatoren samen te vatten of te combineren.

Zoals eerder aangehaald, is het een moeilijke, misschien zelfs een onmogelijke opdracht om de volledige realiteit te omvatten met een set indicatoren. Daarom is het des te belangrijker om gebruik te maken van goede, kwaliteitsvolle indicatoren om op die manier op zijn minst de realiteit zo goed mogelijk te benaderen. Een goede indicator voldoet aan de volgende kwaliteitscriteria¹:

- Specifiek: het is duidelijk wat de indicator wil meten. De indicator meet exact één aspect van het meetobject. Een meetsysteem kan wel meerdere indicatoren bevatten om alle dimensies van de realiteit in kaart te brengen.
- Meetbaar: de indicator is eenvoudig te kwantificeren en uit te drukken in een meeteenheid. Het is technisch haalbaar om de meetgegevens vast te stellen en te verzamelen.
- Aanvaardbaar: de indicator roept zo weinig mogelijk weerstand op bij de betrokkenen.
- Aggregeerbaar: de indicatoren van de verschillende beleidsdomeinen moeten zoveel mogelijk aggregeerbaar zijn tot op hogere niveaus.
- Relevant: er bestaat een duidelijke link tussen de indicator en de objectieven van het opgevolgde onderwerp. Hierbij is het belangrijk om rekening te houden met het feit dat in

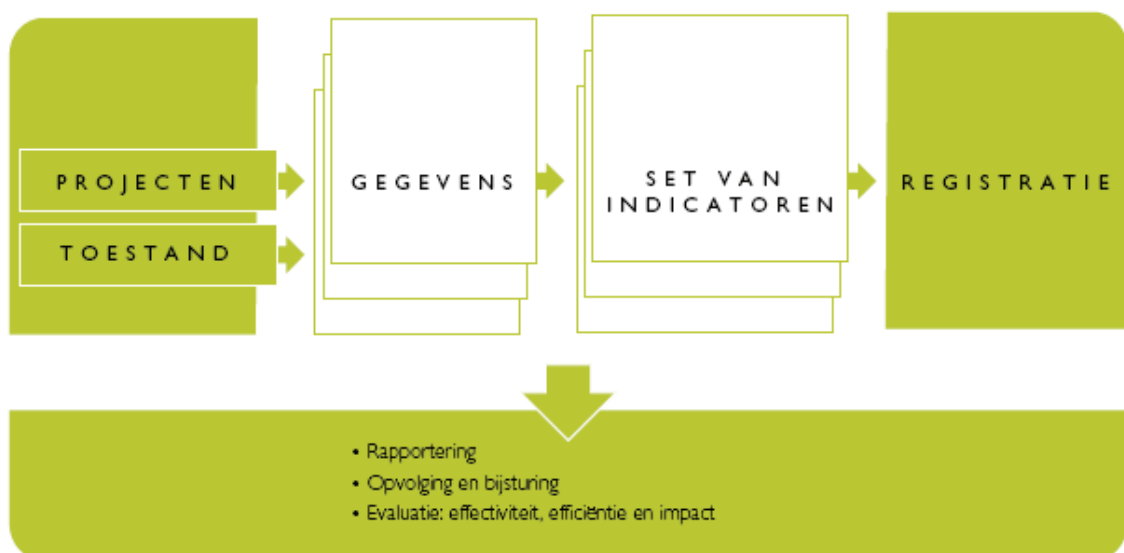
¹ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.
De Peuter, B. et al. (2007) 'Spoor Beleid en Monitoring, Handleiding Beleidsevaluatie Deel 2: Monitoring van Beleid', http://soc.kuleuven.be/sbov/rapport/s0205021_deel2.pdf.

sommige gevallen enkel een combinatie van indicatoren een duidelijk beeld geeft van het meetobject.

- Periodiciteit: de indicator kan tijdig verzameld worden. Na verloop van tijd geeft de indicator een evolutiepad weer. Hierbij is het van belang dat de indicator stabiel is. Veelvuldige wijziging in de definitie van de indicator of een sterk verloop van indicatoren belemmeren het opstellen van tijdreeksen.
- Communiceerbaarheid: De indicatoren moeten begrijpbaar zijn voor de doelgroep. Bovendien mag de indicator mag niet gevoelig liggen.
- Controleerbaarheid: de bron is gekend en het is mogelijk om de indicator te controleren op betrouwbaarheid en juistheid.
- Validiteit: Het is voor de indicator duidelijk wanneer een resultaat als slecht geëvalueerd kan worden. Validiteit zorgt er namelijk voor dat een indicator datgene meet wat oorspronkelijk bedoeld was. Problemen ontstaan wanneer het mogelijk is om de indicator op verschillende manieren te interpreteren. Verschillende interpretaties van de indicators zorgen voor verschillende resultaten en conclusies. Het is dus van belang extra aandacht te besteden aan de ontwikkeling van indicatoren. Toch loopt dit vaak fout. Zo wordt dikwijls onterecht verondersteld dat de indicator heel het meetobject afdekt. Ook gebeurt het dat moeilijk meetbare aspecten geen aandacht krijgen, of dat het meetobject gereduceerd wordt tot datgene wat de indicator afdekt.

3.1.2 Begrippenkader en doelstellingen van monitoring

De onderstaande figuur geeft het begrip monitoring en de doelstellingen ervan weer.

Figuur 5: Monitoring: Begrippenkader en doelstellingen

(Bron: Kenniscel Wetsmatiging (2004) 'Leidraad Reguleringsmanagement')

De projecten betreffende reguleringsmanagement en ook de toestand of context produceren gegevens en informatie. De registratie van deze gegevens moet op een gestructureerde wijze gebeuren. Aangezien niet alle gegevens even belangrijk zijn, is het nuttig een set van indicatoren te ontwikkelen. Deze indicatorenset moet de belangrijkste gegevens en informatie weergeven en voldoende opvolging garanderen. De vorige paragraaf heeft het begrip indicator reeds uitvoerig besproken. Zoals het schema aangeeft, zijn er drie redenen waarom een goed monitoringsysteem belangrijk is. Ten eerste biedt een geregistreerde opvolging een goede basis om de rapportageverplichtingen na te komen. Ten tweede stuurt een adequaat monitoringsysteem projecten en acties bij wanneer dit nodig is. En tenslotte is er op deze manier een goede basis gevormd om na afloop de initiatieven en projecten te evalueren op hun effectiviteit, efficiëntie en impact.¹

3.2 Opvolging en evaluatie van reguleringsmanagement

Samen met de ontwikkeling van reguleringsmanagement, groeit ook de aandacht voor de evaluatie van de uitkomsten en de prestaties van dit beleid en haar instrumenten. Dit is het resultaat van drie met elkaar verband houdende ontwikkelingen. Ten eerste worden beleidsmakers verantwoordelijk gehouden voor de economische bronnen en het politieke kapitaal geïnvesteerd in reguleringsmanagement. Ten tweede ontwikkelt er zich een groeiende interesse om na te gaan op welke manier reguleringsbeleid zich meer kan baseren op feiten en empirische resultaten. Ten slotte bestaat er een trend naar de ex-post evaluatie. Deze trend maakt deel uit van de progressieve ontwikkeling van het reguleringsbeleid.²

3.2.1 Evaluatie van bestaande regelgeving

Paragraaf 2.3.2 stelde reeds vast dat de wetgevingskwaliteit in Vlaanderen nog niet het gewenste niveau bereikt heeft. Om de wetgevingskwaliteit op te volgen en de impact van het wetgevingsbeleid na te gaan, zouden voor ieder van de acht kenmerken van goede regelgeving indicatoren ontwikkeld moeten worden. Dit is echter niet zo eenvoudig als het lijkt. Zo zijn de kenmerken van goede regelgeving wel concreet, toch zijn ze moeilijk te beoordelen in concrete situaties. Bovendien duiden de principes wel aan welke kenmerken goede regelgeving moet bezitten, maar niet hoe ze bereikt kunnen worden. De principes van goede regelgeving definiëren

¹ Kenniscel Wetsmatiging (2004a) 'Leidraad Reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid, p. 67.

² Organisation for Economic Co-operation and Development (2004b) 'Regulatory performance: ex-post evaluation of regulatory tools and institutions', <http://www.oecd.org/dataoecd/32/52/34227774.pdf>.

wat regelgevingkwaliteit is, maar dit is enkel bereikbaar via een goed wetgevingsbeleid. Het is daarom in de praktijk eenvoudiger om indicatoren voor wetgevingsbeleid te ontwikkelen.¹

Wetgevingsbeleid is het beleid gericht op het beter reguleren en op het maken van betere regelgeving. Het gaat hier om het geheel van organisatorische, instrumentele, procesmatige en institutionele beleidsmaatregelen en concrete acties, met als doel de kwaliteit van de regelgeving te verbeteren. In de praktijk is het eenvoudiger om indicatoren voor het wetgevingsbeleid te ontwikkelen. Er bestaat overigens een duidelijke link tussen de kwaliteit van het wetgevingsbeleid en die van regelgeving. Zonder performante instrumenten, structuren en procedures is het onmogelijk om tot goede regelgeving te komen. Door het wetgevingsbeleid te toetsen aan institutionele indicatoren en 'best practices', is het mogelijk om een uitspraak te doen over de regelgevingkwaliteit. Bovendien ontstaat er op deze manier een referentiepunt om het wetgevingsbeleid te verbeteren.

Maar institutionele indicatoren op zich zijn onvoldoende. De aanwezigheid van bepaalde institutionele voorzieningen (bv. de RIA) zegt niets over de manier waarop ze functioneren. Het is niet omdat er een RIA-verplichting bestaat, dat de uitgevoerde RIA's ook van goede kwaliteit zijn. Verder is de relatie tussen de institutionele voorzieningen en regelgevingkwaliteit niet noodzakelijk rechtlijnig. Zelfs wanneer een RIA feilloos is uitgevoerd, is dit alleen onvoldoende om kwaliteit te garanderen.² Het is fout om te zoeken naar 'de' maatstaf voor wetgevingskwaliteit. Zoals eerder besproken, betekent kwaliteit voor iedere stakeholdergroep iets anders, het is daarom haast onmogelijk om dit alles in één indicator samen te vatten.³ Ten slotte is betere regelgeving geen doel op zich, maar een middel om de maatschappelijke doelstellingen beter te realiseren.⁴

Daarom is het belangrijk om een indicatorenset te ontwikkelen voor de regelgevingkwaliteit en het wetgevingsbeleid dat op verschillende niveaus informatie oplevert.⁵ Voor een goed monitoringsysteem raadt de Dienst Wetsmatiging het gebruik van een driedimensionale indicatorenset aan. De onderstaande figuur geeft de structuur van de voorgestelde indicatorenset voor de beleidsdomeinen schematisch weer.⁶

¹ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

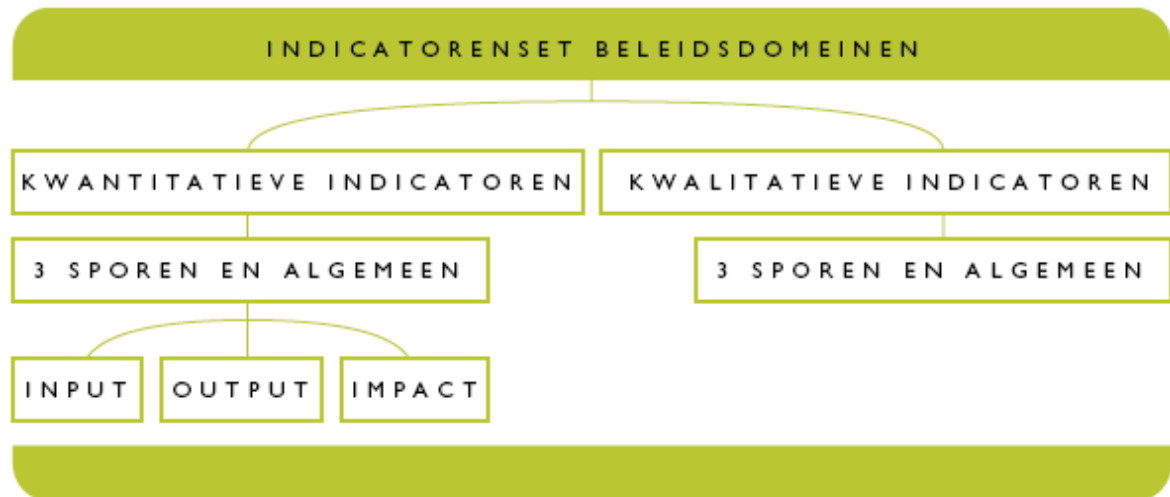
² Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

³ De Francesco, F. en Radaelli, C. (2004) 'Project on Indicators of Regulatory Quality', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs_concluding_conference_240105/radaelli_finalreport_executivesummary.pdf.

⁴ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

⁵ Ibidem.

⁶ Kenniscel Wetsmatiging (2004a) 'Leidraad Reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid, p. 70.

Figuur 6: Structuur indicatorenset beleidsdomeinen
(Bron: Kenniscel Wetsmatiging (2004a) 'Leidraad Reguleringsmanagement')

Zoals uit het schema blijkt, bestaat de eerste dimensie uit kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. De input voor kwantitatieve indicatoren kan uit meerdere bronnen afkomstig zijn. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is het streven naar een minimale belasting van de beleidsdomeinen bij het aanleveren van informatie. De formulering van de indicatoren moeten daarom op een zodanige manier gebeuren, dat de bestaande databanken ze zoveel mogelijk kunnen invullen. Wanneer het beleidsdomein zelf informatie moet aanleveren, zou die ook voor hen zelf van nut moeten zijn. De informatieverzameling voor kwalitatieve indicatoren kan plaatsvinden aan de hand van enquêtes bij bijvoorbeeld personeelsleden van de cellen wetstekwaliteit, opstellers van RIA's, enz.¹ De tweede dimensie verwijst naar de drie sporen van reguleringsmanagement en naar het reguleringsmanagement als een geheel. De drie sporen zijn zoals eerder al vermeld de juridisch-technische vereenvoudiging, administratieve lastenverlaging en reguleringsimpactanalyse. Tenslotte verwijst de derde dimensie naar het type indicator. Zich baserend op de Europese richtlijnen onderscheidt de Dienst Wetsmatiging drie types indicatoren: inputindicatoren, outputindicatoren en impactindicatoren.² Deze drie types indicatoren leveren de volgende informatie op³:

- Inputindicatoren of institutionele indicatoren: Leveren informatie over de voorzieningen of systeemcomponenten van het wetgevingsbeleid die aanwezig zijn.
- Outputindicatoren of performantie indicatoren: Gaan na op welke manier de componenten functioneren en welke prestaties ze leveren.

¹ Dienst Wetsmatiging (2006) 'De ontwikkeling van indicatoren voor het reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid.

² Kenniscel Wetsmatiging (2004a) 'Leidraad Reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid, p. 70-71.

³ Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

- Impactindicatoren: Gaan na wat de effecten van het wetgevingsbeleid zijn en leveren informatie op over de impact van het wetgevingsbeleid op de achterliggende doelstellingen.

Het is belangrijk in gedachten te houden dat de indicatorenset geen statisch gegeven is, maar een evoluerend systeem. Dit systeem wordt verfijnd en bijgesteld door de ervaring die men opdoet.¹ In het kader hiervan heeft Radaelli het over drie indicatorsystemen die geschikt zijn voor de evaluatie van het gehele reguleringsbeleid. Volgens Radaelli zou de Europese Unie er baat bij hebben als alle deelstaten hetzelfde evaluatie- en monitoringsysteem zouden gebruiken.

Het eerste systeem gaat de kwaliteit van het proces na. Het gaat hier om een ex-ante macrosysteem dat gebaseerd is op objectieve indicatoren. Dit systeem bekijkt onder andere het ontwerp van de programma's voor reguleringshervorming, de beleidsinstrumenten en hun handleidingen, de ondersteuning en de activiteiten die instaan voor de garantie van de kwaliteit. Het eerste systeem is niet zo diepgaand dat het ook individuele RIA's bekijkt.²

Bij het tweede systeem gaat het om een ex-post microsysteem dat nagaat wat beleidsinstrumenten bereiken in een bepaalde tijdsperiode. Dit systeem omvat onder andere een eenvoudige checklist over de kwaliteit van individuele RIA's en van belangrijke consultaties, indicatoren voor de werkelijk behaalde uitkomsten en maakt verder nog beperkt gebruik van enquêtes bij wetgevers en stakeholders.

Het derde en laatste systeem is de externe evaluatie. Dit systeem biedt een brug tussen de meting van de wetgevingskwaliteit en de systematische evaluatie van betere regelgeving. Interviews, case studies, enz. vervullen de indicatoren. Om te komen tot een pluralistische evaluatie moeten denktanks, academici en stakeholders de externe evaluatie uitvoeren.³

Het eerste systeem van indicatoren is toepasbaar op landen die nog in een experimentele fase zitten met de benadering van de wetgevingskwaliteit en de reguleringsimpactanalyse. Deze landen zouden zo snel mogelijk moeten evalueren naar het tweede systeem. Dit systeem is bruikbaar in landen waar de consultatie, de vereenvoudiging en de meting van administratieve lasten reeds goed geïntegreerd zijn. Alle lidstaten van de Europese Unie zouden in staat moeten zijn om het eerste systeem en reeds een aantal indicatoren van het tweede systeem binnen de 15 à 18 maanden in te voeren. Het grootste obstakel in de meeste landen om het tweede systeem volledig

¹ Dienst Wetsmatiging (2006) 'De ontwikkeling van indicatoren voor het reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid.

² De Francesco, F. en Radaelli, C. (2004) 'Project on Indicators of Regulatory Quality', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs_concluding_conference_240105/radaelli_finalreport_executivesummary.pdf.
Radaelli, C. (2005a) 'Indicators of regulatory quality', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs_concluding_conference240105/Radaelli_Universitybradford_UK.pdf.

³ Ibidem.

in te voeren is het feit dat in deze landen de RIA en de consultatie nog niet voldoende geïntegreerd zijn in het wetgevingsproces. Het derde systeem tenslotte is toepasbaar op landen die gesofisticeerde mechanismen van kwaliteitsverzekering bezitten.¹ Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat een indicatorensysteem over de tijd heen evolueert en dus geen statisch iets is.

3.2.2 Evaluatie van de RIA

Het is belangrijk om de RIA van tijd tot tijd te evalueren. Het feit alleen al dat de geschatte effecten later met de werkelijke effecten vergeleken zullen worden, is een stimulans om betere RIA's te produceren.² Het belang van goede RIA's is daarenboven niet te verwaarlozen, aangezien de RIA een significante rol in het wetgevingsproces speelt. Eens de regelgeving is ingevoerd, kunnen er achteraf problemen ontstaan bij de aanpassing of afschaffing ervan. De reden hiervoor ligt in het feit dat een bestaande situatie dikwijls voordelen oplevert voor bepaalde groepen. Het is daarom aannemelijk dat deze groepen zich zullen verzetten tegen aanpassingen van de regulering. Wijzigingen aan bestaande regelgeving zijn niet alleen moeilijker te realiseren, maar ook minder efficiënt omwille van de sunk costs³. Dit zijn bijvoorbeeld reeds gedane uitgaven voor de naleving van de bestaande regelgeving.⁴ Tenslotte reikt een goede RIA reeds data aan voor de ex-post evaluatie van regelgeving. Zo geeft ze onder meer een grondige beschrijving en analyse van de situatie zonder regulering en hoe de situatie zou evolueren zonder de voorgenomen regulering. Dit is noodzakelijk voor de RIE bij haar impact analyse van de regulering. Op het ogenblik van de RIE bestaat de situatie zonder regelgeving namelijk niet meer.⁵

Hetgeen wat volgt beschrijft de ex-postevaluatie van de RIA. Deze evaluatie kan op drie manieren plaatsvinden: de compliance test, de performance test en de function test. Dit komt overeen met de driedimensionale indicatorenset met de input-, output- en impactindicatoren.

¹ De Francesco, F. en Radaelli, C. (2004) 'Project on Indicators of Regulatory Quality', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs_concluding_conference_240105/radaelli_finalreport_executivesummary.pdf.

Radaelli, C. (2005a) 'Indicators of regulatory quality', http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs_concluding_conference240105/Radaelli_Universitybradford_UK.pdf.

² Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV.

³ Sunk costs zijn kosten die voortvloeien uit beslissingen die in het verleden genomen zijn. Deze kosten zijn onvermijdbaar en niet te veranderen, ongeacht de acties die genomen worden.

Horngren et al. (2003), 'Cost Accounting, a managerial emphasis', p. 371.

⁴ Kenniscel Wetsmatiging (2004b) 'Wegwijs in reguleringsimpactanalyse', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/VlaamseRIAgids.pdf>.

⁵ Harrington, W. en Morgenstern, R.D. (2004) 'Evaluating Regulatory Impact Analyses', <http://www.rff.org/Documents/RFF-DP-04-04.pdf>.

3.2.2.1 Compliance test (input): Algemeen en toegepast op Vlaanderen

De 'compliance test' gaat na of de RIA de richtlijnen voor de opmaak van een reguleringsimpactanalyse naleeft. Ze is gebaseerd op de assumptie dat naleving van de kwaliteitsrichtlijnen noodzakelijk is om een rol te spelen bij de verbetering van de wetgevingskwaliteit. Niet enkel bevordert deze test de vergelijkbaarheid en transparantie, het is bovendien de goedkoopste en minst methodologische evaluatiemethode. De test gaat na of bepaalde acties ondernomen zijn, het kwaliteitsniveau van de ondernomen acties speelt hierbij geen rol. Hierop gaat de volgende test dieper in.

Over het algemeen blijkt de naleving van de richtlijnen vrij laag te zijn. Hiervoor kunnen verschillende verklaringen bestaan. Zo is het mogelijk dat het RIA-systeem nog maar pas ingevoerd is en de wetgevers nog niet helemaal vertrouwd zijn met de richtlijnen. Verder zal de kwaliteit van RIA's voor minder belangrijke regelgeving lager liggen dan die voor belangrijke. Dit omwille van het proportionaliteitsprincipe, de middelen vloeien naar daar waar ze het meeste nut opleveren. Voorts is er nog het kwantificeren van de kosten en baten. Het is algemeen geweten dat alle landen hier problemen mee hebben. De lage naleving kan ook voortvloeien uit politieke druk om het reguleringsproces niet nog langer te laten duren. Ook het gebrek aan motivatie, vaardigheden, expertise en culturele verandering kunnen de oorzaak zijn.¹

In Vlaanderen bestaat de RIA-procedure uit drie verplichte stappen. Eerst en vooral is er de adviesvraag aan de Dienst Wetsmatiging ter verbetering van de uitgevoerde RIA voorafgaand aan de eerste agendering van het regelgevingdossier op de Vlaamse Regering. Ten tweede is er de formele controle door de Kanselarij van de aanwezigheid van een RIA-paragraaf in de nota aan de Vlaamse Regering. Tenslotte is er nog de controle door de Dienst Wetsmatiging voorafgaand aan de eerste bespreking van het regelgevingdossier door de Vlaamse Regering van de redenen waarom er eventueel geen RIA werd opgemaakt.

De Dienst Wetsmatiging houdt bij voor hoeveel regelgevingdossiers het verplichte RIA-advies van de Dienst Wetsmatiging gevraagd wordt. Verder is er nog de rapportage over de adviesplicht voor het wetgevingsadvies. Deze rapportage vindt per kwartaal plaats via het dashboard op de site van de Dienst Wetsmatiging. De naleving van de adviesplicht wordt daarentegen niet afzonderlijk gerapporteerd.²

¹ Organisation for Economic Co-operation and Development (2004b) 'Regulatory Performance: Ex-post evaluation of regulatory tools and institutions', <http://www.oecd.org/dataoecd/32/52/34227774.pdf>.

² Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving, benchmarking van Vlaanderen Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV.

3.2.2.2 Performance test (output)

Deze performance test of prestatietest houdt zich bezig met de kwaliteit van de verschillende onderdelen van de RIA en hun interne consistentie. De test focust zich op de vraag of de methodologische elementen correct toegepast zijn gegeven de omstandigheden. De test gaat na of er geen kosten dubbel geteld werden, of de RIA transparant en duidelijk is, of de auteurs hun berekeningen uitleggen, of de RIA goed getimed was, enz. De test kan zowel ex ante als ex post plaatsvinden. Een andere, meer gesofisticeerde vorm van de prestatietest, houdt zich vooral bezig met de voorspellende capaciteit van het toegepaste instrument.¹ Er vindt een vergelijking plaats van de ex ante voorspellingen met de ex post waarnemingen. Dit is niet onbelangrijk, als de RIA geen accurate voorspellingen kan maken, zal ze uiteindelijk aan geloofwaardigheid moeten inboeten en dus haar waarde voor het besluitvormingsproces verliezen.² De toepassing van deze vorm van evaluatie komt weinig voor. De reden hiervoor ligt in het feit dat autoriteiten weinig stimulansen ondervinden om deze evaluatie uit te voeren. Negatieve resultaten zouden namelijk de geloofwaardigheid van de voorgestelde regulering ondermijnen, terwijl een positief resultaat enkel een bevestiging is van de baten van de reeds geïmplementeerde regelgeving.³

3.2.2.3 Function test (impact)

De function test houdt zich bezig met het effect dat de kwaliteit van de reguleringsinstrumenten heeft op de uitkomsten van regelgeving. De test gaat na of het gebruik van deze instrumenten en instellingen bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit en de prestaties van de regulering en van het beleidvormingsproces. In het geval van de RIA gaat deze test na of de nieuwe opties die via het proces geïdentificeerd zijn ook voldoende geëvalueerd werden ten opzichte van de initiële opties.

Er zijn vier vormen van de function test. De meeste fundamentele vorm bekijkt de frequentie waarin veranderingen aan de initieel voorgestelde regulering plaatsvinden. Een dergelijke test veronderstelt dat de wijzigingen een gevolg zijn van het RIA-proces. De frequentie van beleidsveranderingen kan echter een misleidend signaal geven. Het is mogelijk dat de een lage frequentie wijst op een non-responsief beleid. Het is echter ook mogelijk dat het beleid reeds een niveau bereikt heeft waar de voorgestelde opties reeds grondig onderzocht zijn en dus niet zo dikwijls om aanpassingen vragen. De tweede test onderzoekt het verschil tussen het initieel voorgestelde opties en de uiteindelijk gekozen regelgeving. Dit verschil wordt in kosten/baten-

¹ Organisation for Economic Co-operation and Development (2004b) 'Regulatory Performance: Ex-post evaluation of regulatory tools and institutions', <http://www.oecd.org/dataoecd/32/52/34227774.pdf>.

² Harrington, W. en Morgenstern, R.D. (2004) 'Evaluating Regulatory Impact Analyses', <http://www.rff.org/Documents/RFF-DP-04-04.pdf>.

³ Organisation for Economic Co-operation and Development (2004b) 'Regulatory Performance: Ex-post evaluation of regulatory tools and institutions', <http://www.oecd.org/dataoecd/32/52/34227774.pdf>.

termen uitgedrukt. De kritiek op deze methode is het feit dat de initiële beleidsoptie waarschijnlijk ook zonder de RIA onderhevig aan verandering geweest zou zijn. De derde methode, de audit trail, is een variant op de voorgaande. Deze methode focust zich specifiek op de aanpassingen aan het reguleringsvoorstel die stakeholders gedurende het RIA-proces naar voren brengen. De laatste test tenslotte concentreert zich voornamelijk op de effecten die het RIA-systeem veroorzaakt in de administratieve of reguleringscultuur. Dit omvat de appreciatie en het begrip van de voordelen die het RIA-proces oplevert. Deze methode veronderstelt dat de maximering van de baten alleen plaatsvindt wanneer de fundamentele logica achter het proces begrepen en geaccepteerd is. Dit type function test is zeer kwalitatief en subjectief van aard. Dit bemoeilijkt uiteraard de interpretatie, toch levert dit type test waarschijnlijk meer informatie op over de mate waarin de RIA haar doel bereikt dan de anderen testen.¹

3.2.3 Reguleringsimpactevaluatie (RIE)

Het doel van reguleringsmanagement is te komen tot goede regelgeving. Teneinde betere regulering te bereiken, is een ex-ante, prospectieve reguleringsimpactanalyse echter onvoldoende. Conform het achtste kenmerk van goede regelgeving is het aan te raden om op geregelde tijdstippen over te gaan tot een ex-post evaluatie van de oorspronkelijke RIA en van de effecten van de reeds operationele regulering.² Een reguleringsimpactevaluatie of RIE is een instrument dat systematisch nagaat welke effecten de toepassing van een bestaande regel heeft op burgers, bedrijven, instanties, enz..³ Dit instrument gebruikt de RIA-methodiek voor de ex-post doorlichting van bestaande regelgeving. Een RIE kan om verschillende redenen van belang zijn.

Zo bestaat er nog steeds regelgeving die tot stand gekomen is zonder een ex-ante analyse te ondergaan. Een ex-post evaluatie zou kunnen dienen om die regelgeving alsnog te evalueren en knelpunten bloot te leggen. Ook wanneer er al een ex-ante evaluatie van de regelgeving heeft plaatsgevonden, kan een RIE toch nog nuttig zijn.⁴ Een RIA baseert zich namelijk op schattingen, deze schattingen kunnen echter fout zijn. De RIE laat het toe om een vergelijking te maken tussen de ex-ante verwachte kosten en baten en de ex-post geactualiseerde kosten en baten zoals deze zich daadwerkelijk ontwikkelden. De vergelijking maakt het mogelijk om systematische fouten in

¹ Organisation for Economic Co-operation and Development (2004b) 'Regulatory Performance: Ex-post evaluation of regulatory tools and institutions', <http://www.oecd.org/dataoecd/32/52/34227774.pdf>.

² Institute for Applied Law and Economics 'RIA de ontwikkeling van het instrumentarium voor de reguleringsimpactanalyse', <http://www.wetsmatiging.be/downloads/wetenschappelijk%20rapport%20RIA1.pdf>.

³ Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (2007), http://www.serv.be/dispatcher.aspx?page_ID=01-00-00-17-106.

⁴ Kenniscel Wetsmatiging (2004b) 'Wegwijs in reguleringsimpactanalyse', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/VlaamseRIAgids.pdf>.

de ex-ante berekeningen van de RIA te ontdekken.¹ Buiten systematische fouten zijn er nog voldoende redenen waarom de schattingen van de RIA vertekend kunnen zijn. Zo kunnen er veranderingen in de sociale, economische, institutionele en beleidsmatige omstandigheden plaatsvinden, deze leiden tot foute schattingen in de ex-ante analyse. Verder kan de RIE complementair zijn aan de RIA. De RIE kan meerdere afzonderlijk tot stand gekomen regelgeving tegelijk evalueren en zo dwarsverbanden en cumulatieve effecten identificeren.

Evaluatie van bestaande regelgeving is meestal eenvoudiger omdat het makkelijker is om aan de benodigde datagegevens te geraken. Bovendien is er in die gegevensverzameling al enige ervaring opgebouwd. Toch is de beleidsimpact van een RIE meestal kleiner. Zoals reeds vermeld, kunnen bepaalde groepen zich mogelijk verzetten tegen aanpassingen aan regelgeving, omdat deze voor hen voordelen oplevert. Bovendien is niet alleen moeilijk om de bestaande regelgeving aan te passen, het is eveneens inefficiënt omwille van de sunk costs.²

3.2.4 Noodzakelijkheid van een RIE

De RIA schat de impact van nieuwe wetgeving. Het is echter onmogelijk exact de impact van de voorgenomen regelgeving in te schatten. Bovendien zijn er aanwijzingen dat de meeste RIA's systematische vertekening vertonen in hun schattingen. Een reguleringsimpactevaluatie is daarom zeker geen overbodige luxe. Zo stelde het NAO vast dat de meeste RIA's volledige naleving veronderstellen. Dit is een overdreven optimistische veronderstelling en resulteert daarom in een systematische overschatting van de baten van de regulering.³ Ook Harrington et al. kwamen tot deze conclusie. Er bestaan ook verschillende redenen waarom de ex-ante schattingen van de kosten kunnen verschillen van de ex-post berekeningen. Zo moeten onder andere bedrijven dikwijls kosten maken om te voldoen aan de voorgenomen regulering. Wetgevers hebben de neiging deze kosten te overschatten omdat ze hierbij een statische aanpak hanteren. Op deze manier houden ze die geen rekening met de technologische evolutie. Deze evolutie kan echter zorgen voor een afname van de nalevingkosten. Het is evenwel moeilijk om deze technische evolutie te voorspellen. De kosten van naleving zullen zeer waarschijnlijk dalen, maar in welke mate dit zal gebeuren is onmogelijk exact te voorspellen.⁴ Toch is er kritiek op de bovenstaande beweringen betreffende het kostenreducerende effect van de technische evolutie. De technische

¹ Institute for Applied Law and Economics 'RIA de ontwikkeling van het instrumentarium voor de reguleringsimpactanalyse', [http://www.wetsmatiging.be/downloads/wetenschappelijk %20rapport% 20RIA 1.pdf](http://www.wetsmatiging.be/downloads/wetenschappelijk%20rapport%20RIA1.pdf).

² Kenniscel Wetsmatiging (2004b) 'Wegwijs in reguleringsimpactanalyse', <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/VlaamseRIAgids.pdf>.

³ National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf.

⁴ Harrington, W. et al. (1999), 'On the accuracy of regulatory cost estimates', <http://www.rff.org/documents/RFF-DP-99-18.pdf>.

evolutie is namelijk het resultaat van R&D-inspanningen. Hieraan hangt een opportuniteitskost¹ vast, namelijk de gemiste opbrengsten wanneer de R&D-inspanningen voor een alternatief aangewend zouden worden. Deze opportuniteitskost is uiteraard moeilijk te schatten, maar daarom niet minder belangrijk.²

Er zijn nog andere redenen om aan te nemen dat de kostenschattingen van de RIA vertekend zijn. Zo wordt regelgeving dikwijls aangepast in de periode tussen het voorstel en de werkelijke invoering van de regulering. Deze aanpassingen vinden in vele gevallen pas op het einde van het regelgevingproces plaats. Het is dan echter de vraag of deze aanpassingen alsnog opgenomen zijn in de schattingen van de RIA. In sommige gevallen zijn deze aanpassingen een antwoord op het lobbyen van bepaalde belangengroepen. Het gaat dan meestal om een opwaartse aanpassing van de geschatte kosten van naleving en een versoepeling van de voorgestelde regelgeving.

Verder is het mogelijk dat de wetgever de neiging heeft de maximumkosten van naleving te schatten in plaats van de gemiddelde kosten. De kostenschattingen zijn mogelijk gebaseerd op kosteninformatie die afkomstig is van de betrokken groepen zelf. Deze belangengroepen hebben er zelf baat bij de nalevingkosten te overschatten. Zelfs wanneer de wetgever zelf kosteninformatie verzamelt, kan de kosteninformatie van de belangengroepen hierop invloed hebben. De wetgever zal de kosten van naleving dan hoger schatten om mogelijke conflicten te vermijden.

Tenslotte is er nog het feit dat onderschatting van de nalevingkosten zal botsen op kritiek van de betrokken doelgroepen. Er zijn echter geen aanwijzingen dat een gelijkaardig verband bestaat bij overschatting van de kosten van naleving. De doelgroep heeft er geen baat bij deze schattingsfout aan het licht te brengen, dit leidt tot een opwaartse vertekening van de geschatte kosten.³

3.2.5 Methodiek om te monitoren

Uit het bovenstaande blijkt dat er voldoende mogelijke oorzaken bestaan waarom de schattingen van de RIA vertekend kunnen zijn. Het is daarom nuttig om bepaalde indicatoren van de RIA op te volgen ofwel de RIA te monitoren. Op deze manier wordt het onmiddellijk duidelijk of de ingevoerde regelgeving het gewenste effect bereikt. Indien dit niet het geval is, geeft dit een indicatie van de noodzakelijkheid van een RIE. De RIE maakt het mogelijk een duidelijk beeld te vormen van de werkelijke impact van de ingevoerde regelgeving en geeft mogelijkheden tot verbeteringen aan. Hetgeen volgt is een stappenplan om het reguleringsproces te monitoren. Om het stappenplan te verduidelijken is er gebruik gemaakt van een voorbeeld.

¹ De opportuniteitskost van het gebruik van middelen voor een bepaald doel wordt bepaald door de baten die men opgeeft door de middelen niet voor het beste alternatief aan te wenden.

Lipsey, R. G. et.al. (1999), 'Economics, twelfth edition', Addison Wesley Longman, United States, p. 6.

² Organisation for Economic Co-operation and Development (2004b), 'Regulatory performance: ex post evaluation of regulatory tools and institutions', <http://www.oecd.org/dataoecd/32/52/34227774.pdf>.

³ Harrington, W. et al. (1999), 'On the accuracy of regulatory cost estimates', <http://www.rff.org/documents/RFF-DP-99-18.pdf>.

Beschouw het volgende probleem: een stijging van het aantal arbeidsongevallen in de bedrijvensector gedurende de laatste jaren. Voor dit probleem bestaan er verscheidene oplossingen. Zo kan de overheid via aansprakelijkheid het aantal ernstige arbeidsongevallen terugdringen. Het is zeer waarschijnlijk dat bedrijven hun veiligheidsnormen zullen aanpassen wanneer ze hoofdelijk verantwoordelijk kunnen gesteld worden voor een arbeidsongeval. Een andere mogelijkheid zou de heffing van belastingen zijn. Deze belastingen zouden dan in een gemeenschappelijk fonds terechtkomen en telkens wanneer er zich een arbeidsongeval voordoet, komt de vergoeding uit dit fonds. Ook het omgekeerde is mogelijk. In plaats van belastingen te heffen, is het evenals mogelijk om subsidies te geven aan bedrijven die inspanningen leveren om de veiligheid van hun arbeiders te verzekeren. Als laatste mogelijkheid in dit voorbeeld, is er nog een regulering die bedrijven verplicht aan een aantal minimum veiligheidsvoorschriften te voldoen. Om te verzekeren dat bedrijven aan deze verplichtingen voldoen zijn er uiteraard controles nodig. Arbeidsinspecteurs zouden deze controles kunnen uitvoeren. Stel nu dat een RIA dit probleem zou behandelen, en dat deze zou besluiten dat de laatste mogelijkheid de beste beleidskeuze is. Een concreet praktijkvoorbeeld hiervan is het Federaal Actieplan voor de Reductie van Arbeidsongevallen (kortweg FARAO) uit 2004. Het beoogde doel hiervan was het aantal arbeidsongevallen terug te dringen. Dit actieplan omvatte ondermeer het uitbreiden van het aantal arbeidsinspecties. Het was namelijk de bedoeling om in 2004 alle vertrekkende inspecteurs te vervangen en bovendien 14 nieuwe inspecteurs bij aan te nemen.¹

Na de invoering van de wetgeving of van het beleid is het belangrijk deze toch nog op te volgen via monitoring:

Stap 1: Identificeer de belangrijkste indicatoren van de RIA. Welke factoren geven aan of de regelgeving het gewenste doel bereikt.

Enkele belangrijke indicatoren zijn hier:

- *het aantal aangegeven arbeidsongevallen*
- *het aantal uitgevoerde arbeidsinspecties*

Stap 2: Zoek bronnen waar je informatie over de kernindicatoren kan vinden.

Toegepast op het voorbeeld zijn de volgende bronnen mogelijk:

- *het Fonds voor Arbeidsongevallen*
- *de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg*

¹ Van Brempt, K. en Vandenbroucke, F. (2004) 'Beleidsnota: Kathleen Van Brempt: Federaal Actieplan voor Reductie van Arbeidsongevallen', <http://oud.frankvandenbroucke.be/html/index.php?id=183&lang=nl>.

Stap 3: Bepaal de wijze (elektronisch, manueel,...) en de frequentie waarop je de indicatoren opvolgt.

De beleidsmaker kan zowel het aantal arbeidsongevallen op jaarbasis als het aantal uitgevoerde arbeidsinspecties op jaarbasis bijhouden in een Excel file.

Stap 4: Probeer per indicator, uit de verzamelde gegevens, de evolutie vast te stellen. *Het aantal arbeidsongevallen op jaarbasis stijgt en het aantal arbeidsinspecties op jaarbasis stijgt.*

Stap 5: Stel vast of de indicatoren aangeven of het gewenste effect bereikt wordt. De RIA geeft reeds een beschrijving van het doel van de regelgeving. Eveneens beschrijft ze welke effecten de regelgeving beoogt teweeg te brengen. Het is dan eenvoudig om te toetsen of de beschreven effecten bereikt zijn. Het belang van een kwaliteitsvolle RIA komt hier nogmaals naar voor. Wanneer de RIA op een duidelijke en eenduidige wijze de doelstellingen en de effecten beschrijft, is het uiteraard eenvoudiger om achteraf vast te stellen of de regelgeving werkelijk effectief is.

Het gewenste effect (een daling van het aantal arbeidsongevallen) wordt niet bereikt want het aantal arbeidsongevallen op jaarbasis stijgt.

Het gewenste effect wordt bereikt want het aantal arbeidsinspecties stijgt.

Voorzichtigheid is geboden bij de interpretatie van de indicatoren. Zo betekent een stijging van het aantal arbeidsinspecties niet noodzakelijk een daling van het aantal arbeidsongevallen. Andere factoren (vb. de werkloosheidsgraad) kunnen hierop ook een invloed uitoefenen.

Stap 6:

- Is het gewenste effect bereikt? Blijf de kernindicatoren opvolgen.
- Is het gewenste effect niet bereikt? Bepaal de oorzaken hiervan door middel van de RIE.

Wanneer uit de kernindicatoren blijkt dat de wetgeving niet de gewenste effecten teweeg brengt, is dit een indicatie dat een RIE noodzakelijk is. De RIE maakt het namelijk mogelijk om de oorzaken te achterhalen waardoor de wetgeving ineffectief blijkt te zijn en daardoor dus niet in staat is om haar doelstellingen te bereiken. Het onderstaande zet dan ook een stappenplan uiteen ter uitvoering van een RIE.

Stappen van de RIE:

Stap I: Formuleer opnieuw het maatschappelijk probleem. Stel vast of het probleem en de onderliggende factoren ondertussen gewijzigd zijn. De onderliggende factoren zijn o.a. de risico's verbonden aan het maatschappelijk probleem en het gedrag dat aan de basis ligt van dit probleem.

Het maatschappelijk probleem is onveranderd, namelijk een stijging van het aantal arbeidsongevallen in de bedrijvensector gedurende de laatste jaren.

Stap II: Stel opnieuw de doelstellingen vast. Zijn deze veranderd? Is de gewenste gedragsverandering dezelfde?

De doelstelling blijft ongewijzigd, namelijk een daling van het aantal arbeidsongevallen.

Stap III: Stel de werkelijke impact van de gekozen regelgeving vast. Welke groepen worden door de regelgeving beïnvloedt? Welke directe effecten brengt de regelgeving te weeg? Welke indirecte effecten zijn er? Zijn er verdelingseffecten?

Stap IV: Vergelijk de werkelijke impact van de gekozen optie met de ex-ante geschatte impact en bepaal de verschillen tussen beide analyses. Bevat de (ex-ante) RIA systematische of cruciale schattingsfouten? Heeft de RIA belangrijke effecten over het hoofd gezien?

Stap V: Bepaal wat de reden is voor het niet behalen van het gewenste resultaat. Zijn er andere factoren die een invloed hadden op het probleem? Was het probleem verkeerd ingeschat? Of was het probleem onvoldoende duidelijk gedefinieerd? Zijn er niet voldoende effecten in kaart gebracht? Was er een probleem met de handhaving? Wat was de mate van naleving? Gebruik de Tafel van 11 om ex-post de spontane nalevingsfactoren¹ te bepalen.

Een stijging van het aantal arbeidsongevallen kan eveneens te wijten zijn aan een zeer lage de werkloosheidsgraad. Het is dan de

¹ Dit zijn 5 factoren namelijk: kennis van regels, kosten en baten van de regel, mate van acceptatie, normgetrouwheid van de doelgroep, maatschappelijke controle. Zie paragraaf 2.3.1.2.4.

structurele werkloosheid¹ die aangepakt wordt. Hierdoor worden mensen aangeworven die niet over de gepaste scholing beschikken, omwille hiervan vinden arbeidsongevallen sneller en vaker plaats.

Stap VI: Identificeer de mogelijke beleidsopties voor het probleem. Zijn er nieuwe mogelijkheden ontstaan? Vermeld geen onrealistische opties, maar denk enkel aan de meest relevante beleidsopties. Vergeet hierbij dereguleren niet als mogelijke optie. Het is mogelijk dat omwille van veranderde omstandigheden of omwille van schattingsfouten in de RIA, blijkt dat de oorspronkelijke nuloptie (niets doen) de beste beleidskeuze geweest zou zijn.

De bovenstaande probleemstelling identificeerde aansprakelijkheid, het heffen van belastingen, het geven van subsidies en een regulering, die een minimum aan veiligheidsvoorschriften bepaalt, als mogelijke oplossingen voor het probleem. Wanneer blijkt dat de stijging in het aantal arbeidsongevallen vooral te verklaren valt door een lage werkloosheidsgraad en het probleem dus te wijten is aan een tekort aan goed geschoold personeel, kunnen herscholingen of extra opleidingen ook een mogelijke oplossing bieden.

Stap VII: Schat de impact van de alternatieve beleidsopties. Hou hierbij rekening met de resultaten die in stap IV naar voren kwamen. Ga ook na op welke manier de uitvoering zal plaatsvinden en wat de uitvoeringskosten zullen zijn. Verifieer eveneens de wijze waarop de handhaving zal gebeuren. Geef aan of er strafsancities of administratieve boetes voorzien zijn en of er een specifieke inspectiedienst bevoegd is.

Stap VIII: Vergelijk de verschillende beleidsopties. Bepaal hieruit de meest optimale optie. Dat is de optie die de meeste baten genereert en het minste kosten veroorzaakt.

Stap IX: Bepaal de nieuwe indicatoren om te monitoren.

Stap X: Hervat de stappen om te monitoren.

¹ Structurele werkloosheid is werkloosheid die zich voordoet omwille van het feit dat de kenmerken van het aanbod van arbeid zich niet goed afstemmen op de kenmerken van de vraag naar arbeid, en dit zelfs wanneer de algemene vraag naar arbeid gelijk is aan het algemene aanbod.
Lipsey, R. G. et.al. (1999), 'Economics, twelfth edition', Addison Wesley Longman, United States, p. 452.

Hoofdstuk 4: Case study

Dit hoofdstuk past de voorgaande theoretische uiteenzetting toe op de federale wapenwet van 8 juni 2006. De achterliggende reden van de keuze voor een federale wet ligt in het feit dat deze sowieso niet voorafgegaan wordt door een RIA. Toch zijn er sterke vermoedens dat een RIA in dit geval haar nut had kunnen bewijzen. De wetgever had namelijk op zijn minst de andere beleidsopties in overweging moeten nemen. Omwille van het feit dat de wetgeving reeds in voegen getreden is, is het evenwel enkel nog mogelijk om de uiteengezette RIE-methodiek toe te passen. Om de effecten van de mogelijke beleidsopties in kaart te brengen is er echter cijfermateriaal nodig. Aangezien het alles behalve een eenvoudige zaak is om bepaalde aspecten te kwantificeren, werpt dit hoofdstuk eerst en vooral een blik op de literatuur omtrent de relatie tussen wapenbezit, wapenwetgeving en criminaliteit, om op deze manier het nodige cijfermateriaal te verwerven.

4.1 Wapenbezit, wapenwetgeving en criminaliteit

De beslissing om een wapen te bezitten is geen louter persoonlijke beslissing, ook de omgeving ondervindt er invloed van. Met andere woorden, een dergelijke beslissing gaat gepaard met externaliteiten. Het is evenwel onduidelijk of het hier gaat om positieve of negatieve externaliteiten. Zo is het mogelijk dat wapenbezitters de gemeenschap veiliger maken, bijvoorbeeld doordat ze criminelen afschrikken. Wanneer de positieve externaliteiten overwegend aanwezig zijn, zal individuele besluitvorming tot een te laag wapenbezit leiden. Langs de andere kant kunnen vuurwapens de veiligheid van een gemeenschap eveneens negatief beïnvloeden, bijvoorbeeld door de toegenomen kans op ongevallen met wapens. Wanneer de negatieve externaliteiten overwegen, zal individuele besluitvorming ertoe leiden dat te veel mensen in het bezit van een wapen zijn. Teneinde de veiligheid in een gemeenschap te maximaliseren is het echter noodzakelijk om de optimale grootte van wapenbezit onder de bevolking te bepalen. Om dit te bereiken is het van belang eerst en vooral twee vragen te beantwoorden. Maken wapens een gezin veiliger? En zorgen wapens in het bezit van het ene gezin ervoor dat de andere gezinnen van de gemeenschap zich veiliger voelen of juist niet? Op deze laatste vraag heeft het Harvard Injury Control Center getracht een antwoord aan te reiken. Uit hun onderzoek in enkele Amerikaanse staten naar de relatie tussen wapenbezit en veiligheidsgevoel, blijkt dat 71% van de populatie, de gemeenschap als onveiliger beschouwt wanneer het wapenbezit toeneemt. Dit terwijl slechts 19% het gevoel heeft dat de gemeenschap er veiliger op wordt. Het is van belang te benadrukken dat het hier gaat om een gevoel, of de perceptie van onderzochte populatie correct is echter onduidelijk.¹ Cook stelt daarenboven vast dat een gemiddeld Amerikaans gezin bereid is om \$200 te betalen om het geweld met wapens met 30% te verminderen. Hieruit volgt dat de bereidheid tot

¹ Hemenway, D., et. al. (1995) 'Firearms and the community feelings of safety', *Journal of Criminal Law & Criminology*, Vol. 86, Issue 1, p. 121-132.

betalen om een schotwonde te vermijden rond de \$860 000 ligt.¹ Aangezien deze bereidheid tot betalen vrij hoog ligt, is het zeker interessant om na te gaan of toegenomen wapenbezit werkelijk meer slachtoffers met zich meebrengt of juist een daling in het aantal slachtoffers teweeg brengt.

4.1.1 Wapenbezit en zelfmoord

Er bestaan tal van onderzoeken die nagaan of meer wapens levens redden of juist levens kosten. Eensgezindheid omtrent het onderwerp bestaat er evenwel niet. Zo zijn er verscheidene auteurs die geen bewijs vinden dat er een verband bestaat tussen zelfmoord en wapenbezit, terwijl andere auteurs dit ten stelligste tegenspreken. Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat het aantal zelfmoorden met wapens weliswaar gecorreleerd is met de totale wapenvoorraad in het land, het totaal aantal zelfmoorden (op welke wijze dan ook gepleegd) vertoont deze correlatie evenwel niet of slechts in beperkte mate.² Killias et. al. besluiten hieruit dat een wapen in huis brengen, toch een risico inhoudt. Volgens hen kunnen wapens een belangrijke rol spelen bij zelfmoord omwille van het feit dat ze toevallig op het juiste moment, op de juiste plaats zijn. Zelfmoord gebeurt vooral thuis, de plaats waar het wapen meestal ook bewaard wordt.³ Hetzelfde geldt echter ook voor bepaalde medicijnen. Deze bevinden zich ook vaak thuis en bieden mensen eveneens de mogelijkheid om zelfmoord te plegen. Wanneer bovendien het aantal wapens voorhanden schaars is, gaan deze mensen volgens Kleck op zoek naar andere methodes om hun zelfmoordneigingen te beantwoorden. Mensen plegen namelijk zelfmoord niet omwille van het feit dat er een wapen voorhanden is, maar omwille van problemen of situaties waarin ze zich bevinden, die voor hen onoverkomelijk lijken. Het is dus best mogelijk dat mensen met zelfmoordgedachten naar een overdosis zullen grijpen wanneer er geen wapen beschikbaar is. Dit fenomeen staat beter bekend als het substitutiemotief.⁴ Jacobs komt eveneens tot deze conclusie. In zijn onderzoek naar de Amerikaanse Brady Act, dewelke een wachttijd en een achtergrondcontrole van de aanvrager van wapenbezit verplicht, stelt hij namelijk vast dat de wet weliswaar een daling in het aantal zelfmoorden met wapens veroorzaakte, het totaal aantal zelfmoorden bleef gedurende die periode evenwel constant.⁵

¹ Cook, P.J. en Ludwig J. (2000) 'Gun Violence: The Real Costs', Oxford University Press, New York.

² Kleck, G. (1997) 'Targeting guns: firearms and their control', Aldine De Gruyter, New York.

Killias M. et. al. (2001) 'Guns, violent crime, and suicide in 21 countries' *Canadian Journal of Criminology*, Vol. 43, Issue 4, p. 429-448.

³ Killias M. et. al. (2001) 'Guns, violent crime, and suicide in 21 countries' *Canadian Journal of Criminology*, Vol. 43, Issue 4, p. 429-448.

⁴ Kleck, G. (1997) 'Targeting guns: firearms and their control', Aldine De Gruyter, New York.

⁵ Jacobs, J. B. (2002) 'Can gun control work?', Oxford University Press, New York.

4.1.2 Wapenbezit en ongevallen

Een ander, vaak aangehaald argument tegen wapenbezit stelt dat wapens meer ongevallen met zich meebrengen. Hoewel Lott en Mustard stellen dat wapenbezit het aantal ongevallen met wapens op geen enkele significante wijze beïnvloedt¹, zijn er dus andere auteurs die dit tegenspreken. Zo stelt ondermeer Duggan vast dat regio's waar wapenbezit meer prominent aanwezig is, met significant meer dodelijke ongevallen met wapens te kampen hebben.² Ook Southwick is van mening dat er een relatie bestaat tussen wapenbezit en ongevallen. In zijn onderzoek stelt hij vast dat het voornamelijk mensen zijn die voor het eerst een wapen kopen die het hoogste risico lopen op ongevallen. Dit is logisch aangezien zij het minst ervaring hebben in het hanteren van een wapen. Als veiligheid in nauwe relatie staat met de ervaring die de bezitter heeft met wapens, volgt hieruit dat het opleiden van nieuwe of potentieel nieuwe wapenbezitters mogelijks veel ongevallen zou kunnen voorkomen.³

4.1.3 Wapenbezit en zelfverdediging

Voorstanders van wapenbezit zijn ervan overtuigd dat wapenbezit de manier bij uitstek is om misdadigers af te schrikken en op die manier de criminaliteit aan banden te leggen.⁴ Anderen, waaronder Ayres en Donohue, delen deze mening evenwel niet. Zij zijn er namelijk van overtuigd dat het bezit van een wapen een risico inhoudt. Een klein dispuut kan door de aanwezigheid van een wapen namelijk escaleren. Zo is het niet ondenkbaar dat in een opwelling naar het wapen gegrepen wordt, dit mogelijks met onherstelbare schade tot gevolg.⁵

Bovendien blijkt uit onderzoek uitgevoerd door Southwick, dat wapenbezit ter verdediging bij het potentiële slachtoffer significant gecorreleerd is met het wapengebruik van de agressor. Dit is een logische vaststelling aangezien degene die het grootste risico lopen om slachtoffer te worden van een misdaad, meer waarschijnlijk zich zullen bewapenen. Dit wetende, zullen ook criminelen hun voorzorgen nemen en eerder bewapend een misdaad plegen. Voorts stelt het onderzoek vast dat slachtoffers die gewapend zijn, minder materieel verlies lijden. De verwondingen die slachtoffers oplopen blijken evenwel het minst zwaar te zijn wanneer de slachtoffers niet gewapend zijn. De

¹ Lott, J. en Mustard, D. (1997) 'Crime, Deterrence, and Right-to-Carry Concealed Handguns', *The Journal of Legal Studies*, Vol. 26, Issue 1, p. 1-68.

² Duggan, M. (2001) 'More Guns, More Crime', *Journal of Political Economy*, Vol. 109, Issue 5, p. 1086-1104.

³ Southwick, Jr., L. (1997) 'Do Guns Cause Crime? Does Crime Cause Guns? A Granger Test', *Atlantic Economic Journal*, Vol. 25, Issue 3, p. 256-273.

⁴ Lott, J. en Mustard, D. (1997) 'Crime, Deterrence, and Right-to-Carry Concealed Handguns', *The Journal of Legal Studies*, Vol. 26, Issue 1, p. 1-68.

⁵ Ayres, I. en Donohue, J. J. (2002) 'Shooting Down the More Guns, Less Crime Hypothesis', Stanford Law & Economic Working Paper 247; Stanford Public Law Research Paper 44; Yale Public Law Research Paper 28; Yale Law & Economic Research Paper 272; http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=343781.

slachtoffers lopen daarentegen de zwaarste verwondingen op wanneer ze een ander wapen dan een vuurwapen hanteren.¹

4.1.4 Wapenbezit en criminaliteit

4.1.4.1 Wapenbezit en criminaliteit in het algemeen

Wanneer de wetgever wapenbezit beperkt, welke invloed heeft dit dan op de veiligheid en meer bepaald op de criminaliteit? Als er al een invloed is, gaat het dan om een afname of eerder een toename van de criminaliteit? Welk effect zich zal voordoen hangt af van de relatie die tussen criminaliteit en wapenbezit bestaat. Wanneer veel mensen een wapen bezitten is het eenvoudiger voor misdadigers om (vb. door diefstal) aan een wapen te komen. Een toename van de beschikbaarheid van wapens leidt dan tot een stijging van de criminaliteit. Als reactie hierop gaan potentiële slachtoffers zich een wapen aanschaffen ter zelfverdediging. Dit leidt tot een grotere beschikbaarheid van wapens, wat op zijn beurt leidt tot een toename in de criminaliteit, enz.. Deze vicieuze cirkel zorgt ervoor dat zowel wapenbezit als criminaliteit zullen toenemen, en dit totdat een evenwicht bereikt is. Wapenbezit of criminaliteit beperken zou hoe dan ook tot een daling van beide leiden. Een andere veronderstelling zou zijn dat algemeen wapenbezit de beschikbaarheid van wapens voor criminelen niet beïnvloedt. De enige reden waarom mensen een wapen in huis zouden halen ter zelfverdediging, is wanneer een wapen een effectief middel is om de criminaliteit te bestrijden. Aangezien misdadigers weinig problemen ondervinden om een wapen te bemachtigen, veroorzaakt een beperking van het wapenbezit bij de gewone burgers en dus het wegnemen van een effectief verdedigingsmiddel, voor een toename van de criminaliteit. Aangezien de opbrengst van misdadig gedrag nu hoger ligt, gaan meer mensen tot de misdaadsector toetreden. Het ligt nu dus hoger. Tot slot is het ook mogelijk dat wapenbezit enkel de criminelen ten goede komt. Meer wapenbezit zou namelijk de kost om een crimineel te zijn, doen afnemen. Wanneer de winst die aan crimineel gedrag vast hangt, toeneemt, zullen meer mensen geneigd zijn tot de wereld van misdaad toe te treden. Pogingen om wapenbezit in te perken zouden dan ondubbelzinnig een daling van de criminaliteit inhouden.²

Welk van de zonet beschreven relaties komt overeen met de werkelijkheid? Zorgt wapenbezit nu voor meer of juist minder criminaliteit? Teneinde tot effectieve wetgeving te komen, is het noodzakelijk om de werkelijke relatie die tussen wapenbezit en criminaliteit bestaat te kennen. Dit lijkt evenwel eenvoudiger dan het in realiteit is. Een blik op de literatuur maakt al snel duidelijk dat er veel onzekerheid omtrent deze relatie bestaat. Zo beweren sommigen dat meer verspreid

¹ Southwick, Jr., L. (2000) 'Self-defense with guns, the consequences', *Journal of Criminal Justice*, Vol. 28, Issue 5, p. 351-370.

² Southwick, Jr., L. (1997) 'Do Guns Cause Crime? Does Crime Cause Guns? A Granger Test', *Atlantic Economic Journal*, Vol. 25, Issue 3, p. 256-273.

wapenbezit ertoe leidt dat de criminaliteit toeneemt. Op die manier kunnen namelijk meer wapens via verlies en diefstal in de handen van criminelen terechtkomen.¹ Duggan beweert zelfs dat een toename in het wapenbezit kan leiden tot een escalatie van geweld, er zullen zich meer en ernstigere criminele feiten voordoen.² Hiertegenover staan Lott en Mustard, zij stellen dat een toename in wapendracht onder burgers criminelen afschrikt en op die manier voor een daling van de criminaliteit zorgt.³ Het is denkbaar dat beide argumenten opgaan, in dat geval kan het netto effect dat wapenbezit veroorzaakt positief, negatief of nul zijn. Zo stellen Marvell en Moody vast dat het effect van wapenbezit, en meer bepaald het bezit van pistolen, geen effect heeft op de criminaliteit. Mogelijk heffen beide effecten elkaar op en sommeren ze tot nul ofwel bestaat er gewoonweg geen relatie.⁴

Wanneer het gaat over wapenbezit en criminaliteit, ligt de focus in de meeste onderzoeken veelal op moord. Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat het een van de meest gevreesde misdaden is.⁵ Bovendien stellen de meeste auteurs vast dat de correlatie die tussen wapenbezit en andere vormen van criminaliteit zoals aanranding, diefstal, enz. (verwaarloosbaar) klein is.⁶ Anderen vinden daarentegen wel een verband, mogelijks als gevolg van een substitutie-effect. Zo is het niet ondenkbaar dat criminelen als reactie op wijzigingen in het wapenbezit, bepaalde vormen van misdaad gaan prefereren.⁷ De volgende paragraaf gaat in het bijzonder de relatie tussen het moordcijfer en wapenbezit na.

4.1.4.2 Wapenbezit en moord

Wapens maken het eenvoudiger om te doden, omwille daarvan is het voor velen een onbetwistbaar feit dat wapens tot een verhoging van het aantal moorden en dus ook tot een verhoging van de criminaliteit leiden. Zo vindt Duggan in zijn onderzoek een significante positieve relatie tussen het aantal moorden en wapenbezit. Volgens hem zorgt een stijging van het wapenbezit met 10% voor een toename van het moordcijfer met 2%.⁸ De jaarlijkse marginale sociale kost van een gezin dat

¹ Cook, P. J., et. al. (1995) 'Regulating Gun Markets', *Journal of Criminal Law & Criminology*, Vol. 86, Issue 1, p. 59-92.

² Duggan, M. (2001) 'More Guns, More Crime', *Journal of Political Economy*, Vol. 109, nr. 5, p. 1086-1104.

³ Lott, J. en Mustard, D. (1997) 'Crime, Deterrence, and Right-to-Carry Concealed Handguns', *The Journal of Legal Studies*, Vol. 26, Issue 1, p. 1-68.

⁴ Marvell, T. B. en Moody, C. E. (2005) 'Guns and crime', *Southern Economic Journal*, Vol. 71 Issue 4, p. 720-736.

⁵ Southwick, Jr., L. (1997) 'Do Guns Cause Crime? Does Crime Cause Guns? A Granger Test', *Atlantic Economic Journal*, Vol. 25, Issue 3, p. 256-273.

⁶ Cook, P. J. en Ludwig, J. (2006) 'The social cost of gun ownership', *Journal of Public Economics*, Vol. 90, Issue 1/2, p. 379-391.

Duggan, M. (2001) 'More Guns, More Crime', *Journal of Political Economy*, Vol. 109, Issue 5, p. 1086-1104.

⁷ Killias M. et. al. (2001) 'Guns, violent crime, and suicide in 21 countries' *Canadian Journal of Criminology*, Vol. 43, Issue 4, p. 429-448.

⁸ Lott, J. en Mustard, D. (1997) 'Crime, Deterrence, and Right-to-Carry Concealed Handguns', *The Journal of Legal Studies*, Vol. 26, Issue 1, p. 1-68.

⁹ Duggan, M. (2001) 'More Guns, More Crime', *Journal of Political Economy*, Vol. 109, Issue 5, p. 1086-1104.

ervoor kiest om een wapen in huis te halen, ligt dan ook tussen de \$100 en \$1800.¹ De omgekeerde relatie, de toename van het wapenbezit ten gevolge van een stijging van de criminaliteit, is veel minder uitgesproken aanwezig. Volgens Duggan is het voornamelijk het wapenbezit dat de criminaliteit beïnvloedt en niet omgekeerd. Voor zijn onderzoek hanteert Duggan een unieke dataset. Hij gebruikt namelijk de verkoop van een Amerikaans wapenmagazine als proxy voor het wapenbezit in Amerika, dit omwille van het feit dat officiële cijfers in verband met wapenbezit alles behalve betrouwbaar zijn.² Het is echter niet ondenkbaar dat ook eigenaars van een illegaal wapen, wapenmagazines aanschaffen. Omwille daarvan is het mogelijk dat de dataset in bepaalde mate ook betrekking heeft op illegaal wapenbezit. Het is uiteraard plausibel dat in regio's waar er meer illegaal wapenbezit aanwezig is, dan ook meer moorden gepleegd worden. De dataset geeft deze nuance evenwel niet weer.

In tegenstelling tot Duggan vindt Southwick wel een indicatie dat criminaliteit wapenbezit beïnvloedt. Hoewel niet significant, meent hij toch dat een toenemend aantal moorden voor een toename in het wapenbezit zorgt. Het wapenbezit op zijn beurt zou evenwel het aantal moorden niet beïnvloeden. Dit is opmerkelijk aangezien bij een toename van het aantal moorden, mensen juist een wapen in huis gaan halen ter zelfverdediging en dus een daling in het aantal moorden te verwachten valt. Mogelijks zullen moordenaars juist die mensen, die geen wapen in hun bezit hebben, als slachtoffer kiezen. Wapenbezitters zijn dus veiliger terwijl het risico voor diegenen die geen wapen bezitten toeneemt.³

Uit het onderzoek van Killias et. al. blijkt daarentegen dat er op geen enkele wijze een significante relatie tussen het wapenbezit in een samenleving en het aantal moorden bestaat.⁴ Eveneens Kates en Mauser komen tot deze conclusie. Volgens hen zou er geen toename in gewelddadig gedrag merkbaar zijn mochten alle ordelievende burgers een wapen in huis halen. Omgekeerd zou het aantal geweldsmisdrijven niet afnemen wanneer alle vuurwapens verbannen zouden worden. Het zijn namelijk niet die burgers die moorden, overvallen, of verkrachten.⁵ De meeste personen die betrokken raken bij levensbedreigend gewelddadig gedrag, hebben reeds een lange geschiedenis van misdadig gedrag.⁶ Op basis hiervan zou het dus verdedigbaar zijn om een achtergrondcontrole uit te voeren vooraleer een wapenvergunning af te leveren. Op die manier zou de overheid mogelijks kunnen voorkomen dat wapens in de verkeerde handen terecht komen. Het is echter simplistisch om te veronderstellen dat deze maatregel enig significant effect zou hebben. Hoewel

¹ Cook, P. J. en Ludwig, J. (2006) 'The social cost of gun ownership', *Journal of Public Economics*, Vol. 90, Issue 1/2, p. 379-391.

² Duggan, M. (2001) 'More Guns, More Crime', *Journal of Political Economy*, Vol. 109, Issue 5, p. 1086-1104.

³ Southwick, Jr., L. (1997) 'Do Guns Cause Crime? Does Crime Cause Guns? A Granger Test', *Atlantic Economic Journal*, Vol. 25, Issue 3, p. 256-273.

⁴ Killias M. et. al. (2001) 'Guns, violent crime, and suicide in 21 countries' *Canadian Journal of Criminology*, Vol. 43, Issue 4, p. 429-448.

⁵ Kates D. B. en Mauser G. (2007) 'Would Banning Firearms Reduce Murder and Suicide?', *Harvard Journal of Law & Public Policy*, Vol. 30, Issue 2, p. 649-694.

⁶ Elliot, D. S. (1998) 'Life-threatening Violence is primarily a Crime problem: a focus on prevention', University of Colorado Law Review, <http://www.saf.org/LawReviews/Elliott1.htm>.

ervoor kiest om een wapen in huis te halen, ligt dan ook tussen de \$100 en \$1800.¹ De omgekeerde relatie, de toename van het wapenbezit ten gevolge van een stijging van de criminaliteit, is veel minder uitgesproken aanwezig. Volgens Duggan is het voornamelijk het wapenbezit dat de criminaliteit beïnvloedt en niet omgekeerd. Voor zijn onderzoek hanteert Duggan een unieke dataset. Hij gebruikt namelijk de verkoop van een Amerikaans wapenmagazine als proxy voor het wapenbezit in Amerika, dit omwille van het feit dat officiële cijfers in verband met wapenbezit alles behalve betrouwbaar zijn.² Het is echter niet ondenkbaar dat ook eigenaars van een illegaal wapen, wapenmagazines aanschaffen. Omwille daarvan is het mogelijk dat de dataset in bepaalde mate ook betrekking heeft op illegaal wapenbezit. Het is uiteraard plausibel dat in regio's waar er meer illegaal wapenbezit aanwezig is, dan ook meer moorden gepleegd worden. De dataset geeft deze nuance evenwel niet weer.

In tegenstelling tot Duggan vindt Southwick wel een indicatie dat criminaliteit wapenbezit beïnvloedt. Hoewel niet significant, meent hij toch dat een toenemend aantal moorden voor een toename in het wapenbezit zorgt. Het wapenbezit op zijn beurt zou evenwel het aantal moorden niet beïnvloeden. Dit is opmerkelijk aangezien bij een toename van het aantal moorden, mensen juist een wapen in huis gaan halen ter zelfverdediging en dus een daling in het aantal moorden te verwachten valt. Mogelijks zullen moordenaars juist die mensen, die geen wapen in hun bezit hebben, als slachtoffer kiezen. Wapenbezitters zijn dus veiliger terwijl het risico voor diegenen die geen wapen bezitten toeneemt.³

Uit het onderzoek van Killias et. al. blijkt daarentegen dat er op geen enkele wijze een significante relatie tussen het wapenbezit in een samenleving en het aantal moorden bestaat.⁴ Eveneens Kates en Mauser komen tot deze conclusie. Volgens hen zou er geen toename in gewelddadig gedrag merkbaar zijn mochten alle ordelievende burgers een wapen in huis halen. Omgekeerd zou het aantal geweldsmisdrijven niet afnemen wanneer alle vuurwapens verbannen zouden worden. Het zijn namelijk niet die burgers die moorden, overvallen, of verkrachten.⁵ De meeste personen die betrokken raken bij levensbedreigend gewelddadig gedrag, hebben reeds een lange geschiedenis van misdadig gedrag.⁶ Op basis hiervan zou het dus verdedigbaar zijn om een achtergrondcontrole uit te voeren vooraleer een wapenvergunning af te leveren. Op die manier zou de overheid mogelijks kunnen voorkomen dat wapens in de verkeerde handen terecht komen. Het is echter simplistisch om te veronderstellen dat deze maatregel enig significant effect zou hebben. Hoewel

¹ Cook, P. J. en Ludwig, J. (2006) 'The social cost of gun ownership', *Journal of Public Economics*, Vol. 90, Issue 1/2, p. 379-391.

² Duggan, M. (2001) 'More Guns, More Crime', *Journal of Political Economy*, Vol. 109, Issue 5, p. 1086-1104.

³ Southwick, Jr., L. (1997) 'Do Guns Cause Crime? Does Crime Cause Guns? A Granger Test', *Atlantic Economic Journal*, Vol. 25, Issue 3, p. 256-273.

⁴ Killias M. et. al. (2001) 'Guns, violent crime, and suicide in 21 countries' *Canadian Journal of Criminology*, Vol. 43, Issue 4, p. 429-448.

⁵ Kates D. B. en Mauser G. (2007) 'Would Banning Firearms Reduce Murder and Suicide?', *Harvard Journal of Law & Public Policy*, Vol. 30, Issue 2, p. 649-694.

⁶ Elliot, D. S. (1998) 'Life-threatening Violence is primarily a Crime problem: a focus on prevention', *University of Colorado Law Review*, <http://www.saf.org/LawReviews/Elliott1.htm>.

4.1.5 De typische wapenbezitter

Als een moordenaar werkelijk bepaalde eigenschappen bezit, is het interessant om de vraag te stellen of deze dan ook overeenkomen met de doorsnee wapenbezitter. Verscheidene auteurs gingen op zoek naar eigenschappen die de meeste wapenbezitters vertonen. Zij concludeerden dat de doorsnee wapenbezitter een conservatieve, getrouwde, blanke man is van middelbare leeftijd. Het gaat meestal om een arbeider met een inkomen dat zich boven het gemiddelde situeert. Tot slot zijn het vooral die mensen die op het platteland wonen die een wapen bezitten. Het wapenbezit ligt iets lager bij mensen met een betere opleiding. Ook Gleaser en Glendon kwamen tot gelijkaardige bevindingen. Volgens hen is de doorsnee wapenbezitter een getrouwde, blanke man van ongeveer 40 jaar, met kinderen die in hun tienerjaren zijn. Voorts zijn de meeste wapenbezitters eveneens eigenaar van het huis waarin ze wonen. Mogelijks neemt de behoefte aan een wapen toe, wanneer de hoeveelheid goederen die bescherming vereisen toeneemt. Verder zijn angstige personen en personen die reeds het slachtoffer van een overval waren, in de meeste gevallen geen wapenbezitter. Dit laatste is een opmerkelijke vaststelling, of misschien juist niet aangezien wapenbezitters over het algemeen geen angstige personen zijn. Bovendien maken zij juist omwille van hun wapen minder kans om betrokken te raken bij een overval. Het is hoe dan ook van belang op te merken dat er nergens indicatie merkbaar is van het bestaan van een relatie tussen wapenbezit en crimineel gedrag van de wapeneigenaar. Wapenbezit ligt dus niet hoger in groepen die zich voornamelijk door gewelddadig gedrag typeren.¹ Ondanks het feit dat het hier steeds om Amerikaanse studies gaat, is het niet ondenkbaar dat gelijkaardige eigenschappen ook bij de Belgische wapenbezitter voorkomen.

4.1.6 De wapenmarkt

Logischerwijs, zijn het voornamelijk de erkende wapenhandelaars die nieuwe wapens verkopen. Een keer deze wapens in privé-bezit terechtkomen, veranderen ze dikwijls meerdere malen van bezitter. Bij dergelijke transacties is veelal geen erkend handelaar bij betrokken. Wanneer een erkend handelaar betrokken is bij de transactie, ongeacht het feit of het nu om een nieuw of een gebruikt wapen gaat, behoort de transactie tot de primaire markt. Wanneer dit echter niet het geval is, is er sprake van de secundaire markt. Om een wapen in de primaire markt te kopen, is uiteraard een vergunning vereist. Dit neemt dikwijls veel tijd in beslag. Bovendien kunnen degenen die niet voor een vergunning in aanmerking komen, dan ook nooit een wapen op de primaire markt aankopen. Om deze reden doen sommige mensen een beroep op de secundaire markt. Op de secundaire markt vinden transacties nog al eens plaats zonder enige registratie of betaling van retributies. De transacties zijn daarenboven sneller en goedkoper dan op de primaire markt het

¹ Kleck, G. (1997) 'Targeting guns: firearms and their control', Aldine De Gruyter, New York.
Glaeser, E. L. en Glendon, S. (1998) 'Who Owns Guns? Criminals, Victims, and the Culture of Violence', *The American Economic Review*, Vol. 88, Issue 2, p. 458-462.

geval zou zijn. De secundaire markt heeft evenwel ook haar beperkingen, niet alleen kost het meer moeite voor koper en verkoper om elkaar te vinden, bovendien zijn ook niet alle wapentypes even makkelijk verkrijgbaar, daarbij komt nog dat er geen garantie is dat het wapen geen mankementen vertoont.¹

Volgens Cook et. al. vindt ongeveer 60% van de transacties plaats in de primaire en 40% in de secundaire markt. Het is van belang om beide markten niet als twee los van elkaar staande entiteiten te beschouwen. Zo blijkt dat een toename in de prijzen voor wapens in de primaire markt, ook de prijzen in de secundaire markt omhoog jaagt. Dit omwille van het feit dat een prijsstijging in de primaire markt veel mensen doet overstappen naar de secundaire markt. Aangezien de secundaire markt haar vraag ziet toenemen, zal volgens eenvoudige marktwerking eveneens de prijs omhoog gaan. Ook wetgeving die het moeilijker maakt om wapens in de primaire markt te kopen, heeft een invloed op de secundaire markt. De secundaire markt wordt op deze manier aantrekkelijker, de vraag neemt toe en dus ook de prijzen gaan stijgen. Aangezien de wapens die in de secundaire markt circuleren, initieel afkomstig zijn van de primaire markt, zal het aanbod op de secundaire markt afnemen wanneer wapens op de primaire markt moeilijker te verkrijgen zijn. Ook dit zorgt voor een opwaartse druk op de prijzen van de secundaire markt. Dit betekent dat het eveneens voor criminelen, die sowieso op de secundaire markt aangewezen zijn, duurder is geworden om een wapen aan te kopen. Elke poging om de beschikbaarheid van wapens voor criminelen te beperken moet dan ook alle relevante markten in rekening nemen.²

Wanneer wapens moeilijker verkrijgbaar zijn of gewoonweg duurder worden, brengt dit twee effecten met zich mee. Eerst en vooral zal het wapenbezit onder misdadigers afnemen. De mate waarin dit zal gebeuren hangt af van de prijselasticiteit van crimineel wapengebruik. Als gevolg van het afgenomen wapenbezit bij criminelen, zullen er ook minder misdaden plaatsvinden. Dit laatste is echter een effect op lange termijn. Op korte termijn doet zich in eerste instantie het omgekeerde voor. De opbrengst die criminelen uit hun misdaden halen zal lager liggen omwille van het feit dat slachtoffers minder bereid zijn eigendom af te staan aan een agressor die niet gewapend is. Criminelen gaan daarom meer misdaden moeten plegen om hun levensstandaard te behouden. Op lange termijn zal het aantal misdaden afnemen, dit volgt uit het feit dat minder mensen criminaliteit zullen plegen omdat de verwachte opbrengst ervan afgenomen is. Het tweede potentiële effect betreft de mogelijkheid dat slachtoffers zich eveneens minder gaan bewapenen. Dit leidt dan weer tot een prikkel voor criminelen om een misdaad te plegen. Ongewapende slachtoffers zullen namelijk sneller hun bezittingen afstaan dan een gewapend slachtoffer. De vraag is uiteraard welk van de twee effecten uiteindelijk zal domineren.³

¹ Cook, P. J., et. al. (1995) 'Regulating Gun Markets', *Journal of Criminal Law & Criminology*, Vol. 86, Issue 1, p. 59-92.

² Ibidem.

³ Southwick, Jr., L. (1997) 'Do Guns Cause Crime? Does Crime Cause Guns? A Granger Test', *Atlantic Economic Journal*, Vol. 25, Issue 3, p. 256-273.

4.1.7 Wapenwetgeving en criminaliteit

Wanneer een land reeds lage criminaliteitscijfers heeft, zal er ook geen impuls zijn om een strenge wapenwetgeving te hanteren. Voornamelijk die landen waar criminaliteit in grote mate aanwezig is, zullen overgaan tot het verstrengen van hun wapenwetgeving. Het verstrengen van de wapenwetgeving pakt evenwel de symptomen aan in plaats van de socio-culturele en economische factoren die aan de basis van het probleem liggen. Een strengere wapenwetgeving zal daarom slechts een beperkt effect hebben op de criminaliteitscijfers.¹ Ook Moorhouse en Wanner kwamen tot deze bevinding. Wapenwetgeving heeft simpelweg geen invloed op het gedrag van misdadigers en hun inspanningen om een vuurwapen te bemachtigen. De gehoorzame burger zal zich aan de wetgeving conformeren en de vergunningen aanvragen, de wapens laten registreren en eventueel de verplichte veiligheidskursussen volgen. Criminelen daarentegen zullen zich hoogstwaarschijnlijk niet storen aan de wetgeving en hun wapens op de zwarte markt aankopen of gewoonweg stelen.² Uit de wijze waarop de meeste criminelen hun wapen bekomen valt het al eenvoudig af te leiden dat criminelen wetgeving die de registratie van een wapen vereist meestal niet naleven. Dat blijkt ook uit het onderzoek van Rossi en Wright. Zij stellen namelijk vast dat de helft tot driekwart van de wapens die op de plaats van het delict aangetroffen worden, illegale wapens zijn. De vraag is dan wat de baten van wapenregistratie zijn als het toch haast onmogelijk is om misdadigers via het systeem op te sporen.³

Voor het overige regelen de meeste vormen van wapenwetgeving de relatie tussen de wapenhandelaar en aankoper. Een wapen is evenwel een duurzaam goed, wapens worden dan ook dikwijls verscheidene generaties in een familie doorgegeven of aan vrienden, kennissen en zelfs vreemden verkocht. Het is echter moeilijk om de laatste vorm van transactie te reglementeren. Dit is dan ook meteen de reden waarom wapenwetgeving als beleidsinstrument slechts een beperkte of misschien zelfs geen invloed uitoefent op de criminaliteit.⁴ Langs de andere kant betekent het niet omdat er bepaalde personen zijn die de wetgeving met voeten treden, dat wetgeving overbodig is. Hoewel naleving een belangrijk element is teneinde goede wetgeving te bekomen, is er niemand die stelt dat een wet pas succesvol is wanneer elke rechtsonderhorige ze naleeft.⁵ Hoe

¹ Kates D. B. en Mauser G. (2007) 'Would Banning Firearms Reduce Murder and Suicide?', *Harvard Journal of Law & Public Policy*, Vol. 30, Issue 2, p. 649-694.

² Moorhouse, J. C. en Wanner, B. (2006) 'Does Gun Control Reduce Crime or Does Crime Increase Gun Control?', *CATO Journal*, Vol. 26, Issue 1, p. 103-124.

³ Rossi, J. D. en Wright, P. H. (1986) 'Armed And Considered Dangerous: a Survey of Felons and their Firearms, expanded edition', Aldine De Gruyter, New York.

⁴ Moorhouse, J. C. en Wanner, B. (2006) 'Does Gun Control Reduce Crime or Does Crime Increase Gun Control?', *CATO Journal*, Vol. 26, Issue 1, p. 103-124.

⁵ Kleck, G. (2005) 'Point Blank: Guns and violence in Amerika', Aldine Transactions, U.S.A..

dan ook, blijft wapenwetgeving voor politici een aantrekkelijke uitweg, zeker in landen waar criminaliteit sterk de kop opsteekt.¹

Het voorgaande impliceert dat bepaalde landen niet alleen een strenge wapenwetgeving, maar ook nog steeds een hoge criminaliteit hebben.² Lott houdt er evenwel een andere mening op na. Volgens hem is de relatie namelijk omgekeerd. Een strenge wapenwet zorgt ervoor dat de gewone gehoorzame burger geen wapen meer bezit. Criminelen zullen dan sneller geneigd zijn om misdaden te plegen waarbij ze hun slachtoffer confronteren, de kans dat deze een wapen bezit, is namelijk uitermate klein.³ Verdergaand op deze redenering besluit Lott dat 1% stijging in het wapenbezit voor een daling van de criminaliteit met 4% kan zorgen. Rossi en Wright stelden namelijk reeds vast dat criminelen angst hebben om met een gewapend slachtoffer geconfronteerd te worden. Uit hun onderzoek bleek dat één derde van de onderzochte misdadigers al eens weggejaagd, beschoten, verwond of gevangen genomen werden door een gewapend slachtoffer.⁴ De theorie stelt dus dat criminelen in landen met een wijdverspreid wapenbezit van bepaalde misdaden afzien, uit angst dat hun slachtoffer ter zelfverdediging een wapen zal bovenhalen. Het valt volgens Lott dan ook aan te bevelen om wetgeving te ontwikkelen die wapendracht toelaat (zoals CCW⁵-wetten), op deze manier verhoogt de kans namelijk dat een slachtoffer, dewelke in het bezit is van een wapen, het op het moment van de misdaad ook wel degelijk bij heeft.⁶ Bovendien blijkt uit het onderzoek van Lott en Mustard dat het toestaan van verborgen wapendracht aan burgers zonder een geschiedenis van crimineel gedrag of van mentale ziekte, criminelen afschrikt en daarenboven geen significante stijging van het aantal accidentele doden veroorzaakt. Langs de andere kant is er ook een substitutiemotief merkbaar bij criminelen. Zo zien de auteurs het aantal diefstallen na de invoering van de CCW-wet met 2,7% toenemen. Criminelen gaan namelijk eerder kiezen voor misdadig gedrag waarbij confrontatie met het slachtoffer minimaal is. Deze kost weegt evenwel niet op tegen de baten, namelijk de moorden en verkrachtingen die dankzij de CCW-wet voorkomen zijn. Lott en Mustard beweren zelfs dat verborgen wapendracht de meest kosteffectieve manier is om misdaad terug te dringen.⁷ Volgens Lott zorgt elk additioneel jaar dat een wet die wapendracht toe laat van kracht is, voor een daling van het moordcijfer met 1,5%, daarenboven zouden het aantal verkrachtingen, overvallen en aanranding met 3% afnemen.⁸ Dezhbakhsh en Rubin nuanceren deze bevindingen. Volgens hen zijn de baten die met verborgen wapendracht gepaard gaan veel kleiner dan Lott en Mustard doen

¹ Moorhouse, J. C. en Wanner, B. (2006) 'Does Gun Control Reduce Crime or Does Crime Increase Gun Control?', *CATO Journal*, Vol. 26, Issue 1, p. 103-124.

² Kates D. B. en Mauser G. (2007) 'Would Banning Firearms Reduce Murder and Suicide?', *Harvard Journal of Law & Public Policy*, Vol. 30, Issue 2, p. 649-694.

³ Lott, Jr., J. R. (2000a) 'More guns, less crime, understanding crime and gun control laws', second edition, University of Chicago press.

⁴ Rossi, J. D. en Wright, P. H. (1986) 'Armed And Considered Dangerous: a Survey of Felons and their Firearms, expanded edition', Aldine De Gruyter, New York.

⁵ Carry Concealed Weapon.

⁶ Lott, Jr., J. R. (2000b) 'When Gun Control Costs Lives', *National Forum*, Vol. 80, Issue 4, p. 29-32.

⁷ Lott, J. en Mustard, D. (1997) 'Crime, Deterrence, and Right-to-Carry Concealed Handguns', *The Journal of Legal Studies*, Vol. 26, Issue 1, p. 1-68.

⁸ Lott, Jr., J. R. (2000b) 'When Gun Control Costs Lives', *National Forum*, Vol. 80, Issue 4, p. 29-32.

uitschijnen. Zo is de daling in het aantal moorden slechts beperkt en voor de andere categorieën van criminaliteit is het resultaat onduidelijk. Voorts stellen Dezhbakhsh en Rubin in hun onderzoek vast dat gemeenschappen die meer in de politiemacht investeren, de CCW-wet tot een grotere reductie in criminaliteit leidt dan anders het geval zou zijn.¹ Lott en Mustard beweren dat een hoger aantal arrestaties en veroordelingen eveneens misdadigers afschrikt en dus een afname van de criminaliteit veroorzaakt. Met dit laatste zijn Dezhbakhsh en Rubin het echter niet eens, wanneer er meer arrestaties en veroordelingen plaatsvinden duidt dit volgens hen eerder op het feit dat er juist meer criminaliteit aanwezig is.²

Ook Ayres en Donohue hebben hun bedenkingen bij de theorie van Lott en Mustard. Volgens hen is het best mogelijk dat CCW-wetten ervoor zorgen dat een slachtoffer zich kan verdedigen en dat dit feit sommige criminelen afschrikt. Toch zijn ze ervan overtuigd dat wetten die verborgen wapendracht toelaten eveneens een onmiskenbare, stimulerende invloed op de criminaliteit uitoefenen. Zoals paragraaf 4.1.1.2 reeds aanhaalde, zullen misdadigers ook meer hun wapen gaan dragen, wetende dat de kans dat de slachtoffers van hun misdaden gewapend zijn, significant hoger ligt. Daarbij komt dat criminelen bij hun criminele daad sneller hun wapen zullen afvuren. Door de aanwezigheid van mogelijk gewapende slachtoffers ligt de kost om dit niet te doen namelijk hoger. Op deze manier is het mogelijk dat CCW-wetten zelfs tot een toename van de criminaliteit leiden.³

Net als Ayres en Donohue, is ook Duggan het niet eens met de bevindingen van Lott en Mustard. In zijn onderzoek gaat hij de impact na die de CCW-wet heeft op de staten die deze wet toepassen. Indien de CCW-wet inderdaad een impact heeft op de veiligheid van een staat, kan dit enkel wanneer één van de volgende twee feiten zich voordoen. Ofwel stijgt het wapenbezit in die staat, ofwel stijgt de frequentie van wapendracht bij bestaande wapenbezitters. In zijn analyse constateert hij dat er geen significante stijging in het wapenbezit merkbaar is in de staten die de CCW-wet invoerden, noch is er een significante daling in de criminaliteitscijfers vast te stellen. De frequentie van de wapendracht is naar aanleiding van de CCW-wet niet toegenomen of heeft alleszins geen merkbare invloed op de criminaliteit van de staten in kwestie gehad.⁴ Zelfs wanneer het aannemelijk zou zijn dat een toename van wapenbezit en de mogelijk daarmee gepaarde toename in wapendracht, een reductie van de criminaliteit zou inhouden, blijft de vraag bestaan waaraan de verschillen in de criminaliteitscijfers tussen landen, met een gelijkaardig wapenbezit, te

¹ Dezhbakhsh, H. en Rubin, P. H. (1998) 'Lives Saved or Lives Lost? The Effects of Concealed-Handgun Laws on Crime', *American Economic Review*, Vol. 88, Issue 2, p. 468-474.

² Lott, J. en Mustard, D. (1997) 'Crime, Deterrence, and Right-to-Carry Concealed Handguns', *The Journal of Legal Studies*, Vol. 26, Issue 1, p. 1-68.

³ Ayres, I. en Donohue, J. J. (2002) 'Shooting Down the More Guns, Less Crime Hypothesis', Stanford Law & Economic Working Paper 247; Stanford Public Law Research Paper 44; Yale Public Law Research Paper 28; Yale Law & Economic Research Paper 272; http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=343781.

⁴ Duggan, M. (2001) 'More Guns, More Crime', *Journal of Political Economy*, Vol. 109, nr. 5, p. 1086-1104.

wijten zijn.¹ Zo hebben Zwitserland, Nieuw Zeeland en Israël hetzelfde gemiddeld aantal wapens per gezin als de Verenigde Staten, toch ligt de criminaliteit daar lager. Daar tegenover staat dat Mexico en Zuid-Afrika een strikte wapenwetgeving toepassen, maar echter met dubbel zoveel criminaliteit te maken hebben dan de Verenigde Staten.² Volgens Boyd kunnen deze verschillen, niet louter het gevolg zijn van de wetgeving. Hij benadrukt hierbij het belang van cultuur. Zo zien verscheidene regio's, waaronder Canada, het dodental waarbij een wapen gemoeid was, afnemen. Boyd meent dat deze daling mede te wijten is aan een cultuurverschuiving; er ontstaat namelijk een cultuur die wapens minder tolereert, dit omwille van het beeld van geweld dat ze weerspiegelen en de schade die ze kunnen aanrichten.³ Ook Mauser en Maki stellen vast dat er een aantal factoren zoals werkloosheid, de immigratiestroom, en het aantal jongeren in een regio een grotere invloed uitoefenen op het aantal (gewapende) overvallen dan de wetgeving.⁴ Mogelijks is dit een indicatie dat er helemaal geen verband bestaat tussen criminaliteit, wapenbezit en wapenwetgeving, of dat er andere factoren waaronder socio-culturele en economische factoren, een (grotere) rol spelen.

4.1.8 Conclusie literatuurstudie wapenbezit, wapenwetgeving en criminaliteit

Zoals uit het voorgaande blijkt, bestaan er veel tegenstrijdige meningen omtrent de relatie tussen wapenbezit, wapenwetgeving en criminaliteit. Over het algemeen vallen er twee grote stromingen te onderscheiden. Eerst en vooral is er de stroming die veronderstelt dat verspreid wapenbezit de criminaliteit in positieve zin beïnvloedt. Zij wijten de oorzaak hiervan voornamelijk aan het feit dat wapenbezit misdadigers zal afschrikken waardoor deze minder misdaden zullen plegen en dus de criminaliteit zal afnemen. Daarbij komt dat wapenbezit volgens deze stroming geen invloed heeft op het aantal moorden of zelfmoorden. Volgens hen gaat hier namelijk het substitutiemotief op. Wanneer iemand een moord wil plegen of zelfmoord wil plegen zal deze zich niet laten tegenhouden door het feit dat er geen wapen voor handen is, er zijn namelijk voldoende alternatieven beschikbaar. Tegenover deze stroming staan degenen die van mening zijn dat wapenbezit wel degelijk een toename van de criminaliteit veroorzaakt. Zo zorgt verspreid wapenbezit ervoor zorgt dat criminelen eenvoudiger aan een wapen raken, dit door diefstal of via de secundaire markt. Bovendien zijn zij ervan overtuigd dat de aanwezigheid van een wapen in huis een onmiskenbaar risico inhoudt en weerleggen ze op deze manier het substitutiemotief. Het wapen is er immers op de juiste plaats en op het juiste moment. Als gevolg hiervan zou

¹ Kates, D. B. en Mauser G. (2007) 'Would Banning Firearms Reduce Murder and Suicide?', *Harvard Journal of Law & Public Policy*, Vol. 30, Issue 2, p. 649-694.

² Cooter, R. en Ulen, T. (2004) 'Law and Economics', vierde editie, Pearson Addison Wesley, Verenigde Staten.

³ Boyd, N. (2003) 'Gun Control: Placing Costs in Context', *Journal of Criminology and Criminal Justice*, Vol. 45, Issue 4, p. 473-478.

⁴ Mauser, G. A. en Maki, D. (2003) 'An evaluation of the 1977 Canadian firearm legislation: robbery involving a firearm', *Applied Economics*, Vol. 35, Issue 4, p. 423-436.

wapenbezit het moordcijfer en eveneens het zelfmoordcijfer in positieve zin beïnvloeden. Tot slot zijn er nog diegenen die stellen dat wapenbezit volledig los staat van criminaliteit. Wanneer criminelen een wapen wensen te bezitten, zullen ze wel op eender welke manier toegang tot een wapen vinden. Dit onafhankelijk van het feit of de burger al dan niet een wapen bezit.

Omtrent de relatie wapenbezit en criminaliteit bestaat dus veel onenigheid. Toch is het van belang een standpunt in te nemen wanneer het om wapenwetgeving gaat. Wanneer de overheid van mening is dat er geen relatie bestaat tussen wapenbezit en criminaliteit, zou het beperken van wapenbezit bij de burger via wetgeving een ineffectief instrument zijn om de criminaliteit te bestrijden. Zoals uit onderstaande case zal blijken, is het duidelijk dat de overheid die stroming volgt, die van mening is dat wapenbezit een toename van de criminaliteit veroorzaakt. Vanuit dit standpunt is een strenge wapenwetgeving volgens de overheid de optimale beleidsoptie. Of dit ook wel degelijk het geval is zal de onderstaande case study nader bekijken.

4.2 Case study: Federale wapenwet van 8 juni 2006

4.2.1 Aanleiding

Op 11 mei 2006 vond in het centrum van Antwerpen een racistische moordpartij plaats. Een 18-jarige man, Hans Van Themsche, opende het vuur op een Turkse vrouw, een zwangere Malinese vrouw en een tweejarig Belgisch meisje. De zwangere vrouw en de peuter laten hierbij het leven. Het jachtwapen dat hij hiervoor gebruikte had hij die ochtend, op legale wijze, bij een wapenhandelaar gekocht.¹ Gebeurtenissen zoals deze, shockeren het land en roepen vragen op over de algemene veiligheid. Bovendien legde het gemak waarmee Van Themsche een jachtwapen kon kopen, op een ongelukkige manier een hiaat in de Belgische wapenwetgeving bloot. Een dergelijk voorval oefent uiteraard een enorme druk uit op de politieke wereld, die zo snel mogelijk met een oplossing wil komen aandraven. Nog geen maand na de dramatisch gebeurtenissen werd de oude wapenwet van 1933 dan ook opgeheven. Het Belgisch Staatsblad van 9 juni 2006 bevatte namelijk de publicatie van de wet van 8 juni 2006 houdende de regeling van economische en individuele activiteiten met wapens², vanaf dat moment was de nieuwe wapenwet een feit. Samen met de publicatie ging eveneens de bekendmaking van een omzendbrief en een brochure met

¹ Nieuwsblad, (2006) 'Hans Van Themsche aangehouden voor moord en poging tot moord', http://www.nieuwsblad.be/GT/Index.aspx?genericId=306&articleId=DMF12052006_065.

Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (2007), 'Zaak Van Themsche: centrum waakt over correcte toepassing antiracismewet', http://www.diversiteit.be/CNTR/NL/about_the_center/press/cntr_press_07-10-01.htm.

² Zie bijlage 1.

toelichtingen respectievelijk voor overheden en voor het brede publiek gepaard.¹ De onderstaande paragraaf bekijkt de wapenwet van 8 juni 2006 naderbij.

4.2.2 Beknopte inhoud

De wet van 8 juni 2006² bevat 3 categorieën wapens, namelijk de verboden wapens, de vrij verkrijgbare wapens en tenslotte als restcategorie de vergunningsplichtige wapens.

Artikel 3, §1 WW bevat een exhaustieve lijst van de verboden wapens. Deze lijst is voornamelijk gebaseerd op de vroegere wet van 1933 en de talrijke KB's, die door de jaren heen bepaalde wapens als verboden classificeerde. Toch bevat de wet uit 2006 enkele markante vernieuwingen. Zo behoren de volautomatische wapens en de wapenstokken voortaan tot de verboden wapens, terwijl degen- en geweerstokken, die historische sierwapens zijn, dolken, dolkmessen en de plooibare messen waarvan het lemmet geblokkeerd kan worden uit deze categorie verdwijnen. Om permanent op de evoluerende markt te kunnen inspelen, kunnen de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken bovendien wapens en munitie die een ernstige bedreiging voor de openbare veiligheid kunnen vormen, als verboden aanduiden. Tenslotte is voortaan het voorhanden hebben van verboden wapens eveneens strafbaar.

Volgens artikel 3, §2 WW zijn blanke wapens³, niet-vuurwapens en namaakwapens waarvoor geen bijzondere regeling geldt, vrij verkrijgbare wapens. Eveneens vuurwapens met een historische, folkloristische of decoratieve waarde, zoals bepaald door de Koning, zijn vrije wapens. Ook vuurwapens die definitief voor schieten onbruikbaar gemaakt zijn, en vuurwapens die ontworpen zijn voor het geven van alarm of signalen, reddingsactiviteiten, het slachten van dieren of de visserij met harpoenen of die bestemd zijn voor industriële of technische doeleinden, zijn vrij verkrijgbaar. Ondanks het feit dat deze wapens vrij verkrijgbaar zijn, is de dracht ervan enkel toegelaten voor degenen die daartoe een wettige reden kunnen aantonen.⁴

Zoals artikel 3, §3 WW aangeeft zijn alle overige vuurwapens vergunningsplichtig. Dit laatste wijst erop dat de vernieuwde wet duidelijk strenger is dan de oude uit 1933. Terwijl voorheen de wapens die niet in een bepaalde categorie thuishoorden tot de vrij verkrijgbare wapens behoorden, zijn deze nu namelijk vergunningsplichtig. Daarenboven kunnen enkel personen die aan de criteria zoals bepaald in artikel 11, §3 WW voldoen een vergunning krijgen. Het is de gouverneur die zich

¹ De Smet, P. (2006) 'De 12 geboden van de nieuwe wapenwet', *Rechtspraak Antwerpen Brussel Gent*, 13-14, Larcier, p. 1067-1072.

² Verder aangegeven als WW.

³ Een blank wapen is elk wapen voorzien van één of meerdere klingen die één of meerdere snedes hebben. Artikel 2, 13° WW.

⁴ Belgisch Staatsblad (2006) 'Wet van 8 juni 2006, houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', <http://www.wapenwet.be/pdf/BS20060609.pdf>.
De Smet, P. (2006) 'De 12 geboden van de nieuwe wapenwet', *Rechtspraak Antwerpen Brussel Gent*, 13-14, Larcier, p. 1067-1072.

uitspreekt over de goedkeuring van de vergunning, en dit op advies van de lokale politie. De vergunning blijft slechts voor vijf jaar geldig. Houders van een jachtverlof en een sportschutterslicentie vormen echter een uitzondering; zij vallen onder een gunstiger uitzonderingsregime en zijn dus niet aan het voorgaande onderworpen.

Een belangrijke vernieuwing ligt in het feit dat de wet van 8 juni 2006 een einde maakt aan de levenslange vergunning of erkenning. Zo heeft de erkenning van wapenhandelaars nog een maximale geldigheidsduur van zeven jaar. Voor wapenverzamelaars en schietstanduitbaters is de geldigheid van de erkenning zelfs tot vijf jaar beperkt. En zoals zonet aangehaald, kent eveneens de wapenbezitvergunning een geldigheidsduur van maximaal vijf jaar.

Voorts breidt de nieuwe wet de verbodsbepalingen uit. Naast de postorderverkoop van wapens, is nu ook de verkoop via het internet verboden, evenals de verkoop op beurzen en openbare markten. Tot slot bepaalt de wet dat reclame enkel is toegestaan mits duidelijke vermelding dat een vergunning vereist is voor de aankoop.

Verder bepaalt artikel 36 WW de oprichting van de federale wapendienst. Deze heeft als opdracht het geven van richtlijnen aan de gouverneurs voor de toepassing van de wet en het plegen van overleg met de verscheidene belangengroepen en overheden. Eveneens de organisatie van het examen betreffende beroepsbekwaamheid voor kandidaat-wapenhandelaars behoort tot haar takenpakket. De wet voorziet alsook in de oprichting van een Adviesraad. Hierin zijn de betrokken sectoren én overheden vertegenwoordigd. De raadpleging ervan door de Minister van Justitie is in sommige gevallen zelfs verplicht.¹

Inzake strafbepalingen is de vernieuwde wapenwet duidelijker strenger dan de oude wet uit 1933. Zo betekent de invoering van de nieuwe wet zowel een verhoging van de geldboetes als van de duur van de gevangenisstraffen.

De wapenwet is evenwel niet van toepassing op de bestellingen van wapens of munitie door de Staat of openbare besturen en publiekrechtelijke musea. Ook wapens of munitie speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving zijn van deze wet vrijgesteld. De wet is evenmin van toepassing op de ambtenaren van het openbaar gezag of van de openbare macht, waarbij een wapen tot hun voorgeschreven uitrusting behoort.

Betreffende het toezicht op de naleving van de wapenwet, zijn de burgemeester en de gouverneur bevoegd om maatregelen te nemen tegenover wapenbezitters bij ernstige bedreiging van de

¹ Belgisch Staatsblad (2006) 'Wet van 8 juni 2006, houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', <http://www.wapenwet.be/pdf/BS20060609.pdf>.
De Smet, P. (2006) 'De 12 geboden van de nieuwe wapenwet', *Rechtspraak Antwerpen Brussel Gent*, 13-14, Larcier, p. 1067-1072.

openbare orde. Verder kunnen de gerechtelijke en bestuurlijke politie overgaan tot het voorlopig administratief beslag op wapens, munitie, erkenningen en vergunningen. Dit met het oog op de bescherming van de openbare orde of de fysieke integriteit van personen.

Tot slot bepaalt het laatste hoofdstuk van de wet dat ieder persoon in het bezit van een vergunningsplichtig geworden wapen, zes maanden de tijd heeft om hiervan aangifte te doen bij de lokale politiedienst. Tevens werd er een tijdelijke amnestiemaatregel afgekondigd. Degenen die een wapen bezaten dat reeds onder de oude wet als illegaal beschouwd werd, konden gedurende zes maanden hiervoor een vergunning aanvragen of er anonieme afstand van doen bij de lokale politie. Er was dan geen vervolging mogelijk mits het niet ging om een gezocht of geseind wapen. Het voorgaande was evenzeer van toepassing op verboden wapens.¹

Het is duidelijk dat de vernieuwde wapenwetgeving diende als reactie op de gebeurtenissen met Van Themsche, het gaat hier dus om een impulswetgeving. Daarbij komt dat de wetgeving op een zodanig korte tijd tot stand gekomen is, dat het interessant is om zich de vraag te stellen of dergelijke wetgeving wel in staat is om haar doelstellingen te bereiken. De volgende paragrafen gaan hier dieper op in.

4.2.3 De RIE toegepast

Aangezien het hier gaat om een federale wetgeving, is deze dan ook niet onderworpen aan de RIA-verplichting. Toch kan het nuttig zijn om na te gaan tot welke inzichten het toepassen van de RIA-techniek had kunnen leiden. Hetgeen volgt gaat dit na door op een beknopte manier de stappen van het RIE-proces uit hoofdstuk 3 te doorlopen.

4.2.3.1 Titel

De wet van 8 juni 2006 houdende de regeling van economische en individuele activiteiten met wapens. Met de volgende Koninklijke Besluiten:

- Het KB van 29 december 2006 tot uitvoering van sommige bepalingen van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie en van de wet van 8 juni 2006 houdende de regeling van economische en individuele activiteiten met wapens

¹ Belgisch Staatsblad (2006) 'Wet van 8 juni 2006, houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', <http://www.wapenwet.be/pdf/BS20060609.pdf>.
De Smet, P. (2006) 'De 12 geboden van de nieuwe wapenwet', *Rechtspraak Antwerpen Brussel Gent*, 13-14, Larcier, p. 1067-1072.

- Het KB van 15 september 2006 tot de vaststelling van de officiële Duitse vertaling van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens
- Het KB van 25 januari 2007 met betrekking tot de werkwijze van de Adviesraad voor wapens
- Het KB van 2 maart 2007 tot de vaststelling van de officiële Duitse vertaling van de wet van 9 januari 2007 tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens
- Het KB van 9 juli 2007 tot uitvoering van sommige bepalingen van de wet van 8 juni 2006 houdende de regeling van economische en individuele activiteiten met wapens

4.2.3.2 Aanleiding en doel

Paragraaf 4.2.1 gaf reeds een uitvoerige beschrijving van de aanleiding van de nieuwe wetgeving, namelijk de zaak Van Themsche. De onrust die de moordpartij veroorzaakte, zorgde ervoor dat de algemene veiligheid van het land in vraag gesteld werd. De politieke wereld moest hierop reageren en heeft in allerijl een nieuwe wapenwet goedgekeurd.

Het achterliggende maatschappelijk probleem dat zich hier stelt, betreft het feit dat sommige personen agressief en racistisch gedrag stellen. De oplossing ligt dus in het tegengaan van agressie en racisme. Dan rijst uiteraard de vraag of de overheid met een wijziging van de wapenwetgeving niet eerder de symptomen aanpakt in plaats van de oorzaak van het probleem en of ze op deze manier een effectieve oplossing biedt. Als Van Themsche niet in de mogelijkheid verkeerd had om een wapen aan te schaffen, hadden de feiten dan vermeden kunnen worden? Mogelijks had hij dan een andere manier gevonden om zijn agressie en racistische gevoelens te uiten. Zo blijkt ondermeer dat sinds de nieuwe wapenwet de impulsieve aankopen van vuurwapens aan banden gelegd heeft, een stijging van het aantal drama's met messen, bijlen, hamers, enz. vast te stellen is.¹

De overheid is evenwel van mening dat het plegen van een moord met een wapen eenvoudiger is dan bijvoorbeeld iemand met een mes ombrengen. Dit omwille van het gebruiksgemak en het gebrek aan fysiek contact dat met een wapen gepaard gaat.² Ook Vermassen kwam tijdens zijn onderzoek³ tot deze conclusie. Van de 1272 levensdelicten, die Vermassen onderzocht, waren er 36,9% met een vuurwapen gepleegd. Terwijl het afvuren van een wapen slechts een fractie van

¹ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007), *'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens'*, DOC 52 0000/000, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Kodeck Philippe, secretaris-generaal van de Federatie van Belgische Wapen- en Munitieverzamelaars, p. 52, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

² Persoonlijke communicatie met Filip Ide, Federale Wapendienst en voorzitter van de Adviesraad.

³ Voor het schrijven van zijn boek *'Moordenaars en hun motieven. Monsters of mensen?'* onderzocht Vermassen gedurende zeventien jaar, 1272 levensdelicten in Vlaanderen en Brussel.

een seconde inneemt en bovendien ook onomkeerbaar is, neemt het wurgen van een persoon drie à vier minuten in beslag, gedurende dewelke de agressor nog tot rede kan komen. Uit het onderzoek blijkt daarenboven dat de meerderheid van de levensdelicten gepleegd werd door personen met een blanco strafregister. Het zijn mensen die in een opwelling handelden en nu levenslang berouw hebben van hun daden. Ze vervloeken de dag waarop ze een wapen in huis gehaald hebben.¹ Zoals uit paragraaf 4.1.4.1 blijkt, staat dit laatste haaks op de bevindingen van Elliot. Volgens hem is geen enkele moordenaar een doodgewone gehoorzame burger. Uit zijn onderzoek blijkt dat nagenoeg de overgrote meerderheid van personen, die betrokken raken bij levensbedreigende gewelddadige misdaden, reeds een lange geschiedenis van crimineel gedrag kennen en al verscheidene keren in aanraking kwamen met justitie.² De overheid deelt evenwel de visie van Vermassen. Met de gewijzigde wetgeving beoogt ze dan ook voornamelijk preventief op te treden om op deze manier de kans dat ongevallen, zelfmoorden en familiedrama's zich voordoen, te reduceren. Zoals eerder aangehaald kan men zich afvragen of iemand die zelfmoordgedachten bezit, als gevolg van sociale, economische, culturele, enz. omstandigheden, zich zal laten tegenhouden door het feit dat het geen sinecure is om op een legale wijze een wapens aan te schaffen. Het is dan ook interessant om zich de vraag te stellen of een dergelijke strenge wapenwet zoals die van 8 juni 2006 wel nodig was. Pakt de overheid op deze manier de oorzaak van het probleem aan? Wat zou het risico geweest zijn, mocht de toestand van voor 8 juni 2006 behouden zijn?

Onverdraagzaamheid in de samenleving is de oorzaak van het maatschappelijk probleem, de oplossing ligt daarom ondermeer in de bestrijding van racisme en agressie onder de bevolking. In realiteit heeft de wapenwet van 8 juni echter andere doelstellingen vooropgesteld. Zo streeft ze een verhoging van de veiligheid na. Ook het vermijden van impulsaankopen van wapens behoort tot haar doelstellingen. En ten slotte probeert de wetgever via de nieuwe wet wapens traceerbaar te maken en dus uit de illegaliteit te halen. Toch situeren er zich enkele problemen omtrent deze doelstellingen. Zoals eerder al aangehaald, moeten doelstellingen volgens de Europese Commissie SMART³ zijn. Dat is hier echter niet het geval. Zo gaat het hier niet om meetbare doelstellingen. Logischerwijs bemoeilijkt dit de vaststelling of de wetgeving al dan niet haar doelstellingen bereikt. Het valt namelijk moeilijk te bepalen of en wanneer de veiligheid verhoogd is. Bovendien bemoeilijken socio-culturele en economische factoren, welke mogelijks een grotere invloed uitoefenen op de veiligheid dan de wapenwetgeving, de vaststelling van de exacte impact van de wapenwet. Eveneens de doelstelling betreffende de impulsaankopen van wapens kampt met dit

¹ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007), *Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens*, DOC 52 0000/000, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Jef Vermassen, advocaat, p. 53, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

² Elliot, D. S. (1998) 'Life-threatening Violence is primarily a Crime problem a focus on prevention', University of Colorado Law Review, <http://www.saf.org/LawReviews/Elliott1.htm>.

³ Dit houdt in dat de objectieven specifiek, meetbaar, aanvaard, realistisch en tijdsafhankelijk zijn. Zie ook paragraaf 2.2.3.

probleem. Wanneer zijn deze impulsaankopen voldoende terug gedrongen? Hoe kan dit gemeten worden? Door het terugdringen van de wapenverkoop? En met hoeveel percent zou de wapenverkoop dan moeten dalen vooraleer de wetgeving effectief is. Hetzelfde probleem doet zich nogmaals voor met het uit de clandestiniteit halen van wapens. Wanneer is de wetgeving hierin geslaagd? Zo blijkt dat slechts 10% van de illegale wapens aan het licht gekomen zijn.¹ Is dit voldoende om te spreken van effectieve wetgeving? De volgende paragraaf gaat daarom na welke andere beleidsopties er eveneens voorhanden zijn.

4.2.3.3 Opties

Betreffende het tegengaan van racistisch en agressief gedrag, was mogelijks een informatie- of sensibiliseringscampagne meer op zijn plaats geweest dan een wijziging van de toen geldende wapenwetgeving. Zoals de vorige paragraaf reeds aangaf, besloot de wetgever echter het probleem op te lossen door andere doelstellingen na te streven. Het is nuttig om zich hierbij de vraag te stellen of de wetgever de vooropgestelde doelstellingen ook op een efficiënte en effectieve manier nastreeft. Met andere woorden, zijn er geen andere beleidsopties voor handen die het probleem op een betere manier kunnen oplossen dan de nieuwe wapenwetgeving van 8 juni 2006? Bij de identificatie van de beleidsopties is het evenwel belangrijk dat deze minimaal aan de Europese richtlijn, 91/477/EEG, voldoen. Dit houdt ondermeer in dat alle wapens, die onder de, in de richtlijn bepaalde, categorie B vallen, een vergunning vereisen. Voor een vuurwapen uit categorie C is een loutere aangifte bij de autoriteiten van de lidstaat al voldoende.²

4.2.3.3.1 Beleidsoptie 1

Het behoud van de huidige situatie is uiteraard de eerste beleidsoptie. Het gaat hier dan om het behoud van de huidige wapenwetgeving zoals reeds inhoudelijk beschreven in paragraaf 4.1.2. Het is evenwel nuttig om zich bij de wet van 8 juni 2006 toch enkele vragen te stellen. Zo is de vereiste om de vergunning om de vijf jaar opnieuw aan te vragen toch wel opmerkelijk. Is het wel nodig om de volledige procedure voor het verkrijgen van een vergunning elke vijf jaar opnieuw te doorlopen? Vooral wanneer de situatie in die vijf jaar ongewijzigd blijft, brengt dit een enorme overbodige administratieve last met zich mee. Valt daarom een vijfjaarlijkse meldingsplicht niet te prefereren boven een vijfjaarlijkse vernieuwing van de vergunning? Daarenboven is er nog de vraag vanwaar die termijn van vijf jaar vandaan komt. Waarom vijf jaar en waarom niet meer of

¹ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007), *'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens'*, DOC 52 0000/000, 2e zitting van de 52e zittingsperiode, Denys André, gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen, p. 41, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

² Voor indeling van categorieën wapens die de Raad van de Europese Gemeenschappen toepast, zie bijlage 2. Raad van de Europese Gemeenschappen (1991) 'Richtlijn 91/477/EEG van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens', <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31991L0477:NL:HTML>.

juist minder? Misschien zou het beter zijn om de geldende regeling om te keren, namelijk vergunningen uitreiken van onbepaalde duur, de provinciediensten zouden dan kunnen instaan voor de regelmatige controle zodat personen die niet meer in staat zijn om een wapen te beheren mogelijk hun vergunning verliezen.

4.2.3.3.2 Beleidsoptie 2

Artikel 11, §1 WW stelt dat de vergunning slechts voor één wapen kan dienen. Dit roept evenzeer vragen op. Is het wel nodig dat een persoon voor ieder wapen een aparte vergunning heeft? Alternatieven zijn bovendien mogelijk. Zo moet in bepaalde staten van Australië een inwoner die een wapen wil aanschaffen eerst en vooral over een vergunning (weapons act licence) beschikken. Voor de werkelijke aankoop van een wapen heeft hij of zij dan nog een 'permit to acquire' nodig. Dit is een document dat de vergunninghouder moet aanvragen bij de politie vooraleer hij een nieuw wapen kan aankopen. Het is dus onnodig om voor ieder wapen de volledige vergunningsprocedure te doorlopen, en toch creëert de wetgever hier een wachttijd of afkoelingstijd.¹ Op deze manier zijn impulsaankopen uiteraard uitgesloten.

4.2.3.3.3 Beleidsoptie 3

Een derde beleidsoptie zou een volledig verbod op het particulier wapenbezit kunnen zijn. Enkel voor de ordediensten en defensie zou het nog toegelaten zijn om in het bezit te zijn van wapens en munitie. De traceerbaarheid van de wapens is dan uiteraard overbodig aangezien geen enkele particulier op een legale manier over een wapen kan bezitten.

4.2.3.3.4 Beleidsoptie 4

Ex post is het eveneens mogelijk om deregulering als een beleidsmogelijkheid naar voren te schuiven. Dit houdt de opheffing van de wet van 8 juni 2006 in, in dat geval zou de oude wet uit 1933 opnieuw van toepassing zijn. De wetgever zal deze wetgeving evenwel moeten aanpassen aan de Europese richtlijn uit 1991².

4.2.3.3.5 Beleidsoptie 5

Het kan interessant zijn om zich de vraag te stellen of een ingewikkelde, strenge wapenwetgeving zoals die van 2006, de veiligheid erop vooruit doet gaan. Zorgt een dergelijke wetgeving er niet voor dat steeds meer wapens de illegaliteit induiken? Misschien is een soepelere wapenwetgeving

¹ Queensland Police Service (2005) 'Weapons Licensing', <http://www.police.qld.gov.au/programs/weapons/Licensing/general/>.

² Zie bijlage 2.

in combinatie met het sensibiliseren van de bevolking meer wenselijk? Zo zou de wetgever een veiligheidscursus kunnen verplichten die voorafgaat aan het afleveren van de vergunning. Op deze manier verzekert de wetgever zich ervan dat de wapenbezitters zich bewust zijn van de mogelijke gevaren die met een wapen gepaard gaan.

4.2.3.3.6 Overzicht van de aangereikte beleidsopties

Zoals eerder al aangehaald ligt de kern van het maatschappelijk probleem in het agressief en racistisch gedrag van sommige mensen. Het is dan ook het tegengaan van dit gedrag dat de overheid als doelstelling van haar beleid had moeten hanteren. In praktijk heeft de wetgever echter andere doelstellingen nagestreefd. Ondanks het feit dat de beleidsmaker de verkeerde doelstellingen heeft vooropgesteld, is het toch nuttig om na te gaan of de gehanteerde beleidsoptie de doelstellingen op een effectieve en efficiënte wijze bereikt. De onderstaande tabel zet daarom de alternatieven, die dezelfde doelstellingen beogen, nogmaals op een rij.

Tabel 1: Weergave mogelijke beleidsopties

Optie 1	Optie 2	Optie 3	Optie 4	Optie 5
Behoud van de huidige situatie. Mits eventueel enkele aanpassingen zoals: - Geldigheid vergunning: 1 jaar 10 jaar - Levenslang	Het invoeren van een wachttijd voorafgaandelijk aan de aankoop van een wapen.	Een compleet verbod op particulier wapenbezit.	Dereguleren: - De wetgeving van 1933 geldt opnieuw - Rekening houdend met Europese Richtlijn uit 1991¹.	Inhoudelijke versoepeling van de wapenwet totdat nog enkel aan de Europese richtlijn voldaan wordt. Dit in combinatie met een informatie- of sensibiliserings-campagne die wijst op de risico's die gepaard gaan met wapenbezit.

Paragraaf 4.2.4.4 beschrijft de effecten van de meest relevante beleidsopties. Het gaat hier dan om de eerste, de vierde en de vijfde beleidsoptie. Het is op het eerste zicht al duidelijk dat de derde optie niet haalbaar is. Het zou een onmogelijke opdracht zijn om hiervoor een politieke

¹ Zie bijlage 2.

meerderheid te behalen, dit mede door de invloed van de wapenlobby. Politiek gezien is deze optie dus niet verantwoordbaar. Ook de tweede optie wordt verder niet behandeld. Dit omwille van het feit dat deze optie nog steeds vereist dat de overheid een vergunning uitreikt. Het vervangen van de vijfjaarlijkse vernieuwing van de vergunning vervangen door het verplicht aanvragen van een document bij elke aankoop van een wapen, zorgt nog steeds voor een onmiskenbare administratieve last. Ten aanzien van de nuloptie zou het effect op de kosten hoogstwaarschijnlijk (te) beperkt zijn. De volgende paragraaf beoogt juist na te gaan of er manieren zijn om dezelfde doelstellingen te bereiken, dit evenwel door significant minder kosten te maken.

4.2.3.4 Analyse van de effecten

4.2.3.4.1 Beleids optie 1: Behoud van de situatie

Baten

Elke wapenwetgeving heeft sowieso als doelstelling de veiligheid in de maatschappij te verbeteren. Dit kan dan ook meteen als een baat voor de samenleving gezien worden. Zo zorgt de wetgeving ondermeer voor een tamelijk grote reductie van het risico dat een psychopaat een wapen zal kopen. Dit reduceert de angst van burgers om, eens ze hun woning verlaten hebben, neergeschoten te worden. Het zorgt er dus voor dat het veiligheidsgevoel van de burger aanzienlijk toeneemt. Op die manier kunnen ze zonder angst, op een normale manier in de maatschappij functioneren.

Uit de voorgaande literatuurstudie kwam reeds naar voren dat een gemiddeld Amerikaans gezin in 2000 bereid was om ongeveer \$200 te betalen teneinde het geweld met wapens met 30% te reduceren.¹ In de veronderstelling dat de bereidheid tot betalen van een Amerikaans gezin gelijkaardig is aan dat van een Belgisch gezin, is het mogelijk om de totale waarde van een reductie van 30% in het geweld met wapens te berekenen. Voor België zou dit zou neerkomen op €802 955 460,7.²

¹ Cook, P.J. en Ludwig J. (2000) 'Gun Violence: The Real Costs', Oxford University Press, New York.

² De koopkracht van \$200 in 2000 komt overeen met \$226, 83 in 2005.

U.S. department of labor, bureau of labor statistics(2006) 'Overview of BLS statistics on inflation and consumer spending', <http://www.bls.gov/bls/inflation.htm>.

Rekeninghoudend met de wisselkoers van 2005, komt \$226, 83 overeen met €180,86.

European Central Bank (2008) 'Euro exchange rates USD', <http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/eurofxref-graph-usd.en.html>.

Wetende dat in 2005 België 4 439 652 huishoudens telde, komt dit neer op een bereidheid tot betalen van 4 439 652 huishoudens * €180, 86 = €802 955 460,7. Dit voor een reductie van het geweld met wapens van 30%.

Federale Overheidsdienst Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (2008) 'Private huishoudens - België en Gewesten (1991-2005)', http://www.statbel.fgov.be/figures/d24_nl.asp.

Omdat de wapenwet tot gevolg heeft dat veel mensen niet langer in aanmerking komen voor een vergunning zorgt de wet er langs de ene kant evenwel voor dat vele voorheen legale wapens, de illegaliteit induiken. Bij verkoop zijn deze wapens sowieso toegewezen op de secundaire markt, omwille hiervan zal dus het aanbod op de secundaire markt stijgen waardoor de prijs voor een wapen zal afnemen. Langs de andere kant blijkt uit de literatuurstudie dat een strengere wapenwet die het aantal wapens op de primaire markt beperkt, er ook voor zorgt dat de prijs van wapens op de secundaire markt stijgt. Aangezien het moeilijker is om een wapen op de primaire markt te verwerven, gaan namelijk meer mensen zich tot de secundaire markt richten. Hierdoor gaat op deze markt de vraag en dus ook de prijs omhoog. Zoals reeds aangegeven in paragraaf 4.1.6 brengt dit twee effecten met zich mee. Eerst en vooral zal het eveneens voor criminelen duurder worden om een wapen aan te schaffen. Het is dan ook niet ondenkbaar dat op lange termijn de criminaliteit op deze manier zal afnemen. Daartegenover staat dat ook potentiële slachtoffers zich mogelijks minder zullen bewapenen. Ongewapende slachtoffers zorgen er echter voor dat de opbrengst van misdaden hoger liggen, waardoor dit mogelijks leidt tot een toename van de criminaliteit.¹ Of de criminaliteit uiteindelijk zal dalen en of het hier al dan niet om een baat gaat, hangt af van welk effect primeert.

Ondanks het feit dat uit paragraaf 4.1 blijkt dat er veel onzekerheid bestaat rond de relatie tussen wapenwetgeving en criminaliteit, zou mogelijks de veronderstelling dat de wet van 8 juni 2006 een daling in de criminaliteit en meer specifiek in het aantal moorden veroorzaakt, toch kunnen opgaan. Dit zou zich dan evenwel moeten uiten in het nationaal moordcijfer. Het is van belang op te merken dat het totaal aantal moorden relevant is. Het is best mogelijk dat de wetgeving een substitutie-effect teweeg brengt, of dat er meer moorden met een illegaal wapen gepleegd worden. Het gewenste effect, namelijk een daling in het totaal aantal moorden op welke wijze dan ook gepleegd, blijft dan achterwege. Wanneer het totaal moordcijfer na de invoering van de wetgeving niet gedaald is, is de Belgische samenleving er evenwel niet veiliger op geworden.

Uit onderstaande tabel blijkt dat het aantal moorden in België voor de invoering van de nieuwe wapenwet van 8 juni 2006 niet abnormaal hoog lag in vergelijking met het buitenland. Uiteraard rijst dan de vraag of een strengere wapenwetgeving wel vereist was en of de wet bovenal een impact gehad heeft op de moordstatistieken. Het is momenteel echter te vroeg om hierover uitspraken te doen. Het is de FOD justitie die de nationale moordstatistieken opstelt. Het opstellen van deze statistieken gebeurt evenwel vrij laat, waardoor op het moment van schrijven, de statistieken voor 2006 en 2007 nog niet beschikbaar zijn.² Daarbij komt dat specifieke cijfers die een onderscheid maken of er al dan niet een wapen bij het misdrijf gemoeid was, niet bestaan.

¹ Cook, P. J., et. al. (1995) 'Regulating Gun Markets', *Journal of Criminal Law & Criminology*, Vol. 86, Issue 1, p. 59-92.

² Persoonlijke communicatie met Jef Vermassen, advocaat en auteur van het boek 'Moordenaars en hun motieven'.

Persoonlijke communicatie met Hayat Ait Chaoura, informatieambtenaar van de Federale Overheidsdienst Justitie.

Deze misdrijven worden naargelang hun afloop onder de categorie moord of slagen en verwondingen onder gebracht waardoor deze informatie verloren gaat.¹

Tabel 2: Gemiddeld aantal moorden per 100 000 inwoners in 2005

Land	Moordcijfer voor 2005 (per 100 000 personen)
Oekraïne	7,04
Turkije	6,23
Verenigde Staten	5,63
Zwitserland	2,73
Finland	2,17
Zweden	2,64
Canada	2,04
Nieuw Zeeland	2,00
België	1,80
Noord Ierland*	1,68
Hongarije	1,64
Frankrijk	1,59
Australië	1,45
Engeland en Wales*	1,43
Denemarken	0,98
Duitsland	0,98
Japan	0,64
Singapore	0,48
GEMIDDELDE	2,40

* Cijfers weerspiegelen data voor 2005-2006

(Bron: Canadian Centre for Justice Statistics (2005) 'Homicide in Canada', *Juristat*, Vol.26, nr.6 en Federale Politie (2005) Criminaliteitsstatistieken, Staten - Nationaal overzicht 2005, en FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (2007) 'Bevolking en huishoudens, totale en Belgische bevolking op 1.1.2005')

Tot slot zijn er nog de neveneffecten waarvan sommige partijen de voordelen genieten. Zo zullen de schietclubs als gevolg van de nieuwe wapenwet, hun ledenaantal zien toenemen. Dit omwille van het feit dat het lidmaatschap van een schietclub voor velen de enige manier is om alsnog over een wettige reden te beschikken teneinde een vergunning te kunnen verkrijgen (artikel 11, §3, 9°

¹ Persoonlijke communicatie met Filip Ide, Federale Wapendienst en voorzitter van de Adviesraad voor wapens.

WW). Zo zag ondermeer Schuttersvereniging Klein-Willebroek de volgende wijzigingen in hun ledenbestand:

Tabel 3: Evolutie ledenbestand schuttersvereniging Klein-Willebroek

Jaar	Ledenaantal	% wijziging ten opzichte van het voorgaande jaar
2004	310	/
2005	308	-0,006%
2006	289	-0,062%
2007	454	+59,093%
2008	370	-18,502%

(Bron: Persoonlijke communicatie met Frank Rodyns voorzitter van schuttersvereniging Klein-Willebroek, voorzitter van Belgische Vereniging van Wapenverzamelaars en lid van de Adviesraad voor Wapens)

De schuttersvereniging van Klein-Willebroek is geen alleenstaand geval, ook de schuttersvereniging van Vilvoorde, VZW Arkebuze, zag haar ledenaantal met om en bij de 30% stijgen ten gevolge van de nieuwe wapenwetgeving.¹

In principe is dit een positieve evolutie, mensen leren op deze manier namelijk op een verantwoorde manier omgaan met hun wapen. Zoals paragraaf 4.1.2 reeds aangaf zijn het voornamelijk mensen die nog geen ervaring hebben met wapens, die het hoogste risico lopen op ongevallen. Het toetreden tot een schietclub zorgt er mogelijks voor dat deze mensen ervaring opbouwen in de omgang met hun wapen, waardoor de kans op ongevallen afneemt.

De vernieuwde wapenwet zorgt er dus enerzijds voor dat de schietclubs hun omzetcijfers de hoogte in zien gaan, anderzijds impliceert dit dat ze overspoeld worden door amateursschutters die zich in eerste instantie niet voor de sport interesseren. De cijfers geven dan ook aan dat veel mensen na verloop van tijd zullen afhaken. Er komt namelijk meer bij kijken dan enkel lid worden, beginners moeten de nodige schietproeven (zowel praktijk als theorie) afleggen teneinde hun wapen te mogen behouden. Deze inspanningen en dus kosten wegen dikwijls niet op tegen de baten (het behoud van het wapen) ervan.

¹ Persoonlijke communicatie Jean Vanderzypen van de VZW Arkebuze te Vilvoorde.

Tabel 4: Overzicht baten beleidsoptie 1

Baten-drager	Baat
Burgers	• Veiligere maatschappij: ○ Reductie van het risico: Afname van de kans dat een psychopaat een wapen aanschaft ○ Daling van de criminaliteit? ○ Reductie van het angstgevoel: Minder angst om mee te functioneren in de maatschappij • Positieve neveneffecten: ○ Stijgend ledenaantal van de schietclubs ○ Stijgende omzet ○ Mensen kunnen beter omgaan met hun wapen?

Kosten

Wetgeving komt er niet zomaar, altijd gaan er kosten mee gepaard. De kosten die direct gerelateerd zijn aan de wetgeving, zijn de wetgevingskosten. Deze bestaan uit twee grote categorieën, namelijk het efficiëntieverlies en de reguleringskosten. Niet enkel burgers en bedrijven krijgen met deze laatstgenoemde categorie te maken, maar ook de **overheid**. Zo heeft de overheid in de voorbereidingsfase van wetgeving te maken met besluitvormingskosten. Deze bestaan ondermeer uit informatiekosten. Het is namelijk van belang dat de wetgever minimaal informatie inwint omtrent het maatschappelijk probleem, hier agressief en racistisch gedrag, om op die manier efficiënte beleidsopties te kunnen identificeren.¹ Eveneens zal ze inzicht moeten krijgen in de gevolgen die gepaard kunnen gaan met het behoud van de huidige wetgeving van 8 juni 2006. Tenslotte zal de beleidsmaker informatie moeten verwerven om zo de optimale geldigheidsduur van de vergunning, evenals de optimale hoogte van de retributies te kunnen bepalen. De kosten die met deze informatieverzameling gepaard gaan ressorteren onder de 'informatiekosten'.

Voorts vallen ook de kosten voor draagvlakcreatie de overheid ten laste. Teneinde een parlementaire meerderheid te bekomen zullen er ondermeer kosten, die gepaard gaan met het overleg en de bemiddeling, gemaakt worden. Veelal komen ook de kosten, die gepaard gaan met

¹ Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13.

de creatie van een maatschappelijk draagvlak hier bovenop. De overheid kan een maatschappelijk draagvlak, dewelke noodzakelijk is om de wetgeving uitvoerbaar te maken, bekomen door de bevolking vooraf in te lichten of te sensibiliseren.¹ Aangezien de nieuwe wapenwet reeds ingevoerd is, zijn de kosten om tot een parlementaire meerderheid te komen reeds gemaakt. Bovendien is het invoeren van een voorafgaande informatie- of sensibiliseringscampagne niet meer mogelijk. Dit resulteert in de vaststelling dat kosten voor draagvlakcreatie in dit geval niet aanwezig zijn. Enkel voor eventuele wetswijzigingen betreffende de geldigheidsduur van de vergunningen of de hoogte van de retributies kunnen er alsnog kosten voor draagvlakcreatie voorkomen.

Tot de besluitvormingskosten behoren eveneens de wetsopstelkosten. Wetsopstelkosten houden die kosten in, die betrekking hebben op het schrijven van de wettekst en de memorie van toelichting en eventueel ook op het opmaken van de RIA.² Zoals zonet aangehaald, bestaat de wet van 8 juni 2006 reeds. De kosten van opmaak hebben zich al voorgedaan en zijn dus sunk costs. Aangezien deze kosten ongeacht de beleidskeuze blijven bestaan, zou het verkeerd zijn deze mee te tellen als wetsopstelkost. Ook hier zijn het enkel de kosten die met een wetswijziging gepaard gaan, die in rekening genomen mogen worden. Mocht de wetgever van mening zijn dat de vijfjarige geldigheidsduur van de vergunning ongepast is. Dan zijn het de kosten die met deze wetswijziging gepaard gaan die onder de wetsopstelkosten vallen. Deze kosten kunnen bijvoorbeeld bestaan uit de tijdsbesteding van de ambtenaren.

De kosten die de overheid maakt in de voorbereiding van de uitvoering van de wetgeving, oftewel planningskosten, behoren tevens tot de categorie van besluitvormingskosten.³ Zo kan de overheid bij deze beleidsoptie best nagaan hoeveel extra werkkrachten er op de politiediensten nodig zijn teneinde een vlot verloop te bekomen van de vergunningsaanvragen. Eveneens kan ze nagaan welke ICT-middelen hiervoor nodig zijn en welke opleidingen de werknemers moeten volgen om hun taak correct te kunnen uitvoeren. Tenslotte kan ze nog nagaan wat de totale budgettaire impact zal zijn.

In de uitvoeringsfase krijgt de overheid te maken met handhavings- en beheerskosten. Deze laatste bestaat uit opstartkosten en operationele kosten. Opstartkosten zijn die kosten die de overheid moet maken om de wetgeving in praktijk mogelijk te maken.⁴ Hieronder vallen de kosten van de aankoop van extra ICT-middelen die nodig zijn om de bijkomende lasten, die ondermeer het wapenregister ten gevolge van de nieuwe wet zal ondervinden, te kunnen verwerken. Zo heeft de overheid bij de inwerkingtreding van de nieuwe wapenwet voor €90 000 aan informaticamiddelen toegekend aan de provinciediensten. Teneinde de dossierverwerking vlotter te

¹ Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13.

² Ibidem.

³ Ibidem.

⁴ Ibidem.

laten verlopen, is eveneens beslist om het geautomatiseerd dossierbeheersysteem Ariane ter beschikking te stellen van de provinciale wapendiensten. De kosten om dit systeem in operationeel te maken, behoren eveneens tot de opstartkosten. Voorts zijn de provinciediensten met 50 voltijdse equivalenten uitgebreid.¹ Ook de kosten voor de aanwerving van deze extra werkrachten en de opleidingskosten van het personeel teneinde een vlot verloop van de vergunningaanvragen en een correcte registratie van de wapens te bekomen, ressorteren onder de opstartkosten. Eveneens de vernietiging van de wapens, die omwille van de nieuwe wet afgestaan zijn, vormt een kost die zich enkel bij het in voegen treden van de wetgeving voordoet. Onder de noemer 'maatschappelijk verantwoord ondernemen', heeft de overheid evenwel kunnen bekomen dat zowel ArcelorMittal Gent als ArcelorMittal Luik, de ingeleverde wapens kosteloos vernietigen. Voor ArcelorMittal zijn de wapens schroot en dus een grondstof voor nieuw staal. Dit neemt niet weg dat de opslag en de politiebegeleide transport van de wapens naar de fabrieken wel een kostprijs voor de overheid vormen. Deze kosten zijn evenwel gewoon ondergebracht onder de werkingskosten, waardoor de specifieke omvang ervan niet meer te achterhalen valt.² Tot slot mag de vernietiging zelf dan wel kosteloos verlopen, maar de bijhorende compensatie voor de vernietigde wapens, waarin artikel 45, §3 WW voorziet, betekent wel nog een opstartkost voor de overheid.

De variabele kosten die met de uitvoering van de wetgeving vergezeld gaan, worden aangeduid als operationele kosten. Hiertoe behoren ondermeer de loonkost van het personeel en de terugkerende materiaalkosten.³ Teneinde deze kosten te dekken werden aan de provinciediensten voor €274 000 werkingsmiddelen toegekend. In 2007 is er bovendien nog een beroep gedaan op 165 studenten, welke goed waren voor een kost van €287 000. Afhankelijk van het feit of de vacatures voor studenten eenmalig waren of in het andere geval jaarlijks zullen vrijkomen ressorteren de kosten onder opstartkosten respectievelijk onder operationele kosten. De administratieve kosten die de registratie van de wapens en de verwerking van de vergunningen met zich meebrengen, zijn eveneens recurrente kosten. Het dossierbeheersysteem Ariane dat hierin voorziet, vereist voor de eerste vier jaren €160 000. Vanaf het vijfde jaar zal het gaan om een kost van €155 000.⁴ Betreffende de politiediensten, staat per politiezone⁵ over het algemeen minimaal 1 hoofdinspecteur in voor de verwerking van de vergunningsaanvraag en de hierbij horende registratie. Het gaat hier om iemand van het middenkader met een brutoloon dat zich situeert

¹ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2008), *'Integraal Verslag, Commissie Voor De Binnenlandse Zaken, De Algemene Zaken En Het Openbaar Ambt'*, CRIV 51 COM 121, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Minister Patrick Dewael, p. 22, <http://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/52/ic121.pdf>.

² Persoonlijke communicatie met Johan Smeese, Support Manager bij ArcelorMittal Gent.

Persoonlijke communicatie met Filip Ide, Federale Wapendienst en voorzitter van de Adviesraad voor wapens.

³ Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13.

⁴ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2008), *'Integraal Verslag, Commissie Voor De Binnenlandse Zaken, De Algemene Zaken En Het Openbaar Ambt'*, CRIV 51 COM 121, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Minister Patrick Dewael, p. 22, <http://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/52/ic121.pdf>.

⁵ Er bestaan 196 politiezones in België.

Debroux, S. (2006) 'Het e-verhaal van de politie, eenvoud moet sieren', http://www.polfed-fedpol.be/pub/inforevue/inforevue4_06/eloket_nl.pdf.

tussen €24 782,91 en €50 018,59 op jaarbasis.¹ De hoofdinspecteur staat eveneens in voor de formulering van het advies aan de provinciediensten. Hierbij wordt hij bijgestaan door de wijkagenten, deze leggen namelijk bij elke vergunningsaanvraag een huisbezoek af. Dit huisbezoek vormt dan ook de basis voor het advies van de hoofdinspecteur.² Aangezien een wijkagent een brutoloon heeft dat zich situeert tussen €22 163,01 en €38 449,09 op jaarbasis, en in de veronderstelling dat een huisbezoek ongeveer 1 uur duurt, komt dit per huisbezoek neer op een kost die tussen €12,08 en €20,99 ligt.³

Tenslotte doen er zich in de uitvoeringsfase ook nog handhavingskosten voor. Het is van essentieel belang dat de wetgeving duidelijk gehandhaafd wordt.⁴ Zeker in het geval van een dermate strenge wapenwetgeving zoals die van 2006. Indien er geen duidelijke controle is op de naleving, zou de wetgeving mogelijk zelfs een negatieve invloed op de veiligheid kunnen hebben. Zo zullen veel burgers terughoudend zijn om hun wapen aan te geven uit angst het te moeten inleveren. Eveneens veiligheidsoverwegingen zullen mensen ertoe aanzetten hun wapen niet aan te geven. Er doet zich namelijk een Prisoner's Dilemma⁵ voor. Een persoon met een wapen in zijn bezit zal immers rekening houden met het gedrag van anderen. Wanneer de anderen hun wapen niet inleveren zou het uit veiligheidsoverwegingen onverstandig zijn van hem om dat wel te doen aangezien hij op deze manier als enige onbeschermd achterblijft. In plaats van wapens dus uit de clandestiniteit te halen, is de kans reëel dat de zwarte markt zal groeien. De beoogde baat, een veiligere samenleving, converteert zich dan in een kost. Een grotere zwarte markt impliceert namelijk dat het eenvoudiger zal zijn om een illegaal wapen aan te schaffen. Op die manier zal de veiligheid niet verbeteren, maar er eerder op achteruit gaan. De kosten die de wetgever maakt om dit te voorkomen en dus de naleving van de wetgeving te garanderen zijn handhavingskosten. Onder deze kostensoort vallen eveneens de uitgaven voor informatie- of sensibiliseringscampagnes die zich na de inwerkingtreding van de wetgeving voorgedaan hebben. In het geval van de wet van

¹ Loon * index 1,4282.

Koninklijk Besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten, Belgisch Staatsblad 31 maart 2001, http://www.police.be/DOWNLOAD_NL/31-03-01/rechtspos.pdf.

Persoonlijke communicatie met Anita Vanoppen Dienst Personeelszaken van de Politiezone HAZODI (Diepenbeek/ Hasselt/ Zonhoven).

² Persoonlijke communicaties met alle politiezones uit West-Vlaanderen en Limburg.

³ $((\text{Loon} * \text{index } 1,4282) / (365 \text{ dagen} - 104 \text{ weekenddagen} - 32 \text{ verlofdagen})) / 8 \text{ uur}$.

Koninklijk Besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten, Belgisch Staatsblad 31 maart 2001, http://www.police.be/DOWNLOAD_NL/31-03-01/rechtspos.pdf.

Persoonlijke communicatie met Anita Vanoppen Dienst Personeelszaken van de Politiezone HAZODI (Diepenbeek/ Hasselt/ Zonhoven).

⁴ Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13.

⁵ Bij een Prisoner's dilemma gaat het om een spelsituatie waarbij de spelers afzonderlijk, afgaande op het eigen belang, een bepaalde strategie volgen die leidt tot een uitkomst die niet Pareto-optimaal is. De Pareto-optimale uitkomst correspondeert namelijk niet met een evenwicht van het spel. Individuele rationaliteit leidt in dit geval tot collectieve irrationaliteit.

Van den Doel, J. en van Velthoven, B. C. J. (1990) 'Democratie en welvaartstheorie', Samson H.D. Tjeenk Willink, Alphen aan den Rijn, p. 73-75.

8 juni 2006 hoort de informatiebrochure betreffende de nieuwe wapenwet van de Federale Overheidsdienst Justitie hier dus thuis.¹

Ook **burgers** en **bedrijven** krijgen te maken met reguleringskosten. In de voorbereidingsfase van de wetgeving creëren zij ondermeer lobbyingkosten. Deze kostensoort omvat de inspanningen die bedrijven en burgers zich getroosten om het beleid van de overheid in een bepaalde richting te duwen. In het geval van de nieuwe wapenwet ressorteren hieronder de inspanningen van de wapenlobby. Er zijn voldoende indicaties om aan te nemen dat de wapenlobby significante inspanningen geleverd heeft. Voor de gebeurtenissen met Van Themsche, was er namelijk reeds sprake van de noodzaak aan een strengere wapenwet. Zo pleitten Stijn Bex en Geert Lambert van Spirit in 2004 al voor een strikter beleid inzake wapenbezit en wapendracht. Volgens hen werden de wetswijzigingen echter tegengehouden omwille van de invloed van de wapenlobby.² Het is maar met de gebeurtenissen in Antwerpen dat de omvorming van de wapenwet in een stroomversnelling gekomen is. En zelfs dan is de wapenlobby er alsnog in geslaagd haar stempel op de wet te drukken. Zo heeft ze ondermeer de geldigheidsduur van de vergunning voor wapenhandelaars tot zeven jaar kunnen optrekken, terwijl die voorheen voor de eenvoud gelijk was aan de geldigheidsduur van een vergunning voor wapenbezit. Ook de introductie van een Adviesraad is er gekomen onder invloed van de wapenlobby.³ Voorts beweren Bex en Lambert dat ook na de invoering van de nieuwe wapenwet, de wapenlobby pertinent aanwezig was. Zo zou de voortdurende verlenging van de amnestieperiode, voornamelijk het gevolg zijn van de inspanningen van de wapenlobby, die op deze manier de wapenwet probeert uit te hollen.⁴ Hoe dan ook is het eenvoudig om hieruit op te maken dat er aanzienlijke lobbyingkosten met de wapenwetgeving gemoeid zijn. De vraag blijft dan of deze kosten niet hoger zullen oplopen dan de baten van de wetgeving.

Verder kunnen er gedurende de voorbereidingsfase ook informatiekosten voorkomen. Aangezien de wapenwetgeving van 8 juni 2006 geen eenvoudige wetgeving is, zijn de uren die de rechtsonderhorigen spenderen aan het verzamelen en het analyseren van informatie over de nieuwe wetgeving toch aanzienlijk.⁵ Het is dus een onmiskenbaar feit dat er informatiekosten in dit geval aanwezig zijn. Zo vergt het van de burger toch enige inspanning vooraleer hij kan constateren welke maatregelen concreet op hem van toepassing zijn. De bestede tijd en moeite vormen een pertinente kost. Om deze kost te drukken en het de burger dus makkelijker te maken

¹ Federale Overheidsdienst Justitie (2007), 'De nieuwe wapenwet', http://www.just.fgov.be/img_justice/publications/pdf/167.pdf.

² Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2006), '*Integraal verslag plenumvergadering*', CRIV 51 PLEN 210, 4^e zitting van de 51^e zittingsperiode, Stijn Bex, p. 48, <http://www.dekamer.be/doc/PCRI/pdf/51/ip210.pdf>.

³ Persoonlijke communicatie met Filip Ide, Federale Wapendienst en voorzitter van de Adviesraad voor wapens.

⁴ Lambert, G. (2007) 'Amnestieperiode wapenwet verlengd: toch hoogdringendheid in de Senaat?', persbericht, <http://www.meerspirit.be/print.php?persberichten/2007/10/25/1>.

⁵ Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13.

om de wet te interpreteren, heeft de overheid getracht een informatiebrochure¹ op te stellen. De brochure verschaft die informatie die de burger nodig heeft om zich in regel te kunnen stellen met de nieuwe wetgeving. Deze kostenverlaging voor de burgers betekent uiteraard een kostenverhoging voor de overheid, zij moet namelijk voorzien in het opstellen van de brochure. Het gaat hier om een eenmalige kost waardoor ze onder de categorie 'opstartkosten' valt.

Tenslotte gaat de voorbereidingsfase van de nieuwe wetgeving nogal eens gepaard met planningskosten. Teneinde de wetgeving op een correcte manier te implementeren is het mogelijk dat bedrijven hiervoor een systeem of organisatieonderdeel zullen ontwikkelen. Het voorbereidend plannen vormt dan een planningskost van de wetgeving.² Dergelijke kosten doen zich in het geval van de nieuwe wapenwet niet echt voor.

Tijdens de uitvoeringsfase komen de burgers en de bedrijven handhavings- en nalevingskosten tegen. Van deze laatst genoemde kostensoort vormen de administratieve lasten een onderdeel. In het geval van de wapenwet bestaan deze kosten uit het vijfjaarlijks invullen van de formulieren voor de vergunningsaanvraag. Ook de kosten van het maken van een overschrijving om de retributies te betalen behoren tot de administratieve lasten. Verder vallen eveneens de opstartkosten onder de nalevingskosten. Dit zijn kosten die zich voordoen bij de aanvang van nieuwe of vernieuwde wetgeving.³ Zo worden sommige, voorheen legale, wapens onder de nieuwe wet verboden. De eigenaars moeten deze wapens laten vernietigen. Hiertegenover staat wel een compensatie, maar de eigenaars zullen bij de afstand van hun wapen niet vergoed worden voor enige sentimentele waarde die met het wapen gepaard ging. Het is mogelijk om de niet vergoede sentimentele waarde te zien als een opstartkost. Verder moet de rechtsonderhorige volgens de nieuwe wet van 8 juni 2006 een geldige reden hebben om een vergunning voor een wapen te verkrijgen. Mogelijks opteren degenen die niet over een wettige reden beschikken om een vergunning te verkrijgen, ervoor om hun wapen te laten vernietigen. Hiertegenover staat evenwel geen vergoeding. Het verlies van deze eigendom is dus een onmiskenbare kost. Toch is er nog een andere mogelijkheid. Eén van die geldige redenen is namelijk het lidmaatschap van een schietclub. Sommige mensen die anders over geen enkele wettige reden beschikken, gaan zich daarom aansluiten bij een schietclub om zich alsnog in regel te stellen met de wetgeving. De kost van het inschrijvingsgeld is dan een opstartkost. Ook de eerder al aangehaalde schietproeven (zowel praktijk als theorie) die beginners verplicht zijn af te leggen, vallen onder de opstartkosten. Tenslotte zijn er nog de operationele kosten. Dit zijn variabele kosten die de burgers of de bedrijven moeten maken in uitvoering van de wetgeving.⁴ Verdergaande op de zonet geschetste situatie betreffende het lidmaatschap bij een schietclub, is het eenvoudig vast te stellen dat het

¹ Federale Overheidsdienst Justitie (2007), 'De nieuwe wapenwet', http://www.just.fgov.be/img_justice/publications/pdf/167.pdf.

² Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13.

³ Ibidem.

⁴ Ibidem.

lidgeld een jaarlijks terugkerende kost is en dus tot de operationele kosten behoort. Ook de retributies die de burgers vijfjaarlijks moeten betalen teneinde een vergunning te krijgen zijn operationele kosten. De overheid heeft deze retributies echter geïntroduceerd om de kosten van administratie te dekken. Om dubbeltelling te vermijden, moeten de opbrengsten van deze retributies daarom in mindering gebracht worden van de operationele beheerskosten van de overheid. In 2007 bedroegen de totale inkomsten van de retributies €3 000 000. Hiervan is €2 100 000 voor de Schatkist bestemd, de overige €900 000 is voor de gemeenten. De gemaakte kosten van de FOD Binnenlandse zaken en van de diensten van de gouverneur bedragen €2 400 000. Aangezien ook de FOD Justitie bijkomende kosten heeft ten gevolge van de nieuwe wapenwet, volgt daar uit dat de huidige retributies onvoldoende zijn om de begrotingskosten te dekken.¹

Tenslotte kunnen er gedurende de uitvoeringsfase ook nog handhavingskosten voorkomen. Bij de handhaving van de wetgeving door de overheid kunnen burgers en bedrijven namelijk kosten oplopen.² Deze handhavingskosten doen zich in het geval van de wapenwet van 8 juni 2006 evenwel niet voor.

Wetgeving brengt niet enkel reguleringskosten met zich mee, er kunnen zich ook efficiëntieverliezen voordoen. De reguleringskosten kunnen ervoor zorgen dat bedrijven die zich voorheen op de rand van de markt bevonden, uit de markt gaan stappen. Of dit ook werkelijk gebeurt hangt af van de 'draagkracht'.³ Ook omwille van de nieuwe wapenwet doen zich dergelijke efficiëntieverliezen voor. Wapenhandelaars staan namelijk tegenover een retributie vooraleer ze een licentie kunnen verwerven. Het zijn die handelaars die op de rand van een faillissement staan die nu zullen afhaken. Niet alleen het aanbod zal dalen, ook de vraag naar wapens zal afnemen. Dit omwille van het feit dat een wapen legaal verwerven veel lastiger en vanwege de retributies bovendien ook nog duurder wordt. Dat is dan ook de reden waarom sommige mensen zullen afzien van de aankoop van een wapen of hun wapen op de zwarte markt gaan kopen. De zwarte markt groeit, aangezien deze als gevolg van die nieuwe wet haar vraag ziet stijgen. De consequentie hiervan is dat legale wapenhandelaars hun omzetcijfers zullen zien dalen, en opnieuw zullen diegenen aan de marge van de markt, hun activiteiten stopzetten. Hierbij komt nog dat een daling van het aantal wapenhandelaars, en een daling van de consumentenvraag ervoor zorgt dat eveneens de legale wapenfabrikanten hun omzet zien afnemen. Ook zij zullen mogelijk hun activiteiten gaan inbinden en eventueel zelfs uit de markt stappen. Dit zou mogelijk de tewerkstelling negatief kunnen beïnvloeden. Om hoeveel jobs het dan zou gaan, is echter

¹ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2008), *'Integraal Verslag, Commissie Voor De Binnenlandse Zaken, De Algemene Zaken En Het Openbaar Ambt'*, CRIV 51 COM 121, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Minister Patrick Dewael, p. 22, <http://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/52/ic121.pdf>.

² Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13.

³ Ibidem.

onduidelijk. Zo stelt de UNACT¹ dat de wapenindustrie in een (zowel directe als indirecte) tewerkstelling van ongeveer 20 000 mensen voorziet.² Naar aanleiding van een wetsvoorstel uit 2003, dat toen al de wijziging van de wapenwet uit 1933 voorstelde, verklaart ook Charles Picqué, toenmalig minister van Economie, dat de wapensector zo een 20 000 mensen tewerkstelt en een totale omzet van 600 miljoen euro haalt.³ Volgens de Federale Wapendienst gaat het daarentegen slechts om enkelen honderden jobs, waarvan het grootste gedeelte, namelijk een 900-tal werknemers, zich situeert bij de wapenfabrikant FN in Herstal. Deze houdt zich voornamelijk bezig met het vervaardigen van wapens voor de ordediensten en het afwerken van luxe jachtgeweren, waardoor deze onderneming nauwelijks invloed zal ondervinden van de nieuwe wapenwet.⁴ Aangezien de FN Herstal de enige wapenfabrikant in België is, volgt hieruit dat de wapenfabrikanten die de Belgische wapenhandelaars bevoorraden zich in het buitenland bevinden. Wanneer de Belgische wapenhandelaars met een lagere vraag geconfronteerd worden, zullen ook de buitenlandse wapenfabrikanten dit voelen. Dit is dus een spillover-effect dat de wetgeving met zich meebrengt. De omvang van dit effect hangt natuurlijk af van de mate waarin de vraag naar wapens zal dalen en de grootte van het aandeel dat de Belgische markt in de totale omzet van deze buitenlandse wapenhandelaars vertegenwoordigt.

De vraag of de wapenwet van 2006 wel degelijk invloed uitoefent op het aantal wapenhandelaars valt momenteel onmogelijk te beantwoorden. De wet van 8 juni 2006 is namelijk slechts voor drie kwart in werking getreden. Zo is de verplichting dat wapenhandelaars volgens de nieuwe wet een erkenning moeten verkrijgen, nog niet van kracht. Momenteel is het daarom onmogelijk om het effect van deze verplichting in de statistieken vast te stellen. Dit betekent echter niet dat wapenhandelaars nog geen enkele invloed van de wet ondervinden. Zoals eerder vermeld kan de consumentenvraag ten gevolge van de nieuwe wet dalen, op deze manier ontstaat er een aanbodoverschot. De minst efficiënte wapenhandelaars vallen dan uit de markt, dit tot wanneer vraag en aanbod weer op elkaar afgestemd zijn. Het is maar de vraag of de impact van de wapenwet dermate significant is, dat ze wapenhandelaars ertoe brengt hun activiteiten stop te zetten. Het is daarom nuttig om deze theorie met enig cijfermateriaal te staven. Volgens de Federale Wapendienst zijn er in België ongeveer 600 wapenhandelaars gevestigd. Onder de noemer "wapenhandelaar" valt eenieder die een economische activiteit uitvoert, die verband houdt met wapens. Ook personen die een wapenhandel als bijberoep uitoefenen, wapenfabrikanten, groothandelaars, ambachtslui die zich met de verfraaiing van wapens bezig houden, enz. vallen

¹ Union Nationale de l'Armurerie, de la Chasse & du Tir, oftewel de Nationale Unie der Wapenmakers, Jagers en Sportschutters, afgekort NUWJS.

² Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007), 'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', DOC 52 0000/000, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Nico Demeyere, vertegenwoordiger van de Nationale Unie der Wapenmakers, Jagers en Sportschutters, p.8, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

³ Belgische Senaat (2003) 'Wetsvoorstel houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, advies van de commissie voor de financiën en de economische aangelegenheden', <http://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=applicatio n/pdf&MIvalObj=33578779>.

⁴ Persoonlijke communicatie met Filip Ide, Federale Wapendienst en voorzitter van de Adviesraad voor wapens.

onder deze categorie.¹ De FOD Economie daarentegen registreert enkel de actieve wapenhandelaars, dat zijn dus degenen die een positieve omzet genereren. Uit de onderstaande tabel blijkt dat er dan slechts om en bij de 150 handelaars overblijven. Wanneer deze cijfers vanaf 2006 dalen, zou dit ceterus paribus mogelijk een gevolg zijn van de invoering van de nieuwe wapenwet. Cijfers betreffende 2006 en 2007 zijn echter nog niet beschikbaar. Faillissementscijfers met betrekking tot wapenhandelaars zijn dat daarentegen wel. Deze cijfers geven aan dat er in 2006 geen enkele wapenhandelaar het faillissement aangevraagd heeft. In 2007 hebben 2 wapenhandelaars evenwel hun activiteiten stopgezet.² Uiteraard, laten de effecten van de nieuwe wapenwet, zoals de groei van de zwarte markt, toch enige tijd op zich wachten. De gevolgen zullen daarom pas na een bepaalde periode duidelijk zichtbaar worden. Zo is het niet ondenkbaar dat het faillissement van de twee wapenhandelaars in 2007 te wijten is aan de invoering van de wapenwet van 2006. Het zou evenwel onjuist zijn om deze relatie als gegeven te beschouwen. Uit de jaarlijkse faillissementscijfers is het namelijk eenvoudig te vast te stellen dat het aantal faillissementen in 2007 niet abnormaal hoog ligt.

Tabel 5: Statistieken betreffende wapenhandelaars

Jaar	Aantal actieve wapenhandelaars*	Aantal faillissementen gespecialiseerde detailhandel in wapens en munitie
1997	146	3
1998	145	2
1999	150	1
2000	148	1
2001	148	0
2002	147	0
2003	147	1
2004	152	0
2005	152	3
2006	N/A	0
2007	N/A	2

* Met het aantal actieve wapenhandelaars worden die handelaars bedoeld die een positieve omzet realiseerden in de betrokken jaren

(Bron: FOD Economie - Algemene directie Statistiek en Economische Informatie (2008),
'Aantal faillissementen gespecialiseerde detailhandel in wapens en munitie')

¹ Persoonlijke communicatie met Filip Ide, Federale Wapendienst en voorzitter van de Adviesraad voor wapens.

² Persoonlijke communicatie met Koen Hooyberghs, FOD Economie - Algemene directie Statistiek en Economische Informatie.

Verder is het belangrijk de impact van de wet op de concurrentiepositie niet over het hoofd te zien. Zo is het best mogelijk dat de consument zijn wapen in het buitenland, bijvoorbeeld in Frankrijk, gaat aanschaffen. Dit omwille van het feit dat het daar gewoonweg eenvoudiger is om een wapen aan te kopen. De Europese richtlijn van 1991 verhindert dergelijk gedrag echter. Deze richtlijn zorgt ervoor dat de consument voor de aankoop in principe nog steeds moet voldoen aan de wetgeving van het thuisland.¹ De Franse wapenhandelaars schijnen deze richtlijn echter niet strikt toe te passen. De wapens daar aangekocht zijn uiteraard illegaal, wat er nogmaals voor zorgt dat de zwarte markt groeit. Deze extra vraag zorgt er mogelijk voor dat de wapenhandelaars uit landen met een soepelere wetgeving, dezelfde goederen tegen een lagere prijs kunnen aanbieden. Voorts is het niet ondenkbaar dat de soepele wetgeving ervoor zorgt dat de zwarte markt minder pertinent aanwezig is in deze landen en als gevolg hiervan voorziet ze dus ook in een kleiner aandeel van de totale vraag. De buitenlandse wapenhandelaar worden in dit geval geconfronteerd met een hogere vraag waardoor ze mogelijk kunnen genieten van schaalvoordelen. Daarbij komt dat er in hun land misschien geen regeling bestaat betreffende retributies² zoals degene die de Belgische wapenhandelaars iedere zeven jaar moeten ondergaan. Op die manier ontsnappen zij aan het kostenverhogende effect van de wapenwetgeving. Belgische consumenten kunnen dan geneigd zijn om hun wapens eerder in het buitenland te gaan aanschaffen.

De zonet beschreven efficiëntieverliezen hebben ook hun weerslag op de inkomsten van de overheid, dit onder de vorm van een indirecte kost. Zo veroorzaakt de zwarte markt niet alleen gemiste belastingopbrengsten, maar ook wanneer consumenten hun wapens in het buitenland aankopen betekent dit een gemiste inkomst. Net als wapenhandelaars of wapenfabrikanten die hun activiteiten stopzetten een streep door de rekening van de overheid betekenen.

Het voorgaande geeft aan dat de zwarte markt mogelijk een belangrijk negatief effect van de wet van 8 juni 2006 is. Het is daarom niet onbelangrijk om na te gaan of er indicaties van deze zwarte markt zijn. En deze zijn er zeker. In de oude wet waren er drie soorten wapens. De 'witte' wapens, dit waren de vergunningsplichtige wapens en waren dus ook door de overheid gekend. Er waren ook de 'zwarte' wapens, oftewel de illegale wapens. En tot slot was er nog een tussencategorie, namelijk de 'grijze' wapens. Deze categorie omvatte voornamelijk de vrij verkrijgbare wapens, deze wapens waren dus legaal, maar de overheid kende ze niet. De nieuwe wet daarentegen wou de laatste categorie laten verdwijnen door deze wapens eveneens registratieplichtig te maken. Na de invoering van de nieuwe wet zijn veel van deze 'grijze' wapens evenwel 'zwart' geworden. Ook uit het Centraal Wapenregister blijkt dat de zwarte markt gegroeid is. Na de invoering van de nieuwe wet zijn er namelijk duizenden wapens uit de statistieken verdwenen. Zoals bijlage 4

¹ Zie bijlage 2.

² Zie bijlage 3.

aangeeft zijn er wel 111.109 wapens ingeleverd voor vernietiging, het verschil blijkt echter veel groter te zijn.¹

Tabel 6: Overzicht wetgevingskosten beleidsoptie 1

Kosten-categorie	Kosten-drager	Kostensoort
Regulerings-kost	Overheid	• Besluitvormingskosten: ○ Informatiekosten omtrent: - Risico behoud wet 8 juni 2006 - Optimale geldigheidsduur vergunning - Optimale hoogte van de retributies ○ Kosten draagvlakcreatie: - Overleg- en bemiddelingskosten voor eventuele wetswijzigingen m.b.t. geldigheidsduur vergunning of hoogte retributies ○ Wetsopstelkosten: - Kosten betreffende eventuele wetswijzigingen m.b.t. geldigheidsduur vergunning of hoogte retributies (vb. kosten administratief personeel) ○ Planningskosten: - Schatting nodige werkrachten op politiediensten • Beheerskosten: ○ Opstartkosten: - Aankoop extra ICT-middelen - Kosten aanwerving extra werkrachten - Kosten opleiding personeel - Vernietiging wapens - Vergoeding vernietigde wapens (art. 45, §3 WW) - <i>Kosten opmaak infobrochure</i>

¹ Centraal Wapenregister, persoonlijke communicatie Filip Ide, Federale Wapendienst en voorzitter van de Adviesraad.

Tabel 6: Overzicht wetgevingskosten beleidsoptie 1 (vervolg)

Kosten-categorie	Kosten-drager	Kostensoort
Regulerings-kost	Overheid	• Beheerskosten (vervolg): ◦ Operationele kosten: - Loonkost personeel - Terugkerende materiaalkost - Administratieve kost van registratie <i>verminderd met de opbrengsten uit retributies (Bijlage 3)</i> • Handhavingskosten: - Uitgaven infobrochure - Kosten van controle
Regulerings-kost	Bedrijven en burgers	• Lobbyingkosten: - Wapenlobby • Informatiekosten: - Nagaan welke regels van toepassing zijn • Planningskosten: / • Nalevingskosten: ◦ Administratieve lasten: - Formulieren voor vergunningsaanvraag - Kosten voor betaling retributie (vb. overschrijving) ◦ Opstartkosten: - Onvergoede sentimentele waarde bij afstand van een wapen dat onder artikel 45, §3 WW valt - Onvergoede waarde van de vernietigde wapens - Inschrijvingsgeld schietclub - Schietproeven (zowel praktijk als theorie) ◦ Operationele kosten: - Vijfjaarlijkse retributie - Lidgeld schietclub • Handhavingskosten: /

Tabel 6: Overzicht wetgevingskosten beleids optie 1 (vervolg)

Kosten-categorie	Kosten-drager	Kostensoort
Efficiëntieverlies	Consumenten en producenten	• Efficiëntieverlies: ○ Draagkracht: - Consumenten die omwille van de wetgeving geen wapen meer aankopen - Groei zwarte markt - Wapenhandelaars die afhaken - Banenverlies ○ Internationale concurrentiepositie: - Wapens in het buitenland gaan kopen

(Bron: Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13)

Hetgeen volgt beschrijft de baten en kosten die gepaard gaan met de overige beleids opties. Van belang is te benadrukken dat de beschrijving van de effecten, de nuloptie (het behoud van de wet van 8 juni 2006) als uitgangspunt neemt.

4.2.3.4.2 Beleids optie 4: Dereguleren

Baten

Net als de eerste beleids optie, streeft eveneens de vierde optie (dereguleren) een veiligere maatschappij na. Zo is het nog steeds niet mogelijk om bepaalde wapens zonder een vergunning aan te schaffen. Dit geldt evenwel enkel voor een bepaalde categorie van wapens. Het gaat hier dus duidelijk om een versoepeling van de wet van 2006. Een versoepeling houdt echter ook in dat bepaalde risico's toenemen, wat dan weer een kost voor de samenleving inhoudt. De onderstaande alinea's betreffende de kosten, gaan hier dieper op in. Voorts bestaan de baten van de vierde beleids optie voornamelijk uit het wegvallen of het afnemen van kosten die gepaard gingen met de wet van 8 juni 2006. Zo krijgen de **burgers** en de **bedrijven** niet langer te maken met de administratieve kosten, tengevolge van de verplichte retributies. Ook de vroegere opstartkosten en operationele kosten, die met de vergunningsaanvragen gepaard gingen, vallen weg. Burgers moeten hun vergunning niet meer vijfjaarlijks vernieuwen, ook het lidmaatschap bij een schietclub

is niet langer noodzakelijk. Door de Europese richtlijn is het nog steeds vereist om over een wettelijke reden te beschikken voor het wapenbezit, de redenen zijn evenwel niet meer beperkt tot degenen opgesomd in artikel 11, §3, 9° WW. De versoepeling van de wetgeving maakt het bovendien eenvoudiger om legaal een wapen aan te schaffen. Daarom is het niet ondenkbaar dat mensen die vroeger hun wapen op de zwarte markt zouden kopen, nu toch overgaan tot een legale aankoop. Eveneens het wegvallen van de vijfjaarlijkse retributies zorgt er mogelijk voor dat de vraag naar wapens stijgt. De wapenhandelaars zien daarom mogelijkwijs hun vraag toenemen. Een toename van de vraag kan ervoor zorgen dat bepaalde wapenhandelaars in de marge van de markt, toch nog actief blijven. Daarenboven kan een vraagtoename bepaalde schaalvoordelen met zich meebrengen waardoor de handelaars hun goederen goedkoper kunnen aanbieden. Op die manier gaat eveneens de internationale concurrentiepositie erop vooruit.

Niet alleen de burgers en de bedrijven genieten van voordelen, maar ook de **overheid** profiteert mee. Alleen al het beperken van de zwarte markt en het actief houden van wapenhandelaars zorgt er namelijk voor dat ze geen inkomsten misloopt. Daarbij komt nog dat de overheid ook haar kosten ziet dalen. Zo vallen de besluitvormingskosten die aan de wapenwet van 2006 vast hingen volledig weg. Uiteraard worden deze vervangen door de besluitvormingskosten die met de deregulering gepaard gaan. De volgende alinea bespreekt deze kosten met meer diepgang. Verder is het niet langer nodig om bepaalde opstartkosten te maken, zoals de aankoop van extra IT-middelen en de aanwerving van extra werkrachten. Aangezien de oude wet van 1933 dateert, zullen de meeste personeelsleden die over enige anciënniteit beschikken, er reeds mee vertrouwd zijn. In dat geval zal ook de extra opleiding overbodig zijn. Verder omvatten de opstartkosten niet langer de kosten die gepaard gaan met de vernietiging van bepaalde wapens en dus vervalt logischerwijs ook de vergoeding hiervoor. Tot slot zijn er nog de operationele kosten. Hoewel de loonkost van het personeel, de terugkerende materiaalkost en de administratieve kosten die aan de vergunningen en de registratie vasthangen, nog zullen blijven bestaan, zal hun aandeel toch aanzienlijk dalen. Dit omwille van het feit dat de administratieve verplichtingen dankzij de opheffing van de wapenwet van 2006 aanzienlijk zijn afgenomen.

Tabel 7: Overzicht baten beleidsoptie 4

Baten-drager	Batensoort
Overheid	<i>Het wegvallen van een aantal reguleringskosten:</i> • Besluitvormingskosten die te maken hebben met de wet van 8 juni 2006. Het gaat hier dan om: ◦ Informatiekosten ◦ Kosten van draagvlakcreatie ◦ Wetsopstelkosten ◦ Planningskosten • Beheerskosten: ◦ Opstartkosten - Opleidingskosten - Vernietiging wapens - Vergoeding vernietigde wapens (art. 45, §3 WW) <i>De afname van een aantal reguleringskosten:</i> • Beheerskosten: ◦ Operationele kosten - Loonkost personeel - Terugkerende materiaalkost - Administratieve kost
Burgers en bedrijven	<i>Het wegvallen van een aantal reguleringskosten:</i> • Nalevingskosten: ◦ Administratieve lasten: - Kosten voor betaling retributie (vb. overschrijving) ◦ Opstartkosten: - Onvergoede sentimentele waarde bij afstand van een wapen - Inschrijvingsgeld schietclub ◦ Operationele kosten: - Vijfjaarlijkse retributie - Lidgeld schietclub

Tabel 7: Overzicht baten beleidsoptie 4 (vervolg)

Baten-drager	Batensoort
Consumenten en producenten	<i>Het wegvallen van het efficiëntieverlies:</i> • Efficiëntieverlies: ○ Draagkracht: - Consumenten die omwille van de wetgeving terug een wapen aankopen - daling zwarte markt - Wapenhandelaars die overleven - Geen banenverlies ○ Internationale concurrentiepositie: - Wapens niet langer in het buitenland gaan kopen

Kosten

Zoals zonet aangehaald, streeft de vierde beleidsoptie een veiligere maatschappij na. Zo zijn sommige wapens nog altijd verboden en is het nog steeds niet mogelijk om bepaalde wapens zonder vergunning aan te schaffen. Het is belangrijk om hierbij te benadrukken dat het slechts om bepaalde categorieën wapens gaat, en dat er toch sprake is van een duidelijke versoepeling in de wapenwetgeving. Paragraaf 4.1.1.4 gaf reeds aan dat een versoepeling van de wapenwetgeving het mogelijk ook voor misdadigers of criminelen eenvoudiger maakt om wapens te bemachtigen. Mogelijks betekent de versoepeling van de wet van 2006 dat het risico dat een psychopaat een wapen koopt opnieuw aanwezig is. De toename van dit risico houdt een kost voor de samenleving in.

Hiernaast brengt de vierde beleidsoptie ook nog wetgevingskosten met zich mee. Zo veroorzaakt deze optie eveneens een aantal reguleringskosten. Voor de overheid houdt dit in dat ze in haar voorbereidingsfase ondermeer besluitvormingskosten tegenkomt. Zoals de vorige paragraaf al aangaf, bestaan deze ondermeer uit informatiekosten. In het geval van de vierde beleidsoptie overweegt de overheid om de wet van 8 juni 2006 op te heffen. Uiteraard is het raadzaam om eerst en vooral informatie in te winnen rondom de risico's hiervan. Het opheffen van de huidige wapenwet houdt namelijk in dat de wet van 1933 terug van toepassing is, dit evenwel rekening houdende met de Europese richtlijn¹. Het zou verstandig zijn van de overheid om eerst en vooral

¹ Zie bijlage 2.

na te gaan welke gevolgen gepaard gaan met een dergelijke versoepeling van de wetgeving. De kosten die ze hierbij maakt vallen onder de informatiekosten.

Vervolgens zijn er de kosten voor draagvlakcreatie. Logischerwijs moet er eerst en vooral een parlementaire meerderheid bestaan vooraleer de beleidsoptie uitgevoerd kan worden. Het formele en informele overleg dat hiermee gepaard gaat, brengt kosten met zich mee. Eenmaal een consensus bereikt, kan de beleidsoptie geïmplementeerd worden. Bij de implementatie is het van belang een draagvlak binnen de samenleving te creëren. Om dit te bewerkstelligen, valt het aan te bevelen om een informatiecampagne te lanceren. Wanneer de campagne voor de implementatie van de beleidsoptie plaatsvindt, behoren de kosten die aan een dergelijke campagne vasthangen tot de kosten voor draagvlakcreatie. Is dit echter niet het geval en vindt de informatiecampagne na de implementatie plaats, dan vallen de kosten onder de categorie handhavingskosten.¹ Uiteraard is het raadzaam om de burger op voorhand te informeren zodat deze kan wennen en zich kan aanpassen aan de nieuwe situatie.

Vanzelfsprekend brengt de opheffing van de wet van 8 juni 2006 geen wetsopstelkosten met zich mee. Planningskosten gaan echter wel gepaard met de opheffing. Aangezien de wet van 1933 geen vijfjaarlijkse vernieuwing van de vergunning vereist, betekent dit een aanzienlijke afname van de administratieve last. Hierdoor zal de organisatie van het personeelsbestand eveneens aangepast moeten worden. De hierbij gemaakte kosten zijn planningskosten. Verder is het van belang voldoende rekening te houden met de organisatie van een dergelijke beleidsmaatregel. Sommige burgers hebben in naleving van de opgeheven wetgeving reeds retributies betaald, kosten gemaakt om een vergunning aan te vragen en eventueel zelfs kostbare wapens laten vernietigen. Op grond van rechtvaardigheid en gelijkheid, zal de overheid deze burgers hiervoor moeten compenseren. Het plannen van deze compensatie valt onder de planningskosten. De uitbetaling zelf is daarentegen een opstartkost.

Gedurende de uitvoeringsfase wordt de overheid geconfronteerd met ondermeer opstartkosten. Zoals net aangehaald, omvatten de opstartkosten de compensaties die de overheid moet uitbetalen ten gevolge van de opheffing van de wet uit 2006. Het is van belang deze kost niet te onderschatten. Zo zijn er voor 730 081 wapens kosten gemaakt om deze te laten registreren, daarbij komt dat 111 109 wapens afgestaan zijn voor vernietiging.² Aangezien een wapen gemiddeld tussen de €200 en de €50 000 kost, bedraagt de vervangwaarde van deze wapens

¹ Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13.

² Zie bijlage 4.

minimaal €2 222 1800.¹ Volgens het gelijkheidsbeginsel, dat zich baseert op de artikelen 10 en 11 van de Grondwet², moet de overheid alle burgers op wet van gelijkheid behandelen, in zoverre deze zich in gelijke omstandigheden bevinden.³ Daarom zou het discriminerend zijn om burgers die de opgeheven wet in der tijd onmiddellijk, te goeder trouw hebben nageleefd, nu te benadelen ten opzichte van die burgers die het hebben nagelaten om zich aan de toen geldende wapenwet te conformeren. Het bestaan van een compensatie is dus noodzakelijk teneinde enige maatschappelijke steun voor deze beleidsoptie te bekomen. Voorts zijn er nog de operationele kosten. In vergelijking met de eerste beleidsoptie zijn deze kosten hier beduidend lager. Zo blijven bij de operationele kosten enkel de loonkost van het personeel, de terugkerende materiaalkost en de administratieve kost, die de vergunningen met zich meebrengen, over. Aangezien de wet van 1933, rekening houdende met de Europese richtlijn uit 1991⁴, nog steeds stelt dat voor bepaalde wapens een vergunning nodig is, doen deze kosten zich nog steeds voor. De omvang van deze kosten is echter kleiner omdat er een groter aantal wapens vrijgesteld zijn van een vergunning en de groep wapens die nog steeds een vergunning vereist, veel beperkter is.

Uiteraard kan geen enkele beleidsoptie effectief zijn als de overheid geen inspanningen doet op het gebied van handhaving. De kosten van controle vallen onder de categorie handhavingskosten.

Zoals uit de bovenstaande beschrijving van de baten reeds gebleken is, vallen er voor de **burgers** en de **bedrijven** een groot aantal kosten weg. De lobbyingkosten blijven echter bestaan. De wapenlobby zal inspanningen blijven doen teneinde het uiteindelijke beleid voor hen zo voordelig mogelijk te laten uitdraaien. Ook de informatiekosten blijven. Burgers en bedrijven moeten vanzelfsprekend nagaan welke regels op hen van toepassing zijn en in welk opzicht de situatie mogelijk voor hen verandert door de opheffing van de wapenwet uit 2006. Uiteraard kan een informatiecampaagne van de overheid deze kosten tot een minimum beperken. Ook de nalevingskosten blijven zich voordoen. Voor bepaalde wapens zal, zoals reeds vermeld, een vergunning vereist blijven. Het invullen van de formulieren voor deze aanvraag is een administratieve last, de overige kosten die de burgers of de bedrijven voor de vergunningsaanvraag moeten maken, vallen daarentegen onder de opstartkosten. Operationele

¹ Berekening vervangwaarde: 111 109 wapens * €200 = €2 222 1800.

Belgische Senaat (2003) 'Wetsvoorstel houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, advies van de commissie voor de financiën en de economische aangelegenheden', <http://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=applicatio n/pdf&MIvalObj=33578779>.

² Artikel 10 van de Grondwet: 'Er is in de Staat geen onderscheid van standen. De Belgen zijn gelijk voor de wet; zij alleen zijn tot de burgerlijke en militaire bedieningen benoembaar, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere gevallen door een wet kunnen worden gesteld. De gelijkheid van vrouwen en mannen is gewaarborgd.'

Artikel 11 van de Grondwet: 'Het genot van de rechten en vrijheden aan de Belgen toegekend moet zonder discriminatie verzekerd worden. Te dien einde waarborgen de wet en het decreet inzonderheid de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden.'

Belgisch Staatsblad (1994), 'De gecoördineerde Grondwet van 17 februari 1994', http://www.arbitrage.be/nl/basisteksten/basisteksten_grondwet.html.

³ Boes, M. (2006) 'Bestuursrecht', tweede druk, Acco Leuven.

⁴ Zie bijlage 2.

kosten zijn er niet aangezien de vereiste om de vergunning vijfjaarlijks te vernieuwen vervalt door de opheffing van de wet van 8 juni 2006.

Tabel 8: Overzicht wetgevingskosten beleids optie 4

Kosten- categorie	Kosten- drager	Kostensoort
Regulerings- kost	Overheid	• Besluitvormingskosten: ○ Informatiekosten omtrent: - Risico van deregulering en dus versoepeling van de wetgeving ○ Kosten draagvlakcreatie: - Overleg- en bemiddelingskosten voor eventuele wetswijzigingen m.b.t. compensatie voor degenen die al kosten gemaakt hebben onder de vroegere wetgeving - Informatiecampagnes ○ Planningskosten: - Nagaan van de budgettaire impact → compensatieregeling - Nagaan van de personeelsimpact • Beheerskosten: ○ Opstartkosten: - Compensatie ○ Operationele kosten: - Loonkost personeel - Terugkerende materiaalkost - Administratieve kost vergunningen en registratie • Handhavingskosten: - Kosten van controle

Tabel 8: Overzicht wetgevingskosten beleidsoptie 4 (vervolg)

Kosten-categorie	Kosten-drager	Kostensoort
Regulerings-kost	Bedrijven en burgers	• Lobbyingkosten: – Wapenlobby • Informatiekosten: – Nagaan welke regels van toepassing zijn • Planningskosten: / • Nalevingskosten: ○ Administratieve lasten: – Formulieren voor vergunningsaanvraag (enkel voor bepaalde categorieën wapens) ○ Opstartkosten: – Kosten voor vergunningsaanvraag (enkel voor bepaalde categorieën wapens) ○ Operationele kosten: / • Handhavingskosten: /
Efficiëntie-verlies	Consumenten en producenten	• Efficiëntieverlies: ○ Draagkracht: / ○ Internationale concurrentiepositie: /

(Bron: Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13)

4.2.3.4.3 Beleidsoptie 5: Versoepeling van de wapenwet aangevuld met een sensibiliseringscampagne

Deze beleidsoptie probeert het maatschappelijk probleem op een andere manier aan te pakken dan via traditionele wetgeving. Uiteraard moet de overheid minimaal rekening houden met de Europese richtlijn uit 1991¹. Deze richtlijn is evenwel veeleer elementair. Het is dan ook aangewezen om

¹ Zie bijlage 2.

deze op zijn minst aan te vullen met bijkomende maatregelen. Het publiek bewust maken van het maatschappelijk probleem of sensibiliseren is zo een mogelijke bijkomende maatregel.

Baten

In het geval van sensibiliseren, liggen de baten hetzelfde als bij de vierde beleidsoptie. Ze bestaan voornamelijk uit het wegvallen van kosten die met de wapenwet van 2006 gepaard gingen. De vorige paragraaf heeft deze baten reeds uitvoerig besproken. Het voornaamste verschil ligt in het feit dat de overheid via de sensibiliseringscampagne de burger zelf bewust maakt van het probleem. Want uiteindelijk is het de burger die de wetgeving moet naleven, als deze het nut van de wetgeving niet inziet, zal de naleving ook veel beperkter zijn. Wanneer bovendien de campagne ervoor kan zorgen dat de maatschappij verdraagzamer wordt, neemt op deze manier de omvang van het probleem af, en daarmee ook het nut van een wapenwetgeving. Verdraagzame burgers zullen namelijk niet de behoefte hebben om een wapen voor de verkeerde redenen in huis te halen, laat staan het voor de verkeerde redenen te gebruiken. Het punt hier is dat de sensibiliseringscampagne mogelijks eerder de kern van het probleem aanpakt, terwijl de wetgeving enkel de symptomen bestrijdt. Voorts zijn er nog twee extra kostencategorieën die wijzigen. Eerst en vooral zijn er de lobbyingkosten, die hoogstwaarschijnlijk wegvallen. Wanneer de wetgeving zich beperkt tot het omzetten van de Europese richtlijn, is het onmogelijk om ze nog verder te versoepelen. Het is dan ook nutteloos voor de wapenlobby om actie te voeren. Hiertegenover staat dat hoogstwaarschijnlijk andere lobbygroepen zich zullen tonen. Omdat elk beleid zijn voor- en tegenstanders kent, zullen lobbygroepen, die een strengere wapenwetgeving nastreven, daarom van zich laten horen. Tot slot zullen de informatiekosten afnemen. Zoals duidelijk blijkt uit bijlage 2, is de Europese richtlijn uit 1991 zeer minimalistisch uitgewerkt. Het zal rechtsonderhorigen dan ook veel minder tijd en moeite kosten om te achterhalen welke regels op hen van toepassing zijn. Voor de volledigheid vat de onderstaande tabel alle baten, die de vijfde beleidsoptie teweegbrengt, nogmaals samen.

Tabel 9: Overzicht baten beleidsoptie 5

Baten-drager	Batensoort
Overheid	• Bewustmaking door sensibiliseringscampagne. ◦ Betere naleving wetgeving ◦ Reductie omvang van het probleem <i>Het wegvallen van een aantal reguleringskosten:</i> • Besluitvormingskosten die te maken hebben met de wet van 8 juni 2006. Het gaat hier dan om: ◦ Informatiekosten ◦ Kosten van draagvlakcreatie ◦ Wetsopstelkosten ◦ Planningskosten • Beheerskosten: ◦ Opstartkosten - Opleidingskosten - Vernietiging wapens - Vergoeding vernietigde wapens (art. 45, §3 WW) <i>De afname van een aantal reguleringskosten:</i> • Beheerskosten: ◦ Operationele kosten - Loonkost personeel - Terugkerende materiaalkost - Administratieve kost

Tabel 9: Overzicht baten beleidsoptie 5 (vervolg)

Baten-drager	Batensoort
Burgers en bedrijven	<i>De afname van een aantal reguleringskosten:</i> • Informatiekosten: - Nagaan welke regels van toepassing zijn <i>Het wegvallen van een aantal reguleringskosten:</i> • Lobbyingkosten: - Wapenlobby • Nalevingskosten: ○ Administratieve lasten: - Kosten voor betaling retributie (vb. overschrijving) ○ Opstartkosten: - Onvergoede sentimentele waarde bij afstand van een wapen - Inschrijvingsgeld schietclub ○ Operationele kosten: - Vijfjaarlijkse retributie - Lidgeld schietclub
Consumenten en producenten	<i>Het wegvallen van het efficiëntieverlies:</i> • Efficiëntieverlies: ○ Draagkracht: - Consumenten die omwille van de wetgeving terug een wapen aankopen - Daling zwarte markt - Wapenhandelaars die overleven - Geen banenverlies ○ Internationale concurrentiepositie: - Wapens niet langer in het buitenland gaan kopen

Kosten

Ook de kosten zijn nagenoeg identiek aan deze die gepaard gaan met de vierde beleidsoptie. Aangezien deze kosten reeds bij de vorige beleidsoptie uitvoerig beschreven zijn, is het onnodig om deze hier nogmaals te herhalen. Het is evenwel niet zo dat er geen enkel verschil is met de voorgaande optie. Het is namelijk mogelijk dat de omvang van bepaalde kosten verschilt. Zo zullen de informatiekosten en de nalevingskosten voor de burger een minder groot aandeel van de totale kosten vertegenwoordigen. Dit omwille van het feit dat onder de richtlijn minder wapens vergunningsplichtig zijn, dan dat het geval is onder de vierde beleidsmogelijkheid. Om diezelfde reden zullen voor zowel de overheid als voor de burgers en de bedrijven ondermeer de administratieve kosten die met de vergunningen gepaard gaan, bij deze optie hoogstwaarschijnlijk lager liggen. Mogelijks zijn eveneens de kosten voor handhaving, waarmee de overheid geconfronteerd wordt, beperkter, daar de regelgeving waaraan de burger zich moet houden minder omvangrijk is. Tot slot ligt uiteraard het voornaamste verschil in de kosten die betrekking hebben op de sensibiliseringscampagne. De kost van een sensibiliseringscampagne kan gaan van een paar tienduizenden euro tot meer dan anderhalf miljoen euro.¹ Hoewel deze kosten aanzienlijk kunnen oplopen, kunnen de baten ervan ook verrassend hoog liggen. De onderstaande tabel geeft nogmaals een duidelijk overzicht van de wetgevingskosten die aan deze beleidsoptie vasthangen.

¹ Persoonlijke communicatie met Patrick Rottie, afdelingshoofd offline communicatie van de Kanselarij van de Eerste Minister.

Tabel 10: Overzicht wetgevingskosten beleidsoptie 5

Kosten-categorie	Kosten-drager	Kostensoort
Regulerings-kost	Overheid	• Besluitvormingskosten: ○ Informatiekosten omtrent: - Risico van deregulering en dus versoepeling van de wetgeving ○ Kosten draagvlakcreatie: - Overleg- en bemiddelingskosten voor eventuele wetswijzigingen m.b.t. compensatie voor degenen die al kosten gemaakt hebben onder de vroegere wetgeving ○ Planningskosten: - Nagaan van de budgettaire impact → compensatieregeling - Nagaan van de personeelsimpact • Beheerskosten: ○ Opstartkosten: - Compensatie - Kosten sensibiliseringscampagne ○ Operationele kosten: - Loonkost personeel - Terugkerende materiaalkost - Administratieve kost van vergunningen en registratie - Kosten sensibiliseringscampagne • Handhavingskosten: - Kosten van controle

Tabel 10: Overzicht wetgevingskosten beleidsoptie 5 (vervolg)

Kosten-categorie	Kosten-drager	Kostensoort
Regulerings-kost	Bedrijven en burgers	• Lobbyingkosten: – Lobbygroepen die een strengere wapenwetgeving nastreven • Informatiekosten: – Nagaan welke regels van toepassing zijn • Planningskosten: / • Nalevingskosten: ○ Administratieve lasten: – Formulieren voor vergunningsaanvraag (enkel voor wapens die tot categorie B behoren¹) ○ Opstartkosten: – Kosten voor vergunningsaanvraag (enkel voor wapens die tot categorie B behoren) ○ Operationele kosten: / • Handhavingskosten: /
Efficiëntie-verlies	Consumenten en producenten	• Efficiëntieverlies: ○ Draagkracht: / ○ Internationale concurrentiepositie: /

(Bron: Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13)

4.2.3.5 Uitvoering

4.2.3.5.1 Beleidsoptie 1: Behoud van de situatie

Dat de uitvoering van de wet van 8 juni 2006 onvoldoende doordacht is, tonen de lange wachttijden voor het verkrijgen van een vergunning duidelijk aan. De nieuwe wetgeving betekent een enorme administratieve last voor de politiediensten. Zij beschikken echter niet over het nodige

¹ Zie bijlage 2.

personeel om een vlot verloop te garanderen. En zelfs wanneer er voldoende personeel voorhanden is, dan hebben ze niet de juiste opleiding genoten of hebben ze onvoldoende kennis om de taak tot een goed einde te brengen.¹ Volgens de provincies zal de verwerking van de vergunningsaanvragen tot eind 2009 en in sommige provincies zelfs tot begin 2011 aanslepen. Dit is niet verwonderlijk, aangezien er in totaal 19.936 aanvragen² voor een nieuwe vergunning ingediend zijn en de verwerking van een nieuwe aanvraag gemiddeld 4 maanden in beslag neemt. Het is van belang hierbij in gedachten te houden dat deze wachttijd voor de nieuwe aanvragen geldt, de provincies geven hieraan namelijk prioriteit. Voor de hernieuwing van een vergunning is de wachttijd echter nog langer.³ De provinciediensten zelf hebben blijkbaar een positiever beeld van de stand van zaken dan de FOD Binnenlandse Zaken. Deze heeft een schatting gemaakt van de behoefte aan extra personeel van de provinciale wapendiensten, teneinde de afhandeling van de dossiers binnen redelijke termijn te laten plaatsvinden. De FOD Binnenlandse Zaken komt tot de conclusie dat de overheid sowieso aanzienlijk zal moeten investeren in personeel, als ze alle dossiers voor 2011 afgewerkt wil zien. Om alle dossier binnen één jaar af te handelen, zouden er 152 bijkomende voltijdse equivalenten op de provinciale wapendiensten nodig zijn. Dit zou neerkomen op een kost van €7 000 000. Wanneer de overheid de afwerking van de dossiers over 2 jaar spreidt, zouden slechts 51 voltijdse equivalenten nodig zijn, wat de kost tot €4 300 000 zou beperken. Indien het tot slot voldoende zou zijn om alle dossiers op 3 jaar af te handelen, zou dit toch nog een bedrag van €3 500 000 vereisen.⁴

Ook de wapenregistratie staat nog niet volledig op punt. Zo is het Centraal Wapenregister een verouderd softwareprogramma uit 1991. Het had als oorspronkelijk doel de politiediensten te informeren bij een interventie; voor statistische verwerking is het programma echter minder geschikt. Momenteel ondergaat het register een grondige modernisering die normaal gezien in 2006 reeds afgerond zou zijn, maar door een gebrek aan financiële middelen is dit echter niet het geval. Het Centraal Wapenregister is hoe dan ook alles behalve een betrouwbare informatiebron.⁵ Dat blijkt maar al te goed uit de onderstaande tabel die voor de provincie Antwerpen de gegevens van het Centraal Wapenregister vergelijkt met deze van de provincie zelf. Vooral voor de categorie betreffende de hernieuwingen, is het verschil opmerkelijk.

¹ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) *Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens*, DOC 52 0000/000, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Filip Ide, voorzitter van de Adviesraad voor wapens, p. 6, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

² Centraal Wapenregister (2008) Persoonlijke communicatie met Filip Ide, Federaal Wapenregister en voorzitter Adviesraad voor wapens.
Zie ook bijlage 4.

³ Persoonlijke communicatie met de Provinciediensten van Antwerpen, Henegouwen, Limburg, Luik, Luxemburg, Namen, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en West-Vlaanderen en met het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

⁴ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2008), *Integraal Verslag, Commissie Voor De Binnenlandse Zaken, De Algemene Zaken En Het Openbaar Ambt*, CRIV 51 COM 121, 2e zitting van de 52e zittingsperiode, Minister Patrick Dewael, p. 22, <http://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/52/ic121.pdf>.

⁵ Comité P (2004) *Onderzoek naar de lokale vuurwapenregisters en het Centraal Wapenregister – syntheseverslag*, http://www.comitep.be/2004/Tussent_verslagen/wr.pdf.
Persoonlijke communicatie met Filip Ide, Federaal Wapenregister en voorzitter Adviesraad voor wapens.

Tabel 11: Vergelijking gegevens provincie Antwerpen met gegevens Centraal Wapenregister

Provincie Antwerpen	Aantal nieuwe vergunnings- aanvragen (nieuwe aankopen)	Aantal hernieuwingen (vervallen vergunningen)
Centraal Wapenregister	1.972	16.950
Arrondissementscommissaris	2.218	27.961
VERSCHIL	246	11.011

(Bron: Centraal Wapenregister (2008) en persoonlijke communicatie met Luc Maes, arrondissementscommissaris Antwerpen)

Niet alleen het verouderde karakter van het register is problematisch, ook de registratie verloopt traag en incorrect. Dit laatste omdat de personen van de lokale politiediensten die instaan voor het lokaal wapenregister, vaak niet weten naar welk nummer ze precies moeten kijken teneinde een correcte registratie te bekomen. Bovendien zijn de serienummers vaak door de tijd heen moeilijk leesbaar geworden.¹ Dit alles zorgt ervoor dat de informatie waarover deze gegevensbank beschikt, een onbetrouwbaar beeld schept.

Ook de ruime bevoegdheden, die artikel 3, 16° WW en artikel 34 WW aan de uitvoerende macht toekennen, zijn problematisch. Zo kan een koninklijk besluit eenvoudigweg de wet grondig wijzigen. De koning kan namelijk de lijst van wapencategorieën aanpassen of de vergunningsregeling uitbreiden tot andere wapens. Ook de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie kunnen op gelijk wel oogenblik, willekeurig eender welk wapen of object als verboden wapen aanmerken, wanneer dat volgens hen een ernstige bedreiging voor de openbare veiligheid zou kunnen vormen. De wet kan dus ieder moment wijzigen zonder dat het Parlement hierin enige inspraak heeft. Dit creëert uiteraard een rechtsonzekere toestand voor de rechtsonderhorige waardoor deze de naleving zo lang mogelijk probeert uit te stellen.² Eveneens de voortdurende verlenging van de amnestieregeling bevordert de naleving niet. De manier waarop de overheid met de wetgeving omgaat, bepaalt immers de mate van maatschappelijke aanvaarding. Door de amnestieperiode voortdurend te verlengen, boet de overheid evenwel aan geloofwaardigheid in.

¹ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) 'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', DOC 52 0000/000, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Nadine Van Coppenolle, hoofdcommissaris van de politiezone Charleroi, p. 27, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

² Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) 'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', DOC 52 0030/001, 1^e zitting van de 52^e zittingsperiode, p. 10, <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/0030/52K0030001.pdf>.

Bovendien levert het een onrechtvaardige situatie op ten opzichte van de wapenbezitters die wel tijdig hun aanvraag ingediend hebben.¹

Zoals eerder gesteld, is het verkrijgen van een vergunning voor wapenbezit enkel mogelijk op voorwaarde dat de criteria uit artikel 11, §3 WW voldaan zijn. Dit vereist onder andere dat de persoon die de vergunning aanvraagt over een wettige reden beschikt, zoals bepaald in artikel 11, §3, 9° WW. Hieruit volgt dat personen die een wapen erven en het wensen te behouden louter uit sentiment, niet over een wettige reden beschikken.² In dat geval zijn er een aantal mogelijkheden. Zo kan de eigenaar zijn wapen laten neutraliseren, dit heeft evenwel een waardevermindering van het wapen tot gevolg. Het wapen kan verkocht worden. De eigenaar mag het wapen nog 30 dagen bezitten, daarna moet het verkocht zijn of moet hij het in bewaring geven bij iemand die een dergelijk wapen wel in zijn bezit mag hebben. Dit laatste kan ook onbepaald doorgetrokken worden. Het wapen blijft dan in bewaring bij deze persoon, de eigendomsrechten blijven evenwel bij de oorspronkelijke eigenaar. Tot slot kan de eigenaar ook 'vrijwillig' afstand doen van zijn, dikwijls waardevol, wapen. Aangezien het om een vrijwillige afstand van eigendom gaat, staat hiertegenover geen compensatie. De vergoeding waarvan sprake is in artikel 45, §3 WW heeft immers enkel betrekking op de onder de oude wet vergunde wapens, die met het inwerking treden van de nieuwe wet verboden geworden zijn en die bovendien onmogelijk om te bouwen zijn tot een vergunbaar wapen. Het gaat hier dus voornamelijk om de volautomatische wapens die onder de oude wetgeving mogelijks toch nog vergund geraakt zijn. Voor alle overige gevallen is er geen compensatie voorzien. Toch rijst de vraag of hier geen sprake is van een verdoken vorm van onteigening, en of dit dus niet strijdig is met artikel 16 van de Grondwet³ aangezien er tegenover het verlies geen compensatie staat.⁴

Uit arrest nr. 154/2007 van 19 december 2007 van het Grondwettelijk Hof blijkt dat ook het Hof van mening is dat de oorspronkelijke wet tekortkomingen vertoonde. Dit arrest vernietigt namelijk artikel 11 §3, 9° WW. Volgens het Hof schendt de overheid met dit artikel het

¹ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) '*Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens*', DOC 52 0000/000, 2e zitting van de 52e zittingsperiode, André Denys, gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen, p. 41, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

² Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) '*Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens*', DOC 52 0025/001, 1^e zitting van de 52^e zittingsperiode, http://www.andre-frederic.be/documents/propositions_lois/armes1.pdf.

³ Artikel 16 van de Grondwet: 'Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet dan ten algemenen nutte, in de gevallen en op de wijze bij de wet bepaald en tegen billijke en voorafgaande schadeloosstelling.' Belgisch Staatsblad (1994) 'De gecoördineerde Grondwet van 17 februari 1994', http://www.arbitrage.be/nl/basisteksten/basisteksten_grondwet.html.

⁴ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) '*Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens*', DOC 52 0000/000, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Lambert Nicolas, vertegenwoordiger van Cornet & Co sprl, p. 58, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

redelijkheidsbeginsel¹. De door de wet nagestreefde openbare veiligheid is immers niet evenredig met het, in bepaalde situaties, onmogelijk maken van een wapen zonder munitie voorhanden te hebben. Voor degene die een wapen bezitten waarvoor voorheen de vergunning niet vereist of reeds verleend was, moet het mogelijk zijn om dit wapen te behouden. Dit geldt ook voor die personen die een wapen zonder munitie wensen te bewaren, dit zonder de intentie te hebben om een verzameling op te bouwen of deel te nemen aan een historische, folkloristische, culturele of wetenschappelijke activiteit.² Als gevolg hiervan is het mogelijk om een wapen dat voor 8 juni 2006 geërfd werd, te behouden. Hetzelfde geldt echter niet voor een wapen dat een persoon na deze datum erft. Met dit arrest creëert het Grondwettelijk Hof dus een ongelijkheid. Het is hoe dan ook noodzakelijk dat de wetgever voor dit probleem een oplossing aanreikt. Zo is het uitbreiden van de legitieme redenen tot het passieve bezit van wapens zonder munitie een mogelijke oplossing.

Voorts situeren er zich evenzeer enkele problemen bij de vergoedingen voor afgestane wapens op basis van artikel 45, §3 WW. De regeling van deze vergoeding is nog niet volledig uitgewerkt en dit is problematisch bij de uitvoering van de wet. Sommige, maar zeker niet alle politiezones hebben foto's gemaakt van de wapens die hun eigenaars afstonden. Het is dan nog maar zeer de vraag op welke grond een eventuele vergoeding dan bepaald kan worden. Bepaalde politiezones vernietigen daarom de ingeleverde wapens niet meer zolang een politieke beslissing hierover uitblijft.³

Voorts is het belangrijk op te merken dat bepaalde begrippen in de wet onduidelijk gedefinieerd zijn. Zo vermeldt artikel 11, §3, 9° WW 'het sportief en recreatief schieten', toch specificeert de wet nergens wat dit begrip precies inhoudt.⁴ Het is van belang dat elk begrip van de wetgeving eenduidig gedefinieerd is, zodat er geen betwisting kan bestaan omtrent de toepassing ervan. Hetzelfde probleem doet zich voor bij artikel 3, §1 17° WW. Dit artikel stelt dat voorwerpen en stoffen die niet als wapen zijn ontworpen, maar waarvan, gezien de omstandigheden, duidelijk is dat degene die ze voorhanden heeft, draagt of vervoert, ze wenst te gebruiken voor het toebrengen van lichamelijk letsel aan of het bedreigen van personen, onder de categorie van de 'verboden wapens' ressorteren. Aangezien een dergelijke definiëring ruim te interpreteren valt, biedt de wetgever op die manier aan overheidsdiensten de mogelijkheid tot een willekeurig verbaliseren en veroordelen van personen. Paragraaf 2.3.1.1 gaf reeds aan dat goede wetgeving

¹ Wanneer de overheid bij haar afweging van de betrokken belangen, niet in redelijkheid tot het besluit of de handeling in kwestie kan komen, schendt zij het redelijkheidsbeginsel.

Boes, M. (2006) 'Bestuursrecht', tweede druk, Acco Leuven.

² Grondwettelijk Hof (2007) 'Arrest nr. 154/2007 van 19 december 2007', <http://www.arbitrage.be/public/n/2007/2007-154n.pdf>.

³ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) 'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', DOC 52 0000/000, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Nadine Van Coppenolle, hoofdcommissaris van de politiezone Charleroi, p. 27, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

⁴ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) 'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', DOC 52 0000/000, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Lambert Nicolas, vertegenwoordiger van Cornet & Co sprl, p. 58, [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf).

aan acht kenmerken zou moeten voldoen. Het zesde kenmerk stelt dat goede wetgeving eenvoudig en duidelijk zijn. Het is ondertussen voldoende gebleken dat de wet van 8 juni 2006 allesbehalve eenvoudig en duidelijk is. Als de betrokken ambtenaren al moeite hebben met de correcte interpretatie en toepassing van de wet, is het onrealistisch om van de burgers te verwachten dat zij de wet ten volle begrijpen.

Wanneer de wetgever de eerste beleidsoptie zou prefereren en dus voor het behoud van de wet van 8 juni 2006 zou kiezen, is het noodzakelijk dat de voorgaande mankementen gecorrigeerd worden. Van behoorlijk bestuur is hier echter geen sprake, de ruime bevoegdheden die de nieuwe wapenwet aan de uitvoerende macht toekent en de verscheidene malen dat de wet al gewijzigd is, zorgen ervoor dat de burger in een rechtsonzekere toestand verkeert. Hieruit volgt dat de burger weinig geneigd is om de wetgeving onmiddellijk na te leven aangezien de wetgever ze op elk moment opnieuw kan wijzigen. Volgens de acht kenmerken van goede regelgeving uit paragraaf 2.3.1.1 moet wetgeving eveneens rechtmatig zijn. Dit is echter een kenmerk dat de wet van 8 juni kennelijk niet bezit; wederom indiceert dit dat de nieuwe wapenwet geen voorbeeld is van goede regelgeving. Het belang van een RIA komt hier dus duidelijk naar voren. Zo had een grondige RIA op zijn minst een aantal tekortkomingen, die de wapenwet momenteel vertoont, kunnen voorkomen.

4.2.4.5.2 Beleidsoptie 4 en beleidsoptie 5: Dereguleren en een versoepeling van de wapenwet aangevuld met een sensibiliseringscampagne

Betreffende de uitvoering, is het mogelijk om de vierde en de vijfde beleidsoptie samen te bespreken aangezien deze opties vrij gelijkaardig zijn. Voor beide opties zal namelijk de compensatie aan de burgers die de oude wetgeving reeds nageleefd hadden, het grootste obstakel vormen. Dit omwille van de aanzienlijke budgettaire kosten die met deze compensatie gepaard zullen gaan. Bovendien komt bij de vijfde beleidsoptie ook nog de sensibiliseringscampagne bij. Ook dit vereist extra financiële inspanningen van de overheid. Het is maar zeer de vraag of baten van deze opties voldoende zullen zijn om de kosten te compenseren.

4.2.3.6 Consultatie

Consultatie is een belangrijk element in de ontwikkeling van nieuwe wetgeving. Op deze manier krijgt de wetgever niet alleen een beter inzicht in het maatschappelijk probleem, het bevordert eveneens de betrokkenheid van alle belangengroepen net als de naleving. Uiteraard is het van belang dat de wetgever diegene consulteert die rechtstreeks invloed ondervinden van de nieuwe regelgeving. In dit geval gaat het dan om wapenbezitters waaronder jagers, wapenverzamelaars, wapenmusea enz. maar ook wapenhandelaars, wapenfabrikanten, schietclubs, en

wapenorganisaties zoals de Hubertus Vereniging Vlaanderen, de FACE¹ en de UNACT, enz. Het is eveneens van belang dat degenen die moeten instaan voor de uitvoering van de regelgeving moeten instaan eveneens geconsulteerd worden. Zo moet de wetgever de politiediensten, de Dienst Centraal Wapenregister van de Federale Overheidsdienst Justitie, de proefbank, de Adviesraad voor Wapens, de provinciediensten en de gouverneurs zeker bij haar consultatie betrekken. Hierdoor verkrijgt de beleidsmaker namelijk inzicht in de haalbaarheid van de voorgestelde wetgeving.

De voornoemde consultaties hebben voor de wet van 8 juni 2006 niet plaats gevonden. Het is evenwel zo dat de wet van 2006 gebaseerd is op de wetsvoorstellen die eerder al ingediend werden. Zoals eerder al kort aangehaald, bestond de gedachte om een nieuwe wapenwet te ontwikkelen namelijk al enige tijd voor de gebeurtenissen met Van Themsche. Zo raakte onder minister Verwilghen het wetsvoorstel Dubié al tot in de senaat en het parlement. De invloed van de wapenlobby en de aankomende verkiezingen in 2003 zorgde er echter voor dat het voorstel sneuvelde. Dit ondanks het feit dat de nodige consultaties hadden plaatsgevonden. In de jaren '90 bestond er reeds een informele 'wapencommissie', deze was samengesteld uit vertegenwoordigers van de betrokken overheden en de verschillende belangengroepen. Ze werd traditioneel geconsulteerd over de uitvoeringsbesluiten van die tijd. Daarbij bleek dat het overleg slechts moeizaam vooruitgang boekte en dat de belangengroepen nogal eens de werkzaamheden probeerden te vertragen. Met die ervaring in het achterhoofd, werd de commissie niet meer samengeroepen om te praten over de nieuwe wet. In plaats hiervan werden alle, in de oude commissie aanwezige partijen individueel aangeschreven met de vraag hun wensen voor een nieuwe wet te uiten. In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel Dubié is een overzicht te vinden van de geconsulteerde belangengroepen. Zo konden de vertegenwoordigers van de wapenverzamelaars, de jagers, de sportschutters, de wapenhandelaars, de ambachtelijke wapenmakers en de industriële wapenfabrikanten hun zeg over een nieuwe wet doen. Ook de vertegenwoordigers van de overheid, namelijk de toenmalige drie politiediensten, het Centraal Wapenregister, de proefbank, de provinciale wapendiensten en het legermuseum, kregen de kans om voorstellen te doen.²

De haast waarmee de wet van 2006 ingevoerd werd, deed al vermoeden dat ze niet voorafgegaan was door een grondige consultatie. De voorafgaande wetsvoorstellen daarentegen wel. De consultatie die hierbij plaatsgevonden heeft, is echter wel in rekening genomen bij de wet van 2006.

¹ Federatie van de jagersverenigingen van de Europese Unie.

² Persoonlijke communicatie met Filip Ide, Federale Wapendienst en voorzitter van de Adviesraad voor wapens. Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2002) '*Wetsontwerp houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens*', DOC 50 1598/001, 4^e zitting van de 50^e zittingsperiode, <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/50/1598/50K1598001.pdf>.

4.2.4 Conclusie case study

In het geval van de wapenwet van 8 juni 2006 hadden zowel de RIA als de RIE extra inzicht kunnen opleveren. Het maatschappelijk probleem betrof hier racistisch en agressief gedrag. De overheid heeft evenwel de symptomen in plaats van de kern van het probleem aangepakt. De RIA had dit kunnen voorkomen en had tot een beter inzicht van het probleem kunnen leiden. Aangezien de wetgeving reeds van kracht is, is het enkel nog mogelijk om de RIE-methodiek toe te passen. Hieruit blijkt dat ook na de invoering van de wet er nog beleidsopties open liggen. Buiten het behoud van de situatie gaat het voornamelijk om deregulering of een versoepeling van de wet aangevuld met een sensibiliseringscampagne. Het kwantificeren van deze opties is evenwel geen sinecure. Uit de case-study blijkt dat de alternatieven voor de wapenwet van 2006 een aanzienlijke vermindering van de administratieve lasten betekenen. Daartegenover staat de kost die voortvloeit uit het risico dat de maatschappelijke veiligheid er mogelijk op achteruit gaat. Of dit het geval zal zijn en de mate waarin de maatschappelijke veiligheid er dan op achteruit zou gaan hangt af van de relatie die er tussen wapenbezit, wapenwetgeving en criminaliteit bestaat. Ook de baten van het behoud van de situatie en dus het behoud van de wapenwet, hangen af van deze relatie. Omtrent de relatie wapenbezit, wapenwetgeving en criminaliteit, bestaat echter nog veel onzekerheid. Om exact te bepalen welke beleidsoptie de optimale is, is er dus meer onderzoek vereist. Toch komt in de case-study duidelijk tot uiting dat de toepassing van zowel de RIA als de RIE een onmiskenbare meerwaarde voor het wetgevingsproces betekenen. Beide instrumenten dwingen de wetgever er namelijk toe om zowel ex-ante als ex-post alle mogelijke beleidsopties in overweging te nemen.

Hoofdstuk 5: Conclusies

Als antwoord op de toegenomen bezorgdheid naar betere regelgeving, heeft de Vlaamse overheid in 2005 de reguleringsimpactanalyse ingevoerd. De opmaak van de RIA is een verplichting voor elk voorontwerp van decreet en ontwerpbesluiten van de regering die een regulerend effect hebben op de burger, het bedrijfsleven of de non-profit organisaties. De reguleringsimpactanalyse is ontworpen om een kwalitatief hoogstaand reguleringsbeleid te creëren. Het gaat om een beleidsinstrument dat op een gestructureerde wijze de effecten van regelgeving analyseert. Op deze manier stelt de RIA beleidsmakers in staat de nood aan, en de impact van regelgeving te onderzoeken. Het is van belang hierbij te benadrukken dat de RIA de besluitvorming niet vervangt. De RIA is geen alleenstaand proces, maar dient ingebed te worden in het kaderwerk van besluitvorming.

Het doel van de RIA is de wetgevingskwaliteit bevorderen. Teneinde goede regelgeving te bekomen is het uiteraard noodzakelijk dat eerst en vooral de RIA zelf kwaliteitsvol is. Een van de meest voorkomende tekortkomingen van de RIA is het onvoldoende kwantificeren van de impact. In de meeste gevallen beperkt de RIA zich tot algemene stellingen. Ook het onvoldoende onderzoeken van de alternatieven is een veel voorkomende tekortkoming. Voorts start de RIA in de meeste landen te laat, vindt de consultatie op een inefficiënte wijze plaats, laat de data-kwaliteit te wensen over, enz. Tot slot wordt de RIA maar al te vaak gezien als een bureaucratische taak. Op deze manier negeren wetgevers het doel van de reguleringsimpactanalyse compleet. De meeste RIA's schieten dan ook op verscheidene vlakken te kort.

Dat is ook niet anders voor de Vlaamse RIA. Zo starten ook de RIA's in Vlaanderen steeds te laat in het besluitvormingsproces. Een andere tekortkoming is het te beperkt beschrijven van aanleiding en beleidsdoel. Daarnaast verkennen de meeste RIA's de alternatieven te weinig en schieten ze tekort bij het kwantificeren van de effecten. Verder besteden de Vlaamse RIA's te weinig aandacht aan de ongewenste effecten. Tot slot blijken er nog problemen te zijn met het proportionaliteitsprincipe. Zo blijkt de overgrote meerderheid van de analyse niet gedetailleerd genoeg te zijn. Op het gebied van consultatie presteert Vlaanderen duidelijk ondermaats. Hoewel de overgrote meerderheid van de RIA's vermelden de doelgroep geconsulteerd te hebben, geven de meeste niet aan op welke manier er rekening gehouden werd met de resultaten van de consultatie. De consultaties blijken in de meeste gevallen bovendien corporatistisch te zijn en uitermate gericht op consensusvorming. Zeker op dit gebied is er nog werk aan de winkel. Toch is het van belang rekening te houden met het feit dat de RIA in Vlaanderen pas recent geïntroduceerd is. De RIA vereist evenwel een radicale verandering in de beleidscultuur en dit vergt uiteraard tijd.

Het laatste gedeelte van hoofdstuk 2 reikt nog suggesties aan voor Vlaanderen om de RIA-kwaliteit te verbeteren. Uiteraard zijn er verscheidene inspanningen mogelijk, toch zijn er bepaalde maatregelen waaraan Vlaanderen op korte termijn prioriteit moet geven. Zo moet Vlaanderen voornamelijk de politieke betrokkenheid vergroten. Enkel op deze manier kan de radicale verandering in het beslissingproces, die de RIA veroorzaakt, op een succesvolle manier plaatsvinden. Daarenboven vergemakkelijkt de RIA het werk van het Parlement, deze laatste zou daarom een meer prominente rol moeten krijgen. Ook de invoering van een reguleringsagenda verdient aanbeveling. Dit bevordert namelijk de planning, waardoor de RIA tijdig in het regelgevingproces kan starten. Ook de publicatie van de voorlopige en de finale RIA's kan de transparantie en de openheid van het wetgevingsproces bevorderen. Voorts kunnen ook meer gedifferentieerd trainingen en handleidingen de RIA-kwaliteit erop doen vooruit gaan. Tot slot is het voornamelijk van belang dat de negatieve connotatie die rond de RIA hangt verdwijnt. Enkel op deze manier kan de RIA als beleidsinstrument ten volle bijdragen aan het besluitvormingsproces.

Hoewel de Vlaamse RIA op verscheidene vlakken nog te kort schiet, scoort Vlaanderen met zijn RIA-systeem ten opzichte van het buitenland zeker niet slecht. Toch gaat de wetgevingskwaliteit er toch nauwelijks op vooruit. Goede regelgeving moet in Vlaanderen voldoen aan de acht kenmerken van goede regelgeving. Ondanks het feit dat de RIA als doel het bereiken van goede wetgeving beoogt, is de link met de acht kenmerken slechts in zeer beperkte mate aanwezig. Hierdoor rijst de vraag of het in praktijk wel mogelijk is om via het gebruik van de RIA tot kwaliteitsvolle wetgeving te komen.

Hoe dan ook is het duidelijk dat een ex-ante impactanalyse op zich ontoereikend blijkt te zijn om tot kwaliteitsvolle wetgeving te komen. De wetgeving dient dan ook gemonitord te worden. Dit is het opvolgen van enkele kernindicatoren uit de RIA. Wanneer hieruit blijkt dat de gewenste effecten achterwege blijven, kan dit een signaal zijn voor een reguleringsimpactevaluatie (RIE). Hoofdstuk 3 gaat dan ook dieper in op de relatie die er tussen RIA, monitoring en RIE bestaat.

Monitoring betreft de evaluatie van het beleid tijdens de uitvoering ervan. Een indicatorenset die de belangrijkste gegevens en informatie weergeeft volgt namelijk de wetgeving op. Niet alleen vormt de geregistreerde opvolging een goede basis om de rapportageverplichtingen na te komen, het is ook een manier om tijdig bij te sturen. Tot slot is er op deze manier al een basis gevormd om ex-post te evalueren.

Eens de wetgeving ingevoerd, is het nuttig om na verloop van tijd een reguleringsimpactevaluatie of een nieuwe, ex-post effectenraming uit te voeren. Een reguleringsimpactevaluatie is een instrument dat systematisch nagaat welke effecten de toepassing van een bestaande regel heeft op burgers, bedrijven en non-profitorganisaties. De RIE is om verscheidene redenen van belang. Zo kan ze systematische schattingsfouten in de RIA aan het licht brengen. Het is dus mogelijk om uit

de RIE lessen te trekken en op deze manier de kwaliteit van de toekomstige RIA's te verbeteren. Niet alleen systematische fouten ook wijzigingen in de sociale, economische, institutionele en beleidsmatige omstandigheden kunnen ervoor zorgen dat de ex-ante analyse een fout beeld weerspiegelt. Bovendien bestaat er ook nog steeds regelgeving die tot stand gekomen is zonder een reguleringssimpactanalyse te ondergaan.

De evaluatie van bestaande regelgeving mag dan wel eenvoudiger zijn, aangezien er minder onzekerheid bestaat en er al meer kennis voor handen is, toch is de beleidsimpact van de RIE meestal kleiner. Dit omwille van het feit dat het moeilijker is om bestaande regelgeving aan te passen, bovendien is het inefficiënt omwille van de sunk costs. Het nut van goede RIA blijft dus onmiskenbaar bestaan. De RIA reikt niet alleen reeds data aan voor de RIE, het biedt ook een grondige beschrijving van de situatie voor de invoering van de wetgeving. Dit laatste is noodzakelijk aangezien die situatie op het ogenblik van de RIE niet meer bestaat.

Een voorbeeld van wetgeving die tot stand gekomen is zonder een RIA, is de federale wapenwet van 8 juni 2006. Hoofdstuk 4 past de in hoofdstuk 3 uitgewerkte RIE-methodiek hierop toe. Het hoofdstuk opent met een beknopte inleiding tot de wetenschappelijke literatuur met betrekking tot wapenbezit, wetgeving en criminaliteit. Hieruit blijkt dat het verband tussen wapenbezit en criminaliteit veel controverse veroorzaakt. Ook omtrent de invloed van wapenwetgeving op criminaliteit bestaat er geen eensgezindheid. Mogelijks zijn er andere socio-economische factoren die een veel sterker effect hebben op de criminaliteit dan wapenbezit en -wetgeving. Wanneer er dus onzekerheid bestaat over de relatie tussen wapenbezit, -wetgeving en criminaliteit, rijst de vraag of een wapenwet zoals die van 8 juni 2006 wel zijn nut kan bewijzen.

Teneinde hierop een antwoord te bieden past het vierde hoofdstuk de eerder beschreven RIE-methodiek toe op de wapenwet. De wet van 8 juni 2006 is bovendien een voorbeeld van impulswetgeving aangezien ze haastig tot stand gekomen is als reactie op de gebeurtenissen met Van Themsche. Uit deze analyse blijkt dat de wet voornamelijk de symptomen van het maatschappelijk probleem, namelijk agressief en racistisch gedrag, aanpakt. De beleidsmaker had dan ook het tegengaan van agressief en racistisch gedrag als doelstelling van het beleid moeten vooropstellen. In realiteit heeft de wet andere doelstellingen nagestreefd. Dit betekent evenwel niet dat de wapenwet deze doelstellingen dan op een efficiënte wijze bereikt. Alternatieven zijn namelijk voor handen. Bovendien komen in de uitvoering van de wet verscheidene problemen naar voren. Zo blijkt de wapenregistratie alles behalve vlot te verlopen, dit blijkt ondermeer het gevolg te zijn van verouderde software en een tekort aan degelijk geschoold personeel. Net als de wapenregistratie staat ook de vergoeding voor bepaalde afgestane wapens nog niet op punt. Voorts situeren er zich problemen omtrent het erven van wapens, in een poging dit probleem op te lossen heeft het Arbitragehof met een arrest een ongelijkheid in het leven geroepen. Ook hiervoor zal de wetgever een oplossing moeten zoeken. Daarbij komt dat de burgers, door de voortdurende

wijzigingen en de aanhoudende amnestieverlenging, de wet zeker niet als rechtszeker ervaren. Uit de analyse valt duidelijk te concluderen dat de wapenwetgeving onvoldoende doordacht is en de wetgever op zijn minst alternatieven in consideratie had moeten nemen. Een versoepeling van de wapenwet zou evenwel ook geen sinecure zijn. Zo zal de overheid op grond van rechtvaardigheid en gelijkheid de burgers, die kosten gemaakt hebben in naleving van de vroegere wet, moeten compenseren. Daarbij komt dat het afzwakken van wetgeving na de invoering ervan, de geloofwaardigheid en daarbij dus het imago van de overheid aanzienlijk aantast. Hieruit blijkt duidelijk dat eens een wetgeving van kracht is, deze niet zo eenvoudig te wijzigen valt. Hoewel een RIE zeker zijn nut kan bewijzen, komt ook het belang van een goede RIA in deze case onmiskenbaar tot uiting. Het is overduidelijk dat zowel de RIA als de RIE een meerwaarde betekenen voor het wetgevingsproces.

Literatuurlijst

Ayres, I. en Donohue, J. J. (2002) 'Shooting Down the More Guns, Less Crime Hypothesis', Stanford Law & Economic Working Paper 247; Stanford Public Law Research Paper 44; Yale Public Law Research Paper 28; Yale Law & Economic Research Paper 272; Opgevraagd op 29 maart 2008, van de volgende website: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=343781

Ballantine, B. en Devonald, B. (2006) 'Modern regulatory impact analysis: The experience of the European Union', *Regulatory Toxicology and Pharmacology*, Vol. 44, Issue 1, p. 57-68

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2002) '*Wetsontwerp houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens*', DOC 50 1598/001, 4^e zitting van de 50^e zittingsperiode, Opgevraagd op 30 maart 2008, van de volgende website: <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/50/1598/50K1598001.pdf>

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2006) 'Integraal verslag plenumvergadering', CRIV 51 PLEN 210, 4^e zitting van de 51^e zittingsperiode, Opgevraagd op 2 maart 2008, van de volgende website: <http://www.dekamer.be/doc/PCRI/pdf/51/ip210.pdf>

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007), 'Integraal verslag plenumvergadering', CRIV 51 PLEN 266, 5^e zitting van de 51^e zittingsperiode, Opgevraagd op 13 februari 2008, van de volgende website: <http://www.dekamer.be/doc/PCRI/pdf/51/ip266.pdf>

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) 'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', DOC 52 0030/001, 1^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Opgevraagd op 15 februari 2008, van de volgende website: <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/0030/52K0030001.pdf>

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) 'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', DOC 52 0025/001, 1^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Opgevraagd op 15 februari 2008, van de volgende website: http://www.andre-frederic.be/documents/propositions_lois/armes1.pdf

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2007) 'Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', DOC 52 0000/000, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Opgevraagd op 10 februari 2008, van de volgende website: [http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/\\$FILE/071107.pdf](http://www2.dekamer.be/Comm/Comm.nsf/vFIL/JUST773/$FILE/071107.pdf)

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers (2008), '*Integraal Verslag, Commissie Voor De Binnenlandse Zaken, De Algemene Zaken En Het Openbaar Ambt*', CRIV 51 COM 121, 2^e zitting van de 52^e zittingsperiode, Minister Patrick De Wael, p. 22, Opgevraagd op 29 maart 2008, van de volgende website: <http://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/52/ic121.pdf>

Belgische Senaat (2003) 'Wetsvoorstel houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, advies van de commissie voor de financiën en voor de economische aangelegenheden', Opgevraagd op 3 maart 2008, van de volgende website: <http://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MicolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=33578779>

Belgisch Staatsblad (1994) 'De gecoördineerde Grondwet van 17 februari 1994', Opgevraagd op 19 februari 2008, van de volgende website: http://www.arbitrage.be/nl/basisteksten/basisteksten_grondwet.html

Belgisch Staatsblad (2006) 'Programmawet (I)', Opgevraagd op 30 november 2007 van de volgende website: http://www.ejustice.just.fgov.be/doc/rech_n.htm

Belgisch Staatsblad (2006) 'Wet van 8 juni 2006, houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens', Opgevraagd op 30 november 2007 van de volgende website: <http://www.wapenwet.be/pdf/BS20060609.pdf>

Better Regulation Commission (2000) 'Five principles of good regulation', Opgevraagd op 29 juli 2007, van de volgende website: <http://www.brc.gov.uk/upload/assets/www.brc.gov.uk/principles.pdf>

Boes, M. (2006) 'Bestuursrecht', tweede druk, Acco Leuven

Bourgois, G. (2005) 'Nota aan de Vlaamse Regering betreffende de evaluatie van de reguleringsimpactanalyse (RIA) en van de compensatieregeling voor administratieve lasten', Opgevraagd op 3 september 2007, van de volgende website: http://www.wetsmatiging.be/downloads/nota_evaluatieRIA_300905.pdf

Bourgois, G. (2007) 'Reguleringsmanagement in Vlaanderen', Toespraak Studiedag Reguleringsmanagement in Vlaanderen, Opgevraagd op 4 februari 2008 van de volgende website: http://www.vlaanderen.be/servlet/Satellite/c=MIN_Publicatie&cid=1175141953116&lang=NL&lyt=1141721307967&p=1103027410260&pagename=ministersites%252FMIN_Publicatie%252FPublicatiePageMIN&title=minister+Geert+Bourgeois

Boyd, N. (2003) 'Gun Control: Placing Costs in Context', *Journal of Criminology and Criminal Justice*, Vol. 45, Issue 4, p. 473-478

Canadian Centre for justice statistics (2005) 'Homicide in Canada', *Juristat*, Vol. 26, nr.6

Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (2007), 'Zaak Van Themsche: centrum waakt over correcte toepassing antiracismewet', Opgevraagd op 6 februari 2008, van de volgende website:

http://www.diversiteit.be/CNTR/NL/about_the_center/press/cntr_press_07-10-01.htm

Comité p (2004) 'Onderzoek naar de lokale vuurwapenregisters en het Centraal Wapenregister – syntheseverslag', Opgevraagd op 28 februari 2008, van de volgende website: http://www.comitep.be/2004/Tussent_verslagen/wr.pdf

Cook, P. J., Molliconi, S. en Cole, T. B. (1995) 'Regulating Gun Markets', *Journal of Criminal Law & Criminology*, Vol. 86, Issue 1, p. 59-92

Cook, P.J. en Ludwig J. (2000) 'Gun Violence: The Real Costs', Oxford University Press, New York

Cook, P. J. en Ludwig, J. (2006) 'The social cost of gun ownership', *Journal of Public Economics*, Vol. 90, Issue 1/2, p. 379-391

Cooter, R. en Ulen, T. (2004) 'Law and Economics', vierde editie, Pearson Addison Wesley, Verenigde Staten

Debroux, S. (2006) 'Het e-verhaal van de politie, eenvoud moet sieren', Opgevraagd op 9 april 2008, van de volgende website:

http://www.polfed-fedpol.be/pub/inforevue/inforevue4_06/eloket_nl.pdf

De Francesco, F. en Radaelli, C. (2004) 'Project on Indicators of Regulatory Quality', Opgevraagd op 20 augustus 2007, van de volgende website:

http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs_concluding_conference240105/radaelli_finalreport_executivesummary.pdf

De Geest, G., Bouckaert, B., Haex, F., Van Heuven, D. (2003) 'Studie juridisch-technische vereenvoudiging', Opgevraagd op 22 augustus 2007, van de volgende website:

<http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/EindrapportJTV150603.pdf>

De Peuter, B., De Smedt, J., Van Dooren, W. en Bouckaert, G. (2007) 'Spoor Beleid en Monitoring, Handleiding Beleidsevaluatie Deel 2: Monitoring van Beleid', Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen, Opgevraagd op 28 augustus 2007, van de volgende website: http://soc.kuleuven.be/sbov/rapport/s0205021_deel2.pdf

De Smet, P. (2006) 'De 12 geboden van de nieuwe wapenwet', *Rechtspraak Antwerpen Brussel Gent*, 13-14, Larcier, p. 1067-1072

Dezhbakhsh, H. en Rubin, P. H. (1998) 'Lives Saved or Lives Lost? The Effects of Concealed-Handgun Laws on Crime', *American Economic Review*, Vol. 88, Issue 2, p. 468-474

Dienst Wetsmatiging (2006) 'De ontwikkeling van indicatoren voor het reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid

Duggan, M. (2001) 'More Guns, More Crime', *Journal of Political Economy*, Vol. 109, Issue 5, p. 1086-1104

Elliot, D. S. (1998) 'Life-threatening Violence is primarily a Crime problem a focus on prevention', *University of Colorado Law Review*, Opgevraagd op 28 maart 2008 van de volgende website: <http://www.saf.org/LawReviews/Elliott1.htm>

Encarta Encyclopedie Winkler Prins (2002)

European Central Bank (2008) 'Euro exchange rates USD', Opgevraagd op 9 april 2008, van de volgende website: <http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/eurofxref-graph-usd.en.html>

Europese Commissie (2001) 'Handling the Process of Producing and Implementing Community Rules', Opgevraagd op 30 juli 2007, van de volgende website: http://ec.europa.eu/governance/areas/group5/report_en.pdf

Europese Commissie (2005) 'Impact Assessment Guidelines', Opgevraagd op 13 juli 2007, van de volgende website: http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs/sec_2005_791_guidelines_annexes.pdf

Europese Commissie (2006) 'A strategic review of Better Regulation in the European Union', Opgevraagd op 24 september 2007, van de volgende website: http://www.cor.europa.eu/cms/pages/documents/const/en/Avis/com2006_0689en.pdf

European Policy Forum (2004) 'Reducing the regulatory burden: the arrival of meaningful regulatory impact analysis', Opgevraagd op 17 april 2007, van de volgende website: http://213.86.34.248/NR/rdonlyres/E4A3CA09-F840-4D97-87816A94DD061D24/0/BC_RS_riareport_0407_FR.pdf

Expertisecentrum Rechtshandhaving (2004) 'De 'Tafel van elf' Beknopte toets voor de handhaafbaarheid van regels', Opgevraagd op 24 april 2007, van de volgende website: http://www.servicecentrumhandhaving.nl/images/Brochure%20Tafel%20van%20Elf%20uitgebreid_tcm39-30321.pdf

Federale Overheidsdienst Justitie (2007), 'De nieuwe wapenwet', Opgevraagd op 10 februari 2008, van de volgende website: http://www.just.fgov.be/img_justice/publications/pdf/167.pdf

Federale Overheidsdienst Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (2007) 'Bevolking en huishoudens, totale en Belgische bevolking op 1.1.2005', Opgevraagd op 27 maart 2008, van de volgende website: http://www.statbel.fgov.be/pub/d2/p201y2005_nl.pdf

Federale Overheidsdienst Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (2008) 'Private huishoudens - België en Gewesten (1991-2005)', Opgevraagd op 9 april 2008, van de volgende website: http://www.statbel.fgov.be/figures/d24_nl.asp

Federale Politie (2005) Criminaliteitsstatistieken, Staten - Nationaal overzicht 2005, Opgevraagd op 26 maart 2008 van de volgende website: http://www.polfed-fedpol.be/crim/crim_statistieken/2006/reports/nl/staten/nat/nl_staten_2005_nat.pdf

Glaeser, E. L. en Glendon, S. (1998) 'Who Owns Guns? Criminals, Victims, and the Culture of Violence', *The American Economic Review*, Vol. 88, No. 2, p. 458-462

Graham, J.D. en Weiner, J.B. (1995) 'Risk versus Risk: Tradeoffs in Protecting Health and the Environment', Harvard University Press, Cambridge, MA

Grondwettelijk Hof (2007) 'Arrest nr. 154/2007 van 19 december 2007', Opgevraagd op 8 maart 2008, van de volgende website: <http://www.arbitrage.be/public/n/2007/2007-154n.pdf>

Harrington, W., Morgenstern, R.D. en Nelson, P. (1999) 'On the accuracy of regulation cost estimates', Opgevraagd op 24 augustus 2007, van de volgende website: <http://www.rff.org/documents/RFF-DP-99-18.pdf>

Harrington, W. en Morgenstern, R.D. (2004) 'Evaluating Regulatory Impact Analyses', Opgevraagd op 24 augustus 2007, van de volgende website: <http://www.rff.org/Documents/RFF-DP-04-04.pdf>

Hemenway, D., Solnick, S. J. en Azrael, D. R. (1995) 'Firearms and the community feelings of safety', *Journal of Criminal Law & Criminology*, Vol. 86, Issue 1, p. 121-132

Horngren, C.T., Datar, S.M. en Foster, G. (2003) 'Cost Accounting, a managerial emphasis', Pearson Education International, New Jersey

Institute for Applied Law and Economics 'RIA de ontwikkeling van het instrumentarium voor de reguleringsimpactanalyse', Opgevraagd op 30 april 2007, van de volgende website: <http://www.wetsmatiging.be/downloads/wetenschappelijk%20rapport%20RIA1.pdf>

Jacobs, J. B. (2002) 'Can gun control work?', Oxford University Press, New York

Jacobs, S. (2004) 'Regulatory Impact Assessment and the Economic Transition to Markets', *Public Money & Management*, Vol. 24, Issue 5, p. 283-290

Jacobs, S. (2005) 'An overview of regulatory impact analysis in OECD countries', Opgevraagd op 30 april 2007, van de volgende website: <http://www.oecd.org/dataoecd/21/59/35258828.pdf>

Jacobs, S. (2006) 'Current trends in Regulatory Impact Analysis: The Challenges of Mainstreaming RIA into Policy-making', Opgevraagd op 13 juli 2007, van de volgende website: <http://www.regulatoryreform.com/pdfs/Current%20Trends%20and%20Processes%20in%20RIA%20-%20May%202006%20Jacobs%20and%20Associates.pdf>

Kates D. B. en Mauser G. (2007) 'Would Banning Firearms Reduce Murder and Suicide?', *Harvard Journal of Law & Public Policy*, Vol. 30, Issue 2, p. 649-694

Kenniscel Wetsmatiging (2003) 'Kenmerken van goede regelgeving', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid

Kenniscel Wetsmatiging (2004a) 'Leidraad reguleringsmanagement', Brussel, Ministerie van de Vlaamse Overheid

Kenniscel Wetsmatiging (2004b) 'Wegwijs in reguleringsimpactanalyse', Opgevraagd op 24 april 2007, van de volgende website: <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/VlaamseRIAgids.pdf>

Kenniscel Wetsmatiging (2006a) 'Meten om te weten, leidraad voor het meten van administratieve lasten', Opgevraagd op 22 augustus 2007, van de volgende website:
http://www.wetsmatiging.be/downloads/Handleiding_Metenomteweten_herwerkteversie_jan2006.pdf

Kenniscel Wetsmatiging (2006b) 'Richtlijnen voor de opmaak van een Regulering Impact Analyse', Opgevraagd op 24 april 2007, van de volgende website:
http://www.wetsmatiging.be/downloads/handleiding_ria_versie2.pdf

Killias, M., Rindlisbacher, M. en van Kesteren, J. (2001) 'Guns, violent crime, and suicide in 21 countries' *Canadian Journal of Criminology*, Oct2001, Vol. 43, Issue 4, p. 429-448

Kirkpatrick, C., Parker, D. en Zhang, Y. (2003) 'Regulatory impact assessment in developing and transition economies: a survey of current practice and recommendations for further development', Opgevraagd op 30 april 2007, van de volgende website:
<http://www.competition-regulation.org.uk/conferences/mcrria03/conf3.pdf>

Kirkpatrick, C. en Parker, D. (2004) 'Editorial: Regulatory Impact Assessment – An Overview', *Public Money & Management*, Vol. 24, Issue 5, p. 267-270

Kirkpatrick, C., Parker, D. en Zhang, Y. (2004) 'Regulatory Impact assessment in Developing and Transition Economies: a Survey of Current Practice', *Public Money & Management*, Vol. 24, Issue 5, p. 291-296

Kleck, G. (1997) 'Targeting guns: firearms and their control', Aldine De Gruyter, New York

Kleck, G. (2005) 'Point Blank: Guns and violence in Amerika', Aldine Transactions, U.S.A.

Koninklijk Besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten, Belgisch Staatsblad 31 maart 2001, Opgevraagd op 9 april 2008, van de volgende website: http://www.police.be/DOWNLOAD_NL/31-03-01/rechtspos.pdf

Konvitz, J. 'Improving Regulatory Outcomes: Ex-Post Evaluation', Opgevraagd op 27 augustus 2007, van de volgende website:
http://www.europarl.europa.eu/comparl/imco/public_hearings/050915_konvitz_speech_en.pdf

Ladegaard, P. (2005) 'Improving Business Environments through Regulatory Impact Analysis – Opportunities and challenges for developing countries', Opgevraagd op 24 juli 2007, van de volgende website:

<http://www.businessenvironment.org/dyn/be/docs/80/Session3.4LadegaardDoc.pdf>

Lambert, G. (2007) 'Amnestieperiode wapenwet verlengd: toch hoogdringendheid in de Senaat?', persbericht, Opgevraagd op 28 februari 2008, van de volgende website:

<http://www.meerspirit.be/print.php?persberichten/2007/10/25/1>

Leterme, Y. (2005) 'Nota aan de Vlaamse Regering betreffende de Lissabonstrategie', Opgevraagd op 30 augustus 2007, van de volgende website:

http://docs.vlaanderen.be/buitenland/documents/eu/lissabon_midtermreview.pdf

Lipsey, R. G., Courant, P. N. en Ragan, C. T. S. (1999) 'Economics, twelfth edition', Addison Wesley Longman, United States

Lott, J. en Mustard, D. (1997) 'Crime, deterrence, and Right-to-Carry Concealed Handguns', *The Journal of Legal Studies*, Vol. 26, Issue 1, p. 1-68

Lott, Jr., J. R. (2000a) 'More guns, less crime, understanding crime and gun control laws', second edition, University of Chicago press

Lott, Jr., J. R. (2000b) 'When Gun Control Costs Lives', *National Forum*, Vol. 80, Issue 4, p.29-32

Marvell, T. B. en Moody, C. E. (2005) 'Guns and crime', *Southern Economic Journal*, Vol. 71, Issue 4, p. 720-736

Marneffe, W. en Vereeck, L. (2008) 'De kosten van wetgeving: een taxonomie', *Tijdschrift voor Wetgeving*, 2008/1, p. 2-13

Mauser, G. A. en Maki, D. (2003) 'An evaluation of the 1977 Canadian firearm legislation: robbery involving a firearm', *Applied Economics*, Vol. 35, Issue 4, p. 423-436

Moorhouse, J. C. en Wanner, B. (2006) 'Does Gun Control Reduce Crime or Does Crime Increase Gun Control?', *CATO Journal*, Vol. 26, Issue 1, p. 103-124

National Audit Office (2001) 'Better regulation: making good use of regulatory impact assessments', Opgevraagd op 19 juli 2007, van de volgende website:

http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/01-02/0102329.pdf

National Audit Office (2006) 'Evaluation of Regulatory Impact Assessments 2005-06', Opgevraagd op 13 juli 2007, van de volgende website:

http://www.nao.org.uk/publications/nao_reports/05-06/05061305.pdf

Nieuwsblad, (2006) 'Hans Van Themsche aangehouden voor moord en poging tot moord', Opgevraagd op 6 februari 2008, van de volgende website:

http://www.nieuwsblad.be/GT/Index.aspx?genericId=306&articleId=DMF12052006_065

Organisation for Economic Co-operation and Development (1995) 'Recommendation of the council of the OECD on improving the quality of government regulation', Opgevraagd op 16 juli 2007, van de volgende website: [http://www.oilis.oecd.org/oilis/1995doc.nsf/LinkTo/OCDE-GD\(95\)95](http://www.oilis.oecd.org/oilis/1995doc.nsf/LinkTo/OCDE-GD(95)95)

Organisation for Economic Co-operation and Development (2004a) 'Regulatory impact analysis (RIA) inventory', Opgevraagd op 17 juli 2007, van de volgende website:

<http://www.oecd.org/dataoecd/22/9/35258430.pdf>

Organisation for Economic Co-operation and Development (2004b) 'Regulatory performance: ex-post evaluation of regulatory tools and institutions', Opgevraagd op 17 augustus 2007, van de volgende website: <http://www.oecd.org/dataoecd/32/52/34227774.pdf>

Queensland Police Service (2005) 'Weapons Licensing', Opgevraagd op 17 februari 2008, van de volgende website: <http://www.police.qld.gov.au/programs/weaponsLicensing/general/>

Raad van de Europese Gemeenschappen (1991) 'Richtlijn 91/477/EEG van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens', Opgevraagd op 19 februari 2008, van de volgende website:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31991L0477:NL:HTML>

Radaelli, C. (2002) 'The politics of regulatory impact analysis in the OECD countries: Best practice and lesson-drawing', Opgevraagd op 19 juli 2007, van de volgende website:

<http://www.futuregovernance.ac.uk/Papers/RIARadaelli.doc>

Radaelli, C. (2004a) 'Getting to Grips with Quality in the Diffusion of Regulatory Impact Assessment in Europe', *Public Money & Management*, Vol. 24, Issue 5, p. 271-282

Radaelli, C. (2004b) 'The diffusion of regulatory impact analysis – Best practice of lesson-drawing?', *European Journal of Political Research*, Vol. 43, Issue 5, p. 723-747

Radaelli, C. (2005a) 'Indicators of regulatory quality', Opgevraagd op 20 augustus 2007, van de volgende website:

http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/better_regulation/impact_assessment/docs_concluding_conference240105/Radaelli_Universitybradford_UK.pdf

Radaelli, C. (2005b) 'What does Regulatory Impact Assessment mean in Europe?', Opgevraagd op 4 september 2007, van de volgende website:

<http://aei-brookings.org/admin/authorpdfs/page.php?id=1088>

Renda, A. (2007) 'Mainstreaming Impact Assessment in the EU: an update', Opgevraagd op 20 augustus 2007, van de volgende website:

<http://www.wetsmatiging.be/downloads/Andrea%20Renda.ppt>

Renda, A. (2006) 'Impact Assessment in the EU: the State of the Art and the Art of the State', Centre for European Policy Studies, Brussels

Rossi, J. D. en Wright, P. H. (1986) 'Armed And Considered Dangerous: a Survey of Felons and their Firearms, expanded edition', Aldine De Gruyter, New York

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (2007), Opgevraagd op 20 augustus 2007, van de volgende website: http://www.serv.be/dispatcher.aspx?page_ID=01-00-00-17-106

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (2006) 'Reguleringsimpactanalyse in Vlaanderen, evaluatie en aanbevelingen', Opgevraagd op 24 september 2007, van de volgende website: <http://www.serv.be/uitgaven/1092.pdf>

Southwick, Jr., L. (1997) 'Do Guns Cause Crime? Does Crime Cause Guns? A Granger Test', *Atlantic Economic Journal*, Vol. 25, Issue 3, p. 256-273

Southwick, Jr., L. (2000) 'Self-defense with guns, the consequences', *Journal of Criminal Justice*, Vol. 28, Issue 5, p. 351-370

Support for Improvement in Governance and Management (2001) 'Improving policy instruments through impact assessment', Opgevraagd op 1 augustus 2007, van de volgende website:

[http://appli1.oecd.org/olis/2001doc.nsf/43bb6130e5e86e5fc12569fa005d004c/c1256985004c66e3c1256a4f004b5bd4/\\$FILE/JT00107877.PDF](http://appli1.oecd.org/olis/2001doc.nsf/43bb6130e5e86e5fc12569fa005d004c/c1256985004c66e3c1256a4f004b5bd4/$FILE/JT00107877.PDF)

U.S. department of labor, bureau of labor statistics (2006) 'Overview of BLS statistics on inflation and consumer spending', Opgevraagd op 9 april 2008, van de volgende website: <http://www.bls.gov/bls/inflation.htm>

Van Brempt, K. en Vandenbroucke, F. (2004) 'Beleidsnota: Kathleen Van Brempt: Federaal Actieplan voor de Reductie van Arbeidsongevallen', Opgevraagd op 2 oktober 2007, van de volgende website: <http://oud.frankvandenbroucke.be/html/index.php?id=183&lang=nl>

Van Dale (2002), 'Hedendaags Nederlands, Groot Woordenboek', Versie 2, Utrecht/Antwerpen

van den Doel, J. en van Velthoven, B. C. J. (1990) 'Democratie en welvaartstheorie', Samson H.D. Tjeenk Willink, Alphen aan den Rijn

van Velthoven, B. C. J. en van Wijck, P. W. (2007) 'Recht en efficiëntie', vierde druk, Kluwer

Van den Heuvel, J.H.J. (2005) 'Beleidsinstrumentatie, sturingsinstrumenten voor het overheidsbeleid', tweede druk, Lemma, Utrecht

Van Humbeeck, P. (2004) 'Betere Vlaamse regelgeving: voorstellen voor een slagvaardig beleid', Opgevraagd op 16 juli 2007, van de volgende website: <http://www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/pdf/BetereVlaamseregelgeving2004.pdf>

Van Humbeeck, P. (2006) 'Maken we goede wetgeving? Benchmarking van Vlaanderen. Achtergrondnota bij de analyse gepubliceerd in SERA 2007', Brussel, SERV

Van Humbeeck, P. (2007) 'Best practices in regulatory impact analysis: a review of the Flemish region in Belgium', Brussel, SERV

Vlaams Parlement (2007) 'Gedachtewisseling SERV-rapporten inzake wetgevingskwaliteit, reguleringsimpactanalyse (RIA) en regelgevingagenda', Opgevraagd op 25 augustus 2007, van de volgende website: <http://jsp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2006-2007/g1094-1.pdf>

Vlaamse Regering, Kerremans, J. (2003) 'Beslissing goedkeuring acht kenmerken goede regelgeving', Opgevraagd op 20 augustus 2007, van de volgende website: http://www.wetsmatiging.be/downloads/besl_kenm%20goede%20regelgeving%20071103.pdf

Lijst met figuren

Figuur 1: RIA als systeem

Figuur 2: Evolutie van het kwantificeren van kosten en baten in RIA's gedurende 2003-2006

Figuur 3: Kwaliteitsbeoordeling per onderdeel van de Vlaamse RIA

Figuur 4: Schematisch overzicht van de relatie RIA, monitoring, RIE

Figuur 5: Monitoring: Begrippenkader en doelstellingen

Figuur 6: Structuur indicatorenset beleidsdomeinen

Lijst met tabellen

Tabel 1: Weergave mogelijke beleidsopties

Tabel 2: Gemiddeld aantal moorden per 100 000 inwoners in 2005

Tabel 3: Evolutie ledenbestand schuttersvereniging Klein-Willebroek

Tabel 4: Overzicht baten beleidsoptie 1

Tabel 5: Statistieken betreffende wapenhandelaars

Tabel 6: Overzicht wetgevingskosten beleidsoptie 1

Tabel 7: Overzicht baten beleidsoptie 4

Tabel 8: Overzicht wetgevingskosten beleidsoptie 4

Tabel 9: Overzicht baten beleidsoptie 5

Tabel 10: Overzicht wetgevingskosten beleidsoptie 5

Tabel 11: Vergelijking gegevens provincie Antwerpen met gegevens Centraal Wapenregister

Bijlagen

Bijlage 1: Federale wapenwet van 8 juni 2006

Bijlage 2: Richtlijn 91/477/EEG

Bijlage 3: Programmawet van 27 december 2006: wijzigingen van de wapenwet

Bijlage 4: Statistieken betreffende wapens

Bijlage 1: Federale wapenwet van 8 juni 2006

BELGISCH STAATSBLAD

MONITEUR BELGE

Publicatie overeenkomstig artikelen 472 tot 478 van de programmawet van 24 december 2002, gewijzigd door de artikelen 4 tot en met 8 van de wet houdende diverse bepalingen van 20 juli 2005.

Dit *Belgisch Staatsblad* kan geconsulteerd worden op :
www.staatsblad.be

Bestuur van het Belgisch Staatsblad, Leuvenseweg 40-42,
1000 Brussel - Adviseur : A. Van Damme

Gratis tel. nummer : 0800-98 809

176e JAARGANG

N. 184

VRIJDAG 9 JUNI 2006
DERDE EDITIE

Publication conforme aux articles 472 à 478 de la loi-programme du 24 décembre 2002, modifiés par les articles 4 à 8 de la loi portant des dispositions diverses du 20 juillet 2005.

Le *Moniteur belge* peut être consulté à l'adresse :
www.moniteur.be

Direction du Moniteur belge, rue de Louvain 40-42,
1000 Bruxelles - Conseiller : A. Van Damme

Numéro tél. gratuit : 0800-98 809

176e ANNEE

VENDREDI 9 JUIN 2006
TROISIEME EDITION

INHOUD

Wetten, decreten, ordonnances en verordeningen

Federale Overheidsdienst Justitie

8 JUNI 2006. — Wet houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, bl. 29840.

Officiële berichten

Federale Overheidsdienst Justitie

De nieuwe wapenwet, bl. 29856.

8 JUNI 2006. — Omzendbrief met betrekking tot de toepassing van de wet houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens (wapenwet), bl. 29860.

8 JUNI 2006. — Wet houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens. Adviesraad voor wapens : oproep tot kandidaatstelling, bl. 29868.

SOMMAIRE

Lois, décrets, ordonnances et règlements

Service public fédéral Justice

8 JUIN 2006. — Loi réglant des activités économiques et individuelles avec des armes, p. 29840.

Avis officiels

Service public fédéral Justice

La nouvelle loi sur les armes, p. 29856.

8 JUIN 2006. — Circulaire relative à la mise en application de la loi réglant des activités économiques et individuelles avec des armes (loi sur les armes), p. 29860.

8 JUIN 2006. — Loi réglant des activités économiques et individuelles avec des armes. Conseil consultatif des armes : appel à candidature, p. 29868.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES EN VERORDENINGEN LOIS, DECRETS, ORDONNANCES ET REGLEMENTS

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

N. 2006 — 2246

[C — 2006/09449]

8 JUNI 2006. — Wet houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens (1)

ALBERT II, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :
HOOFDSTUK I. — *Algemene bepalingen*

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Deze wet zet richtlijn 91/477/EEG van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens gedeeltelijk om.

Art. 2. Voor de toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan wordt verstaan onder :

1° « wapenhandelaar » : « eenieder die voor eigen rekening en gewoonlijk, als hoofdactiviteit of als nevenactiviteit, tegen een vergoeding of om niet, vuurwapens, onderdelen ervan of munitie ervoor vervaardigt, herstelt, wijzigt, verhandelt of anderszins ter beschikking stelt »;

2° « tussenpersoon » : « eenieder die, tegen een vergoeding of om niet, de voorwaarden creëert voor het sluiten van een overeenkomst met als onderwerp de vervaardiging, de herstelling, de wijziging, het aanbod, de verwerving, de overdracht of enige andere vorm van terbeschikkingstelling van vuurwapens, onderdelen ervan of munitie ervoor, ongeacht de herkomst en de bestemming ervan en ongeacht of de goederen op het Belgische grondgebied komen, of die een dergelijke overeenkomst sluit wanneer het vervoer door een derde wordt verricht »;

3° « antipersoonsmijnen, valstrikmijnen en soortgelijke mechanismen » : « ieder tuig dat op of onder enig oppervlak of in de nabijheid daarvan wordt geplaatst, en ontworpen of aangepast is om te ontploffen of uiteen te spatten door de aanwezigheid of nabijheid van of het contact met een persoon, al dan niet voorzien van een anti-hanteermechanisme, dat de mijn beschermt, er onderdeel van is, verbonden is met, bevestigd aan of geplaatst onder de mijn en dat in werking wordt gesteld wanneer een poging wordt gedaan de mijn te manipuleren of opzettelijk te ontregelen »;

4° « submunitie » : « alle munitie die zich, om haar functie te vervullen, van een moederbom losmaakt. Dat betreft alle munitie of explosieve ladingen die bedoeld zijn om op een bepaald ogenblik te ontploffen nadat zij zijn gelanceerd of uitgestoten uit een moederbom met verspreidingsmunitie, met uitzondering van :

- verspreidingssystemen die alleen rook- of lichtmunitie bevatten, of munitie die uitsluitend bestemd is om als elektrisch of elektronisch afweermiddel te dienen;
- systemen met meervoudige munitie die alleen bedoeld is om pantservoertuigen te doorboren en te vernietigen, die uitsluitend met die doelstelling kunnen worden ingezet zonder dat ze gevechtszones kunnen bestrijken zonder enig onderscheid, meer bepaald doordat hun traject en hun doelwit moeten worden gecontroleerd, en die in voorkomend geval uitsluitend kunnen exploderen op het ogenblik dat ze inslaan en in ieder geval niet kunnen exploderen louter door het contact met, de aanwezigheid of de nabijheid van een persoon »;

5° « blindmakend laserwapen » : « wapen ontworpen of aangepast met als enig doel of onder meer als doel om door middel van lasertechnologie mensen permanent blind te maken »;

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

F. 2006 — 2246

[C — 2006/09449]

8 JUIN 2006. — Loi réglant des activités économiques et individuelles avec des armes (1)

ALBERT II, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, Salut.

Les Chambres ont adopté et Nous sanctionnons ce qui suit :
CHAPITRE Ier — *Dispositions générales*

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

La présente loi transpose partiellement la directive 91/477/CEE du Conseil du 18 juin 1991 relative au contrôle de l'acquisition et de la détention d'armes.

Art. 2. Pour l'application de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution, l'on entend par :

1° « armurier » : « quiconque, pour son propre compte et à titre habituel, à titre d'activité principale ou d'activité accessoire, moyennant rétribution ou non, fabrique, répare, modifie ou fait le commerce ou une autre forme de mise à disposition d'armes à feu ou de pièces de ces armes ou de munitions pour ces armes »;

2° « intermédiaire » : « quiconque crée, moyennant rétribution ou non, les conditions nécessaires à la conclusion d'une convention portant sur la fabrication, la réparation, la modification, l'offre, l'acquisition, la cession ou une autre forme de mise à disposition d'armes à feu ou de pièces de ces armes ou de munitions pour ces armes, quelles qu'en soient l'origine et la destination et qu'elles se retrouvent ou non sur le territoire belge, ou qui conclut de telles conventions lorsque le transport est effectué par un tiers »;

3° « les mines antipersonnel et pièges ou dispositifs de même nature » : « tout engin placé sur ou sous n'importe quelle surface ou à proximité de celle-ci, et conçu ou adapté pour exploser ou éclater du simple fait de la présence, de la proximité ou du contact d'une personne, pourvu ou non d'un dispositif antimanipulation destiné à protéger la mine et qui fait partie de celle-ci, est relié à celle-ci, attaché à celle-ci ou placé sous celle-ci, et qui se déclenche en cas de tentative de manipulation ou autre dérangement intentionnel de la mine »;

4° « les sous-munitions » : « toute munition qui, pour remplir sa fonction, se sépare d'une munition mère. Cela recouvre toutes les munitions ou charges explosives conçues pour exploser à un moment donné après avoir été lancées ou éjectées d'une munition à dispersion mère, à l'exception :

- des dispositifs à dispersion qui contiennent uniquement du matériel fumigène, ou du matériel éclairant, ou du matériel exclusivement conçu pour créer des contre-mesures électriques ou électroniques;
- des dispositifs qui contiennent plusieurs munitions uniquement destinés à percer et détruire des engins blindés, qui ne sont utilisables qu'à cette fin sans possibilité de saturer indistinctement des zones de combat, notamment par le contrôle obligatoire de leur trajectoire et de leur destination, et qui, le cas échéant, ne peuvent exploser qu'au moment de l'impact, et en tout état de cause ne peuvent exploser du fait du contact, de la présence ou de la proximité d'une personne »;

5° « arme laser aveuglante » : « arme conçue ou adaptée de telle façon que sa seule fonction ou une de ses fonctions soit de provoquer une cécité permanente au moyen de la technologie laser »;

6° « brandwapen » : « elk wapen of elk stuk munitie dat in de eerste plaats is ontworpen om objecten in brand te steken of brandwonden toe te brengen aan personen via de inwerking van vlammen, hitte of een combinatie daarvan, voortgebracht door een chemische reactie van een op het doel gebrachte stof »;

7° « spring- of valmes met slot » : « mes waarvan het lemmet door een mechanisme of door de zwaartekracht uit het heft wordt gebracht en automatisch wordt geblokkeerd »;

8° « vlindermes » : « een mes, waarvan het lemmet in de lengterichting in tweeën is gedeeld en waarvan het lemmet naar buiten wordt gebracht door elk van de delen van het heft in tegenovergestelde richting zijdelings open te vouwen »;

9° « namaakwapen » : « al dan niet inerte natuurgetrouwe imitatie, replica of kopie van een vuurwapen »;

10° « lang wapen » : « wapen waarvan de looplengte meer dan 30 cm bedraagt of waarvan de totale lengte meer dan 60 cm bedraagt »;

11° « vouwgeweer » : « wapen waarvan de loop, door volledig te draaien rond een as, langsheen de kolf komt, zodat de lengte van het wapen is herleid tot de helft ervan, waardoor het aldus gemakkelijk kan worden verborgen onder de kledij »;

12° « niet-vuurwapen » : « elk wapen dat één of meerdere projectielen afschiet waarvan de voortstuwing niet resulteert door de verbranding van poeder of door een detonator »;

13° « blank wapen » : « elk wapen voorzien van één of meerdere kling die één of meerdere sneders hebben »;

14° « werpmes » : « mes waarvan het bijzonder evenwicht toelaat met precisie te werpen »;

15° « nunchaku » : « vlegel bestaande uit twee korte onbuigzame stokjes die met elkaar verbonden zijn door een ketting of een ander middel »;

16° « werpster » : « metalen plaatje in de vorm van een ster en met scherpe punten, dat kan worden verborgen en ook « shuriken » wordt genoemd »;

17° « jachtverlof » : « een document dat het recht verleent om de jacht te beoefenen en dat is afgeleverd door of namens de gewestelijke overheden bevoegd voor de jacht, of een gelijkwaardig document afgeleverd in een andere lidstaat van de Europese Unie, of een door de minister van Justitie erkend document afgeleverd in een andere staat »;

18° « sportschutterslicentie » : « een document dat het recht verleent om de schietsport te beoefenen en dat is afgeleverd door of namens de gemeenschapsoverheden bevoegd voor sport, of een gelijkwaardig document afgeleverd in een andere lidstaat van de Europese Unie of een door de minister van Justitie erkend document afgeleverd in een andere staat »;

19° « schietstand » : « een schietinstallatie voor vuurwapens, al dan niet gelegen in een gesloten lokaal »;

20° « munitie » : « een geheel bestaande uit een huls, een slaghoekje, een kruittlading en een of meer projectielen »;

21° « automatisch vuurwapen » : « enig vuurwapen dat, na elk afgevuurd schot, zich automatisch herlaadt en dat met een druk op de trekker, een salvo van meerdere schoten kan afvuren ».

HOOFDSTUK II. — *Indeling van de wapens*

Art. 3. § 1. Als verboden wapens worden beschouwd :

1° antipersoonsmijnen, valstrikmijnen en soortgelijke mechanismen, en blindmakende laserwapens;

2° brandwapens;

3° wapens ontworpen voor uitsluitend militair gebruik, zoals automatische vuurwapens, lanceertoestellen, artilleriestukken, raketten, wapens die gebruik maken van andere vormen van straling dan die bedoeld onder het 1°, munitie die specifiek is ontworpen voor die wapens, bommen, torpedo's en granaten;

4° submunitie;

5° spring- of valmessen met slot, vlindermessen, boksbeugels en blanke wapens die uiterlijk gelijken op een ander voorwerp;

6° « arme incendiaire » : « toute arme ou munition essentiellement conçue pour mettre le feu à des objets ou pour infliger des brûlures à des personnes par l'action des flammes, de la chaleur ou d'une combinaison de celles-ci, que dégage une réaction chimique d'une substance lancée sur la cible »;

7° « couteau à cran d'arrêt et à lame jaillissante » : « le couteau dont la lame, actionnée par un mécanisme ou par la gravité, sort du manche et se bloque automatiquement »;

8° « couteau papillon » : « couteau dont le manche est divisé en deux parties dans le sens de la longueur et dont la lame s'extrait en écartant latéralement chacune des deux parties du manche dans une direction opposée »;

9° « arme factice » : « imitation fidèle, réplique ou copie, inerte ou pas, d'une arme à feu »;

10° « arme longue » : « arme dont la longueur du canon est supérieure à 30 cm ou dont la longueur totale est supérieure à 60 cm »;

11° « fusil pliant » : « arme dont le canon peut, en pivotant complètement autour d'un axe, se retrouver parallèle à la crosse de manière telle que la longueur de l'arme soit réduite de moitié et que cette arme puisse ainsi facilement se dissimuler sous un vêtement »;

12° « arme non à feu » : « toute arme tirant un ou plusieurs projectiles dont la propulsion ne résulte pas de la combustion de poudre ou d'une amorce »;

13° « arme blanche » : « toute arme munie d'une ou plusieurs lames et comportant un ou plusieurs tranchants »;

14° « couteau à lancer » : « couteau dont l'équilibrage particulier permet le lancement avec précision »;

15° « nunchaku » : « fléau formé de deux tiges courtes et rigides dont les extrémités sont reliés par une chaîne ou un autre moyen »;

16° « étoile à lancer » : « morceau de métal en forme d'étoile et à pointes acérées, pouvant être dissimulé et également appelé « shuriken » »;

17° « permis de chasse » : « un document accordant le droit de pratiquer la chasse, qui est délivré par ou au nom des autorités régionales compétentes pour la chasse, ou un document équivalent délivré dans un autre Etat membre de l'Union européenne, ou un document reconnu par le ministre de la Justice, délivré dans un autre Etat »;

18° « licence de tireur sportif » : « un document accordant le droit de pratiquer le tir sportif, qui est délivré par ou au nom des autorités communautaires compétentes pour le sport, ou un document équivalent délivré dans un autre Etat membre de l'Union européenne ou un document reconnu par le ministre de la Justice, délivré dans un autre Etat »;

19° « stand de tir » : « une installation de tir à l'arme à feu, située dans un local fermé ou non »;

20° « munition » : « un ensemble comprenant une douille, une amorce, une charge de poudre et un ou plusieurs projectiles »;

21° « armes à feu automatique » : « toute arme à feu qui, après chaque coup tiré, se recharge automatiquement et qui peut, par une seule pression sur la détente, lâcher une rafale de plusieurs coups ».

CHAPITRE II. — *Classification des armes*

Art. 3. § 1er. Sont réputées armes prohibées :

1° les mines antipersonnel et pièges ou dispositifs de même nature, et les armes laser aveuglantes;

2° les armes incendiaires;

3° les armes conçues exclusivement à usage militaire, tel que les armes à feu automatiques, les lanceurs, les pièces d'artillerie, les roquettes, les armes utilisant d'autres formes de rayonnement autres que celles visées au 1°, les munitions conçues spécifiquement pour ces armes, les bombes, les torpilles et les grenades;

4° les sous-munitions;

5° les couteaux à cran d'arrêt et à lame jaillissante, couteaux papillon, coups-de-poing américains et armes blanches qui ont l'apparence d'un autre objet;

6° degenstokken en geweerstokken die geen historische sierwapens zijn;

7° knotsen en wapenstokken;

8° vuurwapens waarvan de kolf of de loop op zich in verschillende delen kan worden uiteengenomen, vuurwapens die zodanig zijn vervaardigd of gewijzigd dat het dragen ervan niet of minder zichtbaar is dan wel dat hun technische eigenschappen niet meer overeenstemmen met die van het model zoals omschreven in de vergunning tot het voorhanden hebben ervan en vuurwapens die uiterlijk gelijken op een ander voorwerp dan een wapen;

9° draagbare tuigen waarmee door een elektrische stroomstoot personen weerloos kunnen worden gemaakt of pijn kan worden toegebracht, met uitzondering van medische of diergeneeskundige hulpmiddelen;

10° voorwerpen bestemd voor het treffen van personen met giftige, verstikkende, traanverwekkende en soortgelijke stoffen, met uitzondering van medische hulpmiddelen;

11° vouwgeweren boven kaliber 20;

12° werpmessen;

13° nunchaku's;

14° werpsterren;

15° vuurwapens uitgerust met de volgende onderdelen en hulpstukken, evenals de volgende onderdelen en hulpstukken afzonderlijk :

- geluiddempers;
- laders met een grotere capaciteit dan de normale capaciteit zoals bepaald door de minister van Justitie voor een bepaald model vuurwapen;
- richtapparaat voor vuurwapens, die een straal projecteert op het doel;
- mechanismen die toelaten een vuurwapen om te vormen tot een automatisch vuurwapen;

16° door de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken aangewezen tuigen, wapens en munitie die een ernstige bedreiging voor de openbare veiligheid kunnen vormen en wapens en munitie die om die reden alleen de diensten bedoeld in artikel 27, § 1, tweede en derde lid, voorhanden mogen hebben;

17° voorwerpen en stoffen die niet als wapen zijn ontworpen, maar waarvan, gegeven de concrete omstandigheden, duidelijk is dat degene die ze voorhanden heeft, draagt of vervoert, ze wenst te gebruiken voor het toebrengen van lichamelijk letsel aan of het bedreigen van personen.

§ 2. Als vrij verkrijgbare wapens worden beschouwd :

1° de blanke wapens, de niet-vuurwapens en de namaakwapens waarvoor geen bijzondere regeling geldt;

2° de vuurwapens met een historische, folkloristische of decoratieve waarde zoals bepaald door de Koning. Indien dergelijke vuurwapens buiten het kader van historische of folkloristische manifestaties voor het schieten worden bestemd, worden zij evenwel beschouwd als vergunningsplichtige vuurwapens;

3° de vuurwapens die, overeenkomstig de regels vastgesteld door de Koning, definitief voor het schieten onbruikbaar zijn gemaakt;

4° de vuurwapens die ontworpen zijn voor het geven van alarm of signalen, reddingsactiviteiten, slachten van dieren of visserij met harpoenen, of bestemd zijn voor industriële of technische doeleinden, mits zij alleen voor dat welbepaalde gebruik kunnen worden aangewend, overeenkomstig regels vastgesteld door de Koning. Artikel 5 is niet van toepassing op deze wapens.

§ 3. Als vergunningsplichtige wapens worden beschouwd :

1° alle overige vuurwapens;

2° andere wapens die door de Koning bij deze categorie worden ingedeeld.

6° les cannes à épée et cannes-fusils qui ne sont pas des armes décoratives historiques;

7° les massues et matraques;

8° les armes à feu dont la crosse ou le canon en soi se démonte en plusieurs tronçons, les armes à feu fabriquées ou modifiées de manière à en rendre le port invisible ou moins visible ou à ce que leurs caractéristiques techniques ne correspondent plus à celles du modèle défini dans l'autorisation de détention de l'arme à feu, et les armes à feu qui ont l'apparence d'un objet autre qu'une arme;

9° les engins portatifs permettant d'inhiber les personnes ou de leur causer de la douleur au moyen d'une secousse électrique, à l'exception des outils médicaux ou vétérinaires;

10° les objets destinés à toucher les personnes au moyen de substances toxiques, asphyxiantes, lacrymogènes et de substances similaires, à l'exception d'outils médicaux;

11° les fusils pliants d'un calibre supérieur à 20;

12° les couteaux à lancer;

13° les nunchaku;

14° les étoiles à lancer;

15° les armes à feu dotées des pièces et accessoires suivants, ainsi que les pièces et accessoires suivants en particulier :

- les silencieux;
- les chargeurs à capacité plus grande que la capacité normale telle que définie par le ministre de la Justice pour un modèle donné d'arme à feu;
- le matériel de visée pour des armes à feu, projetant un rayon sur la cible;
- les mécanismes permettant de transformer une arme à feu en une arme à feu automatique;

16° les engins, armes et munitions désignés par les ministres de la Justice et de l'Intérieur qui peuvent constituer une grave danger pour la sécurité publique et les armes et munitions que, pour cette raison, seuls les services visés à l'article 27, § 1er, alinéas 2 et 3, peuvent détenir;

17° les objets et les substances qui ne sont pas conçus comme arme, mais dont il apparaît clairement, étant donné les circonstances concrètes, que celui qui les détient, porte ou transporte entend manifester l'intention de les utiliser aux fins de menacer ou de blesser physiquement des personnes.

§ 2. Sont réputées armes en vente libre :

1° les armes blanches, les armes non à feu et les armes factices non soumises à une réglementation spéciale;

2° les armes à feu d'intérêt historique, folklorique ou décoratif définies par le Roi. Si de telles armes à feu sont destinées au tir en dehors du cadre de manifestations historiques ou folkloriques, elles sont considérées comme des armes à feu soumises à autorisation;

3° les armes à feu rendues définitivement inaptes au tir selon des modalités arrêtées par le Roi;

4° les armes à feu conçues aux fins d'alarme, de signalisation, de sauvetage, d'abattage, de pêche au harpon ou destinées à des fins industrielles ou techniques à condition qu'elles ne puissent être utilisées qu'à cet usage précis, selon des modalités arrêtées par le Roi. L'article 5 ne s'applique pas à ces armes.

§ 3. Sont réputées armes soumises à autorisation :

1° toutes les autres armes à feu;

2° d'autres armes classées dans cette catégorie par le Roi.

HOOFDSTUK III. — Nationaal identificatienummer

Art. 4. Alle in België gefabriceerde of ingevoerde vuurwapens dienen ingeschreven te worden in een centraal wapenregister, waar deze wapens een uniek identificatienummer toegewezen krijgen.

HOOFDSTUK IV. — *Erkenning van wapenhandelaars, tussenpersonen, wapenverzamelaars en alle andere personen die een beroep uitoefenen dat het voorhanden hebben van vuurwapens impliceert*

Art. 5. § 1. Niemand mag op het Belgisch grondgebied activiteiten als wapenhandelaar of als tussenpersoon uitoefenen, of zich als dusdanig bekend maken, zonder daartoe vooraf te zijn erkend door de gouverneur bevoegd voor de vestigingsplaats.

Indien de aanvrager als wapenhandelaar is erkend in een andere lidstaat van de Europese Unie, houdt de gouverneur bij de beoordeling van de erkenningsaanvraag rekening met de waarborgen verstrekt in dat kader.

De personen die deze activiteiten uitoefenen onder gezag, leiding en toezicht van een erkend wapenhandelaar en in zijn vestigingsplaats, moeten evenwel niet worden erkend. De gouverneur gaat evenwel na of ze, bij de aanvraag om erkenning van hun werkgever of bij hun indiensttreding, voldoen aan § 4.

De erkende wapenhandelaar brengt elke indiensttreding van een persoon bedoeld in het derde lid binnen de maand ter kennis van de gouverneur.

§ 2. De aanvrager moet zijn beroepsbekwaamheid bewijzen voor de activiteit die hij wenst uit te oefenen en de herkomst van de voor zijn activiteit aangewende financiële middelen aantonen op de wijze bepaald door de Koning.

De gouverneur brengt elke aanwijzing van een inbreuk ter kennis van de bevoegde procureur des Konings.

De vereiste beroepsbekwaamheid heeft betrekking op de kennis van de na te leven regelgeving en van de beroepsdeontologie, en van de techniek en het gebruik van wapens.

§ 3. De gouverneur doet uitspraak over de aanvraag om erkenning na ontvangst van het met redenen omkleed advies van de procureur des Konings en van de burgemeester bevoegd voor de vestigingsplaats en voor de woonplaats van de aanvrager.

De erkenning kan alleen worden geweigerd om redenen die verband houden met de handhaving van de openbare orde. Elke beslissing tot weigering vanwege de gouverneur moet met redenen omkleed zijn.

§ 4. Niettemin zijn de aanvragen van volgende personen onontvankelijk :

1° personen die tot een criminele straf veroordeeld zijn of geïnterneerd zijn krachtens de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten of met een beslissing die een behandeling in een ziekenhuis beveelt, zoals bedoeld door de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke overeenstemt;

2° personen die als dader of medeplichtige veroordeeld zijn wegens een van de misdrijven bepaald in :

a) deze wet en in de besluiten tot uitvoering ervan;

b) de artikelen 101 tot 135quinquies, 193 tot 214, 233 tot 236, 269 tot 274, 313, 322 tot 331, 336, 337, 344, 345, 347bis, 392 tot 415, 423 tot 442, 461 tot 488, 510 tot 518 en 520 tot 525 van het Strafwetboek;

c) de artikelen 17, 18, 29 tot 31 en 33 tot 41 van het Militair Strafwetboek;

d) de artikelen 33 tot 37 en 67 tot 70 van het Tucht- en Strafwetboek voor de koopvaardij en de zeevisserij;

e) de wet van 29 juli 1934 waarbij de private milities verboden worden;

f) de wet van 28 mei 1956 betreffende de ontplofbare en voor de deflagratie vatbare stoffen en mengsels en de daarmee geladen tuigen en in de besluiten tot uitvoering ervan;

CHAPITRE III. — Du numéro national d'identification

Art. 4. Toutes les armes à feu fabriquées ou importées en Belgique doivent être inscrites dans un registre central des armes, dans lequel un numéro d'identification unique leur est attribué.

CHAPITRE IV. — *De l'agrément des armuriers, des intermédiaires, des collectionneurs d'armes et de toute personne exerçant certaines activités professionnelles impliquant la détention d'armes à feu*

Art. 5. § 1er. Nul ne peut exercer des activités d'armurier ou d'intermédiaire ou se faire connaître comme tel sur le territoire belge s'il n'y a été préalablement agréé par le gouverneur compétent pour le lieu d'établissement.

Si le demandeur est agréé comme armurier dans un autre Etat membre de l'Union européenne, le gouverneur tient compte, lors de l'appréciation de la demande d'agrément, des garanties apportées dans ce cadre.

Les personnes exerçant ces activités sous l'autorité, la direction et la surveillance d'un armurier agréé au lieu où il est établi ne doivent toutefois pas être agréées. Le gouverneur vérifie toutefois, lors de la demande d'agrément de leur employeur ou lors de leur entrée en service, si elles satisfont au § 4.

L'armurier agréé porte à la connaissance du gouverneur toute entrée en service d'une personne visée à l'alinéa 3 et ce dans le mois de celle-ci.

§ 2. Le demandeur doit prouver son aptitude professionnelle pour l'activité qu'il souhaite exercer et justifier l'origine des moyens financiers utilisés pour exercer son activité dans les conditions déterminées par le Roi.

Le gouverneur porte tout indice d'infraction à la connaissance du procureur du Roi compétent.

L'aptitude professionnelle requise se rapporte à la connaissance de la réglementation à respecter et de la déontologie professionnelle, et de la technique et l'utilisation des armes.

§ 3. Le gouverneur statue sur la demande d'agrément après avoir reçu l'avis motivé du procureur du Roi et du bourgmestre compétents pour le lieu d'établissement et pour le domicile du requérant.

L'agrément ne peut être refusé que pour des raisons tenant au maintien de l'ordre public. Toute décision de refus du gouverneur doit être motivée.

§ 4. Toutefois, les demandes introduites par les personnes suivantes sont irrecevables :

1° les personnes qui ont été condamnées à une peine criminelle ou internées par application de la loi 9 avril 1930 de défense sociale du à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels ou qui a fait l'objet d'une décision ordonnant un traitement en milieu hospitalier telle que prévue dans la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux;

2° les personnes qui ont été condamnées comme auteur ou complice pour avoir commis une des infractions prévues :

a) par la présente loi et ses arrêtés d'exécution;

b) par les articles 101 à 135quinquies, 193 à 214, 233 à 236, 269 à 274, 313, 322 à 331, 336, 337, 344, 345, 347bis, 392 à 415, 423 à 442, 461 à 488, 510 à 518 et 520 à 525 du Code pénal;

c) par les articles 17, 18, 29 à 31 et 33 à 41 du Code pénal militaire;

d) par les articles 33 à 37 et 67 à 70 du Code disciplinaire et pénal pour la marine marchande et la pêche maritime;

e) par la loi du 29 juillet 1934 interdisant les milices privées;

f) par la loi du 28 mai 1956 relative aux substances et mélanges explosifs ou susceptibles de déflager et aux engins qui en sont chargés et ses arrêtés d'exécution;

g) de wet van 11 september 1962 betreffende de in-, uit- en doorvoer van goederen en de daaraan verbonden technologie en in de besluiten tot uitvoering ervan;

h) de artikelen 5, eerste lid, 1° en 6, eerste lid, 1°, van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid;

i) artikel 3, § 1, eerste lid, 1°, van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective;

j) de wet van 5 augustus 1991 betreffende de in-, uit- en doorvoer van en de bestrijding van illegale handel in wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en de daaraan verbonden technologie;

3° rechtspersonen die zelf zijn veroordeeld en rechtspersonen waarvan een bestuurder, een zaakvoerder, een commissaris of aangeselde voor het beheer of het bestuur, is veroordeeld of onderworpen aan een veiligheidsmaatregel in omstandigheden als bedoeld in 1° en 2° hiervoren;

4° de personen die in het buitenland :

a) zijn veroordeeld tot een straf die met internering overeenstemt;

b) het voorwerp hebben uitgemaakt van een maatregel die met internering of met een beslissing die een behandeling in een ziekenhuis beveelt, zoals bedoeld door de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke overeenstemt;

c) als dader of mededader zijn veroordeeld wegens een van de misdrijven die in het 1° en 2° zijn bepaald;

5° minderjarigen en verlengd minderjarigen;

6° onderdanen van Staten die geen lid zijn van de Europese Unie en de personen die hun hoofdverblijfplaats niet hebben in een lidstaat van de Europese Unie.

§ 5. De gouverneur kan, in geval van fusie, splitsing, inbreng van een algemeenheid of van een bedrijfstak of wijziging van de rechtspersoonlijkheid, bepalen dat de nieuwe juridische entiteit, mits zij de door hem bepaalde voorwaarden in acht neemt, gedurende de periode voorafgaand aan de notificatie van de beslissing betreffende de erkenningsaanvraag, de activiteiten van de initieel erkende onderneming kan voortzetten.

Art. 6. § 1. De natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen die een museum of een verzameling van meer dan tien vergunningsplichtige vuurwapens of van munitie wensen aan te leggen zonder voor elk bijkomend wapen een vergunning overeenkomstig artikel 11 te moeten bekomen, moeten overeenkomstig artikel 5, §§ 3 en 4, daartoe worden erkend door de gouverneur bevoegd voor de vestigingsplaats. De Koning bepaalt de inhoudelijke voorwaarden waaraan de verzameling moet voldoen en de bijzondere in acht te nemen technische voorzorgen indien de wapens ontwikkeld zijn na 1945.

§ 2. De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder de gouverneur bevoegd voor de vestigingsplaats bijzondere erkenningen kan verlenen aan personen die beroepsmatige activiteiten van wetenschappelijke, culturele of niet-commerciële aard met vuurwapens uitoefenen.

Art. 7. § 1. De erkenning kan worden beperkt tot bepaalde verrichtingen of tot bepaalde soorten wapens en munitie.

§ 2. De erkenning kan, volgens een procedure bepaald door de Koning en bij beslissing van de gouverneur, worden geschorst voor een periode van één maand tot zes maanden, ingetrokken, beperkt tot bepaalde verrichtingen of tot bepaalde soorten wapens of munitie, of beperkt tot een bepaalde duur, indien de houder :

1° behoort tot de categorieën genoemd in artikel 5, § 4;

2° de bepalingen van deze wet en de besluiten tot uitvoering ervan of de beperkingen van § 1 niet in acht neemt;

3° de erkenning op grond van onjuiste inlichtingen heeft verkregen;

4° gedurende een jaar de activiteiten waarop de erkenning betrekking heeft, met uitzondering van deze bedoeld in artikel 6, niet heeft uitgeoefend;

5° activiteiten uitoefent die door het feit dat zij worden uitgeoefend samen met de activiteiten waarvoor de erkenning is verkregen, de openbare orde kunnen verstoren.

g) par la loi du 11 septembre 1962 relative à l'importation, à l'exportation et au transit des marchandises et de la technologie y afférente et ses arrêtés d'exécution;

h) par les articles 5, alinéa 1er, 1°, et 6 alinéa 1er, 1°, de la loi du 10 avril 1990 réglant la sécurité privée et particulière;

i) par l'article 3, § 1er, alinéa 1er, 1°, de la loi du 19 juillet 1991 organisant la profession de détective privé;

j) par la loi du 5 août 1991 relative à l'importation, à l'exportation, au transit et à la lutte contre le trafic d'armes, de munitions et de matériel devant servir spécialement à un usage militaire ou de maintien de l'ordre et de technologie y afférente;

3° les personnes morales qui ont elles-mêmes été condamnées et les personnes morales dont un administrateur, gérant, commissaire ou préposé à l'administration ou à la gestion a été condamné ou a fait l'objet d'une mesure de sûreté dans les conditions prévues aux 1° et 2° ci-dessus;

4° les personnes qui, à l'étranger, ont :

a) été condamnées à une peine qui correspond à l'internement;

b) fait l'objet d'une mesure qui correspond à l'internement ou qui a fait l'objet d'une décision ordonnant un traitement en milieu hospitalier telle que prévue dans la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux;

c) été condamnées comme auteur ou complice pour avoir commis une des infractions prévues aux 1° et 2°;

5° les mineurs et les mineurs prolongés;

6° les ressortissants d'Etats non membres de l'Union européenne et les personnes n'ayant pas leur résidence principale dans un Etat membre de l'Union européenne.

§ 5. Le gouverneur peut stipuler qu'en cas de fusion, scission, incorporation d'une généralité ou d'une branche d'activités ou modification de la personnalité juridique, la nouvelle entité juridique peut, moyennant le respect des conditions fixées par lui, continuer les activités de l'entreprise bénéficiant de l'agrément initial durant la période qui précède la notification de la décision relative à la demande d'agrément.

Art. 6. § 1er. Les personnes physiques et les personnes morales de droit privé souhaitant tenir un musée ou une collection de plus de dix armes à feu soumises à autorisation ou de munitions, sans devoir obtenir pour chaque arme supplémentaire une autorisation conformément à l'article 11, doivent, conformément à l'article 5, §§ 3 et 4, être agréées par le gouverneur compétent pour le lieu d'établissement. Le Roi détermine les conditions sur le plan du contenu auxquelles est soumise la collection et les précautions techniques spéciales à prendre si les armes ont été développées après 1945.

§ 2. Le Roi détermine les conditions sous lesquelles le gouverneur compétent pour le lieu d'établissement peut délivrer des agréments spéciaux à des personnes exerçant des activités professionnelles de nature scientifique, culturelle ou non-commerciale avec des armes à feu.

Art. 7. § 1er. L'agrément peut être limité à des opérations, des armes ou à des munitions déterminées.

§ 2. Selon la procédure fixée par le Roi, l'agrément peut être, sur décision du gouverneur, suspendu pour une durée d'un à six mois, retiré, limité à des opérations, des armes ou à des munitions déterminées, ou limité à une durée déterminée, lorsque le titulaire :

1° se trouve dans une des catégories visées à l'article 5, § 4;

2° ne respecte pas les dispositions de la présente loi et des arrêtés pris pour son exécution ou les limitations visées au § 1er;

3° a obtenu l'agrément sur base de la communication de renseignements inexacts;

4° n'a pas exercé, pendant un an, les activités faisant l'objet de l'agrément, à l'exception de celles visées à l'article 6;

5° exerce des activités qui, par le fait qu'elles sont exercées concurremment avec les activités faisant l'objet de l'agrément, peuvent porter atteinte à l'ordre public.

HOOFDSTUK V. — *Handelingen met verboden wapens*

Art. 8. Niemand mag verboden wapens vervaardigen, herstellen, te koop stellen, verkopen, overdragen of vervoeren, opslaan, voorhanden hebben of dragen.

In geval van inbreuk op het vorige lid worden de wapens in beslag genomen, verbeurd verklaard en vernietigd, zelfs indien zij niet aan de veroordeelde toebehoren.

HOOFDSTUK VI. — *Handelingen met vrij verkrijgbare wapens*

Art. 9. Het dragen van een vrij verkrijgbaar wapen is alleen toegestaan aan diegene, die daartoe een wettige reden kan aantonen.

HOOFDSTUK VII
Handelingen met vergunningsplichtige wapens

Art. 10. Niemand mag een vergunningsplichtig vuurwapen verkopen of overdragen dan aan de overeenkomstig de artikelen 5 en 6 erkende personen of aan hen die houder zijn van de in artikel 11 bedoelde vergunning.

Elk verlies of diefstal van een vergunningsplichtig wapen moet onverwijld worden gemeld aan de lokale politie door de houder van de titel tot het voorhanden hebben.

Art. 11. § 1. Zonder een voorafgaande vergunning, verleend door de gouverneur bevoegd voor de verblijfplaats van de verzoeker, is het particulieren verboden een vergunningsplichtig vuurwapen of de daarbij horende munitie voorhanden te hebben. Deze vergunning kan slechts worden verleend na advies, binnen drie maanden na de aanvraag, van de korpschef van de lokale politie van de verblijfplaats van de verzoeker. De beslissing moet met redenen worden omkleed. De vergunning kan worden beperkt tot het voorhanden hebben van het wapen zonder munitie en ze is slechts geldig voor één wapen.

Indien blijkt dat het voorhanden hebben van het wapen de openbare orde kan verstoren of de wettige reden ingeroepen om de vergunning te bekomen, niet meer bestaat, kan de gouverneur bevoegd voor de verblijfplaats van de betrokkene de vergunning volgens een door de Koning bepaalde procedure bij een met redenen omklede beslissing beperken, schorsen of intrekken na het advies te hebben ingewonnen van de procureur des Konings bevoegd voor deze verblijfplaats.

§ 2. Indien de verzoeker in België geen verblijfplaats heeft, wordt de vergunning verleend door de minister van Justitie overeenkomstig de procedure voorzien door de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen en kan zij worden beperkt tot het voorhanden hebben van het wapen zonder munitie.

Indien de verzoeker verblijft in een andere lidstaat van de Europese Unie, mag de vergunning niet worden verleend zonder voorafgaand akkoord van die staat. Indien de vergunning wordt verleend, wordt die staat daarvan op de hoogte gesteld.

Indien blijkt dat het voorhanden hebben van het wapen de openbare orde kan verstoren of de wettige reden ingeroepen om de vergunning te bekomen, niet meer bestaat, kan de minister van Justitie, na advies van de Veiligheid van de Staat, de vergunning beperken, schorsen of intrekken. Deze beslissing moet met redenen zijn omkleed. De Staat waar de persoon die het wapen voorhanden heeft verblijft, wordt op de hoogte gebracht van de beslissing.

§ 3. De vergunning wordt slechts verleend aan personen die voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° meerderjarig zijn;
- 2° niet zijn veroordeeld als dader of medeplichtige wegens een van de misdrijven bedoeld in artikel 5, § 4, 1° tot 4°;
- 3° niet het voorwerp zijn geweest van een beslissing die een behandeling in een ziekenhuis beveelt, zoals bedoeld in de wet van 26 juni 1990 betreffende de persoon van de geesteszieke;
- 4° niet geïnterneerd zijn geweest met toepassing van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten;
- 5° niet het voorwerp zijn van een lopende schorsing en niet het voorwerp geweest zijn van een intrekking met nog actuele redenen, van een vergunning tot het voorhanden hebben van of het dragen van een wapen;
- 6° een medisch attest voorleggen dat bevestigt dat de aanvrager in staat is een wapen te manipuleren zonder gevaar voor zichzelf of voor anderen;

CHAPITRE V. — *Des opérations avec des armes prohibées*

Art. 8. Nul ne peut fabriquer, réparer, exposer en vente, vendre, céder ou transporter des armes prohibées, en tenir en dépôt, en détenir ou en être porteur.

En cas d'infraction à l'alinéa précédent, les armes seront saisies, confisquées et détruites, même si elles n'appartiennent pas au condamné.

CHAPITRE VI. — *Des opérations avec des armes en vente libre*

Art. 9. Le port d'une arme en vente libre n'est permis qu'à celui qui peut justifier d'un motif légitime.

CHAPITRE VII
Des opérations avec des armes soumises à autorisation

Art. 10. Nul ne peut vendre ou céder une arme à feu soumise à autorisation qu'aux personnes agréées conformément aux articles 5 et 6 et aux personnes munies d'une autorisation visée à l'article 11.

Toute perte ou vol d'une arme soumise à autorisation doit être signalée sans délai à la police locale par le titulaire du titre de détention.

Art. 11. § 1er. La détention d'une arme à feu soumise à autorisation ou des munitions y afférentes est interdite aux particuliers, sans autorisation préalable délivrée par le gouverneur compétent pour la résidence du requérant. Cette autorisation ne peut être délivrée qu'après avis, dans les trois mois de la demande, du chef de corps de la police locale de la résidence du requérant. La décision doit être motivée. L'autorisation peut être limitée à la détention de l'arme à l'exclusion des munitions et elle n'est valable que pour une seule arme.

S'il apparaît que la détention de l'arme peut porter atteinte à l'ordre public ou que le motif légitime invoqué pour obtenir l'autorisation n'existe plus, le gouverneur compétent pour la résidence de l'intéressé peut limiter, suspendre ou retirer l'autorisation par décision motivée selon une procédure définie par le Roi et après avoir pris l'avis du procureur du Roi compétent pour cette résidence.

§ 2. Si le requérant n'a pas de résidence en Belgique, l'autorisation est délivrée par le ministre de la Justice conformément à la procédure prévue par la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité et peut être limitée à la détention de l'arme à l'exclusion des munitions.

Si le requérant réside dans un autre état membre de l'Union européenne, l'autorisation ne peut être délivrée sans l'accord préalable de cet état. Si l'autorisation est délivrée, cet état en est informé.

S'il apparaît que la détention de l'arme est susceptible de troubler l'ordre public ou que le motif légitime invoqué pour obtenir l'autorisation n'existe plus, le ministre de la Justice peut limiter, suspendre ou retirer l'autorisation après avis de la Sécurité de l'Etat. Cette décision doit être motivée. L'Etat de résidence du détenteur de l'arme est informé de la décision.

§ 3. L'autorisation n'est accordée qu'aux personnes satisfaisant aux conditions suivantes :

- 1° être majeur;
- 2° ne pas être condamné comme auteur ou complice pour avoir commis une des infractions visées à l'article 5, § 4, 1° à 4°;
- 3° ne pas avoir fait l'objet d'une décision ordonnant un traitement en milieu hospitalier telle que prévue par la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux;
- 4° ne pas avoir été internée en application de la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels;
- 5° ne pas faire l'objet d'une suspension en cours et ne pas avoir fait l'objet d'un retrait dont les motifs sont encore actuels, d'une autorisation de détention ou d'un permis de port d'une arme;
- 6° présenter une attestation médicale confirmant que le demandeur est apte à la manipulation d'une arme sans danger pour lui-même ou pour autrui;

7° slagen voor een proef betreffende de kennis van de toepasselijke regelgeving en het hanteren van een vuurwapen, waarvan de modaliteiten worden bepaald door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit;

8° geen meerderjarige persoon samenwonend met de aanvrager verzet zich tegen de aanvraag;

9° een wettige reden opgeven voor de verwerving van het betrokken wapen en de munitie. Het type wapen moet overeenstemmen met de reden waarvoor het gevraagd wordt. Deze wettige redenen zijn, onder de door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit te bepalen voorwaarden :

a) de jacht en faunabeheersactiviteiten;

b) het sportief en recreatief schieten;

c) de uitoefening van een beroep dat bijzondere risico's inhoudt;

d) de persoonlijke verdediging van personen die een objectief en groot risico lopen en die aantonen dat het voorhanden hebben van een vuurwapen dit groot risico in grote mate beperkt en hen kan beschermen;

e) de intentie een verzameling historische wapens op te bouwen;

f) de deelname aan historische, folkloristische, culturele of wetenschappelijke activiteiten.

§ 4. § 3, 3° tot 6° en 8°, zijn niet van toepassing op rechtspersonen die de wapens wensen te verwerven voor beroepsdoeleinden.

Van het theoretisch gedeelte van de proef bedoeld in § 3, 7°, zijn vrijgesteld, zij die deze proef reeds eerder met succes hebben afgelegd, bij de aanvraag van een eerdere vergunning. Zij dienen deze proef echter wel opnieuw af te leggen indien er na het afleggen van de vorige proef een tijdsperiode van twee jaar verstreken is.

Van het praktisch gedeelte van de proef bedoeld in § 3, 7°, zijn vrijgesteld :

1° de aanvrager die reeds een door de Koning bepaalde ervaring met het gebruik van vuurwapens heeft;

2° de aanvrager van een vergunning tot het voorhanden hebben van een wapen met uitsluiting van munitie;

3° de aanvrager van een vergunning tot het voorhanden hebben van een niet-vuurwapen dat krachtens deze wet vergunningsplichtig is;

4° de aanvrager die zijn verblijfplaats in het buitenland heeft.

Art. 12. Artikel 11 is niet van toepassing op :

1° houders van een jachtverlof, die lange vuurwapens ontworpen voor de jacht, evenals de daarbij horende munitie mogen voorhanden hebben, op voorwaarde dat hun strafrechtelijke antecedenten, hun kennis van de wapenwetgeving en hun geschiktheid om veilig een vuurwapen te hanteren vooraf zijn nagegaan;

2° houders van een sportschutterslicentie, die vuurwapens ontworpen voor het sportschieten en waarvan de lijst wordt vastgesteld door de minister van Justitie, en de daarbij horende munitie mogen voorhanden hebben, op voorwaarde dat hun strafrechtelijke antecedenten, hun kennis van de wapenwetgeving en hun geschiktheid om veilig een vuurwapen te hanteren vooraf zijn nagegaan;

3° houders van een geldige Europese vuurwapenpas afgeleverd in een andere lidstaat van de Europese Unie, die de daarop vermelde wapens en munitie tijdelijk mogen voorhanden hebben in België;

4° op bijzondere wachters die lange vuurwapens als bedoeld in de artikelen 62 en 64 van het Veldwetboek en de daarbij horende munitie mogen bezitten in het kader van de uitoefening van de activiteiten die hen werden toegewezen door de regionale overheden en die volgens deze overheden het gebruik van een wapen vereisen, onverminderd de vereisten gesteld in het Veldwetboek en zijn uitvoeringsbesluiten.

De personen bedoeld in het eerste lid, 1°, 2° en 3° mogen eveneens schieten met wapens die rechtmatig voorhanden worden gehouden door derden.

De Koning bepaalt de nadere regels van de registratie van de overdracht en het voorhanden hebben van de vuurwapens en de munitie bedoeld in dit artikel.

Art. 13. Indien blijkt dat het voorhanden hebben van de in artikel 12 bedoelde wapens de openbare orde kan verstoren, kan de gouverneur bevoegd voor de verblijfplaats van de betrokkene het recht om het wapen voorhanden te hebben bij een met redenen omklede beslissing beperken, schorsen of intrekken. Dit doet hij na het advies te hebben ingewonnen van de procureur des Konings van het arrondissement waar de betrokkene zijn verblijfplaats heeft en volgens een procedure bepaald door de Koning.

7° réussir une épreuve portant sur la connaissance de la réglementation applicable ainsi que sur la manipulation d'une arme à feu, dont les modalités sont déterminées par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des Ministres;

8° aucune personne majeure habitant avec le demandeur ne s'oppose à la demande;

9° justifier d'un motif légitime pour l'acquisition de l'arme concernée et des munitions. Le type de l'arme doit correspondre au motif pour lequel elle a été demandée. Ces motifs légitimes sont, dans des conditions à déterminer par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des Ministres :

a) la chasse et des activités de gestion de la faune;

b) le tir sportif et récréatif;

c) l'exercice d'une profession présentant des risques particuliers;

d) la défense personnelle de personnes qui courent un risque objectif et important et qui démontrent en outre que la détention d'une arme à feu diminue ce risque important dans une large mesure et peut les protéger;

e) l'intention de constituer une collection d'armes historiques;

f) la participation à des activités historiques, folkloriques, culturelles ou scientifiques.

§ 4. Le § 3, 3° à 6° et 8°, ne s'appliquent pas aux personnes morales souhaitant acquérir les armes à des fins professionnelles.

Sont exemptés de la partie théorique de l'épreuve visée au § 3, 7°, ceux qui l'ont déjà réussie au moment de la demande d'une autorisation antérieure. Ils doivent toutefois la subir à nouveau si un délai de deux ans s'est écoulé depuis leur première réussite.

Sont exemptés de la partie pratique de l'épreuve visée au § 3, 7° :

1° le demandeur qui a déjà une expérience déterminée par le Roi avec l'utilisation d'armes à feu;

2° le demandeur d'une autorisation de détention d'une arme à l'exclusion de munitions;

3° le demandeur d'une autorisation de détention d'une arme non à feu soumise à autorisation en vertu de la présente loi;

4° le demandeur ayant sa résidence à l'étranger.

Art. 12. L'article 11 ne s'applique pas :

1° aux titulaires d'un permis de chasse qui peuvent détenir des armes à feu longues conçues pour la chasse, ainsi que les munitions y afférentes, à condition que leurs antécédents pénaux, leur connaissance de la législation sur les armes et leur aptitude de manipuler une arme à feu en sécurité aient été vérifiés au préalable;

2° aux titulaires d'une licence de tireur sportif pouvant détenir des armes à feu conçues pour le tir sportif et dont la liste est arrêtée par le ministre de la Justice, ainsi que les munitions y afférentes, à condition que leurs antécédents pénaux, leur connaissance de la législation sur les armes et leur aptitude de manipuler une arme à feu en sécurité aient été vérifiés au préalable;

3° aux titulaires d'une carte européenne d'armes à feu valable délivrée dans un autre Etat-membre de l'Union européenne, pouvant détenir temporairement en Belgique les armes et les munitions qui y sont mentionnées;

4° aux gardes particuliers qui peuvent posséder des armes à feu longues telles que celles visées aux articles 62 et 64 du Code rural ainsi que les munitions y afférentes dans le cadre de l'exercice des activités qui leur ont été attribuées par les autorités régionales compétentes et qui exigent selon ces autorités l'utilisation d'une arme sans préjudice des exigences visées dans le Code rural et ses arrêtés d'exécution.

Les personnes visées à l'alinéa 1er, 1°, 2° et 3° peuvent également tirer avec des armes détenues légitimement par des tiers.

Le Roi détermine les modalités de l'enregistrement de la cession et de la détention des armes à feu et des munitions visées par le présent article.

Art. 13. S'il apparaît que la détention des armes visées à l'article 12 peut porter atteinte à l'ordre public, le gouverneur compétent pour la résidence de l'intéressé peut limiter, suspendre ou retirer par une décision motivée le droit de détenir l'arme, ce après avoir recueilli l'avis du procureur du Roi de l'arrondissement où l'intéressé a sa résidence et selon une procédure définie par le Roi.

De particulier die een vuurwapen heeft verkregen onder de voorwaarden gesteld in artikel 12, is gerechtigd dat wapen na het vervallen van de geldigheid van het jachtverlof, de sportschutterslicentie of het gelijkwaardig stuk gedurende drie jaar verder voorhanden te hebben, evenwel zonder er nog munitie voor voorhanden te mogen hebben. Na deze periode wordt het wapen vergunningsplichtig en wordt artikel 17 toegepast.

Art. 14. Niemand mag een vergunningsplichtig vuurwapen dragen tenzij om een wettige reden en mits hij in het bezit is van een vergunning tot het voorhanden hebben van het betrokken wapen evenals een wapendrachtvergunning, verleend door de gouverneur bevoegd voor de verblijfplaats van de verzoeker, na advies van de procureur des Konings van het arrondissement van de verblijfplaats van de verzoeker. De verzoeker moet een attest voorleggen van een daartoe door de minister van Justitie erkend arts dat hij geen fysieke of mentale tegenindicaties vertoont voor het dragen van een vuurwapen.

Indien de verzoeker in België geen verblijfplaats heeft, wordt de wapendrachtvergunning verleend door de minister van Justitie, overeenkomstig de procedure voorzien door de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen.

De wapendrachtvergunning wordt verleend voor een duur van ten hoogste drie jaar, zij vermeldt de voorwaarden waarvan het dragen van het wapen afhankelijk wordt gesteld en moet samen met het wapen worden gedragen.

De overheid die de wapendrachtvergunning heeft verleend, kan ze volgens een procedure bepaald door de Koning bij een met redenen omklede beslissing beperken, schorsen of intrekken indien blijkt dat het dragen van het wapen de openbare orde kan verstoren, dat de voorwaarden waarvan het dragen van het wapen afhankelijk wordt gesteld niet worden nagekomen, of dat de wettige redenen die zijn aangevoerd met het oog op het verkrijgen van de vergunning niet meer bestaan.

Art. 15. De personen bedoeld in artikel 12 mogen de aldaar bedoelde vuurwapens dragen zonder in het bezit te zijn van een wapendrachtvergunning mits ze hiervoor een wettige reden hebben en dit uitsluitend gebeurt in het kader van de beoefening van de aldaar bedoelde activiteiten.

Art. 16. Het opslaan van vergunningsplichtige vuurwapens of munitie mag alleen als daartoe voor de betrokken hoeveelheid een van de volgende wettige redenen bestaat :

1° het wettig voorhanden hebben van meerdere vuurwapens en een noodzakelijke hoeveelheid munitie daarvoor door de eigenaars ervan die samenwonen op hetzelfde adres en die de wapens daar opslaan;

2° de wettige activiteiten van erkende personen.

Art. 17. Wanneer een koninklijk besluit genomen ter uitvoering van artikel 3, § 3, 2°, wapens indeelt bij de vergunningsplichtige wapens, moeten de personen die dergelijke wapens voorhanden hebben, ze laten inschrijven volgens een procedure bepaald door de Koning. Een vergunning om dergelijke wapens voorhanden te hebben wordt hen kosteloos uitgereikt.

Hij die een vergunningsplichtig wapen verkrijgt in andere omstandigheden dan die welke zijn bepaald in de artikelen 11 en 12, moet binnen drie maanden nadat hij het wapen heeft verkregen, een vergunning tot het voorhanden hebben van dit wapen aanvragen. Hij mag het wapen voorlopig voorhanden hebben totdat over de aanvraag is beslist, behalve indien bij een met redenen omklede beslissing van de betrokken overheid blijkt dat het voorhanden hebben ervan de openbare orde kan verstoren.

Art. 18. Het wapen moet binnen de termijn bepaald in de beslissing van weigering, schorsing of intrekking opgeslagen worden bij een erkend persoon of overgedragen worden aan een erkend persoon dan wel aan een persoon die gemachtigd is het wapen voorhanden te hebben wanneer :

1° een beslissing wordt getroffen, waarbij aan een persoon bedoeld in artikel 17, tweede lid, wordt verboden een dergelijk wapen voorlopig voorhanden te hebben;

2° de vergunning tot het voorhanden hebben van een dergelijk wapen wordt geweigerd aan een persoon bedoeld in artikel 17;

3° de vergunning of het recht tot het voorhanden hebben van een wapen overeenkomstig de artikelen 11, § 2, en 13, eerste lid, wordt geschorst of ingetrokken.

Le particulier qui a acquis une arme à feu dans les conditions fixées à l'article 12 est autorisé à continuer à détenir pendant trois ans cette arme après l'expiration du permis de chasse, de la licence de tireur sportif ou du document assimilé sans toutefois pouvoir encore détenir des munitions pour cette arme. Après cette période, l'arme sera soumise à autorisation et l'article 17 sera appliqué.

Art. 14. Nul ne peut porter une arme à feu soumise à autorisation si ce n'est pour un motif légitime et moyennant la possession de l'autorisation de détention de l'arme concernée ainsi que d'un permis de port d'arme, délivré par le gouverneur compétent pour la résidence du requérant, après avis du procureur du Roi de l'arrondissement de la résidence du requérant. Le requérant doit présenter une attestation d'un médecin reconnu à cet effet par le ministre de la Justice et qui atteste que l'intéressé ne présente pas de contre-indications physiques ou mentales pour le port d'une arme à feu.

Si le requérant n'a pas de résidence en Belgique, le permis de port d'arme est délivré par le ministre de la Justice, conformément à la procédure prévue par la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations de sécurité.

Le permis de port d'arme est délivré pour une durée maximale de trois ans, mentionne les conditions auxquelles est subordonné le port d'arme et doit être porté en même temps que l'arme.

L'autorité qui a délivré un permis de port d'arme peut le limiter, le suspendre ou le retirer par une décision motivée selon une procédure définie par le Roi, s'il apparaît que le port de l'arme peut porter atteinte à l'ordre public, que les conditions auxquelles est subordonné le port de l'arme ne sont pas respectées ou que les motifs légitimes invoqués pour obtenir le permis n'existent plus.

Art. 15. Les personnes visées à l'article 12 peuvent porter les armes à feu qui y sont visées sans être en possession d'un permis de port d'arme, à condition qu'elles aient un motif légitime à cet effet et que le port se fasse exclusivement dans le cadre de la pratique des activités qui y sont visées.

Art. 16. Le stockage d'armes à feu ou de munitions soumises à autorisation ne peut avoir lieu que si, pour la quantité concernée, il existe un des motifs légitimes suivants :

1° la détention légitime de plusieurs armes à feu et d'une quantité nécessaire de munitions pour ces armes par leurs propriétaires cohabitant à la même adresse qui stockent leurs armes à cet endroit;

2° les activités légitimes de personnes agréées.

Art. 17. Lorsqu'un arrêté royal pris en exécution de l'article 3, § 3, 2°, classe des armes comme armes soumises à autorisation, les personnes qui détiennent de telles armes doivent les faire immatriculer selon une procédure définie par le Roi. Une autorisation de détention de telles armes leur est délivrée gratuitement.

Celui qui acquiert une arme soumise à autorisation dans des conditions autres que celles prévues aux articles 11 et 12 doit introduire une demande d'autorisation de détention de cette arme dans les trois mois de l'acquisition de l'arme. Il peut détenir provisoirement l'arme jusqu'à ce qu'il soit statué sur la demande, sauf s'il apparaît, par une décision motivée de l'autorité concernée, que cette détention peut porter atteinte à l'ordre public.

Art. 18. L'arme doit être, dans le délai prescrit par la décision de refus, de suspension ou de retrait, déposée chez une personne agréée ou cédée à une personne agréée ou à une personne autorisée à la détenir lorsque :

1° une décision d'interdiction de détention provisoire d'une telle arme est prise à l'égard d'une personne visée à l'article 17, alinéa 2;

2° une autorisation de détention d'une telle arme est refusée à une personne visée à l'article 17;

3° une autorisation ou le droit de détention d'une arme est suspendue ou retirée conformément aux articles 11, § 2, et 13, alinéa 1er.

HOOFDSTUK VIII. — *Verbodsbepalingen*

Art. 19. Het is verboden :

1° wapens per postorder of via het Internet te verkopen aan particulieren;

2° vuurwapens te verkopen aan particulieren jonger dan 18 jaar;

3° reclame te maken voor verboden wapens;

4° reclame te maken voor vergunningsplichtige wapens of zodanige wapens te koop te stellen zonder op zichtbare wijze aan te geven dat voor het voorhanden hebben ervan een vergunning is vereist;

5° vuurwapens, niet-vuurwapens die projectielen kunnen afschieten of munitie te koop aan te bieden, te verkopen of over te dragen op openbare markten, beurzen en andere plaatsen zonder vaste vestiging, behalve in geval van openbare verkopen door een gerechtsdeurwaarder of notaris onder toezicht van de directeur van de Proefbank voor vuurwapens of van een van de beambten aangewezen door de minister bevoegd voor de Economie, na advies van de directeur van de proefbank. De Staat, de politiezones en de gemeenten mogen evenwel uitsluitend aan erkende wapenhandelaars de individuele bewapening verkopen van de overheden die in dienst wapens mogen dragen. Vrij verkrijgbare wapens mogen evenwel door erkende wapenhandelaars en -verzamelaars worden verkocht op beurzen mits toelating van de minister van Justitie;

6° de nummers van vuurwapens te wissen, te manipuleren of onleesbaar te maken en niet-geregistreerde en niet-genummerde vuurwapens te verhandelen, te vervoeren, te dragen of op te slaan, behalve bij internationaal vervoer waarbij de wapens op Belgisch grondgebied niet worden uitgeladen of overgeladen en behalve op weg naar de proefbank voor vuurwapens met het oog op nummering;

Vergunningsplichtige wapens die verloot worden of als prijs worden uitgereikt, mogen slechts aan de begunstigde worden overhandigd nadat hij een vergunning voor het voorhanden hebben ervan heeft bekomen.

HOOFDSTUK IX. — *De uitbating van schietstanden*

Art. 20. Alleen de natuurlijke personen of rechtspersonen die hier toe overeenkomstig artikel 5 zijn erkend mogen een schietstand uitbaten. Zij moeten evenwel geen beroepsbekwaamheid aantonen. Zij moeten uitbatingvoorwaarden naleven die betrekking hebben op de interne veiligheid en de organisatie van de schietstand en het toezicht op de schutters.

De Koning bepaalt de uitbatingvoorwaarden op voorstel van de ministers die bevoegd zijn voor Justitie en Binnenlandse Zaken.

Dit artikel is niet van toepassing op de schietstanden die enkel bestemd zijn voor de opleiding of de training van de ambtenaren van de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht die overeenkomstig artikel 27, § 1, derde lid, worden aangeduid.

HOOFDSTUK X. — *Het vervoer van vuurwapens*

Art. 21. Het vervoeren van vuurwapens is slechts toegelaten aan :

1° houders van een erkenning overeenkomstig artikel 5 of artikel 6, voorzover de wapens ongeladen zijn;

2° houders van een vergunning tot het voorhanden hebben van een vuurwapen en personen bedoeld in artikel 12, voorzover de wapens vervoerd worden tussen hun woonplaats en hun verblijfplaats, of tussen hun woon- of verblijfplaats en de schietstand of het jachtterrein, of tussen hun woon- of verblijfplaats en een erkende persoon. Tijdens het vervoer dienen de vuurwapens ongeladen en verpakt te zijn in een afgesloten koffer, of voorzien te zijn van een trekkerslot of een equivalente beveiliging;

3° houders van een wapendrachtvergunning;

4° personen die uitsluitend met dit doel een erkenning overeenkomstig artikel 5 hebben verkregen;

5° professionele internationale vervoerders, mits de wapens op Belgisch grondgebied niet worden uitgeladen of overgeladen.

De personen bedoeld in het eerste lid, 4°, moeten geen beroepsbekwaamheid bewijzen, maar voldoen aan alle wettelijke voorwaarden om beschouwd te kunnen worden als professionele vervoerders.

Internationale vervoerders, die niet voldoen aan het eerste lid, 5°, en die zijn gevestigd in een andere lidstaat van de Europese Unie, moeten niet worden erkend, maar bewijzen dat zij hun activiteit in de betrokken lidstaat mogen uitoefenen.

CHAPITRE VIII. — *Des interdictions*

Art. 19. Il est interdit :

1° de vendre des armes par correspondance ou par Internet aux particuliers;

2° de vendre des armes à feu à des particuliers de moins de 18 ans;

3° de faire de la publicité pour des armes prohibées;

4° de faire de la publicité pour des armes soumises à autorisation ou d'exposer de telles armes en vente sans indiquer de façon visible que leur détention est soumise à autorisation;

5° d'offrir en vente, de vendre ou de céder des armes à feu, des armes non à feu pouvant tirer des projectiles ou des munitions sur des marchés publics, dans des bourses et à d'autres endroits où il n'y a pas d'établissements permanents, sauf en cas de vente publique par un huissier de justice ou par un notaire sous le contrôle du directeur du banc d'épreuves des armes à feu ou d'un des agents désignés par le ministre ayant l'Economie dans ses attributions et après avis du directeur du banc d'épreuves. Toutefois, l'Etat, les zones de police et les communes peuvent vendre exclusivement à des armuriers agréés l'armement individuel des autorités habilitées à porter des armes en service. Moyennant l'autorisation du ministre de la Justice, des armes en vente libre peuvent cependant être vendues dans des bourses par des armuriers et des collectionneurs agréés;

6° d'effacer, de manipuler et de rendre illisibles les numéros d'armes à feu et de faire le commerce, de transporter, de porter ou de stocker des armes à feu non enregistrées et des armes à feu non numérotées, sauf lors d'un transport international à l'occasion duquel les armes ne sont pas déchargées ou transbordées sur le territoire belge et vers le banc d'épreuves des armes à feu en vue de la numérotation;

Des armes soumises à autorisation mises en loterie ou distribuées comme prix ne peuvent être remises au bénéficiaire qu'après qu'il ait obtenu une autorisation pour leur détention.

CHAPITRE IX. — *L'exploitation des stands de tir*

Art. 20. Seules les personnes physiques ou morales agréées à cet effet conformément à l'article 5 peuvent exploiter un stand de tir. Toutefois, elles ne doivent pas prouver d'aptitude professionnelle. Elles doivent respecter des conditions d'exploitation concernant la sécurité interne et l'organisation du stand de tir et le contrôle des tireurs.

Le Roi fixe les conditions d'exploitation, sur proposition des ministres qui ont la Justice et l'Intérieur dans leurs attributions.

Le présent article ne s'applique pas aux stands de tir réservés exclusivement à la formation ou à l'entraînement des agents de services de l'autorité ou de la force publique déterminés conformément à l'article 27, § 1er, alinéa 3.

CHAPITRE X. — *Le transport d'armes à feu*

Art. 21. Le transport d'armes à feu n'est autorisé qu'aux :

1° titulaires d'un agrément conformément à l'article 5 ou l'article 6, pour autant que les armes soient non chargées;

2° titulaires d'une autorisation de détention d'une arme à feu et aux personnes visées à l'article 12, pour autant que les armes soient transportées entre leur domicile et leur résidence, ou entre leur domicile ou résidence et le stand de tir ou le terrain de chasse, ou entre leur domicile ou résidence et une personne agréée. Au cours du transport, les armes à feu doivent être non chargées et placées dans un coffret fermé à clé ou avoir la détente verrouillée ou être équipées d'un dispositif de sécurité équivalent;

3° titulaires d'un permis de port d'arme;

4° personnes ayant obtenu exclusivement à cette fin un agrément conformément à l'article 5;

5° transporteurs internationaux professionnels, à condition que les armes ne soient pas déchargées ou transbordées sur le territoire belge.

Les personnes visées à l'alinéa premier, 4°, ne doivent pas prouver d'aptitude professionnelle, mais satisfaire à toutes les conditions légales pour pouvoir être considérées comme des transporteurs professionnels.

Des transporteurs internationaux qui ne satisfont pas à l'alinéa premier, 5°, et qui sont établis dans un autre Etat membre de l'Union européenne ne doivent pas être agréés, mais prouver qu'ils peuvent exercer leur activité dans l'état membre concerné.

HOOFDSTUK XI. — *Bepalingen inzake munitie*

Art. 22. § 1. Het is verboden aan particulieren munitie voor vergunningsplichtige vuurwapens te verkopen of over te dragen, tenzij voor het wapen waarvoor de vergunning bepaald in artikel 11 is verleend en op vertoon van het stuk, of voor het wapen dat een persoon bedoeld in artikel 12 mag voorhanden hebben en op vertoon van het stuk dat die hoedanigheid bewijst.

Het is verboden munitie voor vergunningsplichtige vuurwapens te verkopen of over te dragen aan personen in het bezit van een vergunning die niet geldig is voor de aankoop van munitie.

Particulieren die niet voldoen aan de artikelen 11 of 12 mogen geen munitie voor vergunningsplichtige vuurwapens voorhanden hebben.

De bepalingen van de vorige leden zijn ook van toepassing op de patroonhulzen en de projectielen, tenzij zij onbruikbaar gemaakt zijn.

§ 2. Het is verboden te vervaardigen, te verkopen, op te slaan of voorhanden te hebben :

- 1° indringende, brandstichtende of ontplofende munitie;
- 2° opensplijtende munitie voor pistolen en revolvers;
- 3° projectielen voor deze munitie.

§ 3. Een koninklijk besluit mag de bepalingen van §§ 1 en 2 uitbreiden tot munitie of projectielen van twijfelachtig model.

HOOFDSTUK XII. — *Strafbepalingen*

Art. 23. Zij die de bepalingen van deze wet of haar uitvoeringsbesluiten overtreden, worden gestraft met gevangenisstraf van één maand tot vijf jaar en met een geldboete van 100 euro tot 25 000 euro, of met een van deze straffen alleen.

Met dezelfde straffen worden gestraft zij die wetens onjuiste verklaringen hebben afgelegd om de erkenningen of vergunningen bedoeld door deze wet of door de besluiten tot uitvoering ervan te verkrijgen, alsook de personen die van deze verklaringen gebruik maken.

Indien de in het eerste lid bedoelde inbreuken worden gepleegd door een overeenkomstig artikel 5 erkend persoon of ten aanzien van een minderjarige, wordt het vastgestelde strafminimum op een gevangenisstraf van een jaar gebracht.

Onverminderd de toepassing van artikel 8, tweede lid, wordt de verbeurdverklaring uitgesproken overeenkomstig artikel 42 van het Strafwetboek. Het staat de rechter evenwel vrij ze niet uit te spreken in geval van inbreuk op de krachtens artikel 35, 7°, genomen reglementaire bepalingen.

Art. 24. Wapens die op grond van artikel 42 van het Strafwetboek verbeurd zijn verklaard, worden met het oog op vernietiging ter hand gesteld aan de directeur van de proefbank of aan zijn vertegenwoordiger. De kosten van de bewaring en het vervoer van de wapens tot op de plaats van vernietiging en de vernietiging zelf komen ten laste van de veroordeelde.

Met toestemming van de minister bevoegd voor Justitie kan de directeur van de proefbank beslissen de verbeurdverklarde wapens op grond van historische, wetenschappelijke of didactische redenen niet te vernietigen. De wapens worden dan onbruikbaar gemaakt en toegevoegd aan de collectie van een door de minister aangeduid openbaar museum, wetenschappelijke instelling of politiedienst.

Art. 25. Bij herhaling kunnen de overeenkomstig artikel 5 erkende personen veroordeeld worden tot de tijdelijke of definitieve sluiting van hun onderneming.

Art. 26. Al de bepalingen van Boek I van het Strafwetboek, waarvan bij deze wet niet wordt afgeweken, zijn van toepassing op de inbreuken voorzien bij deze wet en haar uitvoeringsbesluiten.

CHAPITRE XI. — *Dispositions concernant les munitions*

Art. 22. § 1er. Il est interdit de vendre ou de céder à des particuliers des munitions d'armes à feu soumises à autorisation, si ce n'est pour l'arme faisant l'objet de l'autorisation prévue à l'article 11 et sur présentation du document, ou pour l'arme que peut détenir une personne visée à l'article 12 et sur présentation du document qui atteste cette qualité.

Il est interdit de vendre ou de céder des munitions d'armes à feu soumises à autorisation aux personnes munies d'un acte d'autorisation qui n'est pas valable pour l'acquisition de munitions.

Les particuliers ne satisfaisant pas aux articles 11 ou 12 ne peuvent pas détenir des munitions d'armes à feu soumises à autorisation.

Les dispositions des alinéas précédents s'appliquent également aux douilles et projectiles, sauf s'ils ont été rendus inutilisables.

§ 2. Il est interdit de fabriquer, de vendre, de tenir en dépôt ou de détenir :

- 1° des munitions perforantes, incendiaires ou explosives;
- 2° des munitions à effet expansif pour pistolets et revolvers;
- 3° des projectiles pour ces munitions.

§ 3. Un arrêté royal pourra étendre les dispositions des §§ 1er et 2 aux munitions ou projectiles dont le type serait douteux.

CHAPITRE XII. — *Dispositions pénales*

Art. 23. Les contrevenants aux dispositions de la présente loi ou ses arrêtés d'exécution seront punis d'un emprisonnement d'un mois à cinq ans et d'une amende de 100 euros à 25 000 euros, ou d'une de ces peines seulement.

Seront punis des mêmes peines ceux qui, sciemment, auront fait des déclarations inexactes en vue d'obtenir les agréments, autorisations ou permis visés par la présente loi ou les arrêtés pris pour son exécution, ainsi que ceux qui auront fait usage de ces déclarations.

Si les infractions visées à l'alinéa 1er sont commises par une personne agréée conformément à l'article 5 ou sont commises à l'égard d'un mineur, le minimum des peines prévues est porté à un emprisonnement d'un an.

Sans préjudice de l'application de l'article 8, alinéa 2, la confiscation est prononcée conformément à l'article 42 du Code pénal. Toutefois, en cas d'infraction aux dispositions réglementaires prises en vertu de l'article 35, 7°, le juge peut ne pas la prononcer.

Art. 24. Les armes confisquées en vertu de l'article 42 du Code pénal seront remises au directeur du banc d'épreuves ou à son délégué pour être détruites. Les frais afférents à la conservation, au transport des armes jusqu'à leur lieu de destruction et à la destruction de celles-ci sont à la charge de la personne condamnée.

Moyennant l'accord du ministre ayant la Justice dans ses attributions, le directeur du banc d'épreuves peut décider pour des raisons historiques, scientifiques ou didactiques, de ne pas faire détruire les armes à feu confisquées. Dans ce cas, les armes sont rendues inaptes au tir avant de rejoindre la collection d'un musée public, d'un établissement scientifique ou d'un service de police désigné par le ministre.

Art. 25. En cas de récidive, les personnes agréées conformément à l'article 5 pourront être condamnées à la fermeture temporaire ou définitive de leur entreprise.

Art. 26. Toutes les dispositions du Livre Ier du Code pénal auxquelles il n'est pas dérogé par la présente loi sont applicables aux infractions prévues par la présente loi ou ses arrêtés d'exécution.

HOOFDSTUK XIII. — *Uitzonderingsbepalingen*

Art. 27. § 1. De bepalingen van deze wet zijn niet van toepassing op de bestellingen van wapens of van munitie voor de Staat of voor de openbare besturen en de publiekrechtelijke musea, op de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en de daaraan verbonden technologie, evenals de technologie voor dubbel gebruik.

Zij zijn evenmin van toepassing op de ambtenaren van het openbaar gezag of van de openbare macht, die een wapen dat tot hun voorgeschreven uitrusting behoort, in dienst dragen of voor de dienst voorhanden hebben.

De diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht waartoe deze ambtenaren behoren worden aangeduid door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit.

§ 2. In afwijking van § 1 zijn het gebruik, het opslaan, het verkopen, de verwerving en het verstrekken van de wapens bedoeld in artikel 3, § 1, 1° en 4°, door de Staat of de overheidsbesturen, verboden.

Het bovenvermelde verbod heeft geen betrekking op het gebruik, het opslaan, het verwerven of het verstrekken van deze wapens in het kader van de opleiding of bijscholing van specialisten en militairen die deelnemen aan operaties die tot doel hebben de gevaren te beperken in gebieden waar mijnen liggen, die mijnen op te ruimen of onschadelijk te maken.

Binnen drie jaar te rekenen van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*, vernietigen de Staat of de openbare besturen de bestaande stock van submunitie of soortgelijke mechanismen.

§ 3. De wapens en hulpstukken bedoeld in artikel 3, § 1, 3° en 16°, mogen worden vervaardigd, hersteld, verkocht, ingevoerd, opgeslagen en vervoerd door erkende wapenfabrikanten die licentiehouder zijn van de betrokken wapens, met uitsluiting van de tussenpersonen.

Erkende verzamelaars en musea mogen ze aankopen, invoeren en voorhanden hebben op voorwaarde dat ze definitief geneutraliseerd zijn. Automatische vuurwapens mogen evenwel in originele staat worden aangekocht, ingevoerd en voorhanden gehouden door erkende verzamelaars en musea, die er de slaggin moeten uit verwijderen en ze bewaren op de wijze bepaald door de Koning.

HOOFDSTUK XIV. — *Het toezicht op de naleving van de wet*

Art. 28. § 1. In geval van gevaar voor de openbare orde of voor de fysieke integriteit van personen, dat ze concreet moeten aanwijzen, kan de burgemeester of de gouverneur de sluiting of ontruiming gelasten van winkels of opslagplaatsen van wapens of munitie en deze doen overbrengen naar een door hem aangewezen plaats.

De Staat vergoedt de eigenaar van de weggeruimde wapens en munitie in geval deze hem niet konden teruggegeven worden of mochten beschadigd zijn.

§ 2. In geval van gevaar voor de openbare orde of voor de fysieke integriteit van personen, dat ze concreet moeten aanwijzen, kunnen officieren van gerechtelijke politie en officieren van administratieve politie bovendien wapens, munitie en de in deze wet genoemde erkenningen en vergunningen voorlopig administratief in beslag nemen. Een ontvangstbewijs dient te worden afgeleverd en de rechten van derden dienen te worden gevrijwaard.

Ze oefenen deze bevoegdheid uit in afwachting van een beslissing tot intrekking, schorsing of beperking terzake van de plaatselijk bevoegde gouverneur, die van hen onverwijld de daartoe nodige informatie ontvangt. De gouverneur beslist binnen de maand van de uitreiking van het ontvangstbewijs, zoniet worden de in beslag genomen voorwerpen vrijgegeven en worden de erkenningen en vergunningen teruggegeven, onder voorbehoud van elk gerechtelijk beslag.

§ 3. De overheden bevoegd voor de toepassing van deze wet sturen elkaar onverwijld alle informatie waarover ze beschikken, die noodzakelijk of nuttig is in het kader van de uitoefening van hun respectieve bevoegdheden en die niet krachtens bijzondere wettelijke bepalingen worden beschermd met geheimhouding.

CHAPITRE XIII. — *Dispositions dérogatoires*

Art. 27. § 1er. Les dispositions de la présente loi ne s'appliquent pas aux commandes d'armes ou de munitions pour l'Etat ou les administrations publiques et les musées de droit public, ni à l'importation, à l'exportation et au transit d'armes, de munitions et de matériel devant servir spécialement à un usage militaire ou de maintien de l'ordre et de la technologie y afférente ainsi que des produits et des technologies à double usage.

Elles ne s'appliquent pas non plus aux agents de l'autorité ou de la force publique qui portent en service ou détiennent, pour le service, une arme faisant partie de leur équipement réglementaire.

Les services de l'autorité ou de la force publique dont font partie ces agents sont déterminés par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres.

§ 2. Par dérogation au § 1er, l'utilisation, le stockage, la vente, l'acquisition et la délivrance par l'Etat ou les administrations publiques, des armes visées à l'article 3, § 1er, 1° et 4°, sont interdits.

L'interdiction qui précède ne concerne pas l'utilisation, le stockage, l'acquisition ou la délivrance de ces armes aux fins de contribuer à la formation ou d'entretenir les connaissances de spécialistes et de militaires participant à des opérations de minimisation des risques en zones minées, de déminage, ou de destruction effective de ces armes.

Dans les trois ans de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*, l'Etat et les administrations publiques détruisent le stock existant de sous-munitions ou de dispositifs de même nature.

§ 3. Les armes et accessoires visés à l'article 3, § 1er, 3° et 16°, peuvent être fabriquées, réparées, vendues, importées, mises en dépôt et transportées par des fabricants d'armes agréés, titulaires des licences des armes concernées, à l'exclusion des intermédiaires.

Les collectionneurs et musées agréés peuvent les acheter, importer et détenir à condition qu'elles soient définitivement neutralisées. Des armes à feu automatiques en état original peuvent cependant être achetées, importées et détenues par les collectionneurs et musées agréés, qui doivent en retirer le percuteur et les conserver dans les conditions déterminées par le Roi.

CHAPITRE XIV. — *Le contrôle du respect de la loi*

Art. 28. § 1er. En cas de danger pour l'ordre public ou pour l'intégrité physique des personnes, qu'ils doivent démontrer concrètement, le bourgmestre ou le gouverneur peuvent ordonner la fermeture ou l'évacuation de magasins ou dépôts d'armes ou de munitions et le transfert de celles-ci en un lieu indiqué par eux.

L'Etat indemnise le propriétaire des armes et des munitions évacuées dans le cas où elles n'auraient pu lui être restituées ou auraient été détériorées.

§ 2. En cas de danger pour l'ordre public ou pour l'intégrité physique des personnes, qu'ils doivent démontrer concrètement, les officiers de police judiciaire et les officiers de police administrative peuvent en outre procéder à une saisie administrative provisoire des armes et munitions et les agréments, permis et autorisations mentionnés dans la présente loi. Un récépissé doit être délivré et les droits des tiers doivent être garantis.

Ils exercent cette compétence dans l'attente d'une décision de retrait, de suspension ou de limitation à ce sujet par le gouverneur territorialement compétent, qui reçoit sans délai de leur part les informations nécessaires à cette fin. Le gouverneur prend sa décision dans le mois de la délivrance du récépissé, à défaut de quoi les objets saisis sont libérés et les agréments, permis et autorisations restitués, sans préjudice de toute saisie judiciaire.

§ 3. Les autorités compétentes pour l'application de la présente loi s'envoient sans délai toutes les informations dont elles disposent, qui sont nécessaires ou utiles dans le cadre de l'exercice de leurs compétences respectives et qui ne sont pas protégées par le secret en vertu de dispositions légales spéciales.

Art. 29. § 1. De inbreuken op deze wet en haar uitvoeringsbesluiten worden opgespoord en vastgesteld door :

1° de leden van de federale politie, de lokale politie en de douane;

2° de directeur van de proefbank voor vuurwapens en de personen aangewezen door de minister bevoegd voor Economie;

3° de inspecteurs en controleurs van springstoffen en de ambtenaren van het bestuur Economische Inspectie.

Voor de uitvoering van hun opdracht mogen zij :

1° zich te allen tijde toegang verschaffen tot alle plaatsen waar de erkende personen hun activiteiten uitoefenen;

2° zich alle documenten, stukken, registers, boeken en voorwerpen, die zich in die plaatsen bevinden of die hun activiteiten betreffen, doen voorleggen.

§ 2. De officieren van gerechtelijke politie doen, met inachtneming van de onschendbaarheid van de privéwoning, op verzoek van de gouverneur of op eigen initiatief een regelmatige preventieve controle van de activiteiten uitoefend door de erkende personen en van het effectief voorhanden houden van vuurwapens door particulieren die daartoe een vergunning, of overeenkomstig artikel 12 het recht hebben en van de omstandigheden waaronder dit gebeurt.

De lokale politie is in het bijzonder belast met het toezicht op de wapenhandelaars en de wapenfabrikanten.

HOOFDSTUK XV. — Diverse bepalingen

Art. 30. Beroep staat open bij de minister van Justitie of bij zijn gemachtigde in geval van het ontbreken van een beslissing van de gouverneur binnen de in artikel 31 bedoelde termijnen, of tegen de beslissingen van de gouverneur tot weigering, beperking, schorsing of intrekking van een erkenning, een vergunning of een recht, behalve tegen beslissingen inzake onontvankelijke aanvragen.

Op straffe van onontvankelijkheid wordt het gemotiveerd verzoekschrift aangetekend verzonden aan de federale wapendienst uiterlijk vijftien dagen na vaststelling dat er geen beslissing werd genomen binnen de in artikel 31 bedoelde termijnen of na kennisname van de beslissing van de gouverneur, vergezeld van een kopie van de bestreden beslissing. De uitspraak wordt gedaan binnen zes maanden na de ontvangst van het verzoekschrift.

Art. 31. De gouverneur doet uitspraak :

1° over de aanvragen om erkenning overeenkomstig de artikelen 5, 6, 20 en 21, binnen vier maanden na de ontvangst ervan;

2° over de aanvragen om een vergunning overeenkomstig de artikelen 11, 14 en 17, binnen vier maanden na de ontvangst ervan.

De in deze wet voorgeschreven termijnen waarbinnen de gouverneur of de minister van Justitie een beslissing moeten nemen, kunnen, op straffe van nietigheid, alleen worden verlengd bij gemotiveerde beslissing.

Art. 32. De erkenningen bedoeld in artikel 5 worden afgegeven voor een maximale duur van zeven jaar.

De erkenningen en vergunningen bedoeld in de artikelen 6, 11, 17, 20, 21 en 31 worden afgegeven voor een maximale duur van vijf jaar.

De hernieuwing van de erkenningen en vergunningen bedoeld in de artikelen 5, 6, 20 en 21 houdt slechts een controle in van de naleving van de voorwaarden bedoeld in artikel 5, § 4. De hernieuwing van de vergunningen bedoeld in de artikelen 11 en 17 houdt slechts de formaliteiten in bedoeld in artikel 11, § 3, 2° tot 9°.

Art. 33. De bepalingen met betrekking tot de vuurwapens zijn ook van toepassing op de losse onderdelen die aan de wettelijk voorgeschreven proef zijn onderworpen, alsook op hulpstukken, die, aangebracht op het vuurwapen, tot gevolg hebben dat het wapen in een andere categorie wordt ondergebracht.

Art. 29. § 1er. Les infractions à la présente loi et à ses arrêtés d'exécution sont recherchées et constatées par :

1° les membres de la police fédérale, de la police locale et des douanes;

2° le directeur du banc d'épreuves des armes à feu et les personnes désignées par le ministre ayant l'Economie dans ses attributions;

3° les inspecteurs et contrôleurs des explosifs et les agents de l'administration de l'Inspection économique.

Ils peuvent, pour l'accomplissement de leur mission :

1° pénétrer en tous temps et en tous lieux où les personnes agréées exercent leurs activités;

2° se faire produire tous documents, pièces, registres, livres et objets se trouvant dans ces lieux ou qui sont relatifs à leurs activités.

§ 2. A la requête du gouverneur ou de propre initiative, et en respectant l'inviolabilité du domicile privé, les officiers de police judiciaire contrôlent régulièrement à titre préventif les activités exercées par les personnes agréées et la détention effective d'armes à feu par des particuliers ayant une autorisation à cette fin, ou, conformément à l'article 12, y ayant droit, ainsi que les circonstances dans lesquelles cette détention se déroule.

La police locale est chargée en particulier du contrôle des armuriers et des fabricants d'armes.

CHAPITRE XV. — Dispositions diverses

Art. 30. Un recours est ouvert auprès du ministre de la Justice ou de son délégué en cas d'absence de décision du gouverneur dans les délais visés à l'article 31 ou contre les décisions du gouverneur refusant, limitant, suspendant ou retirant un agrément, une autorisation, un permis ou un droit, à l'exception des décisions concernant des demandes irrecevables.

Sous peine d'irrecevabilité, la requête motivée est adressée sous pli recommandé au service fédéral des armes, au plus tard quinze jours après avoir constaté l'absence de décision dans les délais visés à l'article 31 ou après avoir eu connaissance de la décision du gouverneur, accompagnée d'une copie de la décision attaquée. La décision est rendue dans les six mois de la réception de la requête.

Art. 31. Le gouverneur se prononce :

1° sur les demandes d'agrément conformément aux articles 5, 6, 20 et 21, dans les quatre mois de la réception de celles-ci;

2° sur les demandes d'autorisation ou de permis conformément aux articles 11, 14 et 17, dans les quatre mois de la réception de celles-ci.

Sous peine de nullité, les délais prescrits par la présente loi, dans lesquels le gouverneur ou le ministre de la Justice sont tenus de prendre une décision, ne peuvent être prolongés que par décision motivée.

Art. 32. Les agréments visés à l'article 5 sont délivrés pour une durée maximale de sept ans.

Les agréments et autorisations visés aux articles 6, 11, 17, 20, 21 et 31 sont délivrés pour une durée maximale de cinq ans.

Les renouvellements des agréments et autorisations visés aux articles 5, 6, 20 et 21 ne feront l'objet que du contrôle du respect des conditions visées à l'article 5, § 4. Les renouvellements des autorisations et permis visés aux articles 11 et 17 ne feront l'objet que des formalités prévues à l'article 11, § 3, 2° à 9°.

Art. 33. Les dispositions concernant les armes à feu s'appliquent également aux pièces détachées soumises à l'épreuve légale, ainsi qu'aux accessoires qui, montés sur une arme à feu, ont pour effet de modifier la catégorie à laquelle l'arme est réputée appartenir.

Art. 34. De Koning kan de toepassing van de bepalingen van de artikelen 5 tot 7, 10 tot 22 en 33, geheel of gedeeltelijk uitbreiden tot andere wapens dan vuurwapens.

Art. 35. De Koning :

1° bepaalt de veiligheidsvoorwaarden waaraan het opslaan, het vervoeren, het voorhanden hebben en het verzamelen van wapens of munitie zijn onderworpen;

2° bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de voorwaarden voor de afgifte van de in deze wet bedoelde documenten en hun vorm;

3° regelt, met het oog op de opspoorbaarheid ervan en rekening houdend met waarborgen terzake die voor ingevoerde wapens reeds mochten zijn verstrekt in andere lidstaten van de Europese Unie, de nummering van vuurwapens en onderdelen van vuurwapens onderworpen aan de wettelijke proef;

4° stelt een deontologische code voor de erkende wapenhandelaars vast, waarin met name de informatieverplichtingen ten opzichte van de klant worden gepreciseerd;

5° bepaalt de voorwaarden waaronder de wapens vrijwillig of na een beslissing van de rechter kunnen worden vernietigd, alsook de certificaten van vernietiging van de afgeleverde wapens;

6° bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de voorwaarden voor en de wijze van de registratie van de wapens door de erkende personen en in het Centraal Wapenregister, evenals van de afgifte van de Europese vuurwapenpas;

7° bepaalt de maatregelen ter vaststelling van het verkrijgen, de verkoop, de overdracht van vuurwapens en munitie en het voorhanden hebben van vuurwapens;

8° bepaalt de in artikel 28, § 2, bedoelde procedure betreffende het voorlopig administratief beslag op wapens, munitie, erkenningen en vergunningen.

HOOFDSTUK XVI. — *De federale wapendienst*

Art. 36. Bij de minister van Justitie wordt een federale wapendienst opgericht, die :

1° hem adviseert inzake de richtlijnen die hij in overleg met de minister van Binnenlandse Zaken aan de gouverneurs geeft in het kader van de uitoefening van hun bevoegdheden krachtens deze wet;

2° zich bezighoudt met de organisatie van het examen inzake beroepsbekwaamheid voor de wapenhandelaars, met de concrete uitwerking van de theoretische en praktische proeven door de gouverneurs op te leggen krachtens deze wet en met de opstelling van de lijst van erkende artsen bedoeld in artikel 14, eerste lid;

3° overleg pleegt met de verschillende betrokken sectoren en overheden en hem voorstellen doet inzake besluiten en maatregelen te nemen in uitvoering van deze wet.

De Koning bepaalt de samenstelling en de werkwijze van de federale wapendienst en de voorwaarden waaronder hij toegang heeft tot het centraal wapenregister.

Art. 37. Een Adviesraad voor wapens wordt opgericht, waarin de betrokken sectoren en overheden vertegenwoordigd zijn. De Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in Ministerraad overlegd besluit, bepaalt de werkwijze van deze Adviesraad.

De minister van Justitie kan de Adviesraad raadplegen over elke voorgenoemde wijziging aan deze wet, evenals over elk ontwerp van uitvoeringsbesluit ervan. Het advies van de Raad is vereist over de ontwerpen van besluit genomen ter uitvoering van de volgende punten van artikel 35 : het 1°, het 2° voor wat betreft de bepaling van de vorm van de documenten, het 3°, het 4°, het 6° en het 7°.

Art. 34. Le Roi peut étendre en tout ou en partie aux armes autres que les armes à feu, les dispositions des articles 5 à 7, 10 à 22 et 33.

Art. 35. Le Roi :

1° détermine les conditions de sécurité auxquelles sont soumis le stockage, le transport, la détention et la collection d'armes ou de munitions;

2° détermine, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, les conditions de délivrance et la forme des documents prévus par la présente loi;

3° règle le numérotage des armes à feu et des pièces d'armes à feu soumises à l'épreuve, en vue de leur traçabilité et en tenant compte des garanties en la matière qui pourraient déjà être fournies dans d'autres États membres de l'Union européenne pour des armes importées;

4° établit un code déontologique, dans lequel sont précisées notamment les obligations d'information à l'égard du client, pour les armuriers agréés;

5° détermine les conditions dans lesquelles les armes peuvent, volontairement ou après une décision du juge, être détruites et les certificats de destruction des armes délivrés;

6° détermine, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, les conditions et les modalités d'encodage des armes par les personnes agréées et au Registre central des armes, ainsi que de la délivrance de la carte européenne d'armes à feu;

7° arrête les mesures destinées à assurer la constatation des acquisitions, des ventes, des cessions d'armes à feu et de munitions, ainsi que de la détention d'armes à feu;

8° détermine la procédure visée à l'article 28, § 2, relative à la saisie administrative provisoire des armes, munitions, agréments, permis et autorisations.

CHAPITRE XVI. — *Le service fédéral des armes*

Art. 36. Il est créé auprès du ministre de la Justice un service fédéral des armes, qui :

1° lui donne des avis concernant les directives qu'il donne, en concertation avec le ministre de l'Intérieur, aux gouverneurs dans le cadre de l'exercice de leurs compétences en vertu de la présente loi;

2° s'occupe de l'organisation de l'examen d'aptitude professionnelle pour les armuriers, de l'élaboration concrète des épreuves théorique et pratique à imposer par les gouverneurs en vertu de la présente loi et de l'élaboration de la liste des médecins reconnus visée à l'article 14, alinéa 1er;

3° se consulte avec les différents secteurs et autorités concernés et lui fait des propositions en matière d'arrêts et de mesures à prendre en exécution de la présente loi.

Le Roi fixe la composition et le mode de fonctionnement du service fédéral des armes et les conditions dans lesquelles il a accès au registre central des armes.

Art. 37. Un Conseil consultatif des armes est créé au sein de laquelle les secteurs et les autorités concernés sont représentés. Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixe le mode de fonctionnement de ce Conseil consultatif.

Le ministre de la Justice peut consulter le Conseil sur toute modification qu'il est envisagé d'apporter à la présente loi, ainsi que sur tout projet d'arrêté d'exécution de celle-ci. L'avis du Conseil est requis sur les projets d'arrêts pris en exécution des points suivants de l'article 35 : le 1°, le 2° en ce qui concerne la détermination de la forme des documents, le 3°, le 4°, le 6° et le 7°.

Hij is samengesteld als volgt, uit leden en plaatsvervangers :

- een vertegenwoordiger van de federale wapendienst als voorzitter;
- een vertegenwoordiger van de proefbank;
- een vertegenwoordiger van het centraal wapenregister;
- een Nederlandstalige vertegenwoordiger en een Franstalige vertegenwoordiger van verenigingen representatief voor de wapenhandel;
- een Nederlandstalige vertegenwoordiger en een Franstalige vertegenwoordiger van de wapenmusea;
- twee vertegenwoordigers van verenigingen van wapenfabrikanten;
- een Nederlandstalige vertegenwoordiger en een Franstalige vertegenwoordiger van de verzamelaars;
- een vertegenwoordiger van de Franstalige schuttersfederaties;
- een vertegenwoordiger van de Nederlandstalige schuttersfederaties;
- een Franstalige vertegenwoordiger van de jacht;
- een Nederlandstalige vertegenwoordiger van de jacht;
- een vertegenwoordiger van de federale politie;
- een vertegenwoordiger van de lokale politie;
- een Franstalige vertegenwoordiger en een Nederlandstalige vertegenwoordiger van de gouverneurs;
- Een Nederlandstalig en een Franstalig vertegenwoordiger van onafhankelijke verenigingen of organisaties die een daadwerkelijke ervaring kunnen aanvoeren in verband met het omgaan met en het voorkomen van problemen inzake het bezit en gebruik van lichte wapens.

Deze vertegenwoordigers worden benoemd door de Koning, op voorstel van de betrokken verenigingen en ministers.

HOOFDSTUK XVII. — Wijzigingsbepalingen

Art. 38. Artikel 31, 6°, van het Strafwetboek wordt vervangen als volgt :

« 6° een wapen of munitie te vervaardigen, te wijzigen, te herstellen, over te dragen, voorhanden te hebben, te dragen, te vervoeren, in, uit, of door te voeren, of te dienen in de Krijgsmacht. »

Art. 39. In de artikelen 198, 199 en 202, eerste lid, van het Strafwetboek worden de woorden « een machtiging om wapens te dragen » vervangen door de woorden « een document bedoeld in de wapenwet ».

Art. 40. Artikel 14 van de wet van 24 mei 1888 houdende regeling van de toestand van de proefbank voor vuurwapens gevestigd te Luik wordt vervangen als volgt :

« De ministers van Economische Zaken en van Justitie zullen de vereiste controle- en toezichtsmaatregelen voorschrijven. »

Art. 41. Artikel 8, § 2, eerste en tweede lid, van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid wordt vervangen als volgt :

In afwijking van de artikelen 11, 13 en 14 van de wapenwet worden de vergunningen tot het voorhanden hebben en tot het dragen van wapens uit hoofde van de ondernemingen, diensten en personen bedoeld in deze wet, onder de voorwaarden bepaald door deze wet, en de door de Koning bepaalde bijkomende voorwaarden, en volgens een door hem te bepalen procedure, verleend, beperkt, geschorst of ingetrokken door de minister van Binnenlandse Zaken.

Il est composé comme suit, de membres effectifs et de membres suppléants :

- un représentant du service fédéral des armes en tant que président;
- un représentant du banc d'épreuves;
- un représentant du registre central des armes;
- un représentant francophone et un représentant néerlandophone d'associations représentatives de l'armurerie;
- un représentant francophone et un représentant néerlandophone des musées d'armes;
- deux représentants d'associations de fabricants d'armes;
- un représentant francophone et un représentant néerlandophone des collectionneurs;
- un représentant des fédérations de tir francophone;
- un représentant des fédérations de tir néerlandophone;
- un représentant francophone de la chasse;
- un représentant néerlandophone de la chasse;
- un représentant de la police fédérale;
- un représentant de la police locale;
- un représentant francophone et un représentant néerlandophone des gouverneurs;
- un représentant francophone et un représentant néerlandophone d'associations et d'organisations indépendantes démontrant une expérience effective de la gestion et de la prévention des problèmes posés par la détention et l'utilisation des armes légères.

Ces représentants sont nommés par le Roi sur proposition des associations et des ministres concernés.

CHAPITRE XVII. — Dispositions modificatives

Art. 38. L'article 31, 6°, du Code pénal est remplacé comme suit :

« 6° de fabriquer, de modifier, de réparer, de céder, de détenir, de porter, de transporter, d'importer, d'exporter ou de faire transiter une arme ou des munitions, ou de servir dans les Forces armées. »

Art. 39. Aux articles 198, 199 et 202, alinéa 1er, du Code pénal, les mots « un port d'armes » sont remplacés par les mots « un document visé par la loi sur les armes ».

Art. 40. L'article 14 de la loi du 24 mai 1888 portant réglementation de la situation du banc d'épreuves des armes à feu établi à Liège est remplacé par la disposition suivante :

« Les ministres des Affaires économiques et de la Justice prescriront les mesures de contrôle et de surveillance nécessaires. »

Art. 41. L'article 8, § 2, alinéas 1er et 2, de la loi du 10 avril 1990 réglant la sécurité privée et particulière est remplacé comme suit :

Par dérogation aux articles 11, 13 et 14 de la loi sur les armes, les autorisations de stockage, de détention et de port d'armes dans le chef des entreprises, services et personnes visées dans la présente loi, sont accordées, limitées, suspendues ou retirées par le ministre de l'Intérieur dans les conditions fixées par la présente loi, ainsi que selon les conditions supplémentaires déterminées par le Roi et selon une procédure qu'il détermine.

Onverminderd de bepalingen, bedoeld in artikel 29 van de wapenwet, worden de inbreuken door de ondernemingen, diensten en personen, bedoeld in deze wet op en in uitvoering van de bepaling, bedoeld in het vorige lid, opgespoord en vastgesteld door de personen bedoeld in artikel 16 van deze wet.

Art. 42. In artikel 13.5 van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid worden de woorden « in afwijking van artikel 4, eerste lid, van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, den handel in en het dragen van wapens en den handel in munitie » vervangen door de woorden « in afwijking van artikel 3, 9°, van de wapenwet ».

Art. 43. Artikel 1bis van de wet van 29 juli 1934 waarbij de private milities verboden worden, wordt vervangen als volgt :

« Desgelijks is verboden :

1° het optreden in het openbaar van private personen in groep die, hetzij door de door hen gehouden oefeningen, hetzij door het uniform of de uitrustingsstukken die zij dragen het voorkomen van militaire troepen hebben;

2° het houden van of de deelname aan collectieve oefeningen, al dan niet met wapens, bestemd om particulieren in het gebruik van geweld te onderrichten;

De bepaling bedoeld in het eerste lid is van toepassing noch op de oefeningen die uitsluitend beoefend worden in het kader van een door de gemeenschapsoverheden erkende sport, noch op in het kader van de wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid daartoe erkende opleidingsinstellingen.

De bepaling, bedoeld in het eerste lid, 1°, is niet van toepassing op de groepen die uitsluitend een liefdadig doel beogen. »

HOOFDSTUK XVIII. — *Overgangsbepalingen*

Art. 44. § 1. Eenieder die op de datum van inwerkingtreding van deze wet zonder titel een wapen of munitie voorhanden heeft waarvoor krachtens de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie evenwel een vergunning tot het voorhanden hebben van een verweer- of een oorlogswapen was vereist, kan daarvoor gedurende een termijn van zes maanden en overeenkomstig een door de Koning te bepalen procedure de nodige vergunning aanvragen zonder voor dit misdrijf te kunnen worden vervolgd, voorzover het betrokken wapen niet wordt gezocht of staat geseind.

§ 2. Eenieder die op de datum van de inwerkingtreding van deze wet een vuurwapen voorhanden heeft dat krachtens deze wet vergunningsplichtig is geworden, moet daarvan binnen zes maanden aangifte doen bij de gouverneur bevoegd voor zijn verblijfplaats, door bemiddeling van de lokale politie. Indien de betrokkene houder is van een jachtverlof of een sportschutterslicentie wordt het wapen automatisch op zijn naam geregistreerd. Indien dit niet het geval is, wordt hem een vergunning uitgereikt mits hij meerderjarig is en geen veroordelingen heeft opgelopen zoals bedoeld in artikel 5, § 4.

Ingeval het vergunningsplichtige geworden wapen na 1 januari 2006 werd verworven, wordt de vergunning voorlopig uitgereikt, voor de duur van één jaar.

Art. 45. § 1. Eenieder die op de datum van inwerkingtreding van deze wet een verboden wapen of een wapen of munitie bedoeld in artikel 44, § 1, bezit, kan hiervan gedurende een termijn van zes maanden bij de lokale politiedienst van zijn keuze zonder vervolgd te worden op basis van deze wet en anoniem afstand doen voorzover het betrokken wapen niet wordt gezocht of staat geseind. De Koning regelt deze procedure, alsook de indiening en vernietiging van deze wapens.

§ 2. De particulieren die op de datum van inwerkingtreding van deze wet een automatisch vuurwapen voorhanden hebben, moeten binnen het jaar hetzij dit wapen door de proefbank voor vuurwapens onomkeerbaar laten ombouwen tot een halfautomatisch wapen of laten neutraliseren, hetzij het overdragen aan een erkende wapenhandelaar, tussenpersoon, verzamelaar of persoon bedoeld in artikel 6, § 2, hetzij er afstand van doen bij de lokale politie van hun verblijfplaats.

Sous réserve des dispositions visées à l'article 29 de la loi sur les armes, les infractions commises par les entreprises, services et personnes visés dans la présente loi à et en exécution de la disposition, visée à l'alinéa précédent, sont recherchées et constatées par les personnes visées à l'article 16 de la présente loi.

Art. 42. A l'article 13.5 de la loi du 10 avril 1990 réglant la sécurité privée et particulière, les mots « par dérogation à l'article 4, alinéa premier de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions » sont remplacés par les mots « par dérogation à l'article 3, 9°, de la loi sur les armes ».

Art. 43. L'article 1^{er}bis de la loi du 29 juillet 1934 interdisant les milices privées est remplacé comme suit :

« Sont aussi interdites :

1° les exhibitions en public de particuliers en groupe qui, soit par les exercices auxquels ils se livrent, soit par l'uniforme ou les pièces d'équipement qu'ils portent, ont l'apparence de troupes militaires;

2° la tenue de ou la participation à des exercices collectifs, avec ou sans armes, destinés à apprendre l'utilisation de la violence à des particuliers.

La disposition visée à l'alinéa 1er n'est pas applicable aux exercices qui sont exclusivement exécutés dans le cadre d'un sport reconnu par les Communautés, ni aux organismes de formation agréés à cet effet dans le cadre de la loi réglementant la sécurité privée et particulière.

La disposition visée à l'alinéa 1er, 1°, ne s'applique pas aux groupes qui poursuivent exclusivement un but charitable. »

CHAPITRE XVIII. — *Dispositions transitoires*

Art. 44. § 1er. Quiconque, à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, détient sans titre une arme ou des munitions qui, conformément à la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions requerrait une autorisation de détention d'arme de défense ou d'arme de guerre, pourra, pendant un délai de six mois et selon une procédure à déterminer par le Roi, demander l'autorisation nécessaire sans pouvoir être poursuivi pour ce délit, pour autant que l'arme concernée ne soit pas recherchée ou signalée.

§ 2. Quiconque, à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, détient une arme à feu devenue soumise à autorisation en vertu de la présente loi, doit, par le biais de la police locale, en faire la déclaration auprès du gouverneur compétent pour sa résidence dans les six mois. Si l'intéressé est titulaire d'un permis de chasse ou d'une licence de tireur sportif, l'arme est automatiquement enregistrée à son nom. Si tel n'est pas le cas, une autorisation lui est délivrée à condition qu'il soit majeur et qu'il n'ait pas encouru de condamnations visées à l'article 5, § 4.

Si l'arme à feu désormais soumise à autorisation a été acquise après le 1er janvier 2006, l'autorisation est délivrée à titre provisoire pour une période d'un an.

Art. 45. § 1er. Quiconque, à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, possédait une arme prohibée ou une arme ou des munitions visées à l'article 44, § 1er, pourra pendant une période de six mois en faire abandon auprès du service de police locale de son choix sous couvert de l'anonymat et sans s'exposer à des poursuites sur base de la présente loi, pour autant que l'arme concernée ne soit pas recherchée ou signalée. Le Roi règle cette procédure ainsi que le dépôt et la destruction de ces armes.

§ 2. Les particuliers détenant une arme à feu automatique à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, sont tenus, dans l'année qui suit, soit de faire transformer de manière irréversible cette arme en arme semi-automatique ou de la faire neutraliser par le banc d'épreuves des armes à feu, soit de la céder à un armurier agréé, un collectionneur agréé, un intermédiaire agréé ou une personne agréée visée à l'article 6, § 2, soit d'en faire abandon auprès de la police locale de leur résidence.

§ 3. De personen die op de datum van inwerkingtreding van deze wet houder zijn van een vergunning tot het voorhanden hebben van een wapen dat krachtens deze wet verboden wordt, moeten dit wapen binnen het jaar hetzij door de proefbank voor vuurwapens onomkeerbaar laten ombouwen of neutraliseren tot een niet-verboden wapen, hetzij het overdragen aan een persoon die gerechtigd is het voorhanden te hebben, hetzij er afstand van te doen bij de lokale politie van hun verblijfplaats tegen een billijke vergoeding vast te stellen door de minister van Justitie.

HOOFDSTUK XIX. — Slotbepalingen

Art. 46. Deze wet wordt ook « Wapenwet » genoemd.

Art. 47. De wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie, gewijzigd bij de wetten van 30 januari en 5 augustus 1991, 9 maart 1995, 24 juni 1996, 18 juli 1997, 10 januari 1999 en 30 maart 2000, wordt opgeheven, met uitzondering van de artikelen 1, 2, 7, 14ter 16 en 28, derde lid, waarvan de opheffing zal gebeuren bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Art. 48. De uitvoeringsbesluiten van de wet bedoeld in artikel 47 blijven geldig als uitvoeringsbesluiten van deze wet tot ze worden vervangen en mits ze niet in tegenstrijd zijn met deze wet.

De erkenningen en vergunningen afgegeven krachtens de wet bedoeld in artikel 47 blijven geldig gedurende 5 jaar vanaf hun afgifte of de laatste wijziging ervan waarvoor rechten en retributies werden geïnd, en mits ze niet in tegenstrijd zijn met deze wet.

Art. 49. De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de dag waarop de artikelen 4 tot 7, 14, 16 tot 18, 20, 21, 25 en 30 tot 32 van deze wet in werking treden.

Alle andere artikelen treden in werking op de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Ponza, 8 juni 2006.

ALBERT

Van Koningswege :

De Vice-Eerste Minister et Minister van Justitie,
Mevr. L. ONKELINX

De Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken,
P. DEWAELE

De minister van Economie, Energie
en Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid,
M. VERWILGHEN

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie,
Mevr. L. ONKELINX

Nota

(1) Zitting 2005-2006.

Documenten. — Wetsontwerp, 2263 - nr. 1. — Amendementen, 2263 - nr. 2. — Verslag, 2263 - nr. 3. — Tekst aangenomen door de commissie, 2263 - nr. 4. — Tekst aangenomen in plenaire vergadering, 2263 - nr. 5.

Integraal verslag. - 18 mei 2006.

§ 3. Les personnes qui, à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, sont titulaires d'une autorisation de détention d'une arme devenue prohibée en vertu de la présente loi, sont tenues, dans l'année qui suit, soit de la faire transformer en arme non-prohibée ou de la faire neutraliser par le banc d'épreuves des armes à feu, soit de la céder à une personne autorisée à la détenir, soit d'en faire abandon auprès de la police locale de leur résidence contre une juste indemnité à établir par le ministre de la Justice.

CHAPITRE XIX. — Dispositions finales

Art. 46. La présente loi sera aussi appelée la « Loi sur les armes ».

Art. 47. La loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions, modifiée par les lois des 30 janvier et 5 août 1991, 9 mars 1995, 24 juin 1996, 18 juillet 1997, 10 janvier 1999 et 30 mars 2000, est abrogée à l'exception des articles 1er, 2, 7, 14ter, 16 et 28, alinéa 3, lesquels le seront par arrêté délibéré en Conseil des Ministres.

Art. 48. Les arrêtés d'exécution de la loi visée à l'article 47 restent en vigueur comme arrêtés d'exécution de la présente loi jusqu'à leur remplacement, à condition qu'ils ne soient pas en contradiction avec la présente loi.

Les agréments, autorisations et permis délivrés en vertu de la loi visée à l'article 47 restent valables pendant 5 ans à dater de leur délivrance ou de la dernière modification pour laquelle des droits et redevances ont été perçus et à condition qu'ils ne soient pas en contradiction avec la présente loi.

Art. 49. Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, fixe la date de l'entrée en vigueur des articles 4 à 7, 14, 16 à 18, 20, 21, 25 et 30 à 32 de la présente loi.

Tous les autres articles entrent en vigueur le jour de leur publication au *Moniteur belge*.

Promulguons la présente loi, ordonnons qu'elle soit revêtue du sceau de l'Etat et publiée par le *Moniteur belge*.

Donné à Ponza, le 8 juin 2006.

ALBERT

Par le Roi :

La Vice-Première Ministre et Ministre de la Justice,
Mme L. ONKELINX

Le Vice-Premier Ministre et Ministre de l'Intérieur,
P. DEWAELE

Le Ministre de l'Economie, de l'Energie,
du Commerce extérieur et de la Politique scientifique,
M. VERWILGHEN

Scellé du sceau de l'Etat :

La Vice-Première Ministre et Ministre de la Justice,
Mme L. ONKELINX

Note

(1) Session 2005-2006.

Documents. — Projet de loi, 2263 - n° 1. — Amendements, 2263 - n° 2. — Rapport, 2263 - n° 3. — Texte adopté par la commission, 2263 - n° 4. — Texte adopté en séance plénière et soumis à la sanction royale 2263 - n° 5.

Compte rendu intégral. - 18 mai 2006.

OFFICIELE BERICHTEN — AVIS OFFICIELS

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

[C - 2006/09461]

De nieuwe wapenwet

Wat moet u doen om in orde te zijn ?

De nieuwe wapenwet werd van kracht op de dag van de publicatie ervan in het *Belgisch Staatsblad*, op 9 juni 2006, met uitzondering van enkele bepalingen (1) die later in werking zullen treden door middel van Koninklijke uitvoeringsbesluiten.

Deze brochure legt u geval per geval uit welke uw nieuwe plichten zijn als u in het bezit bent van wapens of als u er wenst aan te schaffen, en dit volgens meerdere concrete hypothesen.

Voor meer inlichtingen vindt u aan het slot van de brochure ook alle nuttige adressen.

U bezit een verboden wapen

Het bezit van verboden wapens is voortaan strafbaar.

Over welke wapens gaat het ?

Artikel 3, § 1er van de nieuwe wapenwet somt de verboden wapens op. Het gaat voornamelijk over wapens die reeds verboden waren onder de oude wet :

— wapens ontworpen voor uitsluitend militair gebruik, waartoe ook de automatische vuurwapens behoren (zie hieronder);

— spring- en valmessen met slot (ook knipmessen of stiletto's genaamd), vlindermessen, werpmessen, werpsterren (ook shuriken genaamd), boksbeugels;

— blanke wapens die uiterlijk gelijken op een ander voorwerp (bijvoorbeeld een mes verborgen in een gordel of pen);

— degenstokken en geweerstokken die geen historische sierwapens zijn;

— knotsen en wapenstokken (ook knuppels of matrakken genaamd);

— vuurwapens die zijn gewijzigd om ze te kunnen verbergen, die zijn verborgen in een ander voorwerp of die niet meer voldoen aan hun kenmerken als beschreven in de vergunning ervoor (bijvoorbeeld een geweer met afgezaagde loop);

— elektroshockwapens;

— allerhande spuitbussen (sprays) voor « zelfverdediging »;

— vouwgeweren boven kaliber 20;

— nunchaku's (in tegenstelling tot wat velen denken, bestaat hierop geen uitzondering voor Oosterse gevechtssporten!);

— geluiddempers (al dan niet gemonteerd op een vuurwapen) en andere onderdelen of hulpstukken die een vuurwapen een verboden karakter geven;

— bepaalde munitie (2)

— krachtige katapulten (bijvoorbeeld slingers (3)).

Dolken, dolkmessen en vouwmessen met een niet-automatisch blokkeermechanisme vallen hier niet langer onder, maar het dragen ervan blijft onderworpen aan een wettige reden.

Wat moet u doen?

Als u een verboden wapen bezit, dan moet u het afgeven binnen de 6 maanden nadat de nieuwe wet van kracht wordt, hertij voor 9 december 2006.

Dit kan straffeloos en anoniem, voorzover het wapen niet wordt gezocht. De afstand kan gebeuren bij de lokale politie van uw keuze (4).

In het zeldzame geval dat u een door de vroegere wet vergund wapen zou bezitten, dat pas nu door de inwerkingtreding van de nieuwe wet verboden is geworden, dan moet u binnen het jaar van de inwerkingtreding van de nieuwe wet, 't is te zeggen vóór 9 juni 2007 :

— hetzij het wapen door de Proefbank voor vuurwapens onomkeerbaar laten ombouwen tot een niet-verboden wapen (waarvoor u desgevallend een vergunning zal nodig hebben !) of neutraliseren -'t is te zeggen het onbruikbaar maken voor het vuren (5);

— hetzij het wapen overdragen aan een persoon die gerechtigd is het te bezitten;

— hetzij afstand doen van het wapen bij de lokale politie van uw verblijfplaats tegen een billijke vergoeding (6).

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[C - 2006/09461]

La nouvelle loi sur les armes

Entrée en vigueur de la nouvelle loi sur les armes : quelles démarches devrez-vous éventuellement entreprendre pour vous mettre en conformité ?

La nouvelle loi sur les armes est entrée en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*, le 9 juin 2006, à l'exception de quelques dispositions (1) qui entreront en vigueur ultérieurement par le biais d'arrêtés royaux d'exécution.

La brochure que vous tenez entre les mains vous informe au cas par cas de vos nouvelles obligations si vous êtes en possession d'armes ou si vous souhaitez en acquérir, suivant plusieurs hypothèses concrètes.

Vous trouverez également en fin de brochure toutes les adresses utiles pour de plus amples informations.

Vous êtes détenteur d'une arme prohibée

La détention d'armes prohibées est désormais punissable.

De quelles armes s'agit-il ?

L'article 3, § 1er, de la nouvelle loi sur les armes énumère les armes prohibées. Il s'agit pour la plupart des armes qui étaient déjà prohibées dans sous l'ancienne loi :

— des armes conçues exclusivement à usage militaire, auxquelles appartiennent également les armes à feu automatiques (voir plus loin);

— des couteaux à cran d'arrêt et à lame jaillissante, couteaux papillon, couteaux à lancer, étoiles à lancer (dénommées aussi shuriken), coups-de-poing américains;

— des armes blanches qui ont l'apparence d'un autre objet (par exemple un couteau caché dans une ceinture ou un stylo);

— des cannes à épée et cannes-fusils qui ne sont pas des armes décoratives anciennes;

— des massues et matraques (dénommées aussi gourdins);

— des armes à feu modifiées afin de pouvoir les cacher, armes à feu cachées dans un autre objet ou armes à feu qui ne correspondent plus à leurs caractéristiques définies dans l'autorisation (par exemple un fusil à canon scié);

— des armes à électrochoc;

— de toutes sortes d'aérosols (sprays) pour l'« autodéfense »;

— des fusils pliants d'un calibre supérieur à 20;

— des nunchaku (contrairement à ce que beaucoup pensent, il n'existe pas d'exception pour les arts martiaux orientaux);

— des silencieux (montés sur une arme à feu ou non), et autres pièces ou accessoires rendant à une arme à feu un caractère prohibé;

— de certaines munitions (2);

— des catapultes puissantes (par exemple, les frondes (3)).

Les poignards, couteaux en forme de poignard et couteaux pliants avec un mécanisme de blocage non-automatique ne tombent plus sous cette catégorie, mais leur port reste soumis à un motif légitime.

Quelles démarches devez-vous entreprendre ?

Si vous possédez une arme prohibée, vous devez la remettre dans les 6 mois de la date d'entrée en vigueur de la nouvelle loi, soit avant le 9 décembre 2006.

Vous ne serez pas exposé à des poursuites et vous pourrez bénéficier de l'anonymat pour autant que l'arme ne soit pas recherchée. L'abandon peut se faire auprès de la police locale de votre choix (4).

Dans le cas rare où vous posséderiez une arme autorisée sous l'ancienne loi et qui est devenue prohibée à l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, vous devez dans l'année de la date d'entrée en vigueur de la nouvelle loi, c'est à dire avant le 9 juin 2007 :

— soit faire transformer l'arme en arme non-prohibée (pour laquelle, le cas échéant, vous aurez toujours besoin d'une autorisation !) ou la faire neutraliser - c'est-à-dire la rendre inapte au tir - par le Banc d'épreuves des armes à feu (5);

— soit céder l'arme à une personne autorisée à la détenir;

— soit faire abandon de l'arme auprès de la police locale de votre résidence contre une juste indemnité (6).

U bezit een automatisch vuurwapen ?

Automatische vuurwapens zijn voortaan opgenomen in de categorie verboden wapens.

Over welke wapens gaat het ?

Het gaat om alle vuurwapens die, na elk afgevuurd schot, zich automatisch herladen en die met één druk op de trekker, een salvo van meerdere schoten kunnen afvuren.

Wat moet u doen ?

Als u een erkende wapenverzameling bezit, dan mag u het wapen verder behouden op voorwaarde dat u er de slagpin uit verwijdt en deze apart en achter slot bewaart.

Zoniet moet u in het jaar waarin de nieuwe wet van kracht wordt, 't is te zeggen vóór 9 juni 2007 :

- ofwel het wapen door de Proefbank voor vuurwapens onomkeerbaar laten ombouwen tot een halfautomatisch wapen, indien dit technisch mogelijk blijkt, of het daar laten neutraliseren;
- ofwel het wapen overdragen aan een erkend persoon (wapenhandelaar, verzamelaar);
- ofwel afstand doen van het wapen bij de lokale politie van uw verblijfplaats (7).

U bezit illegaal een vuurwapen

De wet wil bezitters van illegale vuurwapens maximaal de kans bieden hun wapens te regulariseren.

Over welke wapens gaat het ?

Het gaat om vuurwapens die reeds onder de oude wetgeving vergunningsplichtig waren (de zogenaamde verweerwapens en oorlogswapens).

Voorbeelden :

- een vuurwapen dat oorspronkelijk vrij verkrijgbaar was en dat u niet hebt aangegeven toen het vergunningsplichtig werd, zoals is gebeurd met de 22 karabijnen (long rifles) en de riot-guns;
- een vuurwapen dat u heeft geërfd en dat u nooit heeft aangegeven;
- een vuurwapen dat u op zolder heeft gevonden;
- een vuurwapen dat u niet wenst te behouden, maar dat u uit angst voor bestraffing nooit durfde aan te geven.

Wat moet u doen ?

U moet binnen de 6 maanden na de vankrachtwording van de nieuwe wet, 't is te zeggen vóór 9 december 2006 :

- ofwel het wapen aangeven bij de lokale politie van uw verblijfplaats en een aanvraag om de noodzakelijke vergunning doen (de politie zal het wapen in bewaring houden tot de gouverneur u een vergunning afgeeft volgens de nieuwe regels);
- ofwel het wapen afgeven bij de lokale politie van uw verblijfplaats.

Dit gebeurt straffeloos en in het geval van afstand ook anoniem, voorzover het wapen niet wordt gezocht (8).

U bezit een vuurwapen waarvoor u een vergunning (model 4) heeft.

De nieuwe wet is onmiddellijk van toepassing op u.

Dit betekent dat de geldigheidsduur van uw vergunning voortaan beperkt wordt tot 5 jaar, te rekenen vanaf haar afgifte of haar laatste betaalde wijziging.

Hoewel de wet niet voorziet in een overgangstermijn, wordt er u toch een periode van 6 maanden gegeven vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet, namelijk tot 9 december 2006, om uw vergunning op een ordelijke manier te laten vernieuwen.

Over welke wapens gaat het ?

Vuurwapens die reeds onder de oude wetgeving vergunningsplichtig waren (de zogenaamde verweerwapens en oorlogswapens).

Vous êtes détenteur d'une arme à feu automatique ?

Les armes à feu automatiques sont désormais intégrées dans la catégorie des armes prohibées.

De quelles armes s'agit-il ?

Il s'agit de toutes les armes à feu qui, après chaque coup tiré, se rechargent automatiquement et qui peuvent, par une seule pression sur la détente, lâcher une rafale de plusieurs coups.

Quelles démarches devez-vous entreprendre ?

Si vous possédez une collection agréée d'armes, vous pouvez garder l'arme à condition d'en retirer le percuteur et de conserver celui-ci dans un endroit séparé et verrouillé.

Si tel n'est pas le cas, vous devrez dans l'année de la date d'entrée en vigueur de la nouvelle loi, c'est-à-dire avant le 9 juin 2007 :

- soit faire transformer de manière irréversible l'arme par le Banc d'épreuves des armes à feu en arme semi-automatique si cela apparaît techniquement possible, ou l'y faire neutraliser;
- soit céder l'arme à une personne agréée (armurier, collectionneur);
- soit faire abandon de l'arme auprès de la police locale de votre résidence (7).

Vous possédez une arme à feu de manière illégale ?

La loi veut offrir aux détenteurs d'armes à feu illégales une possibilité maximale de faire régulariser leurs armes.

De quelles armes s'agit-il ?

Il s'agit des armes à feu qui étaient déjà soumises à autorisation sous l'ancienne législation (les armes dites de défense et de guerre).

Exemples :

- une arme à feu qui, à l'origine, était en vente libre et que vous n'avez pas déclarée lorsqu'elle est devenue soumise à autorisation, comme c'est le cas avec les carabines de calibre 22 (long rifles) et les riot-guns;
- une arme à feu dont vous avez héritée et que vous n'avez jamais déclarée;
- une arme à feu que vous avez trouvée au grenier;
- une arme à feu que vous ne désirez pas garder, mais que vous n'avez jamais osé déclarer de peur d'être puni.

Quelles démarches devez-vous entreprendre ?

Vous devez dans les 6 mois de la date d'entrée en vigueur de la nouvelle loi, c'est-à-dire avant le 9 décembre 2006 :

- soit déclarer l'arme auprès de la police locale de votre résidence et faire une demande de l'autorisation nécessaire (la police gardera l'arme en dépôt jusqu'à ce que le gouverneur vous délivre une autorisation suivant les nouvelles règles);
- soit remettre l'arme auprès de la police locale de votre résidence.

Vous ne serez pas exposé à des poursuites et, en cas d'abandon, vous pourrez bénéficier de l'anonymat pour autant que l'arme ne soit pas recherchée (8).

Vous êtes détenteur d'une arme à feu pour laquelle vous avez une autorisation (modèle 4)

La nouvelle loi vous est immédiatement applicable.

Cela signifie que la durée de validité de votre autorisation est désormais limitée à 5 ans, à compter de sa délivrance ou de sa dernière modification payée.

Bien que la loi ne prévoit pas de délai de transition, il vous est quand-même accordé une période de 6 mois à partir de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, soit jusqu'au 9 décembre 2006, pour pouvoir renouveler votre autorisation de manière bien organisée.

De quelles armes s'agit-il ?

Il s'agit des armes à feu qui étaient déjà soumises à autorisation sous l'ancienne législation (les armes dites de défense et de guerre).

Wat moet u doen?

Er kunnen zich drie concrete situaties voordoen :

1. Uw vergunning is nog geen 5 jaar oud of er werd minder dan 5 jaar geleden een wijziging op aangebracht, waarvoor u een belasting heeft moeten betalen

In dit geval blijft uw vergunning geldig tot er 5 jaar verstreken zullen zijn. Vóór die vervaldag moet u de hernieuwing ervan vragen aan de gouverneur. Hierbij zal u moeten voldoen aan de nieuwe wettelijke voorwaarden (9).

2. Uw vergunning is al meer dan 5 jaar oud of de laatste betaalde wijziging ervan gebeurde meer dan 5 jaar geleden

Dit betekent dat u binnen 6 maanden vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet op 9 juni 2006, de hernieuwing ervan moet vragen aan de gouverneur. Hierbij zal u moeten voldoen aan de nieuwe wettelijke voorwaarden (9).

3. U bent houder van een jachtverlof afgegeven door het Vlaams, Brussels of Waals gewest én u bezit een lang vuurwapen ontworpen voor de jacht

In dit geval blijft uw vergunning geldig zolang u een jachtverlof heeft (10). Voor sportschutters wordt deze gunstregeling van toepassing van zodra zij een officieel statuut krijgen van de Vlaamse, Franse of Duitse gemeenschap.

Uiteraard kan u het wapen ook overdragen aan een persoon die gerechtigd is het te bezitten of er afstand van doen bij de lokale politie van uw verblijfplaats.

U bezit een vuurwapen waarvoor geen vergunning vereist was

Vanaf nu zijn alle vuurwapens (de vroeger zogenaamde « wapens voor wapenrekken » uitgezonderd) onderworpen aan een vergunning. Alleen jagers en sportschutters zijn hiervan onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld.

Over welke wapens gaat het ?

Vuurwapens die onder de oude wetgeving behoorden tot de categorie van de zogenaamde « jacht- en sportwapens ». Zulk wapen is mogelijk reeds op uw naam ingeschreven met een bericht van overdracht (model 9) of een Europese vuurwapenpas. Dit volstaat echter niet meer.

Wat moet u doen ?

U beschikt over een periode van 6 maanden vanaf de vankrachtwording van de nieuwe wet op 9 juni 2006 om uw wapen aan te geven bij de lokale politie van uw verblijfplaats.

Er zijn 3 gevallen mogelijk :

1. U bent houder van een jachtverlof afgegeven door het Vlaams, Brussels of Waals gewest én u bezit een lang vuurwapen ontworpen voor de jacht.

In dit geval moet u geen vergunning aanvragen en ontvangt u een nieuw inschrijvingsbewijs dat geldig blijft zolang u een jachtverlof (11) heeft. Voor sportschutters wordt deze gunstregeling van toepassing van zodra zij een officieel statuut krijgen van de Vlaamse, Franse of Duitse gemeenschap.

2. U hebt het wapen vóór 2006 in bezit gekregen

In dit geval moet u een vergunning voor het wapen aanvragen en u ontvangt in afwachting daarvan een inschrijvingsbewijs. De gouverneur zal u automatisch een vergunning voor 5 jaar afgeven als u meerderjarig bent en geen veroordelingen hebt opgelopen die het wapenbezit in de weg staan, zonder dat u al moet voldoen aan de nieuwe voorwaarden (12).

3. U hebt het wapen in 2006 in bezit gekregen ?

In dit geval geldt dezelfde regeling, maar de vergunning is slechts voor 1 jaar geldig, waarna u aan de nieuwe voorwaarden zal moeten voldoen om een hernieuwing te bekomen (12).

Uiteraard kan u het wapen ook overdragen aan een persoon die gerechtigd is het te bezitten of er afstand van doen bij de lokale politie van uw verblijfplaats.

U bezit een ander type wapen ?

Over welke wapens gaat het ?

Het gaat om alarmwapens, wapens voor wapenrekken, seinpistolen, verdovingsgeweren, slachtoestellen, bogen, kruisbogen, wapens op lucht-, gas of veerdruk, paintballwapens, namaakwapens, niet-verboden messen, zwaarden, degens, bajonetten, geneutraliseerde wapens,

Quelles démarches devez-vous entreprendre ?

Trois situations concrètes peuvent se présenter :

1. Votre autorisation n'a pas encore 5 ans ou une modification pour laquelle vous avez payé une taxe y a été apposée il y a moins de 5 ans

Dans ce cas, votre autorisation reste valable jusqu'à ce que 5 ans se soient écoulés. Avant cette échéance, vous devez en demander le renouvellement au Gouverneur. A cette occasion, vous devrez satisfaire aux nouvelles conditions légales (9).

2. Votre autorisation a déjà plus de 5 ans ou sa dernière modification payée est intervenue il y a plus de 5 ans

Cela signifie que dans les 6 mois - à partir de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi le 9 juin 2006 - vous devez en demander le renouvellement au Gouverneur. A cette occasion, vous devrez satisfaire aux nouvelles conditions légales (9).

3. Vous êtes titulaire d'un permis de chasse délivré par la région wallonne, bruxelloise ou flamande et vous possédez une arme à feu longue conçue pour la chasse

Dans ce cas, votre autorisation reste valable aussi longtemps que vous avez un permis de chasse (10). Pour les tireurs sportifs, ce système favorable s'appliquera dès que la Communauté française, flamande ou germanophone leur octroiera un statut officiel.

Il va de soi que vous pouvez également céder l'arme à une personne autorisée à la détenir ou en faire abandon auprès de la police locale de votre résidence.

Vous êtes détenteur d'une arme à feu pour laquelle aucune autorisation n'était requise

Dorénavant, toutes les armes à feu (à l'exception des armes dénommées avant « armes de panoplie ») sont soumises à autorisation. Seuls les chasseurs et les tireurs sportifs en sont dispensés sous certaines conditions.

De quelles armes s'agit-il ?

Il s'agit des armes à feu appartenant sous l'ancienne législation à la catégorie des armes dites « de chasse et de sport ». Une telle arme est peut-être déjà enregistrée à votre nom avec un avis de cession (modèle 9) ou une carte européenne d'armes à feu. Toutefois, cela ne suffit plus.

Quelles démarches devez-vous entreprendre ?

Vous disposez d'un délai de 6 mois - à partir de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, le 9 juin 2006 - pour déclarer l'arme auprès de la police locale de votre résidence.

Trois cas peuvent être envisagés :

1. Vous êtes titulaire d'un permis de chasse délivré par la région wallonne, bruxelloise ou flamande et vous possédez une arme à feu longue conçue pour la chasse

Dans ce cas, vous ne devez pas demander d'autorisation et vous recevrez une nouvelle attestation d'enregistrement qui restera valable aussi longtemps que vous aurez un permis de chasse (11). Pour les tireurs sportifs, ce système favorable s'appliquera dès que la Communauté française, flamande ou germanophone leur octroiera un statut officiel.

2. Vous avez acquis l'arme avant 2006 ?

Dans ce cas, vous devez demander une autorisation pour l'arme et en attendant, vous recevrez une attestation d'enregistrement. Le Gouverneur vous délivrera automatiquement une autorisation pour 5 ans si vous êtes majeur et si vous n'avez pas encouru de condamnations empêchant la détention d'armes, sans que vous soyez déjà tenu de satisfaire aux nouvelles conditions (12).

3. Vous avez acquis l'arme en 2006 ?

Dans ce cas, la même réglementation s'applique, mais l'autorisation ne sera valable que pour 1 an, après quoi vous devrez satisfaire aux nouvelles conditions (12) pour en obtenir le renouvellement.

Il va de soi que vous pouvez également céder l'arme à une personne autorisée à la détenir ou en faire abandon auprès de la police locale de votre résidence.

Vous possédez un autre type d'arme ?

De quelles armes s'agit-il ?

Il s'agit des armes d'alarme, armes de panoplie, pistolets de signalisation, fusils anesthésiants, appareils d'abattage, arcs, arbalètes, armes à air, gaz ou ressort, marqueurs paintball, armes factices, couteaux non-prohibés, épées, glaives, baïonnettes, armes neutralisées,

Wat moet u doen ?

De nieuwe wet wijzigt niets voor u, tenzij uw wapen onder de oude wetgeving reeds vergunningsplichtig was. In dat geval wordt de geldigheidsduur van uw vergunning beperkt tot 5 jaar (13).

U bent houder van een vergunning voor een opslagplaats voor vuurwapens of u zou er nu een moeten aanvragen ?

Deze vergunning wordt binnenkort afgeschaft.

Wat moet u doen ?

Het heeft geen zin meer nog een vergunning voor een opslagplaats aan te vragen. Deze vergunning wordt binnenkort afgeschaft. De gouverneurs en politiediensten hebben richtlijnen gekregen hier geen toezicht meer op uit te oefenen.

Wie een dergelijke vergunning heeft en wegens het grote aantal vuurwapens aanwezig in deze opslagplaats veiligheidsmaatregelen heeft moeten nemen, wordt hier niet van vrijgesteld. Deze veiligheidsmaatregelen zullen binnenkort van toepassing worden op iedereen die een bepaalde hoeveelheid vuurwapens op dezelfde plaats voorhanden houdt.

U bent houder van een wapendrachtvergunning of van een erkenning als wapenhandelaar, u bent erkend wapenverzamelaar of uitbater van een erkende schietstand ?

De oude wettelijke bepalingen hierover blijven voorlopig nog van kracht. De bestaande wapendrachtvergunningen en erkenningen blijven geldig.

Wat moet u doen ?

U hoeft voorlopig niets te doen. Houders van wapendrachtvergunningen mogen uiteraard niet uit het oog verliezen dat hun vergunning sowieso in de tijd beperkt is en eventueel tijdig moet hernieuwd worden door de gouverneur.

Wanneer de nieuwe wettelijke bepalingen in werking treden (14), zullen ook de erkenningen in de tijd beperkt, en dus hernieuwd moeten worden. Naar aanleiding van deze hernieuwing zal u op de hoogte gesteld worden van de nieuwe op u toepasselijke regels.

Erkende wapenhandelaars wordt aangeraden de verdere aanpassing van de regelgeving, met name die inzake hun plichten en de door hen te nemen veiligheidsmaatregelen, via het *Belgisch Staatsblad* op te volgen.

Bijkomende informatie

Wenst u meer inlichtingen in verband met uw persoonlijke situatie ?

— U kan zich wenden tot de lokale politie van uw verblijfplaats

De lijst van politiekantoren is beschikbaar op de website van de politie op volgend adres : www.infozone.be

— U kan zich wenden tot de wapendienst van de gouverneur van uw provincie

— U kan surfen naar de website van de Federale Overheidsdienst Justitie

Een specifieke rubriek « De nieuwe Wapenwet » is toegankelijk op de website van de Federale Overheidsdienst Justitie op volgend adres : www.just.fgov.be

Onder deze rubriek vindt u alle wetteksten waarvan sprake in deze brochure.

Er zal ook telkens een lijst worden opgesteld met de antwoorden op de FAQ's.

Nota's

- (1) De artikelen opgesomd in artikel 49 van de Wapenwet.
- (2) zie art. 22 van de Wapenwet, de koninklijke besluiten van 20/9/1991 en van 27/2/1997.
- (3) zie koninklijk besluit van 9/8/1980.
- (4) zie artikel 45, § 1, van de Wapenwet.
- (5) Proefbank voor vuurwapens - rue Fond-des-Tawes 45, te 4000 Luik - tel : 04 227 14 55.
- (6) Zie art. 45, § 3, van de Wapenwet.
- (7) Zie art. 27, § 3, en 45, § 2, van de Wapenwet.
- (8) Zie art. 44, § 1, en 45, § 1, van de Wapenwet.
- (9) Zie art. 11, 32 en 48 van de Wapenwet.
- (10) Zie art. 13 van de Wapenwet.
- (11) Zie art. 13 van de Wapenwet.
- (12) Zie art. 44, § 2, van de Wapenwet.
- (13) Zie voorheen, hoofdstuk « U bezit een vuurwapen waarvoor u een vergunning (model 4) heeft ».
- (14) De artikelen 5 tot 7 van de Wapenwet.

Quelles démarches devez-vous entreprendre ?

La nouvelle loi ne change rien pour vous, sauf si votre arme était déjà soumise à autorisation sous l'ancienne législation. Dans ce cas, la durée de validité de votre autorisation est limitée à 5 ans (13).

Vous êtes titulaire d'une autorisation de dépôt d'armes à feu ou vous devriez en demander une maintenant ?

Cette autorisation sera bientôt supprimée.

Quelles démarches devez-vous entreprendre ?

Vous ne devez plus effectuer de demande d'autorisation de dépôt. Cette autorisation sera bientôt supprimée. Les Gouverneurs et services de police ont reçu des instructions de ne plus en faire le contrôle.

Si vous avez une telle autorisation et vous avez dû prendre des mesures de sécurité en raison du grand nombre d'armes à feu présentes dans ce dépôt, vous n'en êtes pas dispensé. Ces mesures de sécurité seront bientôt applicables à tous ceux qui détiennent une certaine quantité d'armes à feu en un même endroit.

Vous êtes titulaire d'un permis de port d'arme, d'un agrément d'armurier, vous êtes collectionneur d'armes agréé ou exploitant d'un stand de tir agréé

Les anciennes dispositions en cette matière restent provisoirement applicables. Les permis de port d'armes et les agréments existants restent valables.

Quelles démarches devez-vous entreprendre ?

Provisoirement, vous ne devez rien faire. Les titulaires de permis de port d'armes ne peuvent évidemment pas oublier que leur permis est en tous cas limité dans le temps et doit éventuellement être renouvelé à temps par le Gouverneur.

Lorsque les nouvelles dispositions légales entreront en vigueur (14), les agréments seront également limités dans le temps, et devront donc être renouvelés. A l'occasion de ce renouvellement, les nouvelles dispositions qui vous seront applicables vous seront communiquées.

Il est conseillé aux armuriers agréés de suivre par le *Moniteur belge* l'adaptation ultérieure de la réglementation, notamment celle concernant leurs devoirs et les mesures de sécurité à prendre par eux.

Pour toute information complémentaire

Vous souhaitez de plus amples informations par rapport à votre situation personnelle ?

— Vous pouvez vous adresser à la police locale de votre résidence

La liste des commissariats de police est disponible sur le site Internet de la police à l'adresse suivante : www.infozone.be

— Vous pouvez vous adresser au service armes du Gouverneur de votre province

— Vous pouvez accéder au site Internet du Service public fédéral Justice

Une rubrique spécifique « La nouvelle législation sur les armes » est accessible sur le site Internet du SPF Justice à l'adresse suivante : www.just.fgov.be.

Sous cette rubrique, vous retrouverez tous les textes de loi auxquels il est fait mention tout au long de cette brochure.

De même, une liste de réponses aux questions fréquemment posées sera établie au fur et à mesure.

Notes

- (1) Les articles énumérés à l'art. 49 de la loi sur les armes.
- (2) voir art. 22 de la loi sur les armes, les arrêtés royaux du 20/9/1991 et du 27/2/1997.
- (3) voir l'arrêté royal du 9/8/1980.
- (4) voir art. 45, § 1er, de la loi sur les armes.
- (5) Banc d'épreuves des armes - rue Fond-des-Tawes 45, à 4000 Liège - tél. : 04 227 14 55.
- (6) voir art. 45, § 3, de la loi sur les armes.
- (7) voir art. 27, § 3, et 45, § 2, de la loi sur les armes.
- (8) voir art. 44, § 1er, et 45, § 1er, de la loi sur les armes.
- (9) voir art. 11, 32 et 48 de la loi sur les armes.
- (10) voir art. 13 de la loi sur les armes.
- (11) voir art. 13 de la loi sur les armes.
- (12) voir art. 44, § 2, de la loi sur les armes.
- (13) voir ci-avant, chapitre « Vous êtes détenteur d'une arme à feu pour laquelle vous avez une autorisation (modèle 4) ».
- (14) Les articles 5 à 7 de la loi sur les armes.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

[C — 2006/09460]

8 JUNI 2006. — Omzendbrief met betrekking tot de toepassing van de wet houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens (wapenwet)

Mevrouw de procureur-generaal, Heren procureurs-generaal,
Geachte dames en heren procureurs des Konings,
Geachte mevrouw en heren gouverneurs,
Geachte dames en heren korpschefs van de lokale politie,

Gelet op de ernstige omstandigheden die vooraf zijn gegaan aan de stemming van de Wapenwet, heeft de wetgever het wenselijk geacht niet langer te wachten op de inwerkingstelling van deze wet. Het grootste deel van de bepalingen van de Wapenwet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*. Vooraleer deze wet ten volle uitwerking heeft, moeten echter nog heel wat uitvoeringsbesluiten worden genomen. Pas nadat al die uitvoeringsbesluiten zijn genomen, zal ik u een nieuwe algemene omzendbrief kunnen bezorgen tot vervanging van de gecoördineerde omzendbrief van 30 oktober 1995 betreffende de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake wapens.

In afwachting is het raadzaam dat ik u zoveel mogelijk praktische richtlijnen bezorg, zodat de wil van de wetgever kan worden nageleefd, aan de burger rechtszekerheid kan worden geboden en de belangrijke overgangsmaatregelen op duidelijke wijze kunnen worden georganiseerd. Daarom stuur ik u deze voorlopige omzendbrief die beoogt u te helpen, de « oude » koninklijke besluiten en de gecoördineerde omzendbrief van 30 oktober 1995 tot uitvoering van de wet van 1933 (die nog niet volledig is opgeheven!) correct toe te passen in het kader van de nieuwe Wapenwet.

In artikel 48 van de nieuwe wet is immers het volgende bepaald: « de uitvoeringsbesluiten van de wet [van 1933] blijven geldig als uitvoeringsbesluiten van deze wet tot ze worden vervangen en mits ze niet in tegenstrijd zijn met deze wet ». Anders gesteld, de uitvoeringsbesluiten van de oude wet en de omzendbrieven moeten verder worden toegepast totdat deze teksten gaandeweg worden vervangen. Die verdere toepassing is uiteraard beperkt door de bepalingen van de nieuwe Wapenwet. U mag deze teksten dus niet los van elkaar zien en u moet deze omzendbrief gebruiken als « gebruiksaanwijzing ».

De bepalingen van de nieuwe wet die in werking werden gesteld, zijn onmiddellijk van toepassing op de lopende procedures. Dit betekent dat de lokale politiediensten, samen met hun gemotiveerd advies, alle dossiers van aanvragen van vergunningen tot het voorhanden hebben van een vuurwapen waarin ze nog geen beslissing hebben genomen op de dag van de inwerkingtreding van de wet, moeten doen toekomen aan de gouverneur, die de nieuwe regels zal toepassen. De gouverneur doet hetzelfde met alle dossiers die in behandeling zijn bij zijn diensten.

1. Praktische richtlijnen inzake de overgangsmaatregelen van de nieuwe wet

Mijn departement staat in voor de verspreiding van een brochure aan het publiek, die tevens in het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt, op de dag van de bekendmaking van de wapenwet en van deze omzendbrief. In deze brochure wordt de burger op de hoogte gebracht van de nieuwe verplichtingen die gelden indien hij wapens bezit of wenst te verwerven, op grond van verschillende concrete veronderstellingen. Ik zal dezelfde veronderstellingen gebruiken om u duidelijk te maken, welke rol u in de betrokken procedures zal moeten vervullen.

1.1. Verboden wapens

Een van de voornaamste vernieuwingen van de nieuwe wet is dat het louter voorhanden hebben van verboden wapens voortaan ook verboden en bijgevolg strafbaar is (art. 8 en art. 23).

Artikel 3, § 1, van de Wapenwet somt de verboden wapens op. Het betreft vrijwel alle wapens die reeds verboden waren krachtens de oude wet en de uitvoeringsbesluiten erbij en door de rechtspraak tot toepassing ervan. Dolken en dolkessen (en de andere messen die daarmee krachtens de wetgeving werden gelijkgeschakeld) worden niet langer beschouwd als verboden wapens, maar voor het dragen ervan is natuurlijk nog altijd een wettige reden vereist. De lijst in artikel 3, § 1, is niet exhaustief: bepaalde oude koninklijke besluiten waarin wapens of munitie worden ingedeeld bij de verboden wapens, blijven van toepassing (bijvoorbeeld de koninklijke besluiten van 9 augustus 1980 betreffende bepaalde katapulten en van 27 februari 1997 betreffende de indeling van de munitie van kaliber 5,7 x 28 mm).

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[C — 2006/09460]

8 JUIN 2006. — Circulaire relative à la mise en application de la loi réglant des activités économiques et individuelles avec des armes (loi sur les armes)

Madame et Messieurs les Procureurs généraux,
Mesdames et Messieurs les procureurs du Roi,
Madame et Messieurs les gouverneurs,
Mesdames et Messieurs les chefs de corps de la police locale,

Etant donné les circonstances graves qui ont précédé le vote de la Loi sur les armes, le législateur a jugé opportun de ne pas attendre plus longtemps avant la mise en application de cette loi. La majeure partie des dispositions de la Loi sur les armes entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*. Cependant, il reste plusieurs séries d'arrêtés d'exécution à prendre avant que cette loi ne puisse sortir ses pleins effets. C'est seulement après la prise de toutes ces mesures d'exécution que je serai en mesure de vous faire parvenir une nouvelle circulaire globale, remplaçant la circulaire coordonnée du 30 octobre 1995 relative à l'application des dispositions légales et réglementaires en matière d'armes.

En attendant, il convient de vous donner autant d'instructions pratiques que possible afin de pouvoir, à la fois, respecter la volonté du législateur, offrir de la sécurité juridique au citoyen, et organiser les importantes mesures de transition dans l'ordre et la clarté. C'est pourquoi je vous adresse la présente circulaire provisoire qui vise à vous aider à bien appliquer les « anciens » arrêtés royaux, ainsi que la circulaire coordonnée du 30 octobre 1995 prise en exécution de la loi de 1933 (qui n'est pas encore totalement abrogée!) dans le cadre de la nouvelle Loi sur les armes.

En effet, l'article 48 de la nouvelle loi prévoit que « les arrêtés d'exécution de la loi [de 1933] restent en vigueur comme arrêtés d'exécution de la présente loi jusqu'à leur remplacement, à condition qu'ils ne soient pas en contradiction avec la présente loi ». En d'autres mots, il faut continuer à appliquer les arrêtés d'exécution de l'ancienne loi et ses circulaires jusqu'au jour où ces textes seront au fur et à mesure remplacés. Il va de soi que cette application continuée est limitée par les dispositions de la nouvelle Loi sur les armes. Il faut donc lire les textes ensemble et vous servir de la présente circulaire comme « mode d'emploi ».

Les dispositions de la nouvelle loi qui ont été mises en vigueur s'appliquent immédiatement aux procédures en cours. Cela implique que les services de police locale doivent transmettre, avec leur avis motivé, tous les dossiers de demandes d'autorisations de détention d'une arme à feu dans lesquels ils n'ont pas encore pris de décision le jour de l'entrée en vigueur de la loi, au gouverneur qui appliquera les nouvelles règles. Le gouverneur fera de même en ce qui concerne tous les dossiers pendants auprès de ses services.

1. Instructions pratiques concernant les mesures transitoires de la nouvelle loi

Mon département assure la diffusion d'une brochure au public, qui est également publiée au *Moniteur belge*, le jour de la publication de la loi sur les armes et de la présente circulaire. Dans cette brochure, le citoyen va découvrir ses nouvelles obligations s'il possède des armes ou s'il souhaite en acquérir, suivant plusieurs hypothèses concrètes. Je suivrai ces mêmes hypothèses pour vous expliquer le rôle que vous serez appelés à jouer dans les procédures concernées.

1.1. Les armes prohibées

Une des principales innovations de la nouvelle loi est que dorénavant, la simple détention d'armes prohibées est également prohibée et, par conséquent, punissable (art. 8 et art. 23).

L'article 3, § 1er de la Loi sur les armes énumère les armes prohibées. Il s'agit de presque toutes les armes qui étaient déjà prohibées sous l'ancienne loi et ses arrêtés d'exécution, ainsi que par la jurisprudence en application de ceux-ci. Par contre, les poignards et couteaux en forme de poignard (et les autres couteaux qui y étaient assimilés par la jurisprudence) ne sont plus considérés comme des armes prohibées, mais leur port reste évidemment soumis à un motif légitime. La liste de l'article 3, § 1er n'est pas exhaustive : certains anciens arrêtés royaux classant des armes ou des munitions parmi les armes prohibées restent d'application (par exemple, les arrêtés royaux du 9 août 1980 sur les frondes et du 27 février 1997 sur les munitions de calibre 5,7 x 28 mm).

Aangezien heel wat burgers verboden wapens voorhanden hebben, heeft de wetgever hen de mogelijkheid willen bieden, ervan afstand te doen zonder te moeten vrezen voor vervolging. Deze amnestie is gedefinieerd in artikel 45.

De burger kan binnen zes maanden na de inwerkingtreding van de wet bij de lokale politiedienst van zijn keuze afstand doen van zijn verboden wapens. De lokale politie wordt verzocht zich te organiseren teneinde de burger aan te moedigen, gebruik te maken van deze amnestie. Tijdens deze zes maanden moet in elke zone ten minste een keer per week een inzamelingsdag voor wapens plaatsvinden. Dit moet duidelijk worden aangekondigd in de politiekantoren, op het gemeentehuis, op internet, in de lokale pers, enz.

Bij de afgifte controleert de politie onmiddellijk of het wapen niet wordt gezocht of staat geseind. Indien dit niet het geval is, kan de burger anoniem blijven indien hij dit wenst en kan hij niet worden vervolgd op grond van een inbreuk op de wapenwet.

De wapens waarvan op deze wijze afstand wordt gedaan bij de politie, moeten worden geïnventariseerd en op een beveiligde plaats worden opgeslagen. Zodra de korpschef of zijn afgevaardigde van oordeel is dat de opgeslagen hoeveelheid te groot is geworden, moeten de wapens worden vervoerd naar de plaats waar zij zullen worden vernietigd. Bij dat vervoer moet de veiligheid uiteraard in voldoende mate worden gewaarborgd. Aangezien het niet zal gaan om verbeurd-verklaarde wapens, moeten die verboden wapens niet noodzakelijkerwijs worden vernietigd bij de Proefbank voor vuurwapens te Luik. De gouverneur zal, voor zijn provincie, beslissen naar welke plaats de politiediensten de wapens moet vervoeren (de milieuvorschriften voor de vernietiging van bepaalde verboden wapens, inzonderheid van de spuitbussen, moeten worden nageleefd!).

Indien de politiediensten tussen die wapens zeldzame en uit didactisch oogpunt interessante exemplaren aantreffen, mogen zij die uitzonderlijk in hun eigen verzameling houden, aan een andere politiedienst geven of aan een politieschool die een didactische verzameling bezit. De wapens die op deze wijze terechtkomen in een verzameling, moeten worden geïnventariseerd en bij de gouverneur moet aangifte ervan worden gedaan.

Speciale gevallen

a) Automatische vuurwapens

Automatische vuurwapens worden voortaan beschouwd als zijnde verboden, maar voor de erkende verzamelaars en musea wordt een uitzondering gemaakt. De gouverneurs mogen dus geen vergunningen tot het voorhanden hebben van dergelijke wapens meer uitreiken, maar zodra een verzamelaar is erkend, heeft hij het recht er te verwerven op voorwaarde dat dergelijke wapens passen in het thema van de verzameling. De erkende verzamelaars en musea moeten echter een bijkomende veiligheidsmaatregel nemen: zij moeten de slagpin uit het automatisch wapen verwijderen en op een afzonderlijke en afgesloten plaats bewaren (art. 27, § 3).

De andere particulieren mogen geen automatisch vuurwapen meer voorhanden hebben. Zij krijgen een jaar de tijd om :

- hetzij het wapen door de Proefbank voor vuurwapens onomkeerbaar te laten ombouwen tot een halfautomatisch wapen indien dit technisch mogelijk blijkt, of het daar te laten neutraliseren;
- hetzij het wapen over te dragen aan een erkend persoon (wapenhandelaar, verzamelaar);
- hetzij afstand te doen van het wapen bij de lokale politie van hun verblijfplaats (art. 45, § 2). Door afstand te doen van het wapen wordt de vergunning door de gouverneur automatisch ingetrokken (model 4). De politiediensten passen de bovenstaande regels toe met betrekking tot de opslag en de vernietiging van die wapens.

b) Andere verboden geworden wapens :

In de zeldzame gevallen waarbij een burger een ander wapen bezit dat vroeger toegelaten was en dat nu pas verboden is geworden, beschikt hij over een termijn van een jaar om :

- hetzij het wapen te laten ombouwen tot een wapen dat niet verboden is (waarvoor hij in voorkomend geval nog steeds een vergunning nodig heeft) of het te laten neutraliseren door de Proefbank voor vuurwapens;
- hetzij het wapen over te dragen aan een persoon die gemachtigd is om het voorhanden te hebben;

Etant donné que beaucoup de citoyens détiennent des armes prohibées, le législateur a voulu leur donner la possibilité de s'en défaire sans devoir craindre des poursuites. Cette amnistie est prévue par l'article 45.

Dans les 6 mois à compter de l'entrée en vigueur de la loi, le citoyen peut faire abandon de ses armes prohibées auprès de la police locale de son choix. Les polices locales sont invitées à s'organiser de façon à ce que le citoyen soit encouragé à profiter de cette amnistie. Pendant ces 6 mois, il faudrait au moins un jour de « récolte d'armes » par semaine dans chaque zone, clairement annoncé aux bureaux de police, à la maison communale, sur internet, dans la presse locale, etc

Lors de l'abandon, la police locale vérifie immédiatement si l'arme n'est pas recherchée ou signalée. Si tel n'est pas le cas, le citoyen peut bénéficier de l'anonymat s'il le souhaite, et il ne peut pas être poursuivi sur base d'une infraction à la loi sur les armes.

Les armes ainsi abandonnées à la police doivent être répertoriées et stockées en un endroit protégé. Chaque fois que le chef de corps ou son délégué estime que la quantité stockée est devenue trop importante, elles doivent être transportées à l'endroit où elles seront détruites. Ces transports doivent évidemment se faire dans des conditions de sécurité suffisantes. Puisqu'il ne s'agit pas d'armes confisquées, la destruction de ces armes prohibées ne doit pas obligatoirement se faire au Banc d'épreuves des armes à feu à Liège. Le gouverneur décidera, pour sa province, où les services de police doivent transporter les armes, pour y être détruites (il faudra tenir compte des prescriptions en matière d'environnement pour la destruction de certaines armes prohibées, notamment les aérosols!).

Si les services de police découvrent parmi ces armes des exemplaires rares et intéressants d'un point de vue didactique, ils peuvent exceptionnellement les garder dans leur propre collection ou les donner à un autre service de police ou à une école de police qui possède une collection didactique. Les armes ainsi versées dans une collection doivent être répertoriées et déclarées au gouverneur.

Cas spéciaux :

a) Les armes à feu automatiques :

Elles sont dorénavant considérées comme prohibées, mais les collectionneurs et les musées agréés bénéficient d'une exception. Les gouverneurs ne peuvent donc plus délivrer d'autorisations de détention pour ces armes, mais une fois qu'un collectionneur est agréé, il a le droit d'en acquérir si de telles armes ont leur place dans le thème de la collection. Ils sont tenus de prendre une mesure de sécurité supplémentaire : retirer le percuteur de l'arme automatique et conserver celui-ci en un endroit séparé et verrouillé (art. 27, § 3).

Les autres particuliers n'ont plus le droit de détenir une arme à feu automatique. Ils disposent d'un délai de 1 an pour :

- soit, faire transformer de manière irréversible l'arme par le Banc d'épreuves des armes à feu en arme semi-automatique si cela apparaît techniquement possible, ou l'y faire neutraliser;
- soit, céder l'arme à une personne agréée (armurier, collectionneur);
- soit faire abandon de l'arme auprès de la police locale de leur résidence (art. 45, § 2). Cet abandon entraîne le retrait de l'autorisation (modèle 4) par le gouverneur. En matière de stockage et de destruction de ces armes, les services de police appliquent les règles ci-dessus.

b) Les autres armes devenues prohibées :

Dans le rare cas où un citoyen possède une autre arme autorisée auparavant, qui n'est devenue prohibée que maintenant, il dispose d'un délai de 1 an pour :

- faire transformer l'arme en arme non-prohibée (pour laquelle, le cas échéant, il aura toujours besoin d'une autorisation!) ou la faire neutraliser par le Banc d'épreuves des armes à feu;
- céder l'arme à une personne autorisée à la détenir;

- hetzij afstand te doen van het wapen bij de lokale politie van zijn verblijfplaats tegen een billijke vergoeding (art. 45, § 3). Door afstand te doen van het wapen wordt de vergunning door de gouverneur automatisch ingetrokken (model 4). Met betrekking tot de opslag en de vernietiging van die wapens passen de politiediensten bovenstaande regels toe. Bovendien bezorgen zij de betrokkene een ontvangstbewijs en nemen zij contact op met de federale wapendienst (overzending van de persoonlijke gegevens van de betrokkene en beschrijving van het wapen, via e-mail: wapens@just.fgov.be), zodat de billijke vergoeding bedoeld in de wet kan worden bepaald.

1.2. Illegaal voorhanden gehouden vuurwapens

De wet beoogt de houders van illegale vuurwapens maximaal de mogelijkheid bieden hun wapens te laten regulariseren, zonder vrees voor vervolging.

Het gaat om vuurwapens die reeds vergunningsplichtig waren onder de vroegere wetgeving (de zogenaamde verweer- en oorlogswapens).

Voorbeelden :

- een vuurwapen dat oorspronkelijk vrij verkrijgbaar was en niet werd aangegeven toen het vergunningsplichtig werd, zoals het geval is voor karabijnen.22 (long rifles) en riot-guns;
- een geërfd vuurwapen dat nooit werd aangegeven;
- een op zolder gevonden vuurwapen;
- een vuurwapen waarvan de burger afstand wil doen, maar dat hij nooit heeft durven aangeven uit vrees voor een straf.

De burger heeft 6 maanden om de volgende keuze te maken :

- het wapen aangeven bij de lokale politie van zijn verblijfplaats en een aanvraag indienen voor de vereiste vergunning (de politie bezorgt de aanvraag aan de gouverneur en houdt het wapen in bewaring tot de gouverneur een vergunning verleent volgens de nieuwe regels – zie punt 2 infra);
- het wapen aan de lokale politie van zijn verblijfplaats overhandigen, die erover beschikt zoals bedoeld in punt 1.1.

De betrokkenen kunnen niet vervolgd worden en kunnen in geval van afstand anoniem blijven voor zover het wapen niet gezocht wordt (art. 44, § 1, en 45, § 1).

De lokale politiediensten worden verzocht de burger aan te moedigen gebruik te maken van deze amnestie. Tijdens deze 6 maanden moet de regularisatie van wapens ten minste een dag per week mogelijk zijn in elke zone en duidelijk worden aangekondigd in de politiekantoren, op het gemeentehuis, op internet, in de lokale pers, enz.

1.3. De bestaande vergunningen tot het voorhanden hebben van vuurwapens

De nieuwe wet is onmiddellijk van toepassing op alle bestaande vergunningen. Dit betekent dat de geldigheidsduur ervan beperkt is tot 5 jaar, te rekenen vanaf hun afgifte of de laatste betaalde wijziging ervan. Het gaat om de vuurwapens die reeds vergunningsplichtig waren onder de vroegere wetgeving (de zogenaamde verweer- en oorlogswapens). Hoewel de wet niet voorziet in een overgangstermijn, wordt toch een periode van 6 maanden toegestaan om deze vergunningen behoorlijk te kunnen regulariseren.

Volgende situaties kunnen zich voordoen :

- De vergunning is minder dan 5 jaar oud of de laatste wijziging waarvoor een retributie werd betaald heeft minder dan 5 jaar geleden plaatsgevonden. In dit geval blijft zij geldig tot 5 jaar verstreken zijn. Voor deze vervaldatum moet de betrokkene de gouverneur vragen de vergunning te verlengen. Op dat tijdstip moet hij voldoen aan de nieuwe wettelijke voorwaarden (zie de artikelen 11, 32 en 48 en punt 2 infra).
- De vergunning is meer dan 5 jaar oud of de laatste betaalde wijziging ervan heeft langer dan 5 jaar geleden plaatsgevonden. Dit betekent dat de betrokkene binnen 6 maanden te rekenen vanaf de inwerkingtreding van de wet de gouverneur moet vragen de vergunning te verlengen. Op dat tijdstip moet hij voldoen aan de nieuwe wettelijke voorwaarden (zie de artikelen 11, 32 en 48 en punt 2 infra).
- De betrokkene is houder van een jachtverlof uitgereikt door het Vlaams, het Brussels of het Waals Gewest en hij bezit een lang vuurwapen ontworpen voor de jacht. In dit geval blijft zijn vergunning geldig zolang hij een jachtverlof heeft (art. 13). Voor de sportschutters wordt dit gunstige systeem van toepassing zodra de Vlaamse, de Franse of de Duitstalige Gemeenschap hen een officieel statuut verleent.

Uiteraard kunnen de betrokkenen hun wapen ook overdragen aan een persoon die gemachtigd is om het voorhanden te hebben of het afstaan aan de lokale politie van hun verblijfplaats (procedure supra).

- faire abandon de l'arme auprès de la police locale de sa résidence contre une juste indemnité (art. 45, § 3). Cet abandon entraîne le retrait de l'autorisation (modèle 4) par le gouverneur. En matière de stockage et de destruction de ces armes, les services de police appliquent les règles ci-dessus. En outre, ils délivrent un récépissé à l'intéressé et prennent contact avec le service fédéral des armes (transmission des coordonnées de l'intéressé et description de l'arme, par courriel : armes@just.fgov.be) pour que la juste indemnité prévue par la loi puisse être déterminée.

1.2. Les armes à feu détenues de manière illégale

La loi veut offrir aux détenteurs d'armes à feu illégales une possibilité maximale de faire régulariser leurs armes, sans qu'ils ne doivent craindre des poursuites.

Il s'agit d'armes à feu qui étaient déjà soumises à autorisation sous l'ancienne législation (les armes dites de défense et de guerre).

Exemples :

- une arme à feu qui, à l'origine, était en vente libre et qui n'a pas été déclarée lorsqu'elle est devenue soumise à autorisation, comme c'est le cas avec les carabines.22 (long rifles) et les riot-guns;
- une arme à feu héritée, qui n'a jamais été déclarée;
- une arme à feu trouvée au grenier;
- une arme à feu dont le citoyen voudrait se défaire, mais qu'il n'a jamais osé déclarer de peur d'être puni.

Le citoyen a 6 mois pour faire le choix suivant :

- déclarer l'arme auprès de la police locale de sa résidence et faire une demande de l'autorisation nécessaire (la police transmettra la demande au gouverneur et gardera l'arme en dépôt jusqu'à ce que le gouverneur délivre une autorisation suivant les nouvelles règles – voir plus loin, point 2);
- remettre l'arme auprès de la police locale de sa résidence, qui en dispose comme au point 1.1.

Les intéressés ne peuvent pas être exposés à des poursuites et, en cas d'abandon, pourront bénéficier de l'anonymat pour autant que l'arme ne soit pas recherchée (art. 44, § 1er et 45, § 1er).

Les polices locales sont invitées à s'organiser de façon à ce que le citoyen soit encouragé à profiter de cette amnistie. Pendant ces 6 mois, il faudrait au moins un jour de régularisation d'armes par semaine dans chaque zone, clairement annoncé aux bureaux de police, à la maison communale, sur internet, dans la presse locale, etc.

1.3. Les autorisations de détention d'armes à feu existantes

La nouvelle loi s'applique immédiatement à toutes les autorisations existantes. Cela signifie que leur durée de validité est limitée à 5 ans, à compter de leur délivrance ou de leur dernière modification payée. Il s'agit des armes à feu qui étaient déjà soumises à autorisation sous l'ancienne législation (les armes dites de défense et de guerre). Bien que la loi ne prévoit pas de délai de transition, une période de 6 mois pour pouvoir renouveler ces autorisations dans l'ordre est quand-même accordée.

Les situations suivantes peuvent se présenter :

- L'autorisation n'a pas encore 5 ans ou une modification pour laquelle a été payée une taxe y a été apposée il y a moins de 5 ans. Dans ce cas, elle reste valable jusqu'à ce que 5 ans se soient écoulés. Avant cette échéance, l'intéressé doit en demander le renouvellement au gouverneur. A cette occasion, il devra satisfaire aux nouvelles conditions légales (voir art. 11, 32 et 48, et plus loin, point 2).
- L'autorisation a déjà plus de 5 ans ou sa dernière modification payée est intervenue il y a plus de 5 ans. Cela signifie que dans les 6 mois à compter de l'entrée en vigueur de la loi, l'intéressé doit en demander le renouvellement au gouverneur. A cette occasion, il devra satisfaire aux nouvelles conditions légales (voir art. 11, 32 et 48, et plus loin, point 2).
- L'intéressé est titulaire d'un permis de chasse délivré par la région wallonne, bruxelloise ou flamande et il possède une arme à feu longue conçue pour la chasse. Dans ce cas, son autorisation reste valable aussi longtemps qu'il a un permis de chasse (art. 13). Pour les tireurs sportifs, ce système favorable s'appliquera dès que la communauté française, flamande ou germanophone leur octroiera un statut officiel.

Il va de soi que les intéressés peuvent également céder l'arme à une personne autorisée à la détenir ou en faire abandon auprès de la police locale de leur résidence (procédure ci-dessus).

1.4. Aangifte van zogenaamde jacht- en sportwapens

De tweede grote vernieuwing van de nieuwe wet is het beginsel dat alle vuurwapens vergunningsplichtig zijn. Dit betekent dat alle zogenaamde jacht- en sportwapens die voorhanden worden gehouden door al dan niet geregistreerde particulieren, moeten worden aangegeven en een vergunningsplichtig zijn. Jagers komen evenwel in aanmerking voor een afwijking.

Aangezien het gaat om verscheidene tien- en misschien wel honderd-duizenden wapens en bezitters tegelijk, kunnen de politiediensten en de gouverneurs het werk in de tijd spreiden.

De aangifte van al deze wapens door hun bezitters binnen een termijn van 6 maanden vormt een absolute prioriteit. Deze wetgever heeft deze zeer korte termijn gewild om een einde te maken aan het risico voor de openbare veiligheid dat het ongekend voorhanden hebben van vuurwapens door particulieren inhoudt. Om die reden dring ik aan op de beschikbaarheid van de lokale politiediensten, die de burger moeten aanmoedigen zijn verplichtingen te vervullen. Tijdens deze 6 maanden moet de aangifte van wapens minstens een dag per week mogelijk zijn in elke zone, en duidelijk worden aangekondigd in de politiekantoren, op het gemeentehuis, op internet, in de lokale pers, enz.

De volgende gevallen zijn mogelijk :

- De betrokkene is houder van een jachtverlof uitgereikt door het Vlaams, Brussels of Waals Gewest en hij bezit een lang vuurwapen ontworpen voor de jacht. In dit geval moet hij geen vergunning aanvragen en moet hij van de lokale politie een nieuw registratieattest (1) krijgen dat geldig blijft zolang hij een jachtverlof heeft (art. 13). Voor de sportschutters wordt dit gunstig systeem van toepassing zodra de Vlaamse, de Franse of de Duitstalige Gemeenschap hen een officieel statuut verleent.
- De betrokkene heeft het wapen verkregen voor 2006. In dit geval moet hij een vergunning vragen voor het wapen en ondertussen moet hij van de lokale politie een registratieattest (2) krijgen. De politie bezorgt de vergunningsaanvraag (afschrift van het model 6, samen met haar advies betreffende de leeftijd en de anteceden-ten van betrokkene) aan de gouverneur, die automatisch een vergunning voor 5 jaar verleent indien de betrokkene meerderja-ri-g is en geen veroordelingen heeft opgelopen die het voorhanden hebben van wapens verhinderen. De betrokkene moet nog niet voldoen aan de nieuwe voorwaarden (zie art. 44, § 2).
- De betrokkene heeft het wapen verkregen in 2006. In casu is dezelfde regelgeving van toepassing, maar de door de gouverneur verleende vergunning is slechts 1 jaar geldig. Daarna moet de betrokkene voldoen aan de nieuwe voorwaarden (zie art. 44, § 2) om de verlenging ervan te verkrijgen.

Uiteraard kunnen de betrokkenen hun wapen ook overdragen aan een persoon die gemachtigd is om het voorhanden te hebben of het afstaan aan de lokale politie van hun verblijfplaats (procedure supra).

Indien de lokale politie geen modellen 9 meer voorradig heeft, kan ze fotokopieën maken van het officiële model, zonder uit het oog te verliezen dat model 9 in drievoud moet worden opgesteld !

1.5. Andere wapens

De nieuwe wet brengt geen wijzigingen aan in het statuut dat geldt voor de andere wapens. De bepalingen van de koninklijke besluiten en de gecoördineerde omzendbrief betreffende de alarmwapens, wapens voor wapenrekken, signaalpistolen, verdovingspistolen, slachtoppara-ten, bogen, kruisbogen, lucht-, gas- of slingerwapens, paintballmarkers, namaakwapens, niet-verboden messen, degens, zwaarden, bajonetten, geneutraliseerde wapens, blijven dus van toepassing.

De vergunningen verleend voor sommige modellen van wapens die geen vuurwapens zijn ressorteren onder de regelgeving inzake vergun-nin-gen (model 4) voor vuurwapens: zie punt 1.3. De vergunningen afgeleverd voor het verwerven van munitie met als doel het schieten met zogenaamde wapens voor wapenrekken moeten worden omge-vormd tot vergunningen tot het voorhanden hebben van vergunnings-plichtige vuurwapens krachtens artikel 3, § 2, 2° van de wet.

Particulieren die dergelijke vergunningsplichtige wapens wensen te verwerven, moeten voldoen aan de nieuwe voorwaarden.

1.4. La déclaration des armes dites de chasse et de sport

La deuxième grande innovation de la nouvelle loi est le principe que toutes les armes à feu sont soumises à autorisation. Cela signifie que toutes les armes dites de chasse et de sport détenues par des particuliers, qu'elles soient enregistrées ou non, doivent être déclarées et faire l'objet d'une autorisation. Toutefois, les chasseurs bénéficient d'une dérogation.

Vu qu'il s'agit de plusieurs dizaines, voire de centaines de milliers d'armes et de détenteurs à la fois, les services de police et les gouverneurs peuvent étaler le travail dans le temps.

La priorité absolue est la déclaration de toutes ces armes par leurs détenteurs dans le délai de 6 mois. Ce délai qui est, certes, très court, a été voulu par le législateur pour mettre fin au risque pour la sécurité publique que constitue la détention inconnue d'armes à feu par des particuliers. C'est la raison pour laquelle qu'ici aussi, j'insiste sur la disponibilité des polices locales qui doivent s'organiser de façon à ce que le citoyen soit encouragé à remplir ses obligations. Pendant ces 6 mois, il faudrait au moins un jour de déclaration d'armes par semaine dans chaque zone, clairement annoncé aux bureaux de police, à la maison communale, sur internet, dans la presse locale, etc.

Les cas suivants sont possibles :

- L'intéressé est titulaire d'un permis de chasse délivré par la région wallonne, bruxelloise ou flamande et il possède une arme à feu longue conçue pour la chasse. Dans ce cas, il ne doit pas demander d'autorisation et il doit recevoir de la police locale une nouvelle attestation d'enregistrement (1) qui restera valable aussi longtemps qu'il a un permis de chasse (art. 13). Pour les tireurs sportifs, ce système favorable s'appliquera dès que la commu-nau-té française, flamande ou germanophone leur octroiera un statut officiel.
- L'intéressé a acquis l'arme avant 2006. Dans ce cas, il doit demander une autorisation pour l'arme et en attendant, il doit recevoir de la police locale un certificat provisoire d'immatricu-lation (2). La police transmettra la demande d'autorisation (une copie du modèle 6 accompagné de son avis concernant l'âge et les antécédents de l'intéressé) au gouverneur, qui délivrera automa-tiquement une autorisation pour 5 ans si l'intéressé est majeur et n'a pas encouru de condamnations empêchant la détention d'armes. L'intéressé ne doit pas encore satisfaire aux nouvelles conditions (voir art. 44, § 2).
- L'intéressé a acquis l'arme en 2006. Ici, la même réglementation s'applique, mais l'autorisation délivrée par le gouverneur ne sera valable que pour 1 an. Après, l'intéressé devra satisfaire aux nouvelles conditions pour en obtenir le renouvellement (voir art. 44, § 2).

Il va de soi que les intéressés peuvent également céder l'arme à une personne autorisée à la détenir ou en faire abandon auprès de la police locale de leur résidence (procédure ci-dessus).

Si la police locale est en rupture de stock de modèles 9, elle peut prendre des photocopies du modèle officiel, en faisant attention de ne pas oublier que le modèle 9 doit être établi en 3 exemplaires !

1.5. Les autres armes

La nouvelle loi n'apporte pas de modifications au statut des autres armes. Les dispositions des arrêtés royaux et de la circulaire coor-donnée concernant les armes d'alarme, armes de panoplie, pistolets de signalisation, fusils anesthésiants, appareils d'abattage, arcs, arbalètes, armes à air, gaz ou ressort, marqueurs paintball, armes factices, couteaux non-prohibés, épées, glaives, baïonnettes, armes neutralisées, restent donc d'application.

Les autorisations délivrées pour certains modèles d'armes non à feu suivent la réglementation pour les autorisations (modèle 4) d'armes à feu : voir point 1.3. Les autorisations délivrées pour l'acquisition de munitions dans le but de tirer avec des armes dites de panoplie doivent être transformées en autorisations de détention d'armes à feu soumises à autorisation en vertu de l'article 3, § 2, 2° de la loi.

Les particuliers qui souhaitent acquérir de telles armes soumises à autorisation sont tenus de satisfaire aux nouvelles conditions.

1.6. Opslagplaatsen voor vuurwapens

De nieuwe wet voorziet niet langer in een afzonderlijke vergunning voor opslagplaatsen van vuurwapens. De wetgever is vergeten de nieuwe bepaling betreffende de opslagplaatsen (art. 16) ten uitvoer te leggen en tegelijkertijd het overeenkomstige artikel van de wet van 1933 op te heffen. Deze vergissing zal worden rechtgezet wanneer de eerste uitvoeringsbesluiten van de nieuwe wet worden genomen, wat gepland is voor begin juli 2006.

Ondertussen is het niet langer opportuun te eisen dat particulieren vergunningen tot het houden van een opslagplaats vragen en verkrijgen ingeval zij een belangrijke hoeveelheid vuurwapens aangeven of een extra wapen wensen te verwerven. Het is ook niet langer opportuun terzake controles uit te voeren en vervolging in te stellen.

De houders van opslagvergunningen die overeenkomstig het KB van 24/4/97 veiligheidsmaatregelen hebben moeten nemen omdat zij een belangrijke hoeveelheid wapens in hun opslagplaats bewaren, zijn hiervan evenwel niet vrijgesteld! Deze veiligheidsmaatregelen zullen weldra van toepassing zijn op allen die een bepaalde hoeveelheid vuurwapens op eenzelfde plaats bewaren.

1.7 Wapendrachtvergunningen en erkenningen

Voorlopig blijven de vroegere bepalingen (wet van 1933 en KB van 20/9/91) terzake nog van toepassing. De bestaande wapendrachtvergunningen en erkenningen blijven geldig. Voorlopig moeten de houders van deze documenten niets doen. De nieuwe bepalingen worden later ten uitvoer gelegd door middel van een KB, waarschijnlijk tegen het einde van 2006.

De wapendrachtvergunningen waren in ieder geval reeds beperkt in de tijd en moeten eventueel op tijd worden verlengd door de gouverneur, volgens de bestaande procedure. Voor het dragen van enig vergunningsplichtig vuurwapen kunnen nieuwe wapendrachtvergunningen worden aangevraagd bij de gouverneur (zie punt 2).

Wanneer de nieuwe wettelijke bepalingen in werking treden, zijn de erkenningen ook beperkt in de tijd en moeten zij dus verlengd worden. De procedure zal worden omschreven in een latere omzendbrief.

2. De nieuwe vergunningsprocedure inzake het voorhanden hebben van een vuurwapen

Aangezien de categorieën van verweer-, oorlogs-, jacht- en sportwapens zijn opgeheven, bestaat er nog slechts een categorie vergunningsplichtig vuurwapens. Bepaalde vuurwapens vallen onder de categorie van de verboden wapens (art. 3, § 1) en sommige andere onder die van de vrij verkrijgbare wapens (art. 3, § 2, bevat onder andere de zogenaamde wapens voor wapenrekken die als categorie verdwijnen).

Dit betekent dat er nog slechts een type vergunning bestaat voor vuurwapens, te weten model 4, dat door de gouverneur moet worden verleend. In afwachting van zijn officiële wijziging moet dit document als volgt worden aangepast: de vermeldingen « verweer- » en « oorlogs » worden geschrapt, onderaan deel A moet de reden waarvoor de vergunning wordt afgegeven, worden vermeld (sportschieten, jacht,) en bovenaan de delen A en B moet duidelijk de geldigheidsduur van het document worden aangegeven (« geldig tot.../... »).

De houders van een jachtverlof die lange vuurwapens ontworpen (en toegelaten) voor de jacht voorhanden hebben of wensen te verwerven, moeten geen vergunning aanvragen. Zij moeten hun wapens laten registreren (zie punt 1.4), maar hun jachtverlof doet dienst als vergunning tot het voorhanden hebben of tot aankoop. De wapenhandelaars (en de particuliere verkopers) moeten bij elke overdracht van dergelijke wapens aan jagers een document model 9 opstellen en de verkopen inschrijven in hun register A of B (beide mogen worden samengevoegd daar het onderscheid geen zin meer heeft). Het model 9 moet duidelijk vermelden dat het een jager betreft en het witte blaadje moet aan de gouverneur worden gezonden als de betrokkene zijn verblijfplaats in België heeft.

De wapenwet (art. 12) voorziet in hetzelfde gunstige stelsel voor de sportschutters die vuurwapens ontworpen voor het sportschieten en waarvan de lijst wordt vastgesteld door de minister van Justitie voorhanden hebben of wensen te verwerven. Deze bepaling treedt pas in werking wanneer de gemeenschappen deze sportschutters bij decreet een officieel statuut hebben verleend. In afwachting daarvan zijn zij onderworpen aan de algemene vergunningsplicht.

1.6. Les dépôts d'armes à feu

La nouvelle loi ne prévoit plus d'autorisation séparée pour les dépôts d'armes à feu. Le législateur a oublié de mettre en vigueur la nouvelle disposition concernant les dépôts (art. 16) et d'abroger en même temps l'article correspondant de la loi de 1933. Cette erreur sera rectifiée lors de la prise des premiers arrêtés d'exécution de la nouvelle loi, prévue pour début juillet 2006.

En attendant, il n'est plus opportun d'exiger encore que des particuliers demandent et obtiennent des autorisations pour tenir un dépôt en cas de déclaration d'une quantité importante d'armes à feu ou en cas de souhait d'acquisition d'une arme supplémentaire. Il n'est plus opportun non plus de procéder encore à des contrôles et des poursuites en cette matière.

Cependant, les titulaires d'autorisations de dépôt qui, en application de l'AR du 24/4/97 ont dû prendre des mesures de sécurité parce qu'ils stockent une quantité importante d'armes dans leur dépôt, n'en sont pas dispensés ! Bientôt, ces mesures de sécurité seront applicables à tous ceux qui détiennent une certaine quantité d'armes à feu en un même endroit.

1.7 Les permis de port d'armes et les agréments

Les anciennes dispositions (loi de 1933 et AR du 20/9/91) en cette matière restent provisoirement applicables encore. Les permis de port d'armes et les agréments existants restent valables. Provisoirement, les titulaires de ces documents ne doivent rien faire. Les nouvelles dispositions seront mises en vigueur par un AR ultérieurement, probablement vers la fin de 2006.

Les permis de port d'armes étaient en tous cas déjà limités dans le temps et doivent éventuellement être renouvelés à temps par le gouverneur, suivant la procédure existante. De nouveaux permis de port d'armes peuvent être demandés au gouverneur pour le port de toute arme à feu soumise à autorisation (voir point 2).

Lorsque les nouvelles dispositions légales entreront en vigueur, les agréments seront également limités dans le temps, et devront donc être renouvelés. La procédure sera décrite dans une circulaire ultérieure.

2. La nouvelle procédure d'autorisation de détention d'une arme à feu

Les catégories des armes de défense, de guerre, de chasse et de sport étant abrogées, il n'existe plus qu'une seule catégorie d'armes à feu soumises à autorisation. Certaines armes à feu tombent dans la catégorie des armes prohibées (art. 3, § 1er), et certaines autres dans celle des armes en vente libre (l'art. 3, § 2 reprend entre autres les armes dites de panoplie, qui disparaissent comme catégorie).

Cela signifie qu'il n'existe plus qu'un type d'autorisation pour des armes à feu, le modèle 4 à délivrer par le gouverneur. En attendant sa modification officielle, ce document doit être adapté de la façon suivante : les mentions « de défense » et « de guerre » seront biffées, en dessous du volet A, il faut mentionner le motif pour lequel l'autorisation est délivrée (tir sportif,) et au dessus des volets A et B, il faut clairement indiquer la durée de validité du document (« valable jusqu'au.../... »).

Les titulaires d'un permis de chasse qui détiennent ou souhaitent acquérir des armes à feu longues conçues (et autorisées) pour la chasse, ne doivent pas demander d'autorisation. Ils sont tenus de faire enregistrer leurs armes (voir point 1.4), mais leur permis de chasse sert d'autorisation de détention ou d'achat. Les armuriers (et les particuliers vendeurs) sont tenus d'établir un document modèle 9 lors de chaque cession de telles armes à des chasseurs et d'inscrire les ventes dans leur registre A ou B (les deux peuvent être fusionnés car la distinction n'a plus de sens). Le modèle 9 qui doit clairement mentionner qu'il s'agit d'un chasseur et son feuillet blanc doit être envoyé au gouverneur si l'intéressé a sa résidence en Belgique.

La Loi sur les armes (art. 12) prévoit le même régime avantageux pour les tireurs sportifs qui détiennent ou souhaitent acquérir des armes à feu conçues pour le tir sportif et dont la liste est arrêtée par le ministre de la Justice. Cette disposition ne prendra effet que lorsque les communautés auront donné un statut officiel par décret à ces tireurs sportifs. En attendant, ils sont soumis à l'obligation générale d'autorisation.

De bevoegdheid voor het verlenen van alle documenten inzake wapens is gecentraliseerd bij de gouverneurs (althans voor de aanvragers met een verblijfplaats in België). De rol van de diensten van de lokale politie wordt omgevormd tot die van toezichthoudende en adviserende instantie (met uitzondering van de overgangsmatregelen bedoeld in punt 1 terzake waarvan de politie een belangrijke rol speelt bij de indiening van de vergunningsaanvragen). Aangezien de diensten van de lokale politie niet langer bevoegd zijn voor het verlenen van vergunningen, wordt hen gevraagd hun resterende voorraad modellen 4 toe te zenden aan de gouverneur van hun provincie. Indien de diensten van de gouverneurs geen modellen 4 meer voorradig heeft, kunnen zij deze niet kopiëren, maar moeten zij deze bestellen bij de federale wapendienst. In voorkomend geval moeten zij het verlenen van vergunningen aan personen die hun wapens overeenkomstig punt 1.4 hebben laten registreren, tijdelijk staken.

Het is evenwel de minister van Binnenlandse Zaken die de vergunningen tot het voorhanden hebben van vuurwapens (en de wapendrachtvergunningen) verleent in het kader van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid. De lokale politiediensten en de gouverneurs wordt gevraagd de hangende dossiers met betrekking tot bewakingsagenten te bezorgen aan de minister van Binnenlandse Zaken.

De nieuwe voorwaarden voor de verlening van vergunningen (art. 11) moeten eenvormig in het gehele land worden toegepast. De gouverneurs hebben terzake geen discretionaire beslissingsmacht meer. Indien betrokkene niet voldoet aan alle voorwaarden, kan de vergunning niet worden verleend. Indien hij wel eraan voldoet, moet zij worden verleend.

Voldoen aan alle voorwaarden, houdt het volgende in :

- de korpschef van de lokale politie van de verblijfplaats van de aanvrager heeft een gunstig en met redenen omkleed advies verstrekt waarvoor hij over een termijn van drie maanden beschikt. Dit advies heeft betrekking op de algemene moraliteit van de aanvrager en op de volgende punten;
- meerderjarig zijn;
- niet zijn veroordeeld als dader of medeplichtige wegens een van de misdrijven bedoeld in artikel 5, § 4, 1° tot 4°;
- geen geesteszieke zijn als bedoeld in artikel 11, § 3, 3° en 4°;
- niet het voorwerp zijn van een lopende schorsing en niet het voorwerp geweest zijn van een intrekking van de vergunning met nog actuele redenen. Dit houdt onder andere in dat de persoon wiens vergunning is ingetrokken, deze niet opnieuw kan aanvragen alvorens de redenen die tot deze intrekking hebben geleid, zijn verdwenen;
- een medisch attest voorleggen dat bevestigt dat de aanvrager in staat is een wapen te manipuleren zonder gevaar voor zichzelf of voor anderen (het betreft een attest van lichamelijke en geestelijke geschiktheid dat vast en zeker niet mag worden afgegeven aan een persoon wiens alcoholisme, depressie of agressiviteit bij de geneesheer bekend zijn; dit attest kan door de behandelende geneesheer worden afgegeven en is analoog aan hetgeen vaak vereist is om te kunnen worden verzekerd bij de uitoefening van een sport);
- slagen voor de theoretische en praktische proef zoals deze bestaan in afwachting van de aanpassing ervan in een uitvoeringsbesluit en middels de uitzonderingen bedoeld in artikel 11, § 4 (de theoretische proef moet steeds door de lokale politie worden georganiseerd, zulks op verzoek van de gouverneur of van de betrokkene; voor de praktische proef zijn de bestaande bepalingen van toepassing, ook die betreffende de voorlopige vergunning);
- geen meerderjarige persoon samenwonend met de aanvrager verzet zich tegen de aanvraag (ofwel moeten deze personen hun schriftelijke toestemming geven bij de indiening van de aanvraag, maar dan gaat de lokale politie na of alle bedoelde personen hun toestemming hebben gegeven, ofwel zal de lokale politie hen ondervragen);
- een wettige reden opgeven voor de verwerving van het betrokken wapen en de munitie; het type wapen moet overeenstemmen met de reden waarvoor het gevraagd wordt (nuttig zijn in dit kader). In afwachting van het KB waarin deze wettige redenen nader worden bepaald, moeten de wettige redenen die in de wet op exhaustieve wijze zijn opgesomd (art. 11, § 3, 9°) op volgende wijze worden geïnterpreteerd :
 - a) te bewijzen met een geldig jachtverlof of het afschrift van het inschrijvingsformulier voor het jachtexamen;

La compétence de délivrance de tous les documents en matière d'armes est centralisée chez les gouverneurs (du moins, pour les demandeurs ayant une résidence en Belgique). Le rôle des services de police locale est transformé en celui d'instance de contrôle et d'avis (à l'exception des mesures transitoires visées au point 1, où la police joue un rôle important dans l'introduction des demandes d'autorisation). Puisque les services de police locale ne sont plus compétents pour la délivrance d'autorisations, ils sont invités à faire parvenir au gouverneur de leur province, avec leur avis motivé, tous les dossiers de demandes d'autorisations de détention d'une arme à feu dans lesquels ils n'ont pas encore pris de décision le jour de l'entrée en vigueur de la loi, ainsi que le stock de modèles 4 qui leur reste. Si les services des gouverneurs sont en rupture de stock de modèles 4, ils ne peuvent pas les copier mais ils doivent en commander auprès du service fédéral des armes et, le cas échéant, suspendre la délivrance d'autorisations aux personnes dont les armes ont été enregistrées en application du point 1.4.

Cependant, c'est le ministre de l'Intérieur qui délivrera les autorisations de détention d'armes à feu (et les permis de port d'armes) dans le cadre de la loi du 10 avril 1990 réglant la sécurité privée et particulière. Les services de police locale et les gouverneurs sont invités à transmettre les dossiers pendents relatifs à des agents de sécurité au ministre de l'Intérieur (art. 41).

Les nouvelles conditions d'octroi des autorisations (art. 11) doivent s'appliquer de manière uniforme dans tout le pays. Il ne reste plus de marge de décision discrétionnaire pour les gouverneurs en cette matière. Si l'intéressé ne satisfait pas à toutes les conditions, l'autorisation ne peut pas être délivrée. S'il y satisfait, elle doit être délivrée.

Satisfaire à toutes les conditions signifie :

- le chef de corps de la police locale de la résidence du demandeur a émis un avis favorable et motivé pour lequel il dispose d'un délai de 3 mois, portant sur la moralité générale du demandeur et sur les points suivants;
- être majeur;
- ne pas être condamné comme auteur ou complice pour une des infractions visées à l'article 5, § 4, 1° à 4°
- ne pas être un malade mental tel que visé par l'article 11, § 3, 3° et 4°;
- ne pas faire l'objet d'une suspension en cours et ne pas avoir fait l'objet d'un retrait d'autorisation, dont les motifs sont encore actuels, ce qui implique entre autres que la personne qui s'est vue retirer son autorisation ne peut pas la redemander avant que les motifs qui ont conduit à ce retrait aient disparus;
- présenter une attestation médicale confirmant que le demandeur est apte à la manipulation d'une arme sans danger pour lui-même ou pour autrui (il s'agit d'une attestation d'aptitude physique et mentale qui ne pourra par exemple, certainement pas être délivrée à une personne dont l'alcoolisme, la dépression ou l'agressivité sont connus du médecin; cette attestation peut être délivrée par le médecin traitant et est analogue à celle qui est souvent exigée pour pouvoir être assuré lorsque l'on pratique un sport);
- réussir les épreuves théorique et pratique telle qu'elles existent, en attendant leur adaptation dans un arrêté d'exécution, et moyennant les exceptions prévues par l'article 11, § 4 (l'épreuve théorique doit toujours être organisée par la police locale, à la demande du gouverneur ou de l'intéressé; pour l'épreuve pratique, les dispositions existantes s'appliquent, y compris celles concernant l'autorisation provisoire);
- aucune personne majeure habitant avec le demandeur ne s'oppose à la demande (soit, ces personnes doivent donner leur accord écrit lors de l'introduction de la demande mais alors la police locale vérifie si toutes les personnes visées ont donné leur accord, soit, la police locale les interrogera);
- justifier d'un motif légitime pour l'acquisition de l'arme concernée et des munitions; le type de l'arme doit correspondre au motif pour lequel elle a été demandée (être utile dans ce cadre). En attendant l'AR qui précisera ces motifs légitimes, il convient d'interpréter les motifs légitimes qui sont énumérés de façon exhaustive dans la loi (art. 11, § 3, 9°), de la manière suivante :
 - a) à prouver avec un permis de chasse valide ou la copie du formulaire d'inscription à l'examen de chasse;

- b) te bewijzen met een geldige sportschutterslicentie;
- c) te bewijzen met een attest van de werkgever of (voor een zelfstandige) door alle wettelijke middelen;
- d) te bewijzen met een uitvoerig politieverlag;
- e) te bewijzen door alle wettelijke middelen (voorbeelden : lidmaatschap van een vereniging van verzamelaars, het voorhanden hebben van andere wapens behorend tot hetzelfde thema die niet worden gebruikt voor andere doeleinden, vergunningsaanvraag zonder munitie gevolgd door latere aanvragen, verwerving van een bestaande verzameling);
- f) te bewijzen met een attest van een instelling, organisatie of vereniging die zich bezighoudt met dergelijke gewapende activiteiten.

Weldra zal op grond van een koninklijk besluit artikel 31 van de wapenwet in werking treden naar luid waarvan de gouverneur zijn gemotiveerde beslissing moet nemen binnen vier maanden te rekenen van de ontvangst van de aanvraag of, in voorkomend geval, van de ingevulde aanvraag. Deze termijn is voorgeschreven op straffe van nietigheid, maar kan worden verlengd bij gemotiveerde beslissing. Deze termijn is niet van toepassing op de in punt 1 omschreven procedures !

In afwachting van de uitwerking van een nieuw financieringsstelsel moet het KB van 16/9/97 verder worden toegepast en moet voor de vergunningen van alle vuurwapens hetzelfde bedrag geïnd, te weten dat van de vroegere zogenaamde verweerwapens.

De vergunning heeft een geldigheidsduur van 5 jaar. Zij moet worden verlengd voor het verstrijken van deze termijn (art. 32). Bij een hernieuwingsaanvraag gaat de gouverneur opnieuw na of alle voorwaarden vervuld zijn zonder dat de korpschef van de lokale politie opnieuw een formeel advies moet verstrekken.

Weldra zal op grond van een koninklijk besluit artikel 30 van de wapenwet in werking treden naar luid waarvan een gewoon administratief beroep open staat bij de minister van Justitie tegen elke beslissing en tegen het ontbreken van een beslissing van de gouverneur. Dit beroep heeft geen schorsende werking. De voorwaarden ervan zijn omschreven in artikel 30.

Het gegeven dat houders van een jachtverlof, en in de toekomst van een sportschutterslicentie, het recht hebben ook het vuurwapen te gebruiken dat toebehoort aan anderen is een andere vernieuwing van de nieuwe wapenwet. Zo krijgt het onderling lenen van wapens tussen jagers en schutters (vaak echtgenoten) uiteindelijk een wettelijke grondslag.

Bovendien hebben de jagers (en in de toekomst de sportschutters) geen vergunning tot het dragen van een wapen nodig om hun wapens te dragen in het kader van de uitoefening van hun activiteiten, uiteraard op voorwaarde van een wettige reden. Met betrekking tot de vergunningen tot het dragen van een wapen, zie punt 1.7 hierboven.

De gouverneur behoudt vanzelfsprekend de mogelijkheid om een vergunning te beperken, te schorsen of in te trekken. De vroegere bepalingen van het KB van 20/9/91 zijn van toepassing en worden uitgebreid tot alle vergunningsplichtige vuurwapens. De gouverneur kan ook sancties treffen ten aanzien van jagers (en in de toekomst van sportschutters), zelfs indien zij geen vergunning hebben. Hij beperkt ten aanzien van hen het recht, schorst het of trekt het in om een wapen voorhanden te hebben en meldt zijn beslissing aan de betrokkene en aan de overheid die het jachtverlof heeft verleend. Indien het jachtverlof niet meer geldig is, kan de betrokkene het wapen nog gedurende drie jaar voorhanden blijven hebben zonder munitie vooraleer het wapen onder het normale stelsel valt en artikel 17 van toepassing is.

3. Andere nieuwe in werking getreden bepalingen

- de verbodsbepalingen (art. 19) die zijn aangevuld met het verbod om te verkopen via het internet, het verbod om vuurwapens te verkopen op beurzen en markten (behalve vrij verkrijgbare wapens die worden verkocht door erkende personen), de verplichting voor de notarissen en gerechtsdeurwaarders zich te laten vergezellen door een ambtenaar van de Proefbank voor openbare verkopen, en het verbod voor de Staat, de gemeenten en de politiezones om hun dienstwapens te verkopen aan andere personen dan wapenhandelaars;

- b) à prouver avec une licence de tireur sportif valide;
- c) à prouver avec une attestation de l'employeur ou (pour un indépendant) par tous les moyens légaux;
- d) à prouver par un rapport de police circonstancié;
- e) à prouver par tous les moyens légaux (exemples : affiliation à une association de collectionneurs, détention d'autres armes appartenant à un même thème et n'étant pas utilisées à d'autres fins, demande d'autorisation sans munitions suivie de demandes ultérieures, acquisition d'une collection existante);
- f) à prouver avec une attestation d'une institution, organisation ou association s'occupant de telles activités armées.

Bientôt, un arrêté royal va mettre en vigueur l'article 31 de la Loi sur les armes qui stipule que le gouverneur doit prendre sa décision motivée dans les 4 mois à compter de la réception de la demande ou, le cas échéant, de la demande complétée. Ce délai est prescrit sous peine de nullité, mais il peut être prolongé par décision motivée. Ce délai n'est pas applicable aux procédures décrites au point 1 !

En attendant l'élaboration d'un nouveau système de financement, il convient de continuer à appliquer l'AR du 16/9/97 et de percevoir pour les autorisations de toutes les armes à feu le même montant, celui des anciennes armes dites de défense.

L'autorisation a une durée de validité de 5 ans. Elle doit être renouvelée avant que ce délai ne soit écoulé (art. 32). Lors d'une demande de renouvellement, le gouverneur vérifie à nouveau si toutes les conditions sont remplies, sans que le chef de corps de la police locale ne soit tenu d'émettre à nouveau un avis formel.

Bientôt, un arrêté royal va mettre en vigueur l'article 30 de la Loi sur les armes qui ouvre un recours administratif ordinaire auprès du ministre de la Justice contre chaque décision, et contre l'absence de décision du gouverneur. Ce recours n'est pas suspensif. Les conditions en sont décrites à l'article 30.

Une autre innovation de la nouvelle loi sur les armes est que les titulaires d'un permis de chasse et à l'avenir, d'une licence de tireur sportif ont le droit d'utiliser également l'arme à feu appartenant à autrui. Ainsi, le prêt mutuel d'armes entre chasseurs et tireurs (souvent des époux) reçoit enfin une base légale.

En outre, les chasseurs (et à l'avenir, les tireurs sportifs) n'ont pas besoin d'un permis de port d'armes pour porter leurs armes dans le cadre de l'exercice de leurs activités, moyennant, bien entendu, un motif légitime. En ce qui concerne les permis de port d'armes, voir le point 1.7 ci-dessus.

Evidemment, le gouverneur garde la possibilité de limiter, suspendre ou retirer une autorisation. Les anciennes dispositions de l'AR du 20/9/91 s'appliquent et sont étendues à toutes les armes à feu soumises à autorisation. A l'égard de chasseurs (et, à l'avenir, les tireurs sportifs), le gouverneur peut également prendre des sanctions, même s'ils n'ont pas d'autorisation : il leur limite, suspend ou retire alors le droit de détenir une arme et signale sa décision à l'intéressé et à l'autorité qui a émis le permis de chasse. Si le permis de chasse n'est plus valable, l'intéressé peut continuer à détenir l'arme sans munitions pendant 3 ans encore, avant que l'arme tombe sous le régime normal et l'article 17 s'applique.

3. Autres nouvelles dispositions mises en vigueur

- Les interdictions (art. 19), qui ont été complétées par l'interdiction de vente par Internet, l'interdiction de vendre des armes à feu à des bourses et marchés (sauf des armes en vente libre vendues par des personnes agréées), l'obligation aux notaires et huissiers de justice de se faire assister d'un agent du Banc d'épreuves pour des ventes publiques, et l'interdiction à l'Etat, les communes et les zones de police de vendre leurs armes de service à des personnes autres que des armuriers.

- artikel 22 betreffende de munitie dat is aangevuld met het totaalverbod munitie voor vuurwapens te verkopen aan personen zonder vergunning. De aankopen en verkopen van munitie voor alle vuurwapens door wapenhandelaars moeten worden ingeschreven in hun register C;
- de nieuwe strafbepalingen (artt. 23, 24 en 26) die inzonderheid voorzien in zwaardere straffen, verzwarende omstandigheden voor de wapenhandelaars en indien de misdrijven zijn gepleegd ten aanzien van minderjarigen, evenals de verplichte vernietiging van alle door de Proefbank verbeurd verklaarde wapens (behalve de wapens die interessant zijn voor een didactische politieverzameling, zie art. 24);
- de uitzonderingsbepalingen (art. 27) die als nieuwe wettelijke grondslag dienen voor de bestaande KB's waarin het voorhanden hebben en het dragen van dienstwapens door de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht is geregeld;
- de bepalingen die voorzien in het toezicht op de naleving van de wet (artt. 28-29), die zijn aangevuld met de mogelijkheid van een administratieve inbeslagname in geval van risico voor de openbare orde (art. 28, § 2); de verplichting om informatie uit te wisselen tussen de verschillende betrokken overheden (art. 28, § 3); de verplichting over te gaan tot systematische controles van het legaal voorhanden hebben van wapens (art. 29, § 2, tot nu toe enkel opgenomen in een circulaire die niet overal op toereikende wijze werd toegepast), en een uitdrukkelijke opdracht voor de lokale politie om de wapenhandelaars te controleren;
- artikel 36 tot oprichting van de federale wapendienst die de uitvoeringsbesluiten zal voorbereiden, daartoe overleg zal plegen met een adviesraad voor wapens (art. 37), de beroepen zal behandelen tegen de beslissingen van de gouverneurs, de instructies voor de gouverneurs zal voorbereiden en zal trachten de interpretatieproblemen van de wet op te lossen. Met het oog op de goede werking moet met de federale wapendienst via e-mail contact worden opgenomen (wapens@just.fgov.be). Documenten (modellen 4 en 9, evenals Europese vuurwapenpassen) kunnen worden besteld per fax op het gewone nummer 02-542 70 34.

4. De andere uitvoeringsbesluiten van de vorige wet

Zij blijven van toepassing, hoewel soms de vroegere benamingen, bv. die van de categorieën van wapens, moeten worden vervangen door de nieuwe algemene naam van vergunningsplichtige vuurwapens.

Opgelet!

In afwachting van de wijziging van de bepalingen van de KB's van 24/4/1997 tot bepaling van de veiligheidsvoorwaarden waaraan het opslaan, het in bewaring geven en het verzamelen van vuurwapens of munitie zijn onderworpen en van 13/7/2000 tot bepaling van de erkenningsvoorwaarden van schietstanden die betrekking hebben op de wapens die vroeger verweer- of oorlogswapens werden genoemd, mogen die bepalingen niet worden uitgebreid tot de andere vuurwapens!

De Minister van Justitie,
Mevr. L. ONKELINX

Nota's

(1) Een document model 9 dat moet worden aangepast als volgt: de vermelding « bericht van overdracht van een jacht- of sportvuurwapen » wordt gewijzigd in « registratie van een vuurwapen van een jager », het gedeelte « identiteit van de overdrager » wordt geschrapt, de vermelding « verkrijger » wordt telkens vervangen door « eigenaar », de datum van de overdracht wordt de datum van registratie, het witte blaadje blijft bij de lokale politie en het gele blaadje wordt aan de gouverneur gezonden.

(2) Een document gemaakt door de lokale politie, op basis van het model 6 zoals gepubliceerd in bijlage van het KB van 20/9/91, aan te passen als volgt: de vermelding « oorlogswapen » wordt vervangen door « vergunningsplichtig vuurwapen ».

- L'article 22 relatif aux munitions qui a été complété par l'interdiction totale de vendre des munitions pour armes à feu à des personnes non autorisées. Les achats et ventes de munitions pour toutes armes à feu par des armuriers doivent être inscrits dans leur registre C.
- Les nouvelles dispositions pénales (art. 23, 24 et 26) qui prévoient notamment des peines alourdies, des circonstances aggravantes pour les armuriers et si les délits ont été commis vis-à-vis de mineurs, ainsi que la destruction obligatoire de toutes les armes confisquées par le Banc d'épreuves (sauf les armes intéressantes pour une collection didactique policière, voir art. 24).
- Les dispositions dérogatoires (art. 27), qui servent de nouvelle base légale aux AR existants qui règlent la détention et le port d'armes de service par les services de l'autorité ou de la force publique.
- Les dispositions prévoyant le contrôle du respect de la loi (art. 28-29), qui ont été complétées par la possibilité d'une saisie administrative en cas de risque d'atteinte à l'ordre public (art. 28, § 2), l'obligation d'échanger des informations entre les différentes autorités concernées (art. 28, § 3), l'obligation de procéder à des contrôles systématiques de la détention légale d'armes (art. 29, § 2, jusqu'ici seulement reprise dans une circulaire qui n'a pas été suffisamment appliquée partout), et une mission explicite pour la police locale de contrôler les armuriers.
- L'article 36 créant le service fédéral des armes qui préparera les arrêtés d'exécution, qui tiendra des concertations avec un conseil consultatif des armes (art. 37) à cette fin, qui traitera les recours contre les décisions des gouverneurs, qui préparera les instructions aux gouverneurs et qui essaiera de résoudre les problèmes d'interprétation de la loi. Pour assurer son bon fonctionnement, il convient de contacter le service fédéral des armes par courriel (armes@just.fgov.be). Les commandes de documents (modèles 4 et 9 ainsi que cartes européennes d'armes à feu) peuvent être faites par fax au numéro habituel 02-542 70 34.

4. Les autres arrêtés d'exécution de l'ancienne loi

Ils restent tous d'application, même si parfois, il faut remplacer les anciennes dénominations, par exemple celles des catégories d'armes par le nouveau nom général d'armes à feu soumises à autorisation.

Attention!

En attendant leur modification, les dispositions des AR du 24/4/1997 sur les mesures de sécurité et du 13/7/2000 sur les stands de tir qui concernent les armes dénommées avant armes de défense ou de guerre ne peuvent pas être étendues aux autres armes à feu!

La Ministre de la Justice,
Mme L. ONKELINX

Notes

(1) Un document modèle 9 à adapter comme suit: la mention « avis de cession d'une arme à feu de chasse ou de sport » sera modifiée en « enregistrement d'une arme à feu d'un chasseur », la partie « identité du cédant » sera biffée, la mention « acquéreur » sera chaque fois remplacée par « propriétaire », la date de cession devient la date d'enregistrement, le feuillet blanc reste à la police locale et le feuillet jaune sera envoyé au gouverneur.

(2) Un document fait par la police locale, sur base du modèle 6 tel qu'il a été publié en annexe de l'AR du 20/9/91, à adapter comme suit: la mention « arme de guerre » est remplacée par « arme à feu soumise à autorisation ».

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

[C – 2006/09438]

8 JUNI 2006. — Wet houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens. — Adviesraad voor wapens : oproep tot kandidaatstelling

De minister van Justitie doet een oproep tot kandidaatstelling voor het ambt van lid of plaatsvervangend lid van de Adviesraad voor wapens, ingesteld op grond van artikel 37 van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens.

De kandidaten moeten het volgende profiel hebben :

— een Nederlandstalige vertegenwoordiger en een Franstalige vertegenwoordiger van verenigingen representatief voor de wapenhandel;

— een Nederlandstalige vertegenwoordiger en een Franstalige vertegenwoordiger van de wapenmusea;

— twee vertegenwoordigers van verenigingen van wapenfabrikanten;

— een Nederlandstalige vertegenwoordiger en een Franstalige vertegenwoordiger van de verzamelaars;

— een vertegenwoordiger van de Nederlandstalige schuttersverenigingen;

— een vertegenwoordiger van de Franstalige schuttersverenigingen;

— een Nederlandstalige vertegenwoordiger van de jacht;

— een Franstalige vertegenwoordiger van de jacht;

— een Nederlandstalige en een Franstalige vertegenwoordiger van onafhankelijke verenigingen of organisaties die een daadwerkelijke ervaring kunnen aanvoeren in verband met het omgaan met en het voorkomen van problemen inzake het bezit en gebruik van lichte wapens.

Overeenkomstig artikel 37, laatste lid, van voornoemde wet worden deze vertegenwoordigers benoemd door de Koning, op voorstel van de betrokken verenigingen en ministers.

Iedere kandidaat wordt geacht zich zowel kandidaat te stellen voor de hoedanigheid van lid als van plaatsvervangend lid, tenzij in de brief met de kandidatuurstelling anders is gesteld.

De kandidaten dienen hun kandidatuur, die vergezeld gaat van een gedetailleerd curriculum vitae schriftelijk in, en vermelden de specifieke motivatie alsmede de vereniging die zij vertegenwoordigen en voegen daarbij het bewijs dat zij door bedoelde vereniging gemachtigd worden. Zij vermelden tevens hun taalrol.

De kandidaturen moeten bij ter post aangetekende brief worden toegezonden aan de FOD Justitie, directoraat-generaal Wetgeving, federale wapendienst, Waterloolaan 115, te 1000 Brussel, uiterlijk op de zestiende kalenderdag die volgt op de dag van de bekendmaking van dit bericht in het *Belgisch Staatsblad* (de poststempel heeft terzake bewijskracht).

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[C – 2006/09438]

8 JUIN 2006. — Loi réglant des activités économiques et individuelles avec des armes. — Conseil consultatif des armes : appel à candidature

La Ministre de la Justice lance un appel à candidatures pour la fonction de membre effectif ou suppléant au Conseil consultatif des armes, institué sur base de l'article 37 de la loi du 8 juin 2006 réglant les activités économiques et individuelles avec des armes.

Les candidats doivent présenter le profil suivant :

— un représentant francophone et un représentant néerlandophone d'associations représentatives de l'armurerie;

— un représentant francophone et un représentant néerlandophone des musées d'armes;

— deux représentants d'associations de fabricants d'armes;

— un représentant francophone et un représentant néerlandophone des collectionneurs;

— un représentant des fédérations de tir francophone;

— un représentant des fédérations de tir néerlandophone;

— un représentant francophone de la chasse;

— un représentant néerlandophone de la chasse;

— un représentant francophone et un représentant néerlandophone d'associations et d'organisations indépendantes démontrant une expérience effective de la gestion et de la prévention des problèmes posés par la détention et l'utilisation des armes légères.

Conformément à l'article 37 dernier alinéa de la loi susmentionnée, ces représentants sont nommés par le Roi sur proposition des associations et des ministres concernés.

Sauf mention contraire dans la lettre de candidature, chaque candidat est supposé postuler tant pour une place de titulaire que pour une place de suppléant.

Les candidats s'inscrivent en posant leur candidature par écrit, accompagnée d'un C.V. détaillé, en précisant la motivation spécifique, l'association qu'ils représentent et la preuve qu'ils sont mandatés par celle-ci ainsi que leur rôle linguistique.

Les candidatures doivent parvenir par lettre recommandée au SPF Justice, DG Législation, service fédéral des armes, boulevard de Waterloo 115, à 1000 Bruxelles, au plus tard le sixième jour calendrier qui suit le jour de la publication du présent avis au *Moniteur belge* (le cachet de la poste faisant foi).

(Bron: Belgisch Staatsblad (2006) 'Wet van 8 juni 2006, houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens')

Bijlage 2: Richtlijn 91/477/EEG

RICHTLIJN VAN DE RAAD van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens (91/477/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie (1),

In samenwerking met het Europese Parlement (2),

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité (3),

Overwegende dat in artikel 8 A van het Verdrag wordt bepaald dat de interne markt uiterlijk op 31 december 1992 tot stand moet zijn gebracht; dat de interne markt een ruimte zonder binnengrenzen omvat waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd volgens de bepalingen van het Verdrag;

Overwegende dat de Europese Raad zich op zijn bijeenkomst te Fontainebleau op 25 en 26 juni 1984 uitdrukkelijk afschaffing van alle politie- en douaneformaliteiten aan de binnengrenzen van de Gemeenschap ten doel heeft gesteld;

Overwegende dat de algehele afschaffing van de controles en formaliteiten aan de binnengrenzen van de Gemeenschap veronderstelt dat aan bepaalde feitelijke voorwaarden wordt voldaan; dat de Commissie in haar Witboek inzake de voltooiing van de interne markt heeft gesteld dat afschaffing van de veiligheidscontroles bij vervoerde voorwerpen en bij personen onder andere een nader tot elkaar brengen van de wapenwetgevingen veronderstelt;

Overwegende dat de afschaffing van de controles aan de binnengrenzen van de Gemeenschap op het voorhanden hebben van wapens een doeltreffende regeling vereist, die binnen de Lid-Staten controle op verwerving en voorhanden hebben van vuurwapens en op overbrenging van die wapens naar een andere Lid-Staat, mogelijk maakt; dat dientengevolge de stelselmatige controles aan de binnengrenzen van de Gemeenschap moeten worden opgeheven;

Overwegende dat er op het gebied van de bescherming van de veiligheid van personen door deze regeling, in de mate waarin deze wordt verankerd in gedeeltelijk geharmoniseerde wetgevingen, een groter wederzijds vertrouwen tussen de Lid-Staten zal groeien; dat te dien einde categorieën

vuurwapens dienen te worden vastgesteld waarvan verwerving en voorhanden hebben door particulieren hetzij verboden, hetzij vergunningsplichtig dan wel aangifteplichtig is;

Overwegende dat het gewenst is in beginsel te verbieden dat men zich met wapens van een Lid-Staat naar een andere begeeft en dat een uitzondering alleen dan aanvaardbaar is, indien een procedure wordt gevolgd die ertoe leidt dat de Lid-Staten op de hoogte zijn van het feit dat een vuurwapen op hun grondgebied wordt binnengebracht;

Overwegende dat echter ten aanzien van de jacht en sportwedstrijden soepeler regels moeten worden gesteld, opdat het vrije verkeer van personen niet onnodig wordt belemmerd;

Overwegende dat de richtlijn de bevoegdheid van de Lid-Staten maatregelen te nemen ten einde de illegale wapenhandel te voorkomen, onverlet laat,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK 1 Werkingssfeer

Artikel 1

1. In de zin van deze richtlijn worden onder "wapens" en "vuurwapens" de in bijlage I omschreven voorwerpen verstaan. Vuurwapens worden onderverdeeld en omschreven in punt II van de bijlage.
2. In de zin van deze richtlijn wordt onder "wapenhandelaar" verstaan iedere natuurlijke of rechtspersoon wiens beroepswerkzaamheden geheel of ten dele bestaan uit de vervaardiging, handel, uitwisseling, verhuur, reparatie of transformatie van vuurwapens.
3. Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een persoon beschouwd ingezetene te zijn van het land dat is vermeld in het adres op een bewijs van verblijf, met name een paspoort of een identiteitskaart, welk bewijs bij controle op het voorhanden hebben of bij de verwerving aan de autoriteiten van een Lid-Staat of aan een wapenhandelaar wordt overgelegd.
4. De Europese vuurwapenpas is een document dat door de autoriteiten van de Lid-Staten aan een persoon die wettig houder en gebruiker van een vuurwapen wordt, op diens verzoek wordt afgegeven. De vuurwapenpas is ten hoogste vijf jaar geldig. Deze geldigheidsduur kan worden verlengd. Indien alleen vuurwapens van categorie D in de pas vermeld staan, is deze ten hoogste tien jaar geldig. In de vuurwapenpas worden de in bijlage II voorgeschreven vermeldingen opgenomen. De Europese wapenpas is een persoonlijk document waarin het vuurwapen of de vuurwapens die de houder van de pas voorhanden heeft en gebruikt, is of zijn vermeld. De pas dient steeds in het bezit te zijn van de gebruiker van het vuurwapen. Wijzigingen in het

voorhanden hebben of de kenmerken van het vuurwapen alsmede verlies of diefstal van het vuurwapen worden in de pas vermeld.

Artikel 2

1. Deze richtlijn laat de toepassing van de nationale bepalingen inzake het dragen van wapens of de reglementering van de jacht of het sportschieten onverlet.

2. Deze richtlijn is niet van toepassing op de verwerving en het voorhanden hebben, overeenkomstig de nationale wetgeving, van wapens en munitie door de strijdkrachten, de politie, overheidsdiensten of verzamelaars en instellingen met een cultureel of historisch oogmerk op wapengebied, die als zodanig erkend zijn in de Lid-Staat waarin zij gevestigd zijn. Zij is evenmin van toepassing op commerciële transacties in wapens en munitie voor oorlogsdoeleinden.

Artikel 3

De Lid-Staten kunnen in hun wetgeving strengere voorschriften opnemen dan die welke in deze richtlijn zijn vervat, onder voorbehoud van de rechten die bij artikel 12, lid 2, aan de ingezetenen van de Lid-Staten worden toegekend.

HOOFDSTUK 2 Harmonisatie van de wetgevingen betreffende vuurwapens

Artikel 4

Iedere Lid-Staat stelt ten minste voor de categorieën A en B het als wapenhandelaar op zijn grondgebied werkzaam zijn afhankelijk van een erkenning op grond van ten minste een controle van de betrouwbaarheid van de wapenhandelaar in de persoonlijke en de beroepssfeer. Wanneer het een rechtspersoon betreft, heeft de controle betrekking op de persoon die het bedrijf leidt. Iedere Lid-Staat die het als wapenhandelaar werkzaam zijn voor de categorieën C en D niet afhankelijk van een erkenning stelt, eist met betrekking tot deze werkzaamheid een verklaring.

Wapenhandelaars moeten een register bijhouden waarin aantekening wordt gehouden van elke binnenkomst en van elk uitgaan van vuurwapens van de categorieën A, B en C met vermelding van de gegevens die de identificatie van het wapen mogelijk maken, met name type, merk, model, kaliber en fabricagenummer, alsmede van naam en adres van de leverancier en van de verwerper. De Lid-Staten controleren geregeld of de wapenhandelaars deze verplichting nakomen. Dit register wordt gedurende vijf jaar, ook na beëindiging van de werkzaamheid, door de wapenhandelaar bewaard.

Artikel 5

Onverminderd artikel 3 staan de Lid-Staten verwerving en voorhanden hebben van vuurwapens van categorie B slechts toe aan personen die een geldige reden hebben en die:

- a) de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, behoudens uitzonderingen voor jacht en sportschieten;
- b) geen gevaar voor zichzelf, de openbare orde of veiligheid kunnen vormen.

Onverminderd artikel 3 staan de Lid-Staten het voorhanden hebben van vuurwapens van de categorieën C en D slechts toe aan personen die aan de in de eerste alinea, onder a), gestelde voorwaarden voldoen.

De Lid-Staten kunnen de toestemming voor het voorhanden hebben van vuurwapens intrekken, indien aan één van de voorwaarden genoemd in de eerste alinea, onder b), niet meer wordt voldaan.

De Lid-Staten kunnen op hun grondgebied verblijf houdende personen het voorhanden hebben van een in een andere Lid-Staat verworven wapen slechts verbieden, indien zij verwerving van datzelfde wapen op hun eigen grondgebied niet toestaan.

Artikel 6

De Lid-Staten nemen de nodige maatregelen om verwerving en voorhanden hebben van vuurwapens en munitie van categorie A te verbieden. De bevoegde autoriteiten kunnen in bijzondere gevallen voor deze vuurwapens en deze munitie vergunningen verlenen, indien zulks niet strijdig is met de openbare orde en veiligheid.

Artikel 7

1. Een vuurwapen van categorie B mag op het grondgebied van een Lid-Staat niet worden verworven zonder dat deze de verwerver daartoe een vergunning heeft verleend.

Deze vergunning mag niet aan een ingezetene van een andere Lid-Staat worden verleend zonder voorafgaande toestemming van die Lid-Staat.

2. Niemand mag op het grondgebied van een Lid-Staat een vuurwapen van categorie B voorhanden hebben zonder dat deze Lid-Staat de houder daartoe een vergunning heeft verleend. Indien de houder ingezetene is van een andere Lid-Staat, wordt deze Lid-Staat daarvan op de hoogte gesteld.

3. De vergunning voor het verwerven en die voor het voorhanden hebben van een vuurwapen van categorie B kunnen in één enkele administratieve beslissing zijn belichaamd.

Artikel 8

1. Een vuurwapen van categorie C mag niet voorhanden worden gehouden zonder dat de houder daarvan aangifte heeft gedaan bij de autoriteiten van de Lid-Staat waar het wapen voorhanden wordt gehouden.

De Lid-Staten stellen binnen een jaar na de inwerkingtreding van de nationale bepalingen ter omzetting van deze richtlijn de aangifte van alle, thans op hun grondgebied voorhanden gehouden vuurwapens van categorie C verplicht.

2. Verkopers, wapenhandelaars of particulieren doen de autoriteiten van de Lid-Staat waar de overdracht of aflevering van een vuurwapen van categorie C plaatsvindt, hiervan mededeling, met vermelding van de gegevens die de identificatie van de verwerver en het vuurwapen mogelijk maken. Indien de verwerver ingezetene is van een andere Lid-Staat, wordt deze Lid-Staat door de Lid-Staat waar de verwerving heeft plaatsgevonden en door de verwerver zelf van die verwerving in kennis gesteld.

3. Indien een Lid-Staat verwerving en voorhanden hebben van een vuurwapen van de categorieën B, C of D op zijn grondgebied verbiedt of afhankelijk stelt van een vergunning, stelt hij de andere Lid-Staten hiervan in kennis. Deze maken daarvan krachtens artikel 12, lid 2, uitdrukkelijk melding wanneer zij voor een dergelijk wapen een Europese vuurwapenpas afgeven.

Artikel 9

1. Aflevering van een vuurwapen van de categorieën A, B en C aan een niet-ingezetene van de betrokken Lid-Staat is toegestaan, op voorwaarde dat de verplichtingen van de artikelen 6, 7 en 8 worden nageleefd, ten aanzien van:

- een verwerver die een vergunning in de zin van artikel 11 heeft verkregen om het vuurwapen zelf naar het land waar hij ingezetene is, over te brengen;
- een verwerver die een schriftelijke verklaring overlegt ter vermelding en verantwoording van zijn voornemen het vuurwapen in de Lid-Staat van verwerving voorhanden te hebben, mits hij aan de wettelijke voorwaarden voor het voorhanden hebben voldoet.

2. De Lid-Staten mogen, op door hen vast te stellen voorwaarden, de tijdelijke aflevering van vuurwapens toestaan.

Artikel 10

Voor verwerving en voorhanden hebben van munitie geldt dezelfde regeling als voor het voorhanden hebben van de vuurwapens waarvoor de munitie bestemd is.

HOOFDSTUK 3 Formaliteiten voor het verkeer van wapens in de Gemeenschap

Artikel 11

1. Onverminderd artikel 12 mogen vuurwapens slechts van een Lid-Staat naar een andere worden overgebracht, indien de in de volgende leden omschreven procedure wordt gevolgd. Deze bepalingen gelden ook voor overbrenging van een vuurwapen door middel van postorderverkoop.

2. Wat de overbrenging van vuurwapens naar een andere Lid-Staat betreft, doet de belanghebbende vóór iedere verzending de Lid-Staat waar deze wapens zich bevinden, mededeling van:

- naam en adres van de verkoper of de overdragende persoon en van de koper of verwervende persoon of, in voorkomend geval, van de eigenaar,
- het adres waarnaar deze wapens zullen worden verzonden of vervoerd,
- het aantal wapens dat van de zending of het vervoer deel uitmaakt,
- de identificatiegegevens betreffende elk wapen en bovendien de vermelding dat het wapen is gecontroleerd volgens de bepalingen van het Verdrag van 1 juli 1969 inzake wederzijdse erkenning van keurmerken van handvuurwapens,
- de wijze van overbrenging,
- de datum van vertrek en de vermoedelijke datum van aankomst.

Bij overbrenging tussen wapenhandelaars behoeven de gegevens bedoeld in de laatste twee streepjes niet te worden meegedeeld.

De Lid-Staat onderzoekt onder welke omstandigheden de overbrenging zal geschieden, met name met het oog op de veiligheid.

Indien de Lid-Staat deze overbrenging toestaat, verleent hij daarvoor een vergunning waarin alle in de eerste alinea genoemde gegevens zijn vermeld. Dit document dient de vuurwapens tot aan de

bestemming te vergezellen en dient op elk verzoek van de autoriteiten van de Lid-Staten te worden overgelegd.

3. Behalve voor oorlogswapens kan iedere Lid-Staat voor de overbrenging van vuurwapens die overeenkomstig artikel 2, lid 2, niet onder de werkingssfeer van deze richtlijn vallen, aan wapenhandelaars het recht toekennen om, zonder voorafgaande vergunning in de zin van lid 2, vuurwapens van zijn grondgebied naar een in een andere Lid-Staat gevestigde wapenhandelaar over te brengen. Hij geeft daartoe een machtiging af die hoogstens drie jaar geldig blijft en te allen tijde bij met redenen omkleed besluit kan worden geschorst of ingetrokken. De vuurwapens moeten tot de bestemming vergezeld blijven van een document waarin die machtiging wordt vermeld; dat document moet op verzoek van de autoriteiten van de Lid-Staten worden voorgelegd.

Uiterlijk tijdens de overbrenging delen de wapenhandelaars aan de autoriteiten van de Lid-Staat van waaruit de overbrenging zal geschieden, alle in de eerste alinea van lid 2 vermelde gegevens mede.

4. Iedere Lid-Staat verstrekt de andere Lid-Staten een lijst van vuurwapens waarvoor de vergunning om deze naar zijn grondgebied over te brengen, zonder zijn voorafgaande toestemming mag worden verleend.

Deze lijsten met vuurwapens worden medegedeeld aan de wapenhandelaars die in het kader van de procedure van lid 3 een machtiging hebben verkregen om vuurwapens zonder voorafgaande toestemming over te brengen.

Artikel 12

1. Behalve wanneer de procedure van artikel 11 wordt gevolgd, is het voorhanden hebben van een vuurwapen gedurende een reis door twee of meer Lid-Staten slechts toegestaan, indien de belanghebbende van genoemde Lid-Staten een vergunning heeft verkregen.

De Lid-Staten kunnen deze vergunning verlenen voor één of meer reizen en voor een periode van maximaal één jaar, die kan worden verlengd. Deze vergunning wordt vermeld op de Europese wapenpas die de reiziger op elk verzoek van de autoriteiten van de Lid-Staten moet overleggen.

2. In afwijking van lid 1 mogen jagers voor wat de categorieën C en D betreft, en sportschutters, voor wat de categorieën B, C en D betreft, voor de uitoefening van hun activiteit zonder voorafgaande vergunning gedurende een reis door twee of meer Lid-Staten één of meer van deze vuurwapens voorhanden hebben, op voorwaarde dat zij in het bezit zijn van de Europese vuurwapenpas voor dat wapen of die wapens en dat zij de reden van de reis kunnen aantonen, met name door een uitnodiging over te leggen.

Deze afwijking geldt echter niet voor reizen naar een Lid-Staat die verwerving en voorhanden hebben van het betrokken wapen verbiedt of krachtens artikel 8, lid 3, aan een vergunning onderwerpt; in dit geval wordt daarvan op de Europese vuurwapenpas uitdrukkelijk melding gemaakt.

In de context van het in artikel 17 bedoelde verslag onderzoekt de Commissie, in overleg met de Lid-Staten, eveneens de resultaten van de toepassing van de tweede alinea, met name wat de gevolgen daarvan voor de openbare orde en veiligheid betreft.

3. Door middel van overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning van nationale documenten kunnen twee of meer Lid-Staten voor het reizen met een vuurwapen op hun grondgebied een soepeler regeling vaststellen dan die van dit artikel.

Artikel 13

1. Iedere Lid-Staat zendt alle nuttige gegevens waarover hij betreffende definitieve overbrengingen van vuurwapens beschikt, toe aan de Lid-Staat naar het grondgebied waarvan de overbrenging is geschied.

2. De gegevens die de Lid-Staten, krachtens de procedures van artikel 11 inzake de overbrenging van vuurwapens en van artikel 7, lid 2, en van artikel 8, lid 2, inzake verwerving en voorhanden hebben van vuurwapens door niet-ingezetenen, ontvangen, worden uiterlijk tijdens de overbrenging, aan de Lid-Staat van bestemming, en in voorkomend geval, uiterlijk tijdens de overbrenging aan de Lid-Staten van doorvoer, medegedeeld.

3. Voor de toepassing van dit artikel zetten de Lid-Staten uiterlijk op 1 januari 1993 een netwerk voor gegevensuitwisseling op. Zij delen aan de andere Lid-Staten en aan de Commissie mede welke nationale autoriteiten met het toezenden en het ontvangen van de gegevens en met de uitvoering van de in artikel 11, lid 4, bedoelde formaliteit zijn belast.

Artikel 14

De Lid-Staten stellen bepalingen vast om de binnenkomst op hun grondgebied te verbieden:

- van een vuurwapen, behalve in de omstandigheden en met inachtneming van de voorwaarden die in de artikelen 11 en 12 zijn genoemd;
- van een ander wapen dan een vuurwapen, mits de nationale bepalingen van de betrokken Lid-Staat zulks toestaan.

HOOFDSTUK 4 Slotbepalingen

Artikel 15

1. De Lid-Staten versterken de controles op het voorhanden hebben van wapens aan de buitengrenzen van de Gemeenschap.

Zij zien in het bijzonder erop toe dat reizigers uit derde landen die voornemens zijn zich naar een tweede Lid-Staat te begeven, artikel 12 in acht nemen.

2. Deze richtlijn vormt geen beletsel voor door de Lid-Staten of door de vervoerder bij het aan boord gaan van een vervoermiddel te verrichten controles.

3. De Lid-Staten stellen de Commissie in kennis van de wijze waarop de in de leden 1 en 2 bedoelde controles worden verricht. De Commissie verzamelt deze gegevens, die door haar aan alle Lid-Staten ter beschikking worden gesteld.

4. Elke Lid-Staat stelt de Commissie in kennis van zijn nationale bepalingen, met inbegrip van wijzigingen, met betrekking tot de verwerving en het voorhanden hebben van wapens, voor zover de nationale wetgeving strenger is dan de aan te nemen minimumnorm. De Commissie deelt deze inlichtingen aan de andere Lid-Staten mede.

Artikel 16

Iedere Lid-Staat stelt de sancties vast die moeten worden toegepast in geval van niet-naleving van de bepalingen die ter uitvoering van deze richtlijn worden vastgesteld. Deze sancties moeten voldoende zijn om het naleven van deze bepalingen te stimuleren.

Artikel 17

Binnen vijf jaar na de datum van omzetting van deze richtlijn brengt de Commissie bij het Europese Parlement en bij de Raad verslag uit over de situatie die is ontstaan door de toepassing van deze richtlijn, in voorkomend geval vergezeld van voorstellen.

Artikel 18

De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk tijdig aan deze richtlijn te voldoen opdat de in deze richtlijn vervatte maatregelen uiterlijk op 1 januari 1993 van toepassing zijn. Zij stellen de Commissie en de andere Lid-Staten onverwijld van de genomen maatregelen in kennis.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

Artikel 19

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten. Gedaan te Luxemburg, 18 juni 1991. Voor de Raad

De Voorzitter

G. WOHLFART

(1) PB nr. C 235 van 1. 9. 1987, blz. 8, en PB nr. C 299 van 28. 11. 1989, blz. 6. (2) PB nr. C 231 van 17. 9. 1990, blz. 69, en PB nr. C 158 van 17. 6. 1991, blz. 89. (3) PB nr. C 35 van 8. 2. 1988, blz. 5.

BIJLAGE I

I. In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder "wapens"

- "vuurwapens" als gedefinieerd in punt II;
- "niet-vuurwapens" als gedefinieerd in de nationale wetgevingen.

II. In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder "vuurwapens":

A. Ieder voorwerp dat tot een van de volgende categorieën behoort, met uitzondering van voorwerpen die voldoen aan de definitie, doch die daarvan zijn uitgesloten om de in punt III vermelde redenen.

Categorie A - Verboden vuurwapens

1. Geschut en lanceerinrichtingen voor militaire doeleinden;
2. Automatische vuurwapens;
3. Camouflagevuurwapens;
4. Munitie waarmee een pantserplaat kan worden doorboord, munitie met springlading of brandsas, alsmede de voor het afschieten van deze munitie gebruikte kogels;

5. Munitie voor pistolen en revolvers met expanderende kogels alsmede de voor het afschieten van deze munitie gebruikte kogels, behalve wanneer het jachtwapens of wapens voor schijfschieten betreft voor personen die bevoegd zijn deze te gebruiken.

Categorie B - Vergunningsplichtige vuurwapens

1. Korte semi-automatische of korte repeteervuurwapens;
2. Korte enkelschotsvuurwapens met centrale ontsteking;
3. Korte enkelschotsvuurwapens met randvuurontsteking met een totale lengte van minder dan 28 centimeter;
4. Lange semi-automatische vuurwapens waarvan het magazijn en de kamer meer dan drie patronen kunnen bevatten;
5. Lange semi-automatische vuurwapens waarvan het magazijn en de kamer niet meer dan drie patronen kunnen bevatten, voor zover het magazijn niet verwisselbaar is of kan worden gegarandeerd dat zij met algemeen gangbare werktuigen niet kunnen worden omgebouwd tot wapens waarvan het magazijn en de kamer meer dan drie patronen kunnen bevatten;
6. Lange repeteer- en semi-automatische vuurwapens met een gladde loop, welke ten hoogste 60 centimeter lang is;
7. Civiele semi-automatische vuurwapens die het uiterlijk hebben van automatische oorlogsvuurwapens.

Categorie C - Aangifteplichtige vuurwapens

1. Lange repeteervuurwapens andere dan die vermeld in categorie B, punt 6;
2. Lange enkelschotsvuurwapens met getrokken loop;
3. Lange semi-automatische vuurwapens, niet vallende onder categorie B, punten 4 tot en met 7;
4. Korte enkelschotsvuurwapens met randvuurontsteking met een totale lengte van ten minste 28 centimeter.

Categorie D - Andere vuurwapens

Lange eenschotsvuurwapens met gladde loop.

B. De essentiële onderdelen van deze vuurwapens.

Het sluitingsmechanisme, de kamer en de loop van vuurwapens die, als afzonderlijke voorwerpen, vallen onder de categorie waarin het vuurwapen waarvan zij deel uitmaken of waarvoor zij bestemd zijn, is ingedeeld.

III. In de zin van deze bijlage vallen niet onder de definitie van vuurwapens voorwerpen die voldoen aan de definitie, maar die:

- a) voorgoed onbruikbaar zijn gemaakt door de toepassing van technische procédés die door een officiële instantie zijn gegarandeerd of erkend;
- b) ontworpen zijn voor het geven van alarm of signalen, reddingsactiviteiten, slachten van dieren of visserij met harpoenen, of bestemd zijn voor industriële of technische doeleinden, mits zij alleen voor dat welbepaalde gebruik kunnen worden aangewend;
- c) als antieke wapens of replica's daarvan worden beschouwd, mits zij niet vallen onder de voorgaande categorieën en aan de nationale wetgeving onderworpen zijn.

Zolang er geen coördinatie op communautair niveau heeft plaatsgevonden, mogen de Lid-Staten hun nationale wetgeving toepassen met betrekking tot de in dit punt genoemde vuurwapens.

IV. In de zin van deze bijlage wordt verstaan onder:

- a) "kort vuurwapen", een vuurwapen waarvan de loop niet langer is dan 30 centimeter of waarvan de totale lengte niet meer dan 60 centimeter bedraagt;
- b) "lang vuurwapen", een vuurwapen dat niet tot de categorie "kort vuurwapen" behoort;
- c) "automatisch wapen", een vuurwapen dat na elk schot automatisch weer geladen wordt en dat bij eenmalige bediening van de trekker een vuurstoot kan afvuren;
- d) "semi-automatisch wapen", een vuurwapen dat na elk schot automatisch weer geladen wordt en dat bij eenmalige bediening van de trekker niet meer dan één projectiel kan afvuren;
- e) "repeteerwapen", een vuurwapen dat na elk schot met de hand via een mechanisme opnieuw wordt geladen door uit een lader een kogel in de kamer te brengen;
- f) "enkelschotwapen", een vuurwapen zonder lader, dat voor elk schot wordt geladen door met de hand een kogel in de kamer of in een hiertoe aangebrachte ruimte bij de ingang van de loop te brengen;

- g) "munitie waarmee een pantserplaat kan worden doorboord", munitie voor militaire doeleinden met een pantserkogel met harde doorborende kern;
- h) "munitie met springlading", munitie voor militaire doeleinden met een kogel die een bij inslag exploderende lading bevat;
- i) "munitie met brandsas", munitie voor militaire doeleinden met een kogel die een chemisch mengsel bevat dat bij aanraking met de lucht of bij inslag ontvlamt.

BIJLAGE II

EUROPESE VUURWAPENPAS

De pas omvat de volgende rubrieken:

- a) Identificatie van de houder;
- b) Identificatie van het vuurwapen of de vuurwapens, met vermelding van de categorie in de zin van de richtlijn;
- c) Geldigheidsduur van de pas;
- d) Gedeelte voor gegevens van de Lid-Staat die de pas heeft afgegeven (aard en referenties van de vergunningen, enz.);
- e) Gedeelte voor gegevens van de andere Lid-Staten (vergunning voor binnenkomst, enz.);
- f) De vermelding:

"Het recht om zich met een vuurwapen of vuurwapens van de categorieën B, C of D als vermeld op deze pas naar een andere Lid-Staat te begeven, wordt afhankelijk gesteld van een overeenkomstige voorafgaande vergunning of vergunningen van de bezochte Lid-Staat. Deze vergunning of deze vergunningen kunnen worden vermeld op de pas.

Een dergelijke voorafgaande vergunning is in beginsel niet nodig voor reizen met een wapen van categorie C of D met het oog op de jacht of met een wapen van categorie B, C of D om deel te nemen aan een schietwedstrijd, mits de houder in bezit is van de wapenkaart en de reden van de reis kan aantonen."

Indien een Lid-Staat de andere Lid-Staten overeenkomstig artikel 8, lid 3, ervan in kennis heeft gesteld dat het voorhanden hebben van bepaalde vuurwapens van de categorieën B, C of D verboden is of van een vergunning afhankelijk is gesteld, wordt een van de volgende vermeldingen toegevoegd:

"Het is verboden zich met vuurwapen [identificatie] naar [naam van de betrokken Lid-Staat of Lid-Staten] te begeven."

"Om zich met vuurwapen [identificatie] naar [naam van de betrokken Lid-Staat of Lid-Staten] te begeven is een vergunning vereist."

(Bron: Raad van de Europese Gemeenschappen (1991), 'Richtlijn 91/477/EEG van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens')

Bijlage 3: Programmawet van 27 december 2006: wijzigingen van de wapenwet

FEDERALE OVERHEIDSDIENST KANSELARIJ VAN DE EERSTE MINISTER
27 DECEMBER 2006. - <Programmawet> (I) (1)

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

HOOFDSTUK V. - *Wijzigingen van de wapenwet*

Art. 351. In de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens,
wordt een hoofdstuk XX ingevoegd, dat de artikelen 50 tot 58 omvat, luidende:

« HOOFDSTUK XX. - Rechten en retributies ».

Art. 352. Een artikel 50 wordt ingevoegd in hoofdstuk XX van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van
economische en individuele activiteiten met wapens, luidende:

« Art. 50. - Met het oog op de afgifte van de erkenningen evenals de hernieuwing ervan worden de te betalen rechten en retributies als volgt vastgesteld:

1° indien ze betrekking hebben op een erkenning als wapenhandelaar of als tussenpersoon : een bedrag van tweemaal 300 euro;

2° indien ze uitsluitend betrekking hebben op het vervaardigen, opslaan, verhandelen van of makelen in munitie : een bedrag van tweemaal 200 euro;

3° indien ze uitsluitend betrekking hebben op het bronzen, graveren of versieren van vergunningplichtige wapens of vrij verkrijgbare wapens : een bedrag van tweemaal 150 euro;

4° indien ze betrekking hebben op een erkenning van een museum of van een verzameling van vergunningplichtige vuurwapens en munitie hiervoor : een bedrag van tweemaal 150 euro;

5° indien ze uitsluitend betrekking hebben op een museum of een verzameling van munitie voor vergunningplichtige vuurwapens : een bedrag van tweemaal 75 euro;

6° indien ze betrekking hebben op een erkenning voor het uitoefenen van beroepsmatige activiteiten van wetenschappelijke, culturele of niet-commerciële aard met vuurwapens : een bedrag van tweemaal 150 euro;

7° indien ze betrekking hebben op een schietstand : een bedrag van tweemaal 300 euro;

8° indien ze uitsluitend betrekking hebben op het vervoer van wapens en munitie : een bedrag van tweemaal 200 euro;

Het ene bedrag dient te worden betaald bij het indienen van de aanvraag, het andere bedrag bij de afgifte van het getuigschrift van erkenning. ».

Art. 353. Een artikel 51 wordt ingevoegd in hetzelfde hoofdstuk, luidende:

« Art. 51. - Onder voorbehoud van artikel 17, worden de rechten en retributies die moeten worden betaald bij de aanvraag evenals bij de hernieuwing van de in de wet bedoelde vergunningen, als volgt vastgesteld:

1° voor een vergunning tot het voorhanden hebben van een vergunningplichtig wapen : een bedrag van 65 euro;

2° voor een wapendrachtvergunning : een bedrag van 90 euro. ».

Art. 354. Een artikel 52 wordt ingevoegd in hetzelfde hoofdstuk, luidende:

« Art. 52. - De in de artikelen 50 en 51, 2°, bedoelde rechten en retributies worden betaald door middel van overschrijving van het verschuldigde bedrag op de rekening van de wapendienst bij de bevoegde gouverneur, of, in geval van beroep bij de minister van Justitie, op de rekening van de federale wapendienst, die de ontvangen bedragen na nazicht doorstort aan de Schatkist.

De in artikel 51, 1°, bedoelde rechten en retributies worden betaald door middel van overschrijving van het verschuldigde bedrag op de rekening van de wapendienst bij de bevoegde gouverneur of, in geval van beroep bij de minister van Justitie, op de rekening van de federale wapendienst, die van de ontvangen bedragen na nazicht 40 euro doorstorten aan de Schatkist en 25 euro aan het gemeentebestuur van de verblijfplaats van de verzoeker.

Indien de vergunning wordt aangevraagd door een persoon met verblijfplaats in het buitenland, moet de betaling gebeuren op de rekening van de Veiligheid van de Staat, die de ontvangen bedragen na nazicht doorstort aan de Schatkist. ».

Art. 355. Een artikel 53 wordt ingevoegd in hetzelfde hoofdstuk, luidende:

« Art. 53. - Jaarlijks op 9 december worden alle in de artikelen 50, 51 en 52, opgesomde bedragen aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijsen. De nieuwe bedragen worden verkregen door toepassing van de volgende formule : basisbedrag vermenigvuldigd met het nieuwe indexcijfer en gedeeld door het aanvangsindexcijfer. Het aanvangsindexcijfer is het indexcijfer van de consumptieprijsen van de maand november 2006. Het nieuwe indexcijfer is het indexcijfer daartoe berekend en benoemd, van de maand november voorafgaand aan de aanpassing. ».

Art. 356. Een artikel 54 wordt ingevoegd in hetzelfde hoofdstuk, luidende:

« Art. 54. - § 1. In afwijking van het bepaalde in artikel 51, 1°, gelden voor de aanvragen ingediend ten laatste op 30 juni 2007 de volgende bedragen:

1° 65 euro voor één vergunning;

2° 85 euro voor twee vergunningen;

3° 95 euro voor drie vergunningen;

4° 105 euro voor vier of meer vergunningen.

De in het eerste lid bedoelde rechten en retributies worden betaald door middel van overschrijving van het verschuldigde bedrag op de rekening van de wapendienst bij de bevoegde gouverneur of, in geval van beroep bij de minister van Justitie, op de rekening van de federale wapendienst, die van de ontvangen bedragen na nazicht 25 euro doorstorten aan het gemeentebestuur van de verblijfplaats van de verzoeker, en de rest aan de Schatkist.

Indien de vergunning wordt aangevraagd door een persoon met verblijfplaats in het buitenland, moet de betaling gebeuren op de rekening van de Veiligheid van de Staat, die de ontvangen bedragen na nazicht doorstort aan de Schatkist. ».

Art. 357. Een artikel 55 wordt ingevoegd in hetzelfde hoofdstuk, luidende:

« Art. 55. - De in artikel 50 bedoelde bedragen worden met de helft verminderd wanneer een erkenning wordt aangevraagd en uitgereikt voor een activiteit waarvoor in een andere provincie reeds een erkenning is verkregen.

De ontvangen rechten en retributies worden niet terugbetaald in geval van niet-ontvankelijkheid of afwijzing van de aanvraag, en van schorsing, intrekking of beperking van de erkenning of vergunning, noch bij de beëindiging van de activiteiten waarop de erkenning of vergunning betrekking heeft.

Ze zijn slechts éénmaal verschuldigd voor een erkenning of vergunning die betrekking heeft op hetzelfde voorwerp.

Ze zijn niet verschuldigd wanneer het adres vermeld op een erkenning of vergunning moet worden gewijzigd en het nieuwe adres op hetzelfde grondgebied ligt als dat van de overheid die ze heeft uitgereikt. Adreswijzigingen op vergunningen tot het voorhanden hebben van een vergunningplichtig wapen gebeuren gratis.

Bij de uitbreiding van een erkenning of vergunning is slechts het verschil verschuldigd tussen het bedrag betaald bij de oorspronkelijke aanvraag en uitreiking van dit document, en het bedrag verschuldigd bij een nieuwe aanvraag en een nieuwe uitreiking van het gewenste document. ».

Art. 358. Een artikel 56 wordt ingevoegd in hetzelfde hoofdstuk, luidende:

« Art. 56. - De in artikel 51 bedoelde rechten en retributies zijn niet verschuldigd bij de uitreiking van een vergunning aan:

1° een lid van het openbaar ministerie dat door zijn korpschef behoorlijk is gemachtigd om een kort vuurwapen voorhanden te hebben of te dragen;

2° een onderzoeksrechter die is gerechtigd een kort vuurwapen voorhanden te hebben of te dragen;

3° het personeel van de veiligheidsdiensten van de instellingen van de NAVO en de Europese Unie.

De in artikel 51, 1°, bedoelde rechten en retributies zijn niet verschuldigd bij de uitreiking van een vergunning tot het voorhanden hebben van een vergunningplichtig vuurwapen, die beperkt blijft tot de aankoop van munitie, aan een lid van een dienst van het openbaar gezag of van de

openbare macht, bedoeld in het koninklijk besluit van 26 juni 2002 betreffende het voorhanden hebben en het dragen van wapens door de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht, behoorlijk gemachtigd door de bevoegde overheid van deze dienst om een sportschietstand te bezoeken of deel te nemen aan sportschietcompetities met een reglementair vergunningplichtig vuurwapen.

De in artikel 50, 4° en 5°, bedoelde rechten en retributies zijn niet verschuldigd voor de aanvraag en de uitreiking van een erkenning die betrekking heeft op het houden van een museum of een verzameling van vergunningplichtige vuurwapens of van munitie voor die wapens door een dienst van het openbaar gezag of van de openbare macht bedoeld in het tweede lid, door het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie, alsook door elke instelling erkend door de bevoegde overheid voor de opleiding van de leden van de voormelde diensten. »

Art. 359. Een artikel 57 wordt ingevoegd in hetzelfde hoofdstuk, luidende:

« Art. 57. - Dit hoofdstuk is van toepassing op:

1° de erkenningen en vergunningen uitgereikt met toepassing van deze wet sedert haar inwerkingtreding. De niet-betaling van de rechten en retributies brengt van rechtswege de intrekking van deze documenten met zich mee;

2° de erkenningen en vergunningen uitgereikt met toepassing van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie te rekenen vanaf de datum van inwerkingtreding van dit hoofdstuk.

De rechten en retributies in uitvoering van artikel 41 worden geregeld in het kader van artikel 20 van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid. ».

Art. 360. Een artikel 58 wordt ingevoegd in hetzelfde hoofdstuk, luidende:

« Art. 58. - Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt. ».

Bijlage 4: Statistieken betreffende wapens

Provincie	Aantal geregistreerde wapens in het Centraal Wapenregister	Aantal voor vernietiging afgestane wapens	Aantal illegale wapens waarvoor regularisatie is gevraagd	Aantal nieuwe vergunningsaanvragen (nieuwe aankopen)	Aantal hernieuwungen (vervallen vergunningen)	Aantal reeds afgeleverde vergunningen
Antwerpen	72.377	19.959	115	1.972	16.950	2.892
Brussel- Hoofdstad	93.226	6.301	423	1.329	9.659	8.510
Henegouwen	131.799	8.459	602	2.293	973	4.730
Limburg	38.728	13.019	N/A	2.104	9.960	4.445
Luik	78.712	5.123	N/A	2.279	23.959	2.775
Luxemburg	23.302	1.506	N/A	442	4.037	N/A
Namen	62.972	4.500	51	2.014	27.998	1.856
Oost-Vlaanderen	71.636	18.343	3.386	1.170	21.901	3.427
Vlaams-Brabant	58.485	17.710	131	3.550	16.866	6.921
Waals-Brabant	33.805	1.795	88	307	1.151	1.240
West-Vlaanderen	65.039	14.394	70	2.476	12.370	4.652
TOTAAL	730.081	111.109	4.866	19.936	145.824	41.448

N/A = Not Available

(Bron: Centraal Wapenregister (2008))